

CYNGOR BRO MORGANNWG ADRODDIAD BLYNYDDOL 2018/19

MEDI 2019

Cymunedau
Cryf â
Dyfodol
Disglair

Cyswllt:

01446700101

improvements@valeofglamorgan.gov.uk

Perfformiad a Datblygiad, Cyngor Bro Morgannwg, Swyddfeydd Dinesig, Heol
Holton. Y Barri. CF63 4RU

CYFLWYNIAD.....	4
1.1 PWRPAS YR ADRODDIAD HWN.....	4
1.2 TROSOLWG O BERFFORMIAD.....	7
1.3 STATWS CYFFREDINOL Y CYNLLUN CORFFORAETHOL.....	11
1.4 CIPOLWG MANWL O BERFFORMIAD Y CANLYNIAD.....	12
2. CYFRANIAD EIN CYNLLUN CORFFORAETHOL.....	14
CANLYNIAD 1	16
3.0 DATGANIAD SEFYLLFA.....	16
3.1.1 AMCAN 1: CYFLAWNIADAU.....	20
3.1.2 AMCAN 2: CYFLAWNIADAU.....	21
3.1.3 AMCAN 1: ASTUDIAETH ACHOS	22
3.1.4 AMCAN 2: ASTUDIAETH ACHOS	23
3.2.1 AMCAN 1: HERIAU.....	24
3.2.2 AMCAN 2: HERIAU	24
CANLYNIAD 2.....	26
4.0 DATGANIAD SEFYLLFA.....	26
4.1.1 AMCAN 3: CYFLAWNIADAU.....	30
4.1.2 AMCAN 4: CYFLAWNIADAU.....	31
4.1.3 AMCAN 3: ASTUDIAETH ACHOS.....	32
4.1.4 AMCAN 4: ASTUDIAETH ACHOS.....	33
4.2.1 AMCAN 3: HERIAU.....	34
4.2.2 AMCAN 4: HERIAU.....	35
CANLYNIAD 3	37
5.0 DATGANIAD SEFYLLFA.....	37
5.1.1 AMCAN 5: CYFLAWNIADAU.....	41
5.1.2 AMCAN 6: CYFLAWNIADAU.....	43
5.1.3 AMCAN 5: ASTUDIAETH ACHOS.....	43
5.1.4 AMCAN 6: ASTUDIAETH ACHOS.....	44
5.2.1 AMCAN 5: HERIAU.....	46
5.2.2 AMCAN 6: HERIAU.....	47
CANLYNIAD 4.....	48
6.0 DATGANIAD SEFYLLFA.....	48
6.1.1 AMCAN 7: CYFLAWNIADAU.....	49
6.1.2 AMCAN 8: CYFLAWNIADAU.....	50
6.1.3 AMCAN 7: ASTUDIAETH ACHOS.....	52
6.1.4 AMCAN 8: ASTUDIAETH ACHOS.....	53
6.2.1 AMCAN 7: HERIAU.....	53
6.2.2 AMCAN 8: HERIAU.....	54
IECHYD CORFFORAETHOL.....	57
7.0 DATGANIAD SEFYLLFA.....	57
7.1 BETH YR YDYM WEDI EI GYFLAWNI: IECHYD CORFFORAETHOL.....	60
7.1.1 POBL.....	60
7.1.2 CWSMERIAID.....	61
7.1.3 ARIANNOL.....	61
7.1.4 ASEDAU.....	62
7.1.5 Y FRO DDIGIDOL	63
7.1.6 GWEITHIO AR Y CYD	64
7.2 EIN HERIAU	65
7.2.1 POBL.....	65
7.2.2 CWSMERIAID	66
7.2.3 ARIANNOL	68

7.2.4 ASED AU	69
7.2.5 Y FRO DDIGIDOL	69
7.2.6 GWEITHIO AR Y CYD	70
7.3 BET DDYWEDODD EIN HARCHWILWYR AMDANOM	70
7.3.1 TRACIWR CIPOLWG	77
DDANGOSYDDION PERFFORMIAD.....	78
8.1 AMCAN 1: LLEIHAU TLODI AC YNYSU CYMDEITHASOL.....	78
8.2 AMCAN 2: DARPARU CARTREFI GWEDDUS A CHYNUNEDAU DIOGEL.....	79
8.3 AMCAN 3: HYBU ADFYWIO, TWF ECONOMAIDD A CHYFLOGAETH	81
8.4 AMCAN 4: HYBU DATBLYGU CYNALIADWY AC AMDDIFFYN EIN HAMGYLCHEDD.....	82
8.5 AMCAN 5: CODI SAFONAU CYFFREDINOL CYFLAWNIAD.....	85
8.6 AMCAN 6: GWERTHFAWROGI DIWYLLIANT AC AMRYWIAETH.....	88
8.7 AMCAN 7: ANNOG A HYRWYDDO FFYRDD O FYW ACTIF AC IACH	90
8.8 AMCAN 8: DIOGELU POBL SY’N AGORED I NIWED A HYRWYDDO BWY’N ANNIBYNNOL.....	92
9.0 PERFFORMIAD DIWEDD BLWYDDYN BRO MORGANNWG 2018/19: DANGOSYDDION CENEDLAETHOL.....	94
9.1 SAFLE PERFFORMIAD YN OL AWDURDOD LLEOL AR GYFER MESURAU ATEBOLRWYDD CYHOEDDUS 2018/19	97
9.3 TROSOLWG PERFFORMIAD DANGOSYDDION PAM AR GYFER 2018/19.....	99
9.4 SYLWADAU AR DDANGOSYDDION PERFFORMIAD CHWARTEL ISAF.....	101

1. CYFLWYNIAD

1.1 PWRPAS YR ADRODDIAD HWN

Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (MLIL) a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (DLICD) yn gosod dyletswyddau penodol ar y Cyngor mewn perthynas â gosod amcanion a dyletswyddau adrodd. O dan DLICD, mae'n ofynnol i'r Cyngor gyhoeddi ei Amcanion Llesiant blynyddol erbyn 31 Mawrth ac adolygu'r rhain yn flynyddol er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i fod yn berthnasol. O dan MLIL, mae'n ofynnol i ni hefyd gyhoeddi dwy ddogfen bob blwyddyn: y gyntaf yw Cynllun Gwella sy'n edrych ymlaen, yn nodi ein blaenoriaethau gwella (a elwir yn Amcanion Gwella) ar gyfer y flwyddyn ariannol sydd i ddod; ac mae'r ail yn adroddiad blynyddol i fyfyrion'n ôl ar berfformiad y Cynllun hwnnw.

Mewn blynyddoedd diweddar, rydym wedi symud tuag at fodel cynllunio mwy integredig, lle mae ein blaenoriaethau gwella nawr yr un blaenoriaethau a amlinellir yn ein Cynllun Corfforaethol. Golyga hyn nad yw ein blaenoriaethau gwella bellach yn eistedd ar eu pennau eu hunain, ar wahân i gyflenwad ein Cynllun Corfforaethol. Mae ein ffocws yn parhau i fod ar osod a chyflenwi ein Canlyniadau a'n Amcanion Llesiant a amlinellir yng Nghynllun Corfforaethol 2016-20, fel ein bod yn gwneud y gorau o'n cyfraniad at Nodau Llesiant y DLICD tra'n asio hyn â'n prosesau cynllunio corfforaethol. Dengys hyn nid yn unig ein cyfraniad at y Nodau Llesiant ond hefyd mae'n cynrychioli ehangder y gweithgareddau rydym yn ymgymryd â hwy fel Cyngor a thrwy integreiddio 'pum ffordd o weithio' y Ddeddf yn ein fframwaith cynllunio. Mae'r dull hwn yn unol â chanllawiau gan Lywodraeth Cymru a Chomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol. Yn unol â'r dull integredig hwn o gynllunio ac adrodd, cymeradwyodd y Cabinet Amcanion Llesiant y Cynllun Corfforaethol fel Amcanion Gwella'r Cyngor ar gyfer 2018/19, ac at ddibenion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Yn unol â'n dyletswyddau o dan DLICD, rydym wedi ymrwymo i adolygu'r Amcanion Llesiant yn flynyddol er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i fod yn berthnasol ac yn adlewyrchu blaenoriaethau lleol. Wrth ddatblygu'r Cynllun Corfforaethol, yr oeddem yn ymwybodol o ganfyddiadau newydd yr Asesiad Llesiant a oedd yn cael ei wneud i hysbysu Cynllun Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Bro Morgannwg (BGC). Yn dilyn ei fabwysiadu, rydym hefyd wedi defnyddio Cynllun Llesiant y BGC fel cyfle i adolygu perthnasedd ein blaenoriaethau Llesiant fel y gallwn barhau i adlewyrchu blaenoriaethau pwysigaf Bro Morgannwg. Trwy'r gwaith hwn, rydym yn sicr bod ein hamcanion Llesiant yn briodol ac yn parhau i fod yn berthnasol i'r blaenoriaethau a amlinellir yng Nghynllun Llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) 2018-2023 ac y byddant yn ategu gwaith y BGC wrth symud ymlaen. Trwy gydol y flwyddyn rydym hefyd wedi adolygu perthnasedd ein hamcanion Llesiant yn helaeth trwy ein proses Cynllunio Gwasanaeth a monitro cynnydd yn erbyn gweithgareddau'r Cynllun Corfforaethol yn barhaus o ran y canlyniadau bwriadedig, cyflawniadau a heriau allweddol. Rydym hefyd wedi ymgynghori â'n dinasyddion trwy'r Arolwg Barn Gyhoeddus dwyflynyddol, a gytunodd fod yr amcanion hyn yn parhau i fod yn berthnasol ar gyfer Blwyddyn 3 y Cynllun Corfforaethol (2018/19) y mae'r adroddiad hwn yn asesu cynnydd yn ei erbyn.

Ein Hamcanion Llesiant a Gwella ar gyfer 2018/19 oedd:

- Amcan 1: Lleihau tlodi ac ynysu cymdeithasol
- Amcan 2: Darparu cartrefi gweddus a chymunedau diogel
- Amcan 3: Hyrwyddo adfywio, twf economaidd a chyflogaeth
- Amcan 4: Hyrwyddo datblygu cynaliadwy a gwarchod ein hamgylchedd
- Amcan 5: Codi safonau cyrhaeddiad yn gyffredinol
- Amcan 6: Rhoi gwerth ar ddiwylliant ac amrywiaeth
- Amcan 7: Annog a hyrwyddo dulliau actif ac iach o fyw
- Amcan 8: Diogelu'r rhai sy'n agored i niwed a hyrwyddo byw yn annibynnol

Mae'r Adolygiad Blynyddol o Berfformiad 2018/19 (Cynllun Gwella Rhan 2) yn edrych yn ôl ar ba mor dda y gwnaethom o ran cyflenwi ein blaenoriaethau gwella (Amcanion Llesiant) fel y nodir yn Amcanion Llesiant a Chynllun Gwella Bro Morgannwg Rhan 1: 2018/19, a bwriedir iddo gydymffurfio â'n dyletswyddau cyfreithiol o dan DLICD a'r MLIL, yn ogystal â darparu asesiad o'n perfformiad ar gyfer ein dinasyddion.

Mae'r adroddiad yn ceisio adeiladu darlun cydlynol o sut mae ein prosesau meddwl a chynllunio integredig yn ein helpu i gymryd y camau angenrheidiol i gyflawni Amcanion Llesiant y Cynllun Corfforaethol ac wrth wneud hynny, fwyafu'n cyfraniad at y nodau cenedlaethol. Ein dull o gynllunio integredig yw sicrhau ein bod, lle bo hynny'n bosibl, yn cysylltu ein Hamcanion Llesiant i gael yr effaith fwyaf bosibl. Er enghraifft, rydym wedi gosod amcanion i godi safonau cyflawniad cyffredinol, ochr yn ochr ag amcanion i leihau tlodi ac ynysu cymdeithasol, diogelu'r rhai sy'n agored i niwed, darparu cartrefi gweddus a chymunedau diogel, hyrwyddo adfywio, twf economaidd a chyflogaeth, gwerthfawrogi diwylliant ac amrywiaeth ac annog a hyrwyddo ffyrdd o fyw actif a iach. O ystyried yr effaith y bydd y rhain yn ei chael ar godi safonau cyflawniad a llesiant dinasyddion yn gyffredinol, rydym yn gweithio gyda'n partneriaid allweddol a'n preswylwyr i sicrhau y bydd y camau yr ydym yn eu cymryd yn cynyddu ein hadnoddau a'n siawns o sicrhau canlyniadau lluosog yn unol â'n hamcanion. Mae'r dull hwn yn gyson â chanllawiau Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol. Fodd bynnag, rydym hefyd yn cydnabod bod angen ymgorffori'r dull hwn ymhellach ochr yn ochr â'r egwyddorion datblygu cynaliadwy er mwyn sicrhau llwyddiant.

Oherwydd natur drawsbynciol ein blaenoriaethau ac ehangder y gweithgareddau a gynhelir i gyfrannu tuag at gyflawni ein hamcanion Llesiant, rydym wedi ceisio lleihau dyblygu yn yr adroddiad blynyddol trwy ganolbwyntio ar ganlyniadau ar gyfer pob Amcan Llesiant. Er enghraifft, er mwyn dangos ein cynnydd tuag at 'godi safonau cyrhaeddiad yn gyffredinol', mae'r adroddiad yn tynnu sylw at berfformiad mewn perthynas â chyfres o fesurau a gweithgareddau cynlluniedig; fodd bynnag, nid yw'r rhain yn sefyll ar eu pennau eu hunain, a dylid eu hystyried yng nghyd-destun cyfannol ein Hamcanion Llesiant eraill.

Mae Blwyddyn 3 (2018/19) o'n Cynllun Corfforaethol wedi nodi uchelgeisiau mawr i Fro Morgannwg a'i dinasyddion ar sut rydym yn cyflawni ein gweledigaeth o 'Gymunedau Cryf â Dyfodol Disglair'. Mae'r adroddiad hwn yn darparu adolygiad cynhwysfawr o'n perfformiad yn ystod 2018/19 ac yn ymgorffori ein gofynion adrodd statudol gan gynnwys; amlinellu cyfraniad cyffredinol y Cyngor at y nodau Llesiant cenedlaethol; cymhariaeth o'n perfformiad trwy ddefnyddio data meincnodi cenedlaethol; cynnydd yn erbyn ein cydweithrediadau strategol; yr hyn y mae ein harchwilwyr yn ei ddweud amdanom; sut rydym wedi defnyddio ein hadnoddau a sut rydym wedi ymgysylltu â'n preswylwyr. Mae'r adroddiad hefyd yn rhoi cyfle i ddechrau'r broses o adolygu ein Hamcanion Llesiant (Gwella) er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i fod yn berthnasol yn unol â gofynion deddfwriaeth. Amlinellir cadarnhad o'n Hamcanion Llesiant (Gwella) ar gyfer 2019/20 yng Nghynllun Cyflenwi Blynyddol Cynllun Corfforaethol blaengar y Cyngor (Rhan 1 y Cynllun Gwella), a gyhoeddwyd ym mis Ebrill 2019.

Ar y cyfan, rydym wedi parhau i wneud cynnydd cryf o ran cyflawni ein blaenoriaethau ar gyfer 2018/19 fel yr amlinellwyd yn Amcanion Llesiant (Gwella) y Cynllun Corfforaethol, sydd wedi rhoi statws perfformiad cyffredinol (neu statws COG) GWYRDD i ni. Ar ôl pwyso a mesur, rydym wedi cyflawni'r rhan fwyaf o'n gweithgareddau cynlluniedig ar gyfer y flwyddyn, sy'n cyfrannu at gyflawni ein blaenoriaethau Llesiant Corfforaethol a llesiant dinasyddion Bro Morgannwg. Bydd y canlyniadau a'r amcanion hyn yn parhau i fod yn flaenoriaethau strategol tymor hir i'r Cyngor ac mae'r llwyddiant a gyflawnwyd yn 2018/19 yn cynrychioli cam tuag at wireddu ein gweledigaeth o adeiladu cymunedau cryf gyda dyfodol disglair.

Priodolwyd statws perfformiad Gwyrdd cyffredinol i 2 allan o 4 Canlyniad Llesiant y Cynllun Corfforaethol (Bro Gynhwysol a Diogel a Bro Actif ac Iach). Priodolwyd statws Oren i'r Canlyniadau Bro Lewyrchus sy'n Gyfrifol am yr Amgylchedd a Bro Uchelgeisiol a Diwylliannol Fywiog. Priodolwyd statws perfformiad Gwyrdd i 4 o 8 Amcan Llesiant (Gwella) y Cynllun Corfforaethol sy'n adlewyrchu'r cynnydd a wnaed o ran cyflawni gweithgareddau a gynlluniwyd sy'n ymwneud â blaenoriaethau'r Cynllun Corfforaethol wedi'u halinio. Roedd yr amcanion statws Gwyrdd mewn perthynas ag Amcan 1 (Lleihau Tlodi ac Ynysu Cymdeithasol) Amcan 6 (Rhoi Gwerth ar Ddiwylliant ac Amrywiaeth), Amcan 7 (Annog a hyrwyddo dulliau actif ac iach o fyw) ac Amcan 8 (Diogelu'r rhai sy'n agored i niwed a hyrwyddo byw yn annibynnol). Mewn perthynas ag lechyd Corfforaethol, rydym yn parhau i wneud cynnydd rhagorol yng nghyd-destun cefnogi gwasanaethau'r Cyngor wrth weithredu ein blaenoriaethau Cynllun Corfforaethol neu Amcanion Llesiant (Gwella) ac adlewyrchir hyn yn y statws perfformiad Gwyrdd a gyflawnwyd ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae'n bwysig adolygu ein cynnydd ac adrodd i aelodau etholedig a'r cyhoedd am welliannau a gyflawnwyd a lle y gallwn wneud yn well. Cyflwynir ein Hamcanion Llesiant (Gwella) trwy Gynlluniau Gwasanaeth, sy'n manylu ar y camau gweithredu a'r mesurau, yr adnoddau, yr amserlenni a'r atebolrwydd perthnasol ar gyfer eu cyflenwi. Caiff cynnydd wrth gyflenwi ein blaenoriaethau corfforaethol ei archwilio'n chwarterol gan aelodau etholedig a chyhoeddir ein hadroddiadau ar-lein yn www.bromorgannwg.gov.uk. Yn unol â threfniadau monitro perfformiad corfforaethol, adroddir am gynnydd yn erbyn ein Hamcanion Llesiant (Gwella) bob chwarter i'r Tîm Rheoli Corfforaethol ac i aelodau etholedig trwy'r Pwyllgorau Craffu a'r Cabinet, lle mae meysydd sy'n tanberfformio yn

cael eu herio ac y cytunir ar gamau gweithredu fel y bo'n briodol. Yn ychwanegol at hyn, penodwyd Cyfarwyddwr Noddi i bob un o 4 Canlyniad Llesiant y Cynllun Corfforaethol, sy'n gyfrifol am sicrhau y gwneir cynnydd wrth gyflenwi ein gweithgareddau cynlluniedig yn unol â'n blaenoriaethau corfforaethol am y flwyddyn, gan gyfrannu tuag at gyflawni pob Canlyniad Llesiant.

Fel pob cyngor arall yng Nghymru, mae Cyngor Bro Morgannwg yn parhau i wynebu amseroedd ariannol heriol. Er gwaethaf gwneud arbedion o tua £55 miliwn dros y 9 mlynedd ddiwethaf, mae angen i ni barhau i wneud arbedion sylweddol pellach (oddeutu £15 miliwn) dros y tair blynedd nesaf (o 2019 i 2022) tra'n cyflenwi rhaglen welliant uchelgeisiol a'r agenda i ddiwygio llywodraeth leol. Rydym wedi parhau i ymateb yn rhagweithiol i'r heriau hyn trwy'r rhaglen Ail-lunio Gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar fodolau amgen o ddarparu gwasanaeth ac yn dilyn agenda gydweithredol gyda phartneriaid a rhanddeiliaid allweddol eraill. Trwy'r agenda flaengar hon, rydym yn rhagweld y byddwn yn gallu lliniaru effaith toriadau ar breswylwyr a defnyddwyr gwasanaeth a chynnal y gwasanaethau hynny sydd fwyaf pwysig i'n dinasyddion.

Er gwaethaf yr heriau hyn, rydym wedi gosod targedau heriol i ni ein hunain ar gyfer gwella, gan adlewyrchu ein hymrwymiad i wella'n barhaus y gwasanaethau a ddarparwn i ddinasyddion Bro Morgannwg. Rydym yn ymwybodol o'r pwysau ariannol a galw sylweddol am wasanaethau a wynebwn, a gosodwyd y targedau a cherrig milltir allweddol ar gyfer ein Hamcanion Llesiant (Gwella) o fewn y cyd-destun hwn. Golyga hyn mewn rhai meysydd y bydd yn gyflawniad i gynnal y lefelau perfformiad presennol tra ar yr un pryd ymgorffori'r gostyngiadau mewn cyllid a rheoli'r galw cynyddol am wasanaethau, neu'r ddau. Ystyriwyd y materion hyn yn ystod her fewnol o'n hamcanion a'n targedau Llesiant (Gwella).

Mae nifer o fecanweithiau yn eu lle i breswylwyr ddylanwadu ar wneud penderfyniadau yn y Cyngor. Gallwch gymryd rhan trwy ymuno â 'Barn y Fro', ein panel dinasyddion, a chymryd rhan mewn ymgynghoriadau sy'n cael eu cynnal gan y Cyngor a'i bartneriaid, y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Cwblhewch y [ffurflen ar-lein](#) fer. Mae ein Pwyllgorau Craffu yn agored i'r cyhoedd ac yn rhoi cyfle i gymryd rhan yng ngweithgareddau'r Cyngor. Gallwch ofyn am i faes gwasanaeth neu fater gael ei ystyried gan Bwyllgor Craffu trwy gwblhau [ffurflen ystyriaeth ar gyfer adolygu](#). Gallwch hefyd gynnig Amcanion Llesiant (Gwella) newydd i'r Cyngor trwy'r manylion cyswllt a ddarperir uchod.

Os oes gennych unrhyw sylwadau ar ôl darllen y cynllun hwn, rhwch wybod drwy gysylltu â ni:
Llythyrau i: Perfformiad Corfforaethol, Cyngor Bro Morgannwg, Swyddfeydd Dinesig, Heol Holton, Y Barri, CF63 4RU
E-byst: improvements@bromorgannwg.gov.uk
Ffôn: 01446 700 101

1.2 TROSOLWG O BERFFORMIAD

Rydym yn parhau i weithredu yn yr amserau mwyaf heriol. Er gwaethaf hyn, dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi gweithio'n ddiwro i gryfhau a datblygu nodweddion unigryw Bro Morgannwg a gwella ei statws fel lle mae pobl yn ymfalchïo i fyw ynddo, lle mae buddsoddwyr a busnesau yn awyddus i ymrwymo, lle mae'r rhai sy'n agored i niwed yn cael eu cefnogi'n briodol, a lle mae ymwelwyr yn mwynhau profiad cadarnhaol a chroesawgar. Gwnaethom hyn i gyd tra'n cynhyrchu dros £5 miliwn o arbedion effeithlonrwydd. Yn ystod yr amser hwn, gwnaethom hefyd barhau i ddarparu gwasanaethau lleol gwerthfawr ar draws y Sir, gan gynnwys casglu gwastraff a glanhau strydoedd, parciau, meysydd chwarae a gwasanaethau hamdden, yn ogystal â darparu digwyddiadau, cefnogi twristiaeth a hyrwyddo cyfleoedd datblygu economaidd. Gweler isod rai o'n prif gyflawniadau yn ystod 2018/19.

 Cyngor sy'n perfformio orau yng Nghymru am y 5^{ed} flwyddyn yn olynol. Cyflawnwyd perfformiad y chwarter uchaf mewn perthynas â 9 maes gan gynnwys presenoldeb mewn ysgolion uwchradd, atal digartrefedd, rhent a gollwyd oherwydd llety gwag yn ystod y flwyddyn, eiddo gwag yn y sector preifat a ddaeth yn ôl i ddefnydd, cymryd rhan mewn gweithgareddau hamdden mewn canolfannau hamdden, glendid ein priffyrdd, pobl ifanc nad ydynt mewn addysg, hyfforddiant na chyflogaeth, sgôr gyfartalog wedi'i chapio ar gyfer disgyblion ym mlwyddyn 11.	 Roedd dros 98% o'r preswylwyr yn fodlon iawn neu'n weddol fodlon ar Fro Morgannwg fel lle i fyw gan adlewyrchu lefelau boddhad o'r arolwg blaenorol yn 2016/17.	 Dyfarnwyd dros £118K i 12 Grŵp Cymunedol ym Mro Morgannwg fel rhan o'r Gronfa Grant Cymunedau Cryfach gan gynnwys Pentref Sain Tathan, Dinas Powys, y Barri ac Aberthyn. Yn Sain Tathan, lansiwyd Clwb Cinio newydd yn y Gathering Place gan ddefnyddio'r grant i helpu i fynd i'r afael ag ynnys cymdeithasol	Ymwelodd ein Ymgynghorwyr Arian â 1,306 o gartrefi yn ystod y flwyddyn ac maent wedi sicrhau £308,678 o arbedion/budd-daliadau i denantiaid ar eu rhan. Mae hyn wedi helpu i wella diogelwch ariannol pobl a chynnal eu tenantiaethau.
Roedd 87% o gwsmeriaid yn fodlon iawn neu'n weddol fodlon â'r gwasanaethau a ddarparwyd gan y Cyngor yn ystod 2018/19. Mae hyn yn gadarnhaol pan y caiff ei ystyried yng nghyd-destun cyllid sy'n lleihau'n sylweddol a'r galw cynyddol am wasanaethau'r Cyngor. 	 Teimlai bron i 95% o'r bobl a dderbyniodd Grant Cyfleusterau i'r Anabl fod y cymorth wedi gwneud iddynt deimlo'n fwy diogel ac annibynnol yn eu cartrefi eu hunain.	 Datryswyd 78% o ymholiadau cwsmeriaid i C1V ar y cyswllt cyntaf. Mae hyn yn ymwneud â 104,593 allan o 134,243 o ymholiadau a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn, sy'n welliant ar berfformiad y llynedd o 77%.	Cynhyrchwyd 1,331 o oriau o wirfoddoli drwy ein cynllun bancio amser gydag 80% o denantiaid yn nodi eu bod yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi gan eu cymuned leol oherwydd cymryd rhan yn y cynllun bancio amser.
 Rhoddyd ein gwasanaeth Atgyfeirio Cam-drin Domestig ar y rhestr fer yn rownd derfynol Gwobrau Tai y DU am Arloesedd. Rhwng Mehefin 2018 a Mawrth 2019, derbyniodd y gwasanaeth hwn 1,658 o hysbysiadau/ atgyfeiriadau a aseswyd gan y Cydlynnydd Asesu ac Atgyfeirio Cam-drin Domestig am gyngor ac atgyfeirio at wasanaethau cymorth priodol eraill. Cyfrannodd y gwasanaeth pwrpasol hwn at leihau nifer yr achosion o gam-drin/ trais domestig dro ar ôl tro.	 Dywedodd 39% o oedolion eu bod yn cymryd rhan mewn gweithgaredd corfforol dair gwaith neu fwy yr wythnos. Roedd y Fro yn 3^{ydd} yng Nghymru o ran cyfranogiad disgyblion mewn chwaraeon a gweithgaredd corfforol. Yn ystod 2018/19 cafwyd 11,643 o ymweliadau i gyfleusterau hamdden a chwaraeon yn ystod y flwyddyn fesul 1,000 o'r boblogaeth, yr 3^{ydd} uchaf yng Nghymru	 Gweithiwyd mewn partneriaeth â Chael y Fro Ar-lein (GTVO) i ymdrin â materion cynhwysiant digidol a chynyddu cyfleoedd cyflogaeth. Yn ystod y flwyddyn, cymerodd 763 o denantiaid ran mewn mentrau cynhwysiant digidol gyda 707 o'r rhain dros 55+.	Rydym yn awdurdod sy'n perfformio yn y chwarter uchaf mewn perthynas â dod â chartrefi gwag yn ôl i ddefnydd. Yn ystod 2018/19, daethpwyd â 14.07% o eiddo gwag y sector preifat yn ôl i ddefnydd yn ystod y flwyddyn trwy weithredu uniongyrchol gan y Cyngor. Mae'r perfformiad hwn bron yn ddwbl perfformiad y llynedd (7.56%).

Gweithio'n llwyddiannus gyda phartneriaid i ddarparu 98 o dai fforddiadwy ychwanegol yn y Fro. Eleni gwelwyd y gyfran fwyaf o unedau tai fforddiadwy fel cyfran o'r holl dai ac mae'n rhagori ar darged gwreiddiol y Cynllun Datblygwr Lleol.

Rydym wedi ennill

cydnabyddiaeth genedlaethol am ein gwaith ar atal digartrefedd. Yn ystod 2018/19 cawsom ein rhestru ar gyfer Gwobr 'Project Digartrefedd y Flwyddyn' y DU. Mae'r project cydweithredol hwn rhwng y Cyngor a Llamau yn cynnig cefnogaeth i bobl ifanc i'w helpu i ailgysylltu â'u rhieni a'u hysgolion a'u galluogi i drosglwyddo'n bositif i fod yn oedolion.

Rydym yr awdurdod sy'n perfformio orau yng Nghymru (blwyddyn academiaidd 2017/18) mewn perthynas â chanlyniadau TGAU. Cyflawnodd dros chwarter (27.65%) o ddisgyblion Blwyddyn 11 5 neu fwy o raddau TGAU gradd A* i A (cynnydd o 3% ar y flwyddyn flaenorol). Sicrhaodd Ysgol Gyfun y Bont-faen ei set orau o ganlyniadau gyda 48% o ddisgyblion yn cyflawni 5 neu fwy gradd A*-A.

Rydym yr awdurdod sy'n perfformio orau mewn perthynas â chyrhaeddiad trothwy Lefel 2. Cyflawnodd 66.33% o ddisgyblion Blwyddyn 11 y trothwy lefel 2 gan gynnwys graddau TGAU A -C mewn Saesneg, Mathemateg ac iaith gyntaf Gymraeg. Mae hyn yn welliant o 5.9% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol (60.40% yn 2016/17).

Mae'r Project 'Eich Dewis' arobryn wedi bod yn ganolog wrth drawsnewid sut

rydym yn darparu gofal ac yn cefnogi ein dinasyddion i'w galluogi i fyw'n annibynnol am fwy o amser yn eu cartrefi eu hunain. Yn ystod 2018/19, cefnogodd Eich Dewis 64 o ddefnyddwyr gwasanaeth i reoli eu hanghenion gofal a chymorth a arweiniodd at oddeutu 900 awr o ofal yn canolbwyntio ar ganlyniadau yn y cartref yr wythnos.

Derbyniodd 99% o Blant Dechrau'n Deg cymwys eu cynnig gofal plant sy'n ceisio rhoi'r 'Cychwyn Gorau mewn bywyd' i blant trwy wella datblygiad, iechyd, llesiant a chanlyniadau addysgol plentyn.

Cefnogwyd 73.7% o blant i aros yn byw gyda'r teulu a dychwelwyd 6.29% o'r plant

sy'n derbyn gofal adref o ofal.

Rydym yn canolbwyntio'n barhaus ar gynorthwyo plant sydd mewn perygl i aros gyda theuluoedd neu ddychwelyd atynt pan fo'n ddiogel ac yn briodol gwneud hynny.

Cefnogwyd 31 o denantiaid i gyflogaeth gan y Tîm Buddsoddi Cymunedol. Mae dros hanner yr unigolion hyn wedi cynnal eu statws cyflogaeth ar ôl 6 mis.

Rydym yn parhau i ganolbwyntio ein hymdrechion ar ddarparu gwasanaeth

llyfrgell bywiog ac amrywiol i'n dinasyddion. Yn ystod 2018/19, cafwyd 4,638 o ymweliadau fesul 1,000 o'r boblogaeth. Mae ein llyfrgelloedd yn parhau i gynnig ystod eang o weithgareddau i'r cyhoedd gan gynnwys grwpiau rheolaidd fel boreau coffi, grwpiau gwau, nosweithiau cwis a ffilm, cyfarfodydd clybiau Lego a Codio yn ogystal â sesiynau galw heibio a gweithdai. Mae'r rhain yn ychwanegol at grwpiau llyfrau ac amseroedd stori sy'n nodwedd reolaidd o'n llyfrgelloedd.

Rydym wedi sicrhau mwy na

£1.8 miliwn o arian Llywodraeth Cymru ar gyfer cynlluniau trafnidiaeth ym Mro Morgannwg ar gyfer gwelliannau diogelwch ar y ffordd ar Cardiff Road, Dinas Powys a chylchfan Floodgate i Nash Corner yn Llandŵ.

Gwnaed cynnydd da o ran creu gweithle cynhwysol ar gyfer yr holl staff lesbiaidd, hoyw, deurywiol a thraws. Yn ystod 2018/19, mae ein safle 215 (o 293 yn 2017/18) yn ein gosod yn hanner uchaf y tabl perfformiad wrth feincnodi yn erbyn dros 500 o sefydliadau yn y DU.

Llwyddodd y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd i hyrwyddo Cynnig Gofal Plant Llywodraeth Cymru i rieni a ddarparwyd. Yn ystod 2018/19, gwnaeth dros 400 o rieni cymwys gais am y cynnig ers ei lansio ym mis Mawrth gyda dros 150 o ddarparwyr gofal plant yn cofrestru i gymryd rhan yn y cynllun.

Yn ystod y flwyddyn, gwnaethom y mwyaf o'n buddsoddiad o arian A106 trwy ddatblygu ac uwchraddio pum man awyr agored ym Mro Morgannwg gan gynnwys Badgers Brook (Ystradowen), Lougher Place (Sain Tathan), Paget Road (Penarth), Cogan Pill (Llandochoau) a Fferm Goch (Llangan).

Rydym wedi ymrwymo i wella profiad Cymraeg i

siaradwyr a dysgwyr Cymraeg. Yn ystod 2018/19 roedd bron i 400 o oedolion newydd yn dysgu Cymraeg ym Mro Morgannwg. Mae cyfleoedd dysgu a digwyddiadau Cymraeg yn parhau i gael eu hyrwyddo gan Menter Bro Morgannwg sy'n darparu ystod eang o weithgareddau cymdeithasol, hamdden a dysgu i siaradwyr Cymraeg, dysgwyr a theuluoedd dwyieithog gyda dros 9000 wedi cymryd rhan.

Cyflawnodd ein Dysgu Cymunedol i Oedolion gyfradd llwyddiant o 91% mewn perthynas â chwblhau cyrsiau achrededig ar gyfer dysgwyr â blaenoriaeth. Mae'r perfformiad hwn yn sylweddol uwch na'r gyfradd llwyddiant gyfartalog o 85% a ddyfynnwyd gan yr Adran Cyflogaeth a Sgiliau.

Dechreuwyd ar y gwaith ar broiect gwerth £3.5 miliwn yn hen Brecon Court (Safle Llety Gwarchod) i adeiladu 28 o dai cymdeithasol 'parod ar gyfer gofal' gyda thechnoleg gynorthwyo i alluogi pobl ag anghenion isel i gymedrol i fyw'n fwy annibynnol.

Cwblhawyd ein Rhaglen SATC yn llwyddiannus, a uwchraddiodd 3,800 o gartrefi sy'n eiddo i'r cyngor a gwella lefelau boddhad tenantiaid yn sylweddol. Nododd adroddiad diweddar gan Swyddfa Archwilio Cymru fod mwyafrif y tenantiaid tai (83%) yn fodlon ag ansawdd eu cartrefi ac roedd 81% pellach yn fodlon gyda'r gwasanaeth a dderbyniant gan y Cyngor.

Treialwyd cyflwyno'r Cynllun 'Prynu gyda Hyder' ledled y rhanbarth i roi tawelwch meddwl i breswylwyr wrth siopa / dewis masnachwr gyda chymeradwyaeth y Safonau Masnach.

Mynychwyd Uwchgynhadledd Marchnata Digidol gan 58 o bobl o'r gymuned fusnes leol, sydd wedi arwain at i fwy o bobl ddefnyddio Gwasanaeth Busnes Cyflymu Cymru. Mae'r gwasanaeth cymorth busnes rhad ac am ddim hwn yn helpu busnesau bach a chanolig i wneud y defnydd gorau o dechnoleg ar-lein.

Rydym wedi eithrio ymadawyr gofal rhag talu treth gyngor. Mae'r symudiad cadarnhaol hwn ymlaen wedi dileu rhai o'r rhwystrau ariannol sy'n wynebu pobl sy'n gadael gofal ac wedi eu galluogi i gynnal eu tenantiaethau yn well gan roi'r cychwyn gorau posibl iddynt yn eu bywydau fel oedolion.

Mae cyllid ar gyfer cam nesaf Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif wedi cynyddu i bron i £135M mewn cyfalaf. Mae'r hwb arian parod hwn wedi golygu y bydd tair ysgol a glustnodwyd yn flaenorol ar gyfer eu hadnewyddu (ysgolion uwchradd St Nicolas, Whitmore a Phencoedtre) bellach yn elwa o ailadeiladu llawn. Fel rhan o'r rhaglen hon, cymeradwywyd cynlluniau i adeiladu Ysgol Gynradd Cyfrwng Gymraeg newydd yn ardal y Glannau yn y Barri ynghyd â chynlluniau i ailadeiladu Ysgol Gynradd Tregolwyn.

Mae'r Tîm Cymunedau Gwledig Creadigol (CRC) wedi cefnogi ystod o grwpiau gwledig i ffynnu trwy gyflawni projectau cymunedol newydd ac arloesol. Yn ystod 2018/19, cefnogodd CRC Fforwm St Hilary i sefydlu Cylchlythyr Cymunedol a SAINTS (Grŵp Parciau Sain Tathan) i sefydlu tîm pêl-droed plant.

Cafodd 67% o'n gwastraff cartref a gasglwyd yn 2018/19 ei ailgylchu neu ei ail-dddefnyddio, gan ragori ar ein targed o 64% a pherfformiad y llynedd o 63%.

O'i chymharu ag awdurdodau lleol eraill, mae gan y Fro y 4^{ydd} cost isaf fesul aelwyd yng Nghymru ar gyfer cyflenwi gwasanaeth rheoli gwastraff.

Lansiwyd Ymgyrch 'Ffrindiau yn Erbyn Sgamiau' i godi ymwybyddiaeth o faint y broblem ac i atal pobl rhag dioddef sgamiau yn y dyfodol. Ceisiodd yr ymgyrch hefyd ddod â phobl a chymunedau ynghyd i wella ein gallu i ymdrin â'r mater ymhellach mewn ffordd fwy cydweithredol.

Yn ystod 2018/19, gwariwyd £2,226,161 o gyfraniadau Adran 106 ar welliannau i drafnidiaeth gyhoeddus, y rhwydwaith cerdded a beicio, lleoedd ysgol newydd, a gwelliannau i fannau agored. Yn ychwanegol, llofnodwyd cyfanswm o 26 cytundeb cyfreithiol a fydd yn sicrhau £3,538,708 arall mewn cyfraniadau ariannol o ddatblygiadau.

Lansiwyd Gwasanaeth Cofrestru Marwolaeth yn Ysbyty Llandochau. Mae cydleoeli ein Gwasanaeth Cofrestru gyda Gwasanaeth Profedigaeth Ysbyty Athrofaol Llandochau yn caniatáu i deuluoedd mewn profedigaeth gofrestru marwolaeth annwyl yn YALL ar ôl iddynt gasglu'r dystysgrif marwolaeth yn ogystal â chael mynediad at wasanaethau profedigaeth ar yr un pryd.

Mae'r cyfeirlyfr gwybodaeth ac adnoddau Dewis wedi'i boblogi gyda dros 1,700 o adnoddau i ddarparu

cyngor a gwybodaeth a mynediad at wasanaethau ataliol. Yn ystod 2018/19 cynyddodd nifer y defnyddwyr cofrestredig i 1,291.

Mae 63 o Glybiau Chwaraeon y Fro yn cynnig cyfleoedd chwaraeon cynhwysol neu benodol i bobl anabl. Clwb Bowls Sili oedd y cyntaf yn y Sir i ennill y Rhuban Insport am ei ymrwymiad i ddarparu cyfleoedd cynhwysol mewn chwaraeon.

Mae canran disgyblion Bl. 11 nad ydynt mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant (NEET) wedi gostwng am yr 11eg flwyddyn yn olynol i yn y flwyddyn academaidd 2017/18 (o'i gymharu â 0.95% yn 2016/17), ac rydym yn cael ein rhestru 1af yng Nghymru. Yn yr un modd, mae NEETs Blwyddyn 12 wedi gostwng o 1.3% i 0.39% a gostyngodd NEETs Blwyddyn 13 o 2.85% yn 2016/17 i 1.56% yn 2017/18. Mae'r llwyddiant hwn yn dangos effeithiolrwydd yr ystod o fentrau wedi'u targedu sydd ar waith i leihau NEETs ym Mro Morgannwg.

Ymwelodd dros 4 miliwn o bobl â Bro Morgannwg yn ôl STEAM 2018

(Model Gweithgaredd Economaidd Twristiaeth Scarborough). Mae hyn wedi cefnogi bron i 3,000 o swyddi ac wedi cynhyrchu amcangyfrif o £250.071m i'r economi. Mae hyn yn cyfateb i dwf o 2.4% mewn twristiaeth ar y flwyddyn flaenorol. Denodd rhaglen Penwythnosau'r Barri ei hun 55,000 o ymwelwyr yn ystod y flwyddyn.

Roedd 84% o'r preswylwyr yn fodlon iawn neu'n weddol fodlon â'r cyfathrebu cyffredinol gan y Cyngor yn ystod 2018/19. Mae'r perfformiad hwn yn adlewyrchu ein dull rhagweithiol o sicrhau bod preswylwyr yn cael gwybod am y Cyngor ac yn parhau i fod yn flaenoriaeth..

Rydym yn lleihau ein hallbynnau carbon a'n costau ynni trwy drosi bron i 6000 o oleuadau stryd mewn ardaloedd preswyl ac ar briffyrdd i LED drwy SALIX, project a ariennir. Rhagwelir y bydd hyn yn lleihau allyriadau CO2 y Cyngor oddeutu 493 tonnall y flwyddyn. Yn ogystal, cyflawnir arbedion trwy gostau ynni is.

Wedi cyflawni/ cynnal statws Baner Werdd yn llwyddiannus mewn 10 o'n parciau

er cydnabyddiaeth o'n parciau a'r mannau gwyrdd o ansawdd da sydd ar gael i breswylwyr y Fro eu mwynhau trwy gydol y flwyddyn. Dyma dair gwobr yn fwy nag a gafwyd yn 2017..

Comisiynwyd Gwasanaeth Eiriolaeth Annibynnol i Oedolion yn llwyddiannus ar gyfer y rhanbarth.

Lansiwyd y gwasanaeth newydd gan Promo Cymru ym mis Gorffennaf 2018 i ddarparu un pwynt mynediad/ porth i wasanaethau cymorth eiriolaeth.

Mae 7 o'n Mannau Arfordirol wedi'u cydnabod am eu hansawdd. Mae Bae Whitmore, Southerndown a Marina Penarth wedi derbyn Baneri Glas a Bae Jackson a Cold Knap wedi derbyn gwobrau Glan Môr.

Rydym wedi gwella sefydlogrwydd lleoliadau ymhellach i blant sy'n derbyn gofal. Profodd llai (7.45%) o blant a oedd yn derbyn gofal dri lleoliad neu fwy yn ystod y flwyddyn a phrofodd 11.26% un neu fwy o newidiadau yn eu hysgol (heb fod yn gysylltiedig â threfniadau trosglwyddo).

Mae mwy o breswylwyr yn tanysgrifio i Gyswllt UnFro, gwasanaeth cyflym a syml sydd wedi'i gynllunio i anfon gwybodaeth gyfoes am wasanaethau'r Cyngor y mae gan breswylwyr ddiddordeb ynddynt yn uniongyrchol i'w mewnlwch e-bost. Ar hyn o bryd mae 53,345 o breswylwyr wedi tanysgrifio i 'Gyswllt UnFro' yn 2018/19, sef 6% o welliant ar ein perfformiad y llynedd.

Mae 68% o breswylwyr yn cyrchu gwefan y Cyngor ac yn gwneud trafodion, cynnydd o 40% yn 2016/17.

Barnwyd 100% o ysgolion (7 arolygiad ysgol) naill ai'n dda neu'n well gan Estyn ym mhob un o'r pum categori barn yn ystod 2018/19.

1.3 STATWS CYFFREDINOL Y CYNLLUN CORFFORAETHOL (AMCANION LLESIANT)

Ein statws COG cyffredinol i'r Cynllun Corfforaethol 2018/19 yw GWYRDD

Cyflwynir isod grynodedb o'n perfformiad mewn perthynas â phob un o'r Canlyniadau Llesiant a amlinellir yn ein Cynllun Corfforaethol. Yn erbyn pob un o'r Amcanion Llesiant, rhoddir Statws COG (Coch, Oren, Gwyrdd) a Chyfeiriad Teithio cyffredinol, yn ogystal â statws COG cyffredinol a Chyfeiriad Teithio ar gyfer y Canlyniad yn ei gyfanrwydd. Mae'r Cyfeiriad Teithio yn rhoi syniad o gyfeiriad y perfformiad o'i gymharu â'r chwarter blaenorol. Er enghraifft, lle mae ein statws COG (perfformiad) wedi gwella, fe'i nodir gan , lle mae ein statws COG wedi aros yr un fath o'i gymharu â'r chwarter blaenorol, caiff ei ddangos gan a lle mae ein statws COG wedi dirywio, caiff ei ddangos gan .

Ar ddiwedd y flwyddyn, rhoddwyd statws COG cyffredinol o WYRDD i 2 allan o 4 Canlyniad Llesiant y Cynllun Corfforaethol sy'n adlewyrchu'r cynnydd cryf a wnaed wrth gyflenwi blaenoriaethau ein Cynllun Corfforaethol ar gyfer 2018/19 mewn perthynas â Chanlyniad 1 (Bro Gynhwysol a Diogel) a Chanlyniad 4 (Bro Actif ac Iach). Priodolwyd statws Oren mewn perthynas â Chanlyniad 2 (Bro Lewyrchus sy'n Gyfrifol am yr Amgylchedd) a Chanlyniad 3 (Bro Uchelgeisiol a Diwylliannol Fywiog).

	Amcan gyffredinol	COG	Cyfeiriad teithio ¹
	Amcan 1		
	Amcan 2		
	Canlyniad cyffredinol		
	Amcan gyffredinol	COG	Cyfeiriad teithio
	Amcan 3		
	Amcan 4		
	Canlyniad cyffredinol		
	Amcan gyffredinol	COG	Cyfeiriad teithio
	Amcan 5		
	Amcan 6		
	Canlyniad cyffredinol		
	Amcan gyffredinol	COG	Cyfeiriad teithio
	Amcan 7		
	Amcan 8		
	Canlyniad cyffredinol		

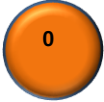
Mae ein gweithgareddau cynllunio integredig yn canolbwyntio ar gynllunio corfforaethol, caffael, cynllunio gweithlu, cynllunio ariannol, rheoli perfformiad, rheoli risg a rheoli asedau sy'n gweithredu fel galluogwyr ar gyfer cyflenwi'r Cynllun Corfforaethol. Trwy wella ein prosesau cynllunio integredig, rydym wedi cryfhau ein dull o lywodraethu corfforaethol. Gweler isod giplun o'r ffordd yr ydym yn perfformio mewn perthynas ag agweddau allweddol ar ein gweithgareddau Cynllunio Integredig.

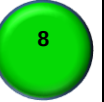
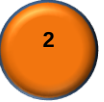
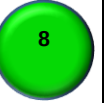
Canlyniad cyffredinol	COG	Cyfeiriad teithio
		

¹ Mae cyfeiriad teithio'n cymharu ein sefyllfa statws COG diwedd blwyddyn ar gyfer pob Amcan a Chanlyniad gyda sefyllfa statws COG ar gyfer y chwarter blaenorol (chwarter 3). Nid yw'n bosibl cymharu ein perfformiad statws COG ar gyfer 2017/18 gyda'r perfformiad ddiwedd y flwyddyn diwethaf (2016/17) gan na chyflwynwyd yr arddull adrodd perfformiad newydd tan 2017/18.

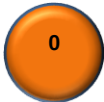
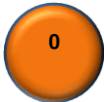
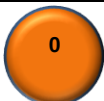
1.4 CIPOLWG MANWL O BERFFORMIAD Y CANLYNIAD

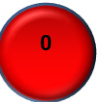
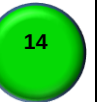
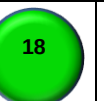
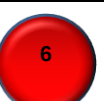
1.4.1 CANLYNIAD LLESIANT 1: BRO GYNHWYSOL A DIOGEL

CAMAU GWEITHREDU Mae ein perfformiad yn erbyn camau gweithredu'r Cynllun Corfforaethol ar y trywydd iawn, gan roi statws COG GWYRDD yn gyffredinol i ni ar y canlyniad hwn.				
Camau Gweithredu Cynllun Gwasanaeth Amcan 1: Lleihau tlodi ac ynysu cymdeithasol				
			Amh.	Cyfanswm
			0	20
Amcan 2: Darparu cartrefi gweddus a chymunedau diogel				
			Amh.	Cyfanswm
			0	40
Cyfanswm i'r Canlyniad				
			Amh.	Cyfanswm
			0	60

MESURAU PERFFORMIAD Mae ein perfformiad yn erbyn mesurau perfformiad ar y trywydd iawn, gan roi gan roi statws COG OREN yn gyffredinol i ni ar y canlyniad hwn.				
Mesurau Perfformiad Amcan 1: Lleihau tlodi ac ynysu cymdeithasol				
			Amh.	Cyfanswm
			3	13
Amcan 2: Darparu cartrefi gweddus a chymunedau diogel				
			Amh.	Cyfanswm
			7	19
Cyfanswm i'r Canlyniad				
			Amh.	Cyfanswm
			10	32

1.4.2 CANLYNIAD LLESIANT 2: BRO LEWYRCHUS SY'N GYFRIFOL AM YR AMGYLCHEDD

CAMAU GWEITHREDU Mae ein perfformiad yn erbyn camau gweithredu'r Cynllun Corfforaethol ar y trywydd iawn, gan roi statws COG OREN yn gyffredinol i ni ar y canlyniad hwn.				
Camau Gweithredu Cynllun Gwasanaeth Amcan 3: Hyrwyddo adfywio, twf economaidd a chyflogaeth				
			Amh.	Cyfanswm
			0	21
Amcan 4: Hyrwyddo datblygu cynaliadwy a gwarchod ein hamgylchedd				
			Amh.	Cyfanswm
			1	50
Cyfanswm i'r Canlyniad				
			Amh.	Cyfanswm
			1	71

MESURAU PERFFORMIAD Mae ein perfformiad yn erbyn mesurau perfformiad ar y trywydd iawn, gan roi gan roi statws COG OREN yn gyffredinol i ni ar y canlyniad hwn.				
Mesurau Perfformiad Amcan 3: Hyrwyddo adfywio, twf economaidd a chyflogaeth				
			Amh.	Cyfanswm
			11	16
Amcan 4: Hyrwyddo datblygu cynaliadwy a gwarchod ein hamgylchedd				
			Amh.	Cyfanswm
			8	30
Cyfanswm i'r Canlyniad				
			Amh.	Cyfanswm
			19	46

1.4.3 CANLYNIAD LLESIANT 3: BRO UCHELGEISOL A DIWYLLIANNOL FYWIOG

CAMAU GWEITHREDU Mae ein perfformiad yn erbyn camau gweithredu'r Cynllun Corfforaethol ar y trywydd iawn, gan roi statws COG GWYRDD yn gyffredinol i ni ar y canlyniad hwn.				
Camau Gweithredu Cynllun Gwasanaeth Amcan 5: Codi safonau cyrhaeddiad yn gyffredinol				
			Amh.	Cyfanswm
			0	19
Amcan 6: Rhoi Gwerth ar Ddiwylliant ac Amrywiaeth				
			Amh.	Cyfanswm
			0	49
Cyfanswm i'r Canlyniad				
			Amh.	Cyfanswm
			0	68

MESURAU PERFFORMIAD Mae ein perfformiad yn erbyn mesurau perfformiad ar y trywydd iawn, gan roi gan roi statws COG OREN yn gyffredinol i ni ar y canlyniad hwn				
Mesurau Perfformiad Amcan 5: Codi safonau cyrhaeddiad yn gyffredinol				
			Amh.	Cyfanswm
			1	30
Amcan 6: Rhoi Gwerth ar Ddiwylliant ac Amrywiaeth				
			Amh.	Cyfanswm
			6	12
Cyfanswm i'r Canlyniad				
			Amh.	Cyfanswm
			7	42

1.4.4 CANLYNIAD LLESIANT 4: BRO ACTIF AC IACH

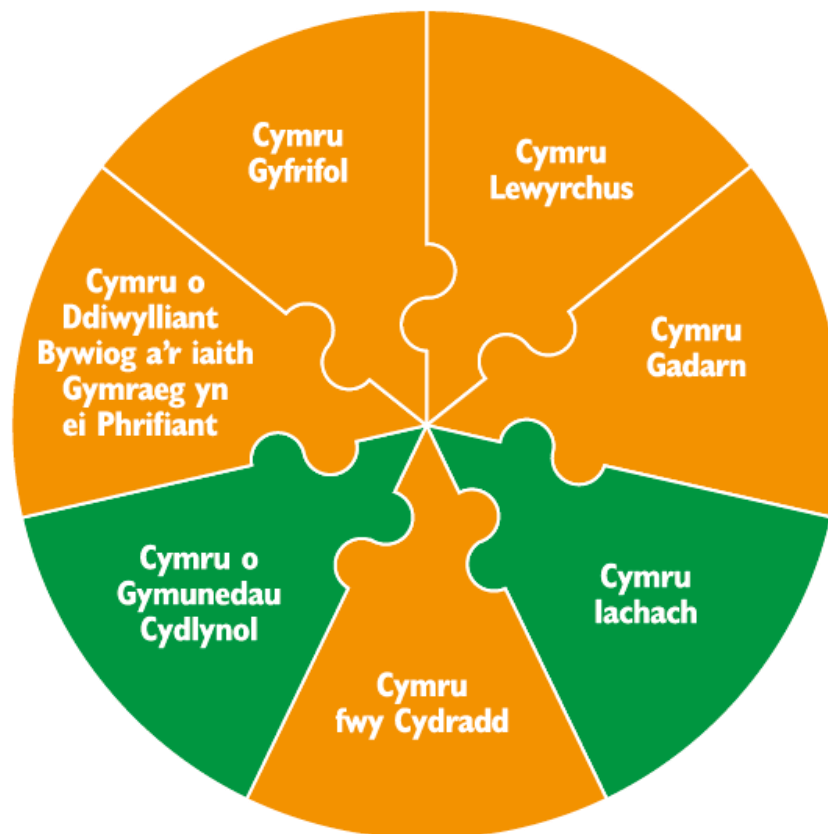
CAMAU GWEITHREDU Mae ein perfformiad yn erbyn camau gweithredu'r Cynllun Corfforaethol ar y trywydd iawn, gan roi statws COG GWYRDD yn gyffredinol i ni ar y canlyniad hwn				
Camau Gweithredu Cynllun Gwasanaeth Amcan 7: Annog a hyrwyddo dulliau actif ac iach o fyw				
			Amh.	Cyfanswm
			0	15
Amcan 8: Diogelu'r rhai sy'n agored i niwed a hyrwyddo byw yn annibynnol				
			Amh.	Cyfanswm
			0	39
Cyfanswm i'r Canlyniad				
			Amh.	Cyfanswm
			0	54

MESURAU PERFFORMIAD Mae ein perfformiad yn erbyn mesurau perfformiad ar y trywydd iawn, gan roi gan roi statws COG OREN yn gyffredinol i ni ar y canlyniad hwn				
Mesurau Perfformiad Amcan 7: Annog a hyrwyddo dulliau actif ac iach o fyw				
			Amh.	Cyfanswm
			9	16
Amcan 8: Diogelu'r rhai sy'n agored i niwed a hyrwyddo byw yn annibynnol				
			Amh.	Cyfanswm
			3	15
Cyfanswm i'r Canlyniad				
			Amh.	Cyfanswm
			12	31

2. CYFRANIAD EIN CYNLLUN CORFFORAETHOL (AMCANION LLESIANT) I'R NODAU CENEDLAETHOL²

Mae ein Cynllun Corfforaethol yn gwreiddio Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 trwy ddatblygu pedwar Canlyniad Llesiant ac wyth o Amcanion Llesiant. Dyma yw fframwaith y Cynllun Corfforaethol y gellir ei alinio mewn ffordd drawsbynciol gyda saith Nod Llesiant y Ddeddf. Adlewyrcha ein Hamcanion Llesiant yr hyn y mae'r Cyngor yn ceisio ei gyflenwi ac maent yn ymdrin â materion y dydd heddiw, yn ogystal â sicrhau buddion hirdymor. Wrth gyflenwi'r amcanion hyn, rydym yn cyfrannu at y saith Nod Llesiant tra'n sicrhau bod anghenion dinasyddion y Fro o bob oed a chenedlaethau'r dyfodol yn flaenllaw o ran cyflenwi gwasanaethau. Mae'r darlun isod yn drosolwg o sut mae ein perfformiad mewn perthynas â Chanlyniadau ac Amcanion Llesiant y Cynllun Corfforaethol yn cyfrannu at gyflenwi'r nodau Llesiant cenedlaethol sy'n gysylltiedig â'r Ddeddf.

Yn gyffredinol, rydym wedi dod i'r casgliad bod y cynnydd cryf a wnaed wrth gyflenwi ein blaenoriaethau blwyddyn 3, fel yr amlinellir yn y Cynllun Corfforaethol 2016-20, wedi cyfrannu'n gadarnhaol at Nodau Llesiant cenedlaethol Cymru. Mae ein cyflawniadau hyd yn hyn yn dangos ein hymrwymiad i wella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol ein dinasyddion a hyrwyddo egwyddorion datblygu cynaliadwy yn ein holl weithgareddau. Fodd bynnag, mae'r rhain yn parhau i fod yn flaenoriaethau strategol hirdymor i'r Cyngor, ac mae'r llwyddiant a gyflawnwyd yn 2018/19 yn cynrychioli dechrau'r hyn a fydd yn rhaglen hir o fentrau a anelir at weithio tuag at adeiladu cymunedau cryf gyda dyfodol disglair, sef gweledigaeth hirdymor y Cyngor.

² Mae'r siart uchod yn darparu asesiad eglurhaol o sut rydym yn cyfrannu at y nodau Llesiant. Seiliwyd statws COG pob nod ar ein statws COG cyffredinol yn erbyn y Cynllun Corfforaethol.

									Statws COG cyffredinol i'r Nod Llesiant
	Amcan 1: Lleihau tlodi ac ynysu cymdeithasol	Amcan 2: Darparu cartrefi gweddus a chymunedau diogel	Amcan 3: Hyrwyddo adfywio, twf economaidd a chyflogaeth	Amcan 4: Hyrwyddo datblygu cynaliadwy a gwarchod ein hamgylchedd	Amcan 5: Codi safonau cyrhaeddad yn gyffredinol	Amcan 6: Rhoi Gwerth ar Ddiwylliant ac Amrywiaeth	Amcan 7: Annog a hyrwyddo dulliau actif ac iach o fyw	Amcan 8: Diogelu'r rhai sy'n agored i niwed a hyrwyddo byw yn annibynnol	
Cymru lewyrchus									
Cymru gydnherth									
Cymru iachach									
Cymru fwy cydradd									
Cymru o gymunedau cydlynol									
Cymru o ddiwylliant bywiog a'r iaith Gymraeg ar ei Phrifiant									
Cymru gyfrifol yn fyd-eang									
Statws COG yr amcan cyffredinol									
Cyfeiriad teithio									
Canlyniad cyffredinol COG									
Cynllun Corfforaethol cyffredinol									

CYNGOR BRO MORGANNWG

Adroddiad Perfformiad Bro Ddiogel a Chynhwysol

ADOLYGIAD O BERFFORMIAD
BLYNYDDOL (EBRILL 2018- MAWRTH
2019)

Ein statws COG cyffredinol ar gyfer 'Bro ddiogel a chynhwysol' yw GWYRDD

3.0 DATGANIAD SEFYLLFA

Mae Cyngor Bro Morgannwg yn parhau i weithio i sicrhau bod gan ei ddinasyddion ansawdd bywyd da, a'u bod yn teimlo'n rhan o'r gymuned leol er gwaethaf yr heriau digynsail a'r gostyngiadau parhaus i gyllid flwyddyn ar ôl blwyddyn.

Yn ystod 2018/19, trydedd flwyddyn ein Cynllun Corfforaethol pedair-blynedd, gwnaethom gynydd da o ran cyflawni blaenoriaethau ein Cynllun Corfforaethol mewn perthynas â Chanlyniad Llesiant 1, 'Bro Ddiogel a Chynhwysol', a'r amcanion sydd wedi'u halinio ag ef: 'Lleihau tlodi ac ynysu cymdeithasol' a 'Darparu cartrefi gweddus a chymunedau diogel'. Mae'r gweithgarwch trwyadl yr ymgymherodd y cyngor ag ef i ategu'r gwaith o gyflawni'r canlyniad hwn wedi cyfrannu at statws gwyrdd cyffredinol i'r Canlyniad am y flwyddyn, sy'n golygu fod dros 85% o gamau gweithredu cyfun a dangosyddion perfformiad wedi derbyn statws COG Gwyrdd.

Cafodd y rhan fwyaf, 90% (54/60), o gamau gweithredu'r Cynllun Corfforaethol a oedd wedi'u halinio â'r Canlyniad hwn eu cwblhau yn ystod 2018/19, ac felly mae ein perfformiad cyffredinol ar y trywydd iawn i'w gyflenwi erbyn 2020. Yn gyffredinol, mae perfformiad y camau corfforaethol sy'n cyd-fynd â Chanlyniad 1 wedi'i gategoreiddio fel Gwyrdd, i gydnabod y cynnydd a'r gwaith a wnaed trwy gydol y flwyddyn.

Cwblhawyd 100% o'r camau a briodolwyd i Amcan 1 ac 85% (34/40) o'r camau a briodolwyd i Amcan 2 yn llawn yn ystod y flwyddyn. Mae'r camau y mae'n rhaid eu symud ymlaen yn cynnwys cynhyrchu Strategaeth Datblygu Tai a gyflwynwyd i'r Cabinet ym mis Mai 2019; nodi safle addas ar gyfer Teithwyr a Sipsiwn a nodi cynllun adfywio newydd, sydd wedi'i ohirio er mwyn alinio â rhaglen newydd Llywodraeth Cymru a ddechreuodd yn chwarter 1 2019/20.

Yn gyffredinol, mae ein perfformiad yn erbyn mesurau perthnasol ar y trywydd iawn, gan ein rhoi ar Statws COG Oren cyffredinol yn erbyn y Canlyniad Llesiant hwn. Priodolwyd statws 'Gwyrdd' i 73% o fesurau (16/22) lle'r oedd statws COG yn berthnasol, gan olygu eu bod naill ai wedi cyrraedd neu ragori ar y targed ar ddiwedd y flwyddyn. Priodolwyd statws oren i'r mesurau eraill (27%). Nid oedd unrhyw ddangosyddion a oedd wedi methu'r targed o fwy na 10%. Nid oedd statws COG yn berthnasol i 10 dangosydd, gan eu bod naill ai'n newydd a bod perfformiad sylfaenol yn cael ei sefydlu am y flwyddyn, neu na fu'n bosibl gosod targed ar gyfer y flwyddyn.

O ystyried mai Oren oedd y statws cyffredinol ar gyfer mesurau ar ddiwedd y flwyddyn, mae angen canolbwyntio ar berfformiad mewn perthynas â'r dangosyddion hynny a oedd yn is na'r targed, gan gynnwys lefelau presenoldeb gofal plant Dechrau'n Deg a ostyngodd o 79.90% yn 2017/18 i 72.54% yn 2019/20 a chanran y bobl sydd wedi derbyn Grant Cyfleusterau i'r Anabl sy'n teimlo bod cymorth wedi gwneud iddynt deimlo'n fwy diogel ac yn fwy annibynnol yn eu cartref eu hunain. Er bod cyfraddau llwyddiant ar gysiau

achrededig i ddysgwyr â blaenoriaeth wedi gostwng o 96% yn 2017/18 i 91% eleni, ystyrir bod cyfradd llwyddiant o 91% yn dal i fod yn rhagorol.

Yn ystod 2018/19, rydym wedi gallu dathlu sawl llwyddiant allweddol sydd wedi cyfrannu at y cynnydd a wnaed yn y maes Canlyniad hwn. Er enghraifft, rydym wedi parhau i gyflawni ein nodau Cynllun Corfforaethol mewn perthynas â chynhwysiant digidol ac rydym yn cydnabod sut y gall mynediad at wasanaethau digidol gael effaith gadarnhaol ar y dinasyddion hynny sy'n profi ynysu cymdeithasol ac ariannol. Rydym wedi parhau i weithio gyda phartneriaeth Cael y Fro Ar-Lein (GTVO) i ymdrin â materion cynhwysiant digidol trwy nodi cyfleoedd ar gyfer hyfforddiant, datblygu hyrwyddwyr digidol a hyrwyddo cyfleoedd i ddinasyddion wella eu sgiliau a'u mynediad. Mae gweithgareddau a wneir o dan adain GTVO a chan adrannau'r Cyngor yn cael effaith ataliol oherwydd, trwy sicrhau bod gan ddinasyddion fynediad at wasanaethau digidol, y cyfraddau gorau ar gyfer cyfleustodau, benthyca a gwasanaethau eraill, eu bod wedyn yn gallu cyrchu cyflogaeth a chyfleoedd eraill yn well, helpu i ymdrin ag ynysu cymdeithasol, a lleihau tlodi.

Wrth symud ymlaen, byddwn yn parhau i adeiladu ar ein cynnydd cynhwysiant digidol trwy lansio cynllun benthyciad dyfeisiadau tabled cyntaf Cymru o lyfrgelloedd, sy'n caniatáu i ddinasyddion dros 55 oed fenthyca un o'r 18 o ddyfeisiau tabled Wi-Fi a Symudol a brynwyd fel rhan o broiect peilot. Bydd y cynllun hwn yn adeiladu ar wasanaethau presennol a gynigir gan lyfrgelloedd fel mynediad digidol trwy ystafelloedd PC a benthyca eLyfrau ac e-gylchgronau o lyfrgelloedd, sydd wedi mwy na dyblu i dros 18,000 yn ystod y 12 mis diwethaf.

Yn unol â'n hymrwymiad i leihau tlodi ac ynysu cymdeithasol, yn ystod 2018/19 buom yn treialu cynllun Bancio Amser yn llwyddiannus gyda thenantiaid tai Cyngor. Mae'r cynllun wedi canolbwyntio'n rhagweithiol ar gynyddu cyfranogiad y gymuned mewn ffurfio gwasanaethau lleol, datblygu sgiliau a gwella iechyd a llesiant tenantiaid yn eu cymunedau trwy amrywiol weithgareddau gan gynnwys cynnal gerddi cymunedol, glanhau strydoedd, paentio a datblygu a rhedeg gweithgareddau chwaraeon yn y gymuned.

Gyda dros 1,660 awr eisoes wedi cronni yn y flwyddyn gyntaf, mae'r cynllun a gefnogir gan y Tîm Buddsoddi Cymunedol yn grymuso tenantiaid y Cyngor i wirfoddoli amser i helpu eraill yn y gymuned yn gyfnewid am gredydau amser y gellir eu defnyddio yn eu tro i gael gafael ar nwyddau a gwasanaethau a ddarperir gan bobl leol eraill yn y cynllun. Mae cymryd rhan yn y cynllun yn rhoi cyfleoedd i gyfranogwyr dyfu mewn hunanhyder ac i ddod yn aelodau gwerthfawr o'u cymuned. Ar ddiwedd y flwyddyn gyntaf, mae 100% o'r rhai sydd wedi cymryd rhan mewn gweithgareddau Bancio Amser, naill ai'n cytuno'n gryf neu'n cytuno eu bod yn teimlo'n fwy cadarnhaol a hyderus o ganlyniad i gymryd rhan. Yn ogystal, nododd 80% o denantiaid eu bod yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi gan eu cymuned leol.

Ers lansio'r gronfa Grant Cymunedau Cryf ym mis Awst 2017 hyd at nawr (Awst 2019), mae grantiau gwerth cyfanswm o £564,838 wedi'u dyrannu i 43 o broiectau ledled Bro Morgannwg. Mae'r broiectau hyn yn gwneud gwahaniaeth gwirioneddol i ansawdd bywyd ac ystod y gwasanaethau sydd ar gael i gymunedau yn y Fro wrth ddod â phobl ynghyd yn agos at eu cartref. Cwblhawyd 19 broiect yn llawn a'u talu'n llawn, mae 11 yn parhau, nid yw 2 yn mynd rhagddynt mwyach, ac rydym yn aros am hawliadau mewn perthynas ag 11 broiect.

Mae graddfa'r broiectau a gwblhawyd yn amrywio o brynu un eitem o offer cerdd i bentref â llai na 100 o anheddau i adnewyddu neuadd gymunedol sy'n gwasanaethu poblogaeth o fwy na 2000, ond mae'n werth nodi bod y Grant Cymunedau Cryf mewn llawer o achosion yn elfen fach mewn pecyn cyllido llawer mwy. Trwy gefnogaeth i hyfforddiant, gweithgareddau hamdden neu gymdeithasol ac i'r nifer fawr o sefydliadau a gwirfoddolwyr sy'n darparu'r rhain, mae ein grantiau'n helpu mwy o bobl ledled y Fro i gael mynediad at wasanaethau y maent wedi'u nodi fel rhai sydd eu hangen yn fawr.

Mae'r trefniadau ar gyfer rheoli cydymffurfiaeth ac yn benodol 'data cydymffurfio' Stoc Adeiladu Corfforaethol y Cyngor wedi gwella'n sylweddol ac mae gwaith yn parhau i reoli bylchau a nodwyd o ran cydymffurfiaeth. Bellach, mae systemau, prosesau a data ar gyfer rheoli cydymffurfiaeth adeiladau yn cael eu dal yn ganolog o fewn tîm sydd wedi'i sefydlu'n llawn, ac mae gwaith yn parhau i sicrhau ein bod wedi cydymffurfio â'n cyfrifoldebau statudol a'n bod yn weithredol yn diogelu llesiant ein defnyddwyr gwasanaeth, dinasyddion a gweithwyr.

Parhaodd y Cyngor i weithredu ystod o brojectau yn llwyddiannus i atal ac ymdrin â thlodi trwy gynlluniau fel Cymunedau am Waith, Etifeddiaeth a'r rhaglen Targedu Buddsoddiad mewn Adfywio. Yn ystod 2018/19 gwnaethom hwyluso Ffair Swyddi flynyddol y Barri. Bellach yn ei 5ed flwyddyn ac yn cael ei rhedeg mewn partneriaeth â Chanolfan Byd Gwaith y Barri, denodd y digwyddiad hwn a gynhaliwyd ym mis Hydref 2018 dros 520 o bobl yn chwilio am waith. Roedd dros 30 o gyflogwyr yn bresennol gyda nifer fawr o bartneriaid yn darparu cyngor a gwasanaethau, megis Tîm Dysgu Oedolion a Chymunedol y Fro, tîm Adnoddau Dynol y Fro a Choleg Caerdydd a'r Fro. Mae'r tîm Cymunedau am Waith hefyd wedi hwyluso dros 30 o raglenni hyfforddiant galwedigaethol sydd wedi cynnwys; Cynllun Ardystio Sgiliau Adeiladu (CSCS), hyfforddiant ac achrediad Awdurdod y Diwydiant Iechyd a Diogelwch, Hylendid Bwyd a Diogelwch (SIA). Mae cynlluniau fel hyn yn parhau i helpu oedolion sydd bellaf i ffwrdd o'r farchnad lafur trwy gynyddu cyflogadwyedd oedolion economaidd anweithgar yn y Fro.

Yn unol ag ymrwymiad y Cyngor i hyrwyddo adfywio a gwella ansawdd llety ar rent y sector preifat, gall perchnogion tai ledled Bro Morgannwg wneud cais am fenthyciadau di-log i wneud gwelliannau ac atgyweiriadau hanfodol, gan ddod ag eiddo yn ôl i ddefnydd. Yn ystod 2018/2019, helpodd Tîm Adfywio'r Cyngor i ddod â 111 o gartrefi gwag yn ôl i ddefnydd, mae hyn yn cynrychioli 14.06% o'r cartrefi gwag a nodwyd yn ystod y cyfnod. Gwnaethpwyd y mwyafrif o hyn trwy sefydlu deialog gyda pherchnogion eiddo a chynnig cymorth a chynghor amrywiol fel benthyciadau tai di-log a chyfraddau is o TAW ar adnewyddu eiddo gwag. Mae perchnogion eiddo yn cael gwybod am opsiynau gosod ac mae'r Tîm wedi dechrau datblygu gwasanaeth paru lle gwneir cysylltiadau â Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig a Chynllun Tenantiaeth â Chymorth y Fro. Sefydlwyd Gweithgor Cartrefi Gwag ac mae'r grŵp wedi dylanwadu ar yr angen i ddiwygio taliadau Treth Gyngor ar gartrefi gwag; bydd y newid hwn yn weithredol o Ebrill 2019.

Proseswyd 7 benthyciad tai newydd yn ystod y flwyddyn a oedd yn cynnwys 2 fenthyciad perchennog-ddeiliad a 5 benthyciad i ariannu gwaith adnewyddu/trosi eiddo gwag. Arweiniodd y buddsoddiad hwn at greu 5 cartref newydd. Yn ogystal, mae'r Tîm Adfywio wedi helpu i nodi eiddo gwag problemus trwy gynnal ymweliadau ag eiddo gwag tymor hir a thrwy gyfeirio materion at y timau perthnasol i gymryd camau gorfodi posibl. Mae'r gwaith cyfun ar gyfer cartrefi gwag a benthyciadau tai yn cyfrannu at i'r Cyngor gyflawni ei rwymedigaethau angen tai, gwella safonau tai, lleihau ymddygiad gwrthgymdeithasol, fandaliaeth a thipio anghyfreithlon.

Nododd ein Cynllun Corfforaethol mai ffactor allweddol sy'n cyfrannu at ymdeimlad pobl o lesiant yw cael cartref gweddus a theimlo'n ddiogel yn eu cymuned. Cytunwyd ar hyn fel un o amcanion llesiant y Cyngor a bu gwaith i wella mynediad at dai o ansawdd da yn flaenoriaeth o bwys a'r gyrrwr allweddol ar gyfer dod â'n stoc tai hyd at Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC) ymhell cyn y dyddiad cau yn 2020, a osodwyd gan Lywodraeth Cymru. Dechreuodd y Cyngor y rhaglen hon o welliant ar 1 Ebrill 2012 a chyflawnwyd cydymffurfiaeth â SATC yn y cyfan o'r 3,900 o dai cymdeithasol yn 2018. Yn ystod y cyfnod hwn buddsoddodd y Cyngor gyfanswm o £91,518,000 i gefnogi'r gwelliannau, roedd hyn yn cynnwys grant o £16,678,620 gan Lywodraeth Cynulliad Cymru. Mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor gynnal safon SATC am o leiaf y 30 mlynedd nesaf gan sicrhau bod cartrefi yn cael eu rheoli'n dda, yn ddiogel, wedi'u cynhesu'n ddigonol, yn effeithlon o ran tanwydd ac wedi'u hinswleiddio'n dda.

Mae'r Cyngor eisiau i'w stadau fod yn lleoedd diogel a deniadol lle mae pobl yn falch o fyw. Gyda hyn mewn golwg, cychwynnwyd ar adnewyddiad mawr o Ystâd Buttrills yn ystod 2018/19 a oedd yn cynnwys gorchudd to newydd, ailosod cysylltiadau waliau ceudod, ffenestri a drysau newydd i Awbery House a gosod inswleiddiad waliau allanol i 128 eiddo gan gynnwys fflatiau, tai a byngalos. Cyflwynir y project mewn 4 cam

gyda Rhan 1 (gorchudd to newydd) a Cham 2 (inswleiddio waliau allanol) wedi'i gwblhau. Disgwylir i Gam 3 (uwchraddio ardaloedd cymunedol mewnol) a Cham 4 (uwchraddio ardaloedd cymunedol allanol) ddechrau yn 2019/20, gyda chwblhau'r rhaglen wedi'i threfnu ar gyfer Ebrill 2020.

Er bod y Cyngor yn parhau i fod yn ymrwymedig i sicrhau bod gan breswylwyr fynediad i gartrefi o safon yn y Fro, mae tystiolaeth ddiweddar yn awgrymu bod prinder tai ledled y wlad; o ganlyniad, mae adeiladu tai bellach yn ymddangos fel eitem bwysig ar yr agenda ledled Prydain yn ogystal â Chymru. Nododd Asesiad Marchnad Tai Lleol (LHMA) diweddaraf y Cyngor a gynhaliwyd yn 2017 brinder cronig o dai fforddiadwy yn y Fro ac angen 576 uned ychwanegol y flwyddyn rhwng y blynyddoedd 2017 i 2022. Mewn ymateb i hyn, mae ein Tîm Datblygu a Buddsoddi yn parhau i ddatblygu ac adeiladu tai Cyngor newydd o ansawdd da. Er enghraifft, nodwyd nifer o gynlluniau datblygu tai newydd yn ystod 2018/19 a dechreuwyd ar y gwaith ym mis Ionawr 2019 ar 11 cartref newydd yn Holm View, Y Barri; mae'r rhaglen yn dod yn ei blaen yn dda a disgwylir ei chwblhau yn haf 2019. Dechreuodd cynllun arall gwerth £3.5 miliwn i adeiladu 28 o gartrefi pwrpasol newydd ar yr hen safle tai gwarchod yn Brecon Court, y Barri ym mis Ionawr 2019 ac mae disgwyl iddo gael ei gwblhau yn gynnar yn 2020. Bydd y datblygiadau hyn o fudd gwirioneddol i'r gymuned, gan ddarparu cartrefi o ansawdd da i'r rhai sydd fwyaf eu hangen.

Mae galwadau cynyddol ar wasanaethau cymorth lleol sy'n deillio o'r gostyngiadau mewn budd-daliadau lles wedi parhau i dyfu, ac mae hyn yn fygythiad difrifol i wasanaethau. Mae cyflwyno Credyd Cynhwysol (UC) yn parhau i gyflymu yn y Fro ac erbyn hyn mae dros 220 o denantiaid yn derbyn y budd-dal. Mae'r tenantiaid hyn yn parhau i fod ag ôl-ddyledion uwch (na thenantiaid Budd-dal Tai) ac mae hyn yn cael effaith ar y ffigur ôl-ddyledion cyffredinol yn y Fro, sydd 15% yn uwch na'r un amser y llynedd. Nid yw hyn yn unigryw i'r Fro ac mae'n dod o ganlyniad i'r newid i UC, sy'n gweld y budd-dal yn cael ei dalu'n uniongyrchol i denantiaid mewn un taliad misol sengl. Ar hyn o bryd, mae rhwng 5 a 12 o denantiaid newydd yn cael eu trosglwyddo bob wythnos ac wrth i nifer yr hawlwyd gynyddu, rhagwelir y bydd cyfanswm yr ôl-ddyledion yn codi. Er mwyn lliniaru'r cynnydd mewn ôl-ddyledion, rydym yn darparu cyngor arian i denantiaid, yn eu cynorthwyo i sefydlu debydau uniongyrchol i dalu eu rhent a chysylltu â'r Adran Gwaith a Phensiynau i hwyluso prosesu hawliadau yn brydlon. Mae'r Grŵp Partneriaeth Credyd Cyffredinol a'r Fforwm Tai trosfwaol yn parhau i gwrdd yn rheolaidd i adolygu effaith y newidiadau a bydd gwaith yn parhau dros y ddwy flynedd nesaf wrth i fwy o bobl fudo drosodd.

Fel awdurdod, rydym yn parhau i fod yn ymrwymedig i gyflawni ein harbedion a chyllideb gytbwys er gwaethaf yr anawsterau a'r ansicrwydd a gafwyd yn dilyn y bleidlais i adael yr Undeb Ewropeaidd (UE). Rydym wedi ymateb yn gadarnhaol i'r galw cynyddol am wasanaethau a phwysau costau trwy gymryd camau i ail-lunio ein gwasanaethau, gwneud y mwyaf o gyfleoedd i gynhyrchu incwm a gweithio'n fwy cydweithredol, yn lleol, rhanbarthol a chenedlaethol. Er ein bod yn rhoi cynlluniau realistig ar waith i sicrhau ein bod mewn sefyllfa dda i gyflawni ein blaenoriaethau a'n harbedion, mae'n amlwg y bydd angen i ni lliniaru'r ansicrwydd parhaus mewn perthynas â threfniadau cyllido allanol (a waethygir wrth i Brydain adael yr UE) a pharhau i sicrhau cyllid piblinell gan Lywodraeth Cymru i ddatblygu a chyflawni projectau adfywio allweddol sy'n adlewyrchu anghenion a chyfleoedd lleol.

Rydym nawr yn dechrau ar flwyddyn olaf ein Cynllun Corfforaethol pedair-blynedd (2016-2020) ac rydym yn parhau i ymateb yn rhagweithiol i'n heriau uniongyrchol tra'n edrych ymlaen tua'r gorwel. Rydym yn cydnabod bod yr heriau hyn yn sylweddol, ond rydym wedi gwneud cynnydd rhagorol ac yn parhau i ganolbwyntio ar ein nodau a'n canlyniadau arfaethedig ar gyfer dinasyddion gyda chamau gweithredu diffiniedig ar sut y byddwn yn cyflawni'r rhain. Trwy weithio'n agos gyda'r cyhoedd, ein partneriaid a rhanddeiliaid allweddol, credwn ein bod yn y sefyllfa orau i oresgyn ein heriau er mwyn sicrhau ein bod yn darparu ansawdd bywyd da a chymuned ddiogel i ddinasyddion Morgannwg.

3.1 BETH YR YDYM WEDI EI GYFLAWNI

3.1.1 AMCAN 1: CYFLAWNIADAU

 Mae'r Cyngor yn parhau i weithio'n gydweithredol drwy bartneriaeth Cael y Fro Ar-lein (GTVO) i ymdrin â materion cynhwysiant digidol a chynyddu cyfleoedd cyflogaeth. Yn ystod y flwyddyn, cymerodd 763 o denantiaid ran mewn mentrau cynhwysiant digidol gyda 707 o'r rhain dros 55+.	Cyswllt UnFro yw gwasanaeth cylchlythyr y Cyngor, sy'n darparu gwybodaeth ddiddorol yn uniongyrchol i flychau e-bost dinasyddion y Fro ar ôl iddynt danysgrifio. Roedd 53,345 o breswylwyr wedi tanysgrifio i 'Cyswllt UnFro' yn 2018/19, sef 6% o welliant ar ein perfformiad y llynedd. Mae'r twf mewn tanysgrifadau yn parhau i wella flwyddyn ar ôl blwyddyn.	Derbyniodd 99% o Blant Dechrau'n Deg cymwys eu cynnig gofal plant sy'n ceisio rhoi'r 'Cychwyn Gorau mewn bywyd' i blant trwy wella datblygiad, iechyd, llesiant a chanlyniadau addysgol plentyn. 	Rydym wedi gweithio'n galed i sicrhau bod ein gwasanaethau'n manteisio ar dechnoleg newydd i roi gwell mynediad i breswylwyr. Roedd 98% o gwsmeriaid yn fodlon â mynediad at wasanaethau yn erbyn pob sianel.
Cyflawnodd 83% plant Dechrau'n Deg o leiaf y canlyniadau disgwyliedig (Canlyniad 5+) ar gyfer y Cyfnod Sylfaen, ychydig yn llai na pherfformiad y llynedd. 	Dyweddodd 90% o ddefnyddwyr gwasanaeth Cefnogi Pobl bod y cymorth a gawsant wedi eu cynorthwyo i gynnal eu hannibyniaeth. Mae hwn yn berfformiad rhagorol, yn welliant ar 83% y llynedd ac yn rhagori ar ein targed o 75. 	Mae ymadawyr gofal wedi'u heithrio rhag talu treth y Cyngor. Mae'r symudiad cadarnhaol hwn ymlaen wedi dileu rhai o'r rhwystrau ariannol sy'n wynebu pobl sy'n gadael gofal, gan eu galluogi i gynnal eu tenantiaethau yn well gan roi'r cychwyn gorau posibl iddynt yn eu bywydau fel oedolion.	Gwnaed 202 o ymholiadau am y Gronfa Grant Cymunedau Cryf er mis Awst 2017. Cymeradwywyd 43 o geisiadau yn llwyddiannus gyda £564,838 wedi'i ddyfarnu i grwpiau cymunedol.
Cynhyrchodd bancio amser 1,660 o oriau. O'r rhai sy'n ymwneud â'r cynllun, nododd 86% o wirfoddolwyr deimlad o fwy o hunan-barch, dywedodd 87% eu bod yn teimlo'n fwy hyderus, a dywedodd 87% eu bod wedi gwneud ffrindiau newydd trwy'r project. 	Dros y flwyddyn ddiwethaf, ymwelodd ein Ymgynghorwyr Arian â 1,306 o gartrefi (cynnydd o 23% ar y llynedd) a arweiniodd at £308,678 o arbedion i denantiaid. Daeth yr arbedion o amrywiaeth o ffynonellau gan gynnwys dyledion wedi'u dileu, budd-daliadau ychwanegol, tariffau ffafriol, hawliadau wedi'u hôl-ddyddio a grantiau / benthyciadau. 	Yn ystod 2018/19 gwnaethom gefnogi ein tenantiaid i gael mynediad at dariffau dŵr â chymhorthdal yr oedd ganddynt hawl iddynt ond nad oeddent yn ymwybodol ohonynt. Cafwyd mynediad at £174k trwy 500 o geisiadau llwyddiannus. Cyfrannodd y gwaith hwn at gynnydd yn ein perfformiad o 572 o denantiaethau parhaus yn 2017/18 i 631 eleni, gan ragori ar ein targed o 200. 	Roedd dros 98% o ddefnyddwyr gwasanaeth Teuluoedd yn Gyntaf yn hapus gyda'r gwasanaethau a gyrchwyd yn ystod y flwyddyn ac roedd 100% o rieni, gofawyr a gweithwyr proffesiynol a ddefnyddiodd y Llinell Gyngor yn fodlon â darparu gwybodaeth a chyfeirio.
Bellach mae gan y Cyngor 27 o hyrwyddwyr digidol gwirfoddol sydd wedi cyfrannu 1138 oriau i "sesiynau galw heibio" ledled y sir. Mae 307 o gyfranogwyr unigryw wedi mynychu'r sesiynau hyn gyda 100% yn adrodd eu bod yn teimlo'n fwy hyderus wrth ddefnyddio dyfais ddigidol. 	Cofrestrodd dros 350 o bobl ar raglen Cymunedau am Waith y Fro a chynorthwywyd 98 o bobl i ddod o hyd i gyflogaeth gynaliadwy o ganlyniad i'r ddarpariaeth a gynigwyd gan y tîm. 	Mae'r tîm Buddsoddi Cymunedol wedi cefnogi 31 o denantiaid i gyflogaeth eleni. Mae 17 o'r bobl hynny wedi cynnal swydd am dros 6 mis gan ddangos bod y gwaith a wnaed gan y tîm yn sicrhau newid cynaliadwy i'n dinasyddion. 	Diolch i rwydweithio a chyhoeddusrwydd helaeth gyda phartneriaid allweddol, mae'r tîm Cymunedau am Waith bellach yn derbyn dros 60 o atgyfeiriadau bob pythefnos i'r rhaglen Ysbrydoli i Weithio. Mae hyn wedi helpu i gefnogi pobl ifanc 16-24 oed sy'n NEET (Ddim mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant) trwy ddarparu'r sgiliau, y wybodaeth a'r profiad sydd eu hangen i gael mynediad at gyflogaeth gynaliadwy.

3.1.2 AMCAN 2: CYFLAWNIADAU

Mae nifer yr **aelwydydd digartref** (fesul 1,000 o'r boblogaeth) **wedi lleihau o 3.24 yn 2017/18 i 3.17 yn 2018/19** gan ddangos y gwaith atal digartrefedd llwyddiannus a wnaed gan y Cyngor yn ystod y 12 mis diwethaf.

Dyweddodd **83% o denantiaid y Cyngor** a dderbyniodd welliannau i'w cartrefi eu bod yn "fodlon" ag ansawdd eu heiddo. At hynny, roedd **85% o denantiaid** yn fodlon ar y gwasanaeth a gawsant. Roedd **82% yn fodlon** ag ansawdd y gwaith a wnaed a'r cyfathrebu a gafwyd gan y Cyngor.

Mae'r staff cymorth mewnol o Gofal, Gwalia ac yn fwy diweddar Pobl, yn parhau i fod yn hanfodol bwysig wrth helpu i liniaru'r heriau a wynebir gyda gwasanaeth Digartrefedd mwy cynnil. Llwyddodd **71% o'r holl aelwydydd** lle cymerwyd camau ataliol cadarnhaol i **atal digartrefedd**.

Yn ystod y flwyddyn gwnaethom ddarparu mesurau diogelwch cartref i **99 o gartrefi**, ynghyd â chynghor cynllunio diogelwch a roddodd yr hyder iddynt aros yn eu cartref eu hunain yn hytrach na gorfod symud. Nododd **100% o ddiodefwyr** cam-drin domestig a ddefnyddiodd y gwasanaeth hwn eu bod yn teimlo'n fwy diogel o ganlyniad i'r gwaith hwn

Bu **gostyngiad o 23.3%** (90 o bobl ifanc) mewn **YGG ieuenctid a gofnodwyd** yn 2018/19 o'i gymharu â 2017/18 ar gyfer adroddiadau tro cyntaf. Priodolwyd hyn i well cynllunio, gweithio mewn partneriaeth ac ymgysylltu yn ein cymunedau. Yn ogystal, mae cyfradd yr holl droseddau (fesul 1,000 o'r boblogaeth) wedi gostwng o **63.25 i 62.25** eleni.

Derbyniodd **gwasanaeth Cam-drin, Cyfeirio ac Aseu Domestig** y Cyngor bron i **1,700** o atgyfeiriadau gan Heddlu De Cymru. Pan roddwyd caniatâd, cysylltwyd â'r diodefwyr er mwyn iddo/iddi gael ei gefnogi, a gallai cyfeirio priodol ddigwydd. Cyn y gwasanaeth hwn ni fyddai diodefwyr yn derbyn unrhyw gefnogaeth ac nid oeddent yn ymwybodol o'r gwasanaethau sydd ar gael i ddiwallu eu hanghenion.

Rhodddwyd gwaith y gwasanaeth ar restr fer **Gwobrau Arloesedd Tai'r DU a chafodd ganmoliaeth uchel.**

Mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru, mae'r Fro yn cynnig benthyciadau di-log, i helpu perchnogion tai i ddod ag eiddo gwag yn ôl i ddefnydd; **gwella tir y cyhoedd, lleihau ymddygiad gwrthgymdeithasol, fandaliaeth a thipio anghyfreithlon.**

Yn ystod y 12 mis diwethaf, daethpwyd â **111** eiddo gwag yn ôl i ddefnydd a phroseswyd **7** o fenthyciadau tai newydd gan arwain at i **5** cartref newydd gael eu creu yn y Fro.

Mae nifer cyfartalog y **diwrnodau gwaith a gymerir i atgyweirio ac ail-osod eiddo gwag wedi gwella** eleni gan olygu bod y Cyngor yn adfer cartrefi ac yn sicrhau eu bod ar gael i denantiaid newydd o fewn amser troi cyflym. Mae hyn hefyd yn golygu bod llai o rent yn cael ei golli i'r Cyngor. Mae meincnodi wedi nodi bod **perfformiad 'colli rhent' yn well na'r canolrif ar gyfer pob landlord cymdeithasol ledled y DU.**

Daethpwyd â **14.07% o eiddo sector breifat gwag yn ôl i ddefnydd** yn ystod y flwyddyn trwy weithredu uniongyrchol gan y Cyngor. Mae'r perfformiad hwn bron yn ddwbl perfformiad y llynedd (**7.56%**) ac yn rhoi'r Cyngor yn chwarter uchaf awdurdodau lleol Cymru.

Er mwyn hyrwyddo ein gweledigaeth ar gyfer cymunedau cryf gyda dyfodol disglair, rydym wedi cynnal nifer o **ddigwyddiadau 'help llaw' i wella ymddangosiad ein hystadau a dod â'r gymuned ynghyd**. Mae'r rhain wedi cynnwys tenantiaid, contractwyr ac asiantaethau partner ac wedi cael croeso mawr. Yn Gibbonsdown, arweiniodd amnest sbwriel at gael gwared ar lawer iawn o sbwriel ac eitemau cartref a oedd wedi bod yn cronni mewn cartrefi, cytiau allanol a gerddi.

Enillodd ymgyrch y Cyngor i atal digartrefedd ymhlith pobl ifanc **gydnabyddiaeth genedlaethol** ar ôl cyrraedd rowndiau terfynol **'Project Digartrefedd y Flwyddyn' Gwobrau Tai'r DU**. Yn fodel gweithio cydweithredol rhwng y Cyngor a Llamau, mae'r gwasanaeth yn ailgysylltu pobl ifanc â rhieni, ysgolion a rhoddwyr gofal i hwyluso trosglwyddiad cadarnhaol i fod yn oedolion. Mae'n cynnig ystod eang o gyngor a chefnogaeth tra'n caniatáu mynediad i addysg a chyflogaeth i bobl ifanc 16-25 oed sydd ag angen am dai.

Gwnaed cynnydd wrth ddatblygu cynlluniau gweithredu ystadau, a ddyluniwyd i nodi materion allweddol i breswylwyr mewn rhannau o'r Fro, er enghraifft: pryderon amgylcheddol, ynysu/unigrwydd, trosedd/ymddygiad gwrthgymdeithasol, cyflogaeth a mynediad at wasanaethau. Bydd yr ymatebion y cytunwyd arnynt gyda'r preswylwyr yn cael eu teilwra i anghenion lleol a byddant yn sbarduno gwelliannau yn y gwasanaeth i gwsmeriaid ac ansawdd bywyd preswylwyr.

 Roedd 95% o bobl a dderbyniodd Grant Cyfleusterau i'r Anabl yn teimlo bod y cymorth wedi gwneud iddynt deimlo'n fwy diogel ac yn fwy annibynnol yn eu cartref eu hunain. Mae lefel boddhad o dros 90% yn cael ei hystyried yn eithriadol o gofio natur gymhleth y gwaith sy'n cael ei wneud.	Mae'r Gwasanaeth Rheoleiddio a Rennir wedi parhau i gynnal archwiliadau wedi'u rhaglennu mewn perthynas â hylendid a glendid sefydliadau bwyd a llygredd amgylcheddol. Yn ystod y flwyddyn, archwiliwyd 100% o fusnesau risg uchel gan y gwasanaeth. Ymatebwyd i 88% o gwynion domestig a 74% o gwynion swm masnachol a diwydiannol o fewn 3 diwrnod. 	Yn ystod 2018/19 buom yn gweithio'n llwyddiannus gyda'n partneriaid i ddarparu 98 o gartrefi fforddiadwy, cynaliadwy ychwanegol yn y Fro. Mae eleni hefyd wedi gweld caniatáu 43%, cyfran fawr o unedau tai fforddiadwy, fel cyfran o'r holl dai. Mae'r ffigur hwn yn uwch na tharged y Cynllun Datblygu Lleol o 30% 	Aseswyd 96% o sefydliadau bwyd fel rhai oedd yn 'cydymffurfio'n fras' â safonau hylendid bwyd yn ystod 2018/19, gwelliant pellach ar berfformiad y llynedd. Bernir bod eiddo'n cydymffurfio'n fras os cyflawnir sgoriau risg penodol ar gyfer glendid, materion strwythurol, a hyder yn rheolaeth y busnes.
---	---	---	--

3.1.3 AMCAN 1: ASTUDIAETH ACHOS

TYNNU SYLW AT: YSBRYD CYMUNEDOL

Rydym yn cydnabod bod pobl sy'n byw mewn ardaloedd gwledig yn agored i unigrwydd ac arwahanrwydd felly bu ein Tîm Cymunedau Gwledig Creadigol yn annog preswylwyr ledled Dyffryn Morgannwg gwledig i **gydweithredu** a helpu i dyfu ysbryd cymunedol gan sicrhau cynaliadwyedd **tymor hir** eu pentrefi gwledig.

Dechreuodd y project, sydd wedi derbyn cyllid trwy Gymunedau Gwledig Llywodraeth Cymru - Rhaglen Datblygu Gwledig 2014 - 2020, gyda gwahoddiad i'r gymuned **gymryd rhan** mewn sawl cynllun peilot gyda'r nod o gryfhau ac ailadeiladu ysbryd cymunedol yng nghefn gwlad y Fro. Dangosodd dros 20 o grwpiau ddiddordeb mewn cymryd rhan, felly gwnaethom ddatblygu rhwydwaith i hwyluso ymgysylltiad a hyrwyddo cyfathrebu rhwng y grwpiau. Roedd y digwyddiadau rhwydweithio cymunedol hefyd yn darparu cyfleoedd i swyddogion y Cyngor o ystod o feysydd gwasanaeth ddeall anghenion cymunedau a helpu i gefnogi **integreiddio** eu gwasanaethau yn lleol. Gwahoddwyd siaradwyr o bob rhan o Gymru hefyd i wneud cyflwyniad yn y digwyddiadau i arddangos rhai projectau arloesol a oedd wedi cryfhau cydlyniant cymunedol mewn rhannau eraill o'r wlad.

Trwy gydol 2018 a 2019, anogwyd grwpiau cymunedol i dreialu project cymunedol arloesol, a fyddai'n **cynnwys** mwy o breswylwyr yn eu hardal. Mae chwe grŵp gwahanol wedi treialu gweithgareddau newydd yn llwyddiannus, sydd wedi annog cysylltiad ac arweinyddiaeth gymunedol:

- Datblygodd Fforwm St Hilary gylchlythyr misol ar gyfer preswylwyr yr ardal yn tynnu sylw at yr holl weithgareddau a digwyddiadau sy'n digwydd yn y pentref. Dywedodd y grŵp bod hyn wedi bod yn ffordd wych o rannu'r hyn sy'n digwydd yn y pentref i gael preswylwyr i fod yn actif, ymgysylltiedig ac **atal ynysu cymdeithasol**. Nawr bod y cylchlythyr wedi'i sefydlu, mae'r Fforwm yn ceisio nawdd i sicrhau ei fod yn parhau i gael ei gyhoeddi.
- Treialodd Cyngor Cymuned Pendeulwyn Ddiwrnod Amgylcheddol yn cynnwys 85 o breswylwyr a phlant ysgol lleol yn helpu i lanhau'r pentref a phlannu bylbiau newydd. Roedd y project aml-genhedlaeth hwn yn dangos pwysigrwydd bod yn **amgylcheddol gyfrifol**, yn ogystal ag annog mwy o gysylltiad rhwng yr ysgol a'r gymuned ehangach. Rhagwelir y bydd etifeddiaeth y grant yn parhau yn y grŵp Llysgenhadon Ysgol sy'n gweithio o amgylch y gymuned.
- Cynhaliodd y grŵp SAINTs yn Sain Tathan ddau Ddiwrnod Iechyd a Llesiant gan ganolbwyntio ar bwysigrwydd ymarfer corff a bwyta'n iach. Roedd dros 25 o blant lleol yn cymryd rhan mewn gwella sgiliau pêl-droed, ymarferion adeiladu tîm a gwneud byrbrydau iach. Mae'r digwyddiadau hyn wedi helpu i gryfhau ymrwymadau'r cymunedau i glwb pêl-droed plant SAINTs sydd newydd ei sefydlu ac wedi darparu gweithgareddau plant y mae mawr eu hangen dan arweiniad y gymuned yn yr ardal ddifreintiedig hon o'r Fro wledig.

- Cynhaliodd Cyngor Cymuned Llanbedr-y-fro Ddiwrnod Coffáu y Rhyfel Byd Cyntaf yn y pentref, yn arddangos pethau cofiadwy o'r rhyfel, canu caneuon ac adrodd barddoniaeth o'r adeg honno, gan ddod â thua 230 o bobl o wahanol genedlaethau o'r gymuned ynghyd mewn un gofod i ddysgu am ddiwylliant hanesyddol. Roedd adborth y gymuned yn cynnwys *"Coffâd gwych ac wedi'i lunio'n dda iawn"* a *" Ffordd wych o ddod â phob aelod o'r gymuned ynghyd a chael hwyl wrth gofio amser trist ac ingol"*.

Mae'r holl weithgareddau hyn wedi helpu i adeiladu cymunedau cryfach, mwy cydnerth yn y Fro wledig ac wedi llwyddo i annog undeb gwahanol grwpiau yn y gymuned i **atal** ynysu a thyfu ysbryd cymunedol.

3.1.4 AMCAN 2: ASTUDIAETH ACHOS

TYNNU SYLW AT: RHAGLEN WELLA SATC

Ym mis Mawrth 2018, cwblhawyd rhaglen gynhwysfawr o waith gwella a ddaeth â'n holl stoc dai i Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC), safon a ddiffiniwyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer cartrefi o ansawdd da mewn amgylchedd diogel. Gwarantir y bydd cartrefi sydd wedi derbyn y gwaith yn cael eu cynhesu'n ddigonol, yn effeithlon o ran tanwydd, wedi'u hinswleiddio'n dda, yn ddiogel ac mewn cyflwr da gan sicrhau bod gan denantiaid gartref gweddus a'u bod yn teimlo'n ddiogel yn amgylchedd eu cartref. Mae Llywodraeth Cymru yn mynnu bod y safon hon yn cael ei chynnal am y 30 mlynedd nesaf o leiaf, gan sicrhau y bydd cartrefi yn aros ar y safon hon am y **tymor hir** ac yn **atal** eiddo rhag dadfeilio.

Wrth gyflawni gwaith gwella, gwnaethom **gynnwys** tenantiaid, nid yn unig trwy broses ddylunio eu cartrefi ond trwy'r Fforwm Ansawdd a Dylunio, Gweithgor **cydweithredol** sy'n cynnwys panel o denantiaid etholedig sy'n parhau i ymweld ag eiddo yn rheolaidd a rhoi adborth i'r Cyngor. Mae'r Fforwm hefyd yn **cymryd rhan** yn y broses gaffael a chyfweld ar gyfer y contractau cynnal a chadw parhaus, a buont yn rhan annatod o'r project. Er mwyn sicrhau bod tenantiaid yn fodlon â sut y cyflenwyd y project, gwnaethom hefyd **integreiddio** ein gwasanaethau trwy weithio ochr yn ochr ag adrannau eraill fel Gwasanaethau Tai ac Eiddo i sicrhau bod tenantiaid yn fodlon â'r gwaith a wnaed a bod y gwelliannau'n gwneud gwahaniaeth gwirioneddol i'w bywydau.

Isod ceir enghraifft o sut mae'r gwelliannau wedi cyfrannu at ganlyniadau cadarnhaol i denantiaid:

Derbyniodd Mrs T waith uwchraddio SATC i'w chartref yn Fairoaks, safle tai gwarchod yn Ninas Powys. Dywedodd Mrs T fod y "gwaith a gwblhawyd ar yr ystâd o'r safon uchaf ac rwyf mor falch o anfon lluniau o'r adeilad at fy nheulu yn Awstralia - mae'n hyfryd". Aeth ymlaen i ddweud, "rydych i GYD wedi gwneud gwaith gwych ac wedi ein gadael mewn lle gwell". Roedd y gwelliannau yn y maes hwn yn cynnwys moderneiddio'r nodweddion presennol, ac yn y rhan fwyaf o achosion, gosodwyd cegin ac ystafell ymolchi newydd; gwnaed cartrefi hefyd yn fwy effeithlon o ran ynni trwy inswleiddio waliau gan helpu i arbed arian i denantiaid trwy ostwng biliau tanwydd.

Mae'r tîm bellach yn casglu data ynghylch ansawdd bywyd tenantiaid o ganlyniad i'r gwaith gwella. Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, nododd 92% o denantiaid fod eu cartref yn edrych yn well a dywedodd 89% fod eu hardal yn edrych yn well. Dywedodd 72% o denantiaid fod ganddynt ansawdd bywyd gwell o ganlyniad i'r gwaith a wnaed.

3.2 EIN HERIAU

3.2.1 AMCAN 1: HERIAU

Mae sicrhau cynhwysiant digidol yn broses gynyddrannol sydd hefyd angen hyfforddiant a datblygiad sgiliau angenrheidiol staff i gefnogi cwsmeriaid. Mae mater cynhwysiant digidol yn sail i Strategaeth Ddigidol y Cyngor ac yn dylanwadu ar sut mae'n dylunio ac yn darparu gwasanaethau ac yn arfogi cwsmeriaid â'r sgiliau a'r seilwaith i gael mynediad at y gwasanaethau hynny. Hefyd, mae dull newid sianel cydlynol yn allweddol i helpu gwireddu effeithlonrwydd wrth ddarparu cymorth targededig trwy'r dulliau mwyaf priodol. Er y gwnaed cynnydd cadarnhaol, rydym yn cydnabod **bod dipyn o ffordd i fynd eto i wella hunangynhaliath ar-lein i gyfran o breswylwyr y Fro**, ac yn allweddol i hyn fydd sicrhau ein bod yn gweithio'n effeithiol gyda'n partneriaid i rannu gwybodaeth ac adnoddau i fwyafu ein cyfleoedd i wella effeithlonrwydd a hygyrchedd gwasanaethau i holl ddinasyddion y Fro.

Bu **cyflwyno Credyd Cynhwysol** yn her sylweddol ym Mro Morgannwg. Nid yn unig y mae preswylwyr cymwys yn wynebu cyfnod pontio, ond mae newid o daliadau wythnosol i un swm misol sengl yn gallu **achosi caledi i bobl ar incwm sydd eisoes yn isel**. Hyd yma, mae 406 o denantiaid y Cyngor wedi trosglwyddo i'r budd-dal, ac mae gan 82% ohonynt ôl-ddyledion. Mae'r Cyngor yn parhau i fonitro'r achosion hyn yn agos iawn ac yn cynnig cyngor ariannol a chymorth pwrpasol parhaus sy'n gysylltiedig â thai, ynghyd â chysylltu'n agos iawn â'r Adran Gwaith a Phensiynau pan fo hynny'n briodol, gan y gallai unrhyw ostyngiad mewn incwm rhent gael effaith niweidiol ar Gyfrif Busnes Tai'r Cyngor a chyfyngu ar nifer y cartrefi Cyngor newydd sy'n cael eu darparu bob blwyddyn.

Bydd lleihau cyllidebau yn effeithio ar ein gallu i gynllunio'n effeithiol yn y tymor canolig i'r tymor hwy, a allai o bosibl beryglu hyfywedd a llwyddiant posibl unrhyw gynlluniau cymunedol yn y dyfodol, yn enwedig mewn ardaloedd adfywio sydd â diweithdra uchel. Gallai'r ansicrwydd a'r anallu i reoli'r newid hwn gael **effaith niweidiol ar sefydlu cyfleoedd cyflogaeth mwy cynaliadwy** yn y tymor hwy, ac yn y pen draw gyfyngu ar ein gallu i leihau tlodi yn unol â'r amcan hwn.

Rydym yn parhau i ganolbwyntio ein sylw ar wella ein dull o **gefnogi teuluoedd** a darparu **gwasanaethau ataliol**. Yr her yw ein **capasiti a'n gallu i ateb y galw cynyddol am y gwasanaethau hyn** tra'n sicrhau nad yw unrhyw wasanaethau a ddarperir ar draws sbectrwm ein partneriaid yn cael eu dyblygu nac yn gwrthdaro â'n nodau.

Er y cyflawnwyd gwelliannau sylweddol i wasanaethau trwy gyfuno 3 darpariaeth rhianta yn y Fro, y Bartneriaeth ar gyfer Rhieni Ifanc, Dechrau'n Deg a Rhoi Teuluoedd yn Gyntaf, mae cylch gwaith y gwasanaeth bellach yn gweithredu ar draws y Fro gyfan. Yn ystod chwarter 4, 2018/19, derbyniwyd 285 o alwadau i'r llinell Gyngor sy'n gynnydd sylweddol ar yr un cyfnod y llynedd, pryd y cafwyd 118 o alwadau. Parheir i fod â **nifer sylweddol o alwadau sydd angen gweithredu pellach** ac rydym yn gweithio i ddod yn fwy gwydn i'r galw am wasanaeth ac archwilio ehangu'r gwasanaeth rhianta.

3.2.2 AMCAN 2: HERIAU

Mae digartrefedd yn her genedlaethol gynyddol ac yn fater difrifol i Fro Morgannwg sydd hefyd â chryn dipyn o ddigartrefedd cudd nad ydym wedi gallu ei fesur eto. Ym mis Mai 2019, roedd dros 5,000 o ymgeiswyr tai ar Gofrestr Tai Bro Morgannwg. Ar hyn o bryd, nid yw effaith Credyd Cynhwysol wedi cael effaith sylweddol ar ddigartrefedd oherwydd gohiriwyd ei gyflwyno ym Mro Morgannwg tan fis Hydref 2018. Fodd bynnag, mae ôl-ddyledion rhent wedi cynyddu yn barod ar gyfer yr ymgeiswyr hynny sy'n trosglwyddo i'r budd-dal hwn yn y sectorau rhent cymdeithasol a phreifat, a disgwylir i hyn arwain at fwy o droi allan a mwy o gyflwyniadau digartrefedd dros amser. Mae diffyg difrifol o lety un-ystafell wely yn bryder i'r Fro ac yn ffactor blaenoriaeth mewn cynllunio tymor hir. Gallai effaith Prydain yn gadael yr Undeb Ewropeaidd hefyd arwain at golledion swyddi posibl a chynnydd mewn cyfraddau llog ar fenthyciadau heb eu gwarantu, a fyddai'n rhoi aelwydydd sydd eisoes yn agored i niwed dan straen sylweddol.

Mae prinder tai yn y Fro, ac mae angen am 576 o dai fforddiadwy ychwanegol y flwyddyn rhwng 2017-2022. Rydym yn gweithio gyda'n partneriaid i ymdrin â hyn; fodd bynnag, mae **effaith Prydain yn gadael yr Undeb Ewropeaidd yn parhau i ychwanegu haen o ansicrwydd dros raglen adeiladu tai y Cyngor** a

gallai gyfrannu at brinder llafur yn ogystal ag anawsterau o ran cyflenwi deunyddiau. Bydd y Cyngor yn parhau i fonitro'r farchnad a chymryd camau priodol i liniaru'r effaith trwy ymgysylltu â chontractwyr lleol a dod o hyd i ddeunyddiau amgen lle bo angen.

Nodwyd gwendidau yn y trefniadau sy'n ymwneud â chydymffurfiaeth adeiladu yn ystod 2016 ac ers yr amser hwn, gwnaed cynnydd cadarnhaol i nodi statws cydymffurfio. Mae'r **costau ariannol a'r adnoddau posibl parhaus sy'n gysylltiedig ag ymdrin ag unrhyw faterion diffyg cydymffurfio** yn parhau i fod yn her i'r Cyngor, o ystyried y gostyngiadau o flwyddyn i flwyddyn mewn cyllidebau.

Er y gwnaed gwelliannau i brosesau sy'n ymwneud â throsi ein cartrefi gwag, erys sawl achos tymor hir lle mae eiddo'n derbyn gwaith strwythurol. Arweiniodd hyn at **gynnydd yn nifer y diwrnodau gwaith a gymerir i ail-osod cartref Cyngor** i'r rhai mewn angen. Tra bod eiddo'n derbyn gwaith atgyweirio, mae colled rhent hefyd; fodd bynnag, nododd meincnodi fod perfformiad 'colli rhent' yn y Fro yn well na'r canolrif ar gyfer pob landlord cymdeithasol ledled y DU. Er mwyn lliniaru'r her hon, rydym wedi creu is-grŵp rheoli i oruchwylio perfformiad ar bob agwedd ar reoli eiddo gwag y Cyngor. Mae'r grŵp yn cyfarfod bob chwarter ac yn ystod 2019/20 bydd yn monitro ac yn sbarduno gwelliannau pellach mewn perfformiad.

Nawr ein bod wedi cwrdd â **Safon Ansawdd Tai Cymru**, mae'n bwysig sicrhau bod y safon yn cael ei chynnal a bod buddsoddiad yn cael ei gynllunio yn unol â hynny. Bydd lefel y buddsoddiad sy'n ofynnol yn amrywio o flwyddyn i flwyddyn ac o ganlyniad bydd angen addasu rhaglenni gwaith manwl bob blwyddyn. Mae gennym nifer o fethiannau derbyniol (20% o'n stoc dai) yn bennaf oherwydd bod preswylwyr wedi gwrthod y gwelliannau ac ar hyn o bryd rydym yn gweithredu mesurau i ymgysylltu â thenantiaid a sicrhau bod y Safon yn cael ei chyflawni i'r eithaf.

Mae diwygiad Llywodraeth Cymru o'r diffiniad ran o'r ffordd trwy'r flwyddyn ynglŷn â'r amser cyfartalog a gymerir i ddarparu **Grant Cyfleusterau i'r Anabl (DFG)** wedi effeithio ar ein perfformiad cyffredinol ar gyfer 2018/19 sydd wedi disgyn o 188 diwrnod i 195 diwrnod. Arferai amser cofnodi cyflenwi ddechrau ar adeg cyfeirio i'r tîm DFG. Mae'r newid diweddar hwn nawr yn cofnodi'r amser a gymerir o'r cyswllt cyntaf â'r Cyngor, a all fod trwy'r Ganolfan Gyswllt (C1V). Mae'n ofynnol asesu anghenion cleientiaid ac mae'r broses hon weithiau'n cymryd cryn amser cyn eu cyfeirio at y tîm DFG oherwydd gall gynnwys archwilio atebion eraill fel pecynnau gofal cyn cyfeirio yn y pen draw at y tîm DFG. Mae prosesau'n parhau i gael eu hadolygu mewn ymgais i leihau amseroedd dosbarthu ar gyfartaledd.

Rydym yn parhau i ymateb yn gadarnhaol i'r heriau hyn trwy gymryd camau effeithiol i ail-lunio ac integreiddio ein gwasanaethau. Mae ein proses Cynllunio Gwasanaeth a'n dull cadarn o reoli risg yn sicrhau bod gennym set o gamau i ymdrin â'n heriau a lliniaru eu heffeithiau. Trwy ein Fframwaith Rheoli Perfformiad corfforaethol a'n Strategaeth Rheoli Risg, rydym yn monitro cynnydd y camau hyn yn effeithiol i fesur ein heffaith a'n llwyddiant.

CYNGOR BRO MORGANNWG

Bro sy'n Gyfrifol yn Amgylcheddol ac yn Ffynnu

ADOLYGIAD O BERFFORMIAD BLYNYDDOL
(EBRILL 2018 - MAWRTH 2019)

Ein statws COG cyffredinol ar gyfer 'Bro sy'n Gyfrifol yn Amgylcheddol ac yn Ffynnu' yw OREN

4.0 DATGANIAD SEFYLLFA

Er gwaethaf heriau digynsail a'r gostyngiadau parhaus i gyllid y Cyngor flwyddyn ar ôl blwyddyn, rydym yn parhau i weithio tuag at sicrhau bod gan Fro Morgannwg economi gref a chynaliadwy, a bod yr amgylchedd lleol yn cael ei ddiogelu ar gyfer cenedlaethau heddiw ac yn y dyfodol.

Yn ystod 2018-19, blwyddyn tri o'n Cynllun Corfforaethol pedair-blynedd, gwnaethom gynnydd da wrth gyflawni blaenoriaethau ein Cynllun Corfforaethol mewn perthynas â Chanlyniad Llesiant 2, 'Bro sy'n Gyfrifol yn Amgylcheddol ac yn Ffynnu', a'r amcanion sydd wedi'u halinio ag ef: 'Hybu adfywio, twf economaidd a chyflogaeth' a 'Hybu datblygu cynaliadwy ac amddiffyn ein hamgylchedd'. Mae'r gweithgarwch mae'r cyngor wedi ymgymryd ag ef i ategu'r gwaith o gyflawni'r canlyniad hwn wedi cyfrannu at statws Oren cyffredinol i'r canlyniad ar ddiwedd y flwyddyn.

Cafodd y rhan fwyaf, 84% (59/70), o gamau gweithredu'r Cynllun Corfforaethol a oedd wedi'u halinio â'r Canlyniad hwn eu cwblhau yn ystod 2018/19, gan sicrhau fod ein perfformiad cyffredinol ar y trywydd iawn i'w gyflenwi erbyn 2020. Yn gyffredinol, mae perfformiad ar gyfer y camau corfforaethol sy'n cyd-fynd â Chanlyniad 1 wedi'i gategoreiddio fel Oren i gydnabod y cynnydd a'r gwaith a wnaed trwy gydol y flwyddyn. Cwblhawyd 76% o'r camau a briodolwyd i Amcan 3 ac 85% (34/40) o'r camau a briodolwyd i Amcan 3 yn llawn yn ystod y flwyddyn. Mae'r camau y mae'n rhaid eu symud ymlaen yn cynnwys; symud ymlaen â'r astudiaethau dichonoldeb sy'n ymwneud â threfniadau teithio cynaliadwy ym Mae Caerdydd a chyflawni cynlluniau gwella trafnidiaeth sy'n gysylltiedig â Metro Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

Yn gyffredinol, mae ein perfformiad ar y trywydd iawn, gan roi Statws COG Oren cyffredinol i ni yn erbyn y Canlyniad Llesiant hwn. Priodolwyd 67% (18/27) o fesurau lle roedd statws COG yn berthnasol, i statws 'Gwyrdd' gan olygu ein bod naill ai wedi cyrraedd neu ragori ar y targed ar ddiwedd y flwyddyn. Priodolwyd statws Oren (11%) neu Goch (22%) i'r mesurau eraill. Nid oedd statws COG yn berthnasol i 19 dangosydd gan eu bod naill ai'n newydd a bod perfformiad sylfaenol yn y broses o gael ei sefydlu am y flwyddyn, neu na fu'n bosibl gosod targed ar gyfer y flwyddyn.

O ystyried mai Oren oedd y statws cyffredinol y mesurau ar ddiwedd y flwyddyn, mae angen canolbwyntio ar berfformiad mewn perthynas â'r dangosyddion hynny a oedd yn is na'r targed fel y gallwn yrru gwelliant yn ystod 2019/20. Mae'r rhain yn cynnwys: y digwyddiadau tipio anghyfreithlon yr adroddwyd amdanynt a arweiniodd at orfodi, boddhad â safonau glendid, defnyddio ceir pwll a lleihau carbon mewn stoc adeiladau cyhoeddus annomestig.

Yn ystod 2018/19, rydym wedi parhau i weithio mewn partneriaeth â'r rhanbarth i ddatblygu trafnidiaeth, seilwaith, cymorth busnes, adfywio, cynllunio a thai trwy Fargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCR). Y tu hwnt i ddarparu rhaglen ariannu, mae datblygiadau fel Brexit a cholli cyllid yr UE wedi golygu y

bydd y Fargen Ddinesig yn allweddol i sicrhau cynaliadwyedd a gwynwch rhanbarthol. Yn arbennig o berthnasol i'r Fro o dan y Fargen Ddinesig yw'r angen i hyrwyddo'r Maes Awyr a Sain Tathan fel canolfannau ar gyfer twf economaidd a chreu swyddi, gan wella mynediad strategol i'r Fro ac adfywiad parhaus y Barri. Mae datblygiadau allweddol fel Parc Busnes y Maes Awyr wedi symud ymlaen gyda chynhyrchu Uwchgynllun Maes Awyr, a datblygiad parhaus y Cyngor o ganllawiau cynllunio atodol i'r datblygiadau Maes Awyr a'r parc busnes cysylltiedig. Mae gwaith hefyd wedi symud ymlaen i sicrhau cefnogaeth ranbarthol gref ar ffurf rhaglen grant thematig i gefnogi canolfan fasnachol y Barri (bron i £1 filiwn dros 2 flynedd) a datblygu cyfnewidfa drafnidiaeth i'r Barri, gan sicrhau bod teithwyr yn symud yn ddi-dor o'r rheilffordd i'r bws.

Er mwyn sicrhau'r budd mwyaf posibl i fusnesau lleol o'r buddsoddiad ym Maes Awyr Caerdydd ac Ardal Fenter Sain Tathan, rydym wedi cyflwyno pedwar digwyddiad Ardal Fenter wedi'u targedu at fusnesau newydd a lleol. Mynychwyd y digwyddiadau hyn gan 226 o bobl ac maent yn llwyfan amhrisiadwy i roi gwybodaeth i randdeiliaid lleol. Yn unol â hyn, a'n nod o ddatblygu cyfleoedd ar gyfer cyflogaeth a hyfforddiant, rydym wedi gweithio gyda phartneriaid i ddarparu 22 o weithdai Busnes Cymru, Uwchgynhadledd Marchnata Digidol (a fynychwyd gan 58 o bobl), Theatr Ariannu (a fynychwyd gan 91 o bobl) a gweithdy cynllunio busnes ac ariannu (a fynychwyd gan 26 o bobl). Byddwn yn parhau i weithio gyda'r gymuned fusnes ac yn hyrwyddo twf economaidd ym Mhrifddinas-Ranbarth Morgannwg a Chaerdydd.

Gan adeiladu ar y cyfleoedd a gyflwynwyd gan y Fargen Ddinesig, rydym wedi cyflwyno cynlluniau teithio cynaliadwy ac rydym yn parhau i annog teithio iach a llesol trwy hyrwyddo cerdded a beicio i weithwyr, preswylwyr ac ymwelwyr â'r Fro. Yn ystod 2018/19, gwariwyd £2,226,161 ar gynlluniau trwy ddefnyddio cyfraniadau Adran 106 i gefnogi gwelliannau i deithio llesol a thrafnidiaeth gynaliadwy. Mae enghreifftiau o'r gwelliannau a wnaed yn cynnwys: gwelliannau i gerddwyr a beicwyr rhwng Ysgol Gynradd St Joseph ac Ash Path; gwelliannau i'r seilwaith cerdded a beicio ar hyd Porthkerry Road, Y Rhws; gwelliannau i droedffyrdd trwy'r Brif Ffordd yn Aberogwr; gwelliannau mynediad i gerddwyr yn Ysgol Gynradd Cogan a darparu grant i Drafnidiaeth Gymunedol Dwyrain y Fro i brynu bws mini newydd i ddarparu trafndiaeth gymunedol.

Yn ystod 2018, nododd y Cynllun Rhanbarthol ar gyfer Adfywio anheddiad y Barri fel ardal ar gyfer Targedu Buddsoddiad mewn Adfywio (TRI) am gyfnod o dair blynedd rhwng 2018 a 2021. O dan y rhaglen hon, roedd Awdurdodau Lleol, ynghyd â'u sefydliadau partner, yn gallu ymgeisio am fuddsoddiad cyfalaf i broiectau a oedd yn hyrwyddo adfywio economaidd ac yn cyflawni nodau datblygu cynaliadwy ehangach. Yn dilyn cais, derbyniodd y Cyngor gynnig o gyllid i gynorthwyo gyda chyflawni'r Datblygiad Sied Nwyddau yn Hood Road yn y Barri. Cyflawnwyd cyfnewid contractau gwerthu amodol ym mis Awst 2018, ac ym mis Mawrth 2019, rhoddodd y Cyngor ganiatâd cynllunio i drosi'r Sied Nwyddau hanesyddol ac adeiladu 'pentref' cynhwysydd dur. Bydd y datblygiad Sied Nwyddau yn dod yn gartref i gymysgedd o fusnesau newydd gan gynnwys bwytai, bar a bragdy, hyb technoleg ac 11 uned breswyl byw/gwaith. Bydd cyfanswm o 40 o gynwysyddion ar gael ar gyfer bwytai 'pop-up' dros dro a busnesau creadigol bach. Mae'r cynllun hwn yn crisialu dyfodol y Barri fel tref lewyrchus sy'n edrych i'r dyfodol gydag ymdeimlad gwych o le sy'n annog cyfranogiad cymunedol lleol llawn o ran byw, gweithio a chwarae.

Mae twristiaeth yn hanfodol i'r cyngor ac rydym wedi ymrwymo i gefnogi a datblygu ein heconomi ymwelwyr. Mae Bro Morgannwg yn parhau i ffynnu fel cyrchfan llwyddiannus i ymwelwyr flwyddyn ar ôl flwyddyn, fel y gwelwyd yn yr arolwg STEAM diweddaraf (2018), a oedd yn dangos bod niferoedd o ymwelwyr i'r Fro wedi cynyddu o 4.16 miliwn yn 2017 i 4.26 miliwn yn 2018. Mae hyn yn gynydd o 2.4% ers y flwyddyn flaenorol, sy'n golygu bod cyfanswm yr effaith economaidd y mae twristiaeth yn ei chael ar y Fro wedi cynyddu o 1.5% i £250.07m yn ystod 2017. Mae'r perfformiad calonogol hwn yn ein galluogi i wireddu ein nodau corfforaethol yn ogystal â'r weledigaeth sy'n cael ei hamlinellu yn ein Cynllun Rheoli Cyrchfannau (DMP).

Mae twristiaeth yn cyfrannu £250 miliwn at yr economi leol ac mae twf uwch mewn twristiaeth yn cefnogi twf economaidd uwch a chyfleoedd cyflogaeth gwell. Mae ein Cynllun Rheoli Cyrchfannau yn cydnabod bod estyn y tymor twristiaeth y tu hwnt i ylliau traddodiadol yr haf yn flaenoriaeth allweddol, ac y bydd yn

hyrwyddo amgylchedd economaidd mwy sefydlog a chynaliadwy. I'r perwyl hwn, mae Bro Morgannwg yn cynnig digwyddiadau cyffrous ac amrywiol trwy gydol y flwyddyn, o'r 'Isle of Fire' arobryn i sinemâu awyr agored, gwyliau bwyd stryd a gwyliau cerddoriaeth fyw, Arddangosfeydd Trafnidiaeth a Thriathlonau, ac rydym yn parhau i dderbyn adborth cadarnhaol iawn gan breswylwyr ac ymwelwyr. Er enghraifft, cydnabu adolygiad diweddar Swyddfa Archwilio Cymru (Gorffennaf 2019) o adfywiad tref y Barri ac Ynys y Barri ein bod yn cydweithredu'n dda ac yn canolbwyntio ar ymgysylltu â masnachwyr a busnesau i ddeall achosion dirywiad economaidd, tra'n deall sut i'w atal. Mae digwyddiadau ac ymgyrchoedd fel rhaglen Penwythnosau'r Barri a ddenodd dros 55,000 o ymwelwyr yn profi'n llwyddiannus ac maent yn parhau i ddenu ymwelwyr i'r ardal. Mewn ymateb i'r adolygiad, rydym yn canolbwyntio ar egluro ein gweledigaeth a'n dull strategol, ac yn gweithio tuag at integreiddio ein cynlluniau gyda rhai ein sefydliadau partner o ran adfywio'r Barri, er mwyn sicrhau cynaliadwyedd yr ardal.

Yn unol â'n hymrwymiad i hyrwyddo datblygu cynaliadwy, mabwysiadwyd y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) yn ffurfiol ym mis Mehefin 2017. Y CDLI sy'n ffurfio cynllun datblygu yr awdurdod ac yn darparu'r fframwaith polisi strategol a manwl i Fro Morgannwg. Mae'r Cynllun yn rhoi sicrwydd i fuddsoddwyr ac felly'n gwneud buddsoddiad yn yr ardal yn fwy tebygol, tra'r amcangyfrifir y bydd datblygu'r tir cyflogaeth a ddyrannwyd yn cynhyrchu 7,610 - 10,610 o swyddi posibl dros gyfnod y Cynllun.

Yn y 12 mis rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019, llofnodwyd cyfanswm o 26 cytundeb cyfreithiol sy'n gysylltiedig â chaniatâd cynllunio; mae cyfanswm gwerth y cytundebau wedi'u llofnodi yn £3,538,708. Mae'r gofynion rhwymedigaeth cynllunio a sicrhawyd eleni hefyd wedi cynnwys rhwymedigaethau 'mewn nwyddau' megis darparu tai fforddiadwy ar y safle, man agored cyhoeddus ar y safle a chelf gyhoeddus. Cyfanswm gwerth y cyfraniadau a sicrhawyd drwy'r flwyddyn (wedi'u llofnodi a'i heb eu llofnodi) yw £9,840,640.

O ran perfformiad, penderfynwyd ar 81% o geisiadau "mawr" o fewn y cyfnodau amser gofynnol, o'i gymharu â chyfartaledd Cymru Gyfan o 68%, tra bod 91% o'r holl geisiadau wedi'u pennu o fewn y cyfnodau amser sy'n ofynnol, o'i gymharu ag 88% ledled Cymru. O ran ansawdd penderfyniadau, gwrthodwyd 71% o apeliadau yn erbyn gwrthod caniatâd gan y Cyngor, sy'n well na chyfartaledd Cymru o 68%.

Rydym wedi parhau i weithredu ein Cynllun Trafnidiaeth Lleol (LTP) i wella hygyrchedd, diogelwch ar y ffyrdd, ansawdd aer a lleihau tagfeydd. Yr angen a nodwyd gan yr LTP yw ystyried opsiynau ar gyfer gwella cysylltedd trwy drafnidiaeth gynaliadwy ar hyd Coridor Morglawdd Caerdydd Penarth. Gall seilwaith a gwasanaethau trafnidiaeth gynaliadwy gyfrannu at leihau effeithiau negyddol ceir ar yr amgylchedd, lleihau tagfeydd, gwella iechyd a llesiant, a gwella mynediad at gyflogaeth, iechyd ac addysg tra'n lleihau'r risg o ddamweiniau ffordd. Penodwyd cwmni technoleg allanol, Capita, gan y Cyngor i adolygu opsiynau trafnidiaeth gynaliadwy ar gyfer Coridor Trafnidiaeth Gynaliadwy Morglawdd Caerdydd Penarth trwy arfarniad Trafnidiaeth Cymru (WelTAG). Bydd yr astudiaeth hon yn ein galluogi i ymdrechu i nodi, gwerthuso a datblygu projectau trafnidiaeth gynaliadwy ar hyd y coridor yn y dyfodol.

Er gwaethaf cyllid cyfyngedig, rydym yn parhau i fod yn ymrwymedig i wella ein priffyrdd a thrafnidiaeth gyhoeddus ac rydym wedi llwyddo i wneud gwelliannau i droedffyrdd, llwybrau beicio, llwybrau troed a goleuadau i wella symudedd diogel cerddwyr a defnyddwyr ffyrdd. Mae ein menter Trwsio hynod llwyddiannus wedi'i chwblhau ac wedi ymweld â phob Ward yn y Fro i ymdrin â diffygion priffyrdd a adroddwyd gan ein cymunedau. Cwblhawyd gwaith i gwblhau'r cynllun 3 blynedd Cynnal a Chadw Priffyrdd o fewn dyraniad y gyllideb a'r blaenoriaethau a nodwyd ar gyfer y flwyddyn ariannol hon ac rydym wedi ailwynebu 69 o ffyrdd. Fodd bynnag, mae'r gwariant cyfalaf sy'n ofynnol i gynnal y rhwydwaith yn gyson yn parhau i fod yn her o ystyried cyllidebau sy'n crebachu. Er gwaethaf hyn, rydym yn parhau i flaenoriaethu gwaith brys ac ystyried dulliau arloesol o wella ac amddiffyn yr ased priffyrdd yn ogystal ag ymestyn y buddsoddiad gwaith cyfalaf blaenorol yn ein rhwydwaith ffyrdd.

Fel Cyngor sy'n amgylcheddol gyfrifol, rydym yn parhau i weithredu ein Cynllun Rheoli Carbon a lleihau allyriadau o'n hadeiladau, goleuadau stryd a cherbydau. Yn ystod cam cyntaf y Cynllun, gwnaethom leihau allyriadau o 21.3% yn erbyn targed o 20%. Bu hyn yn bosibl trwy gynlluniau fel Re:fit Cymru, ynni

adnewyddadwy fel paneli solar, y project Gofod, pryniannau fflyd sy'n gyfeillgar i'r amgylchedd fel cerbydau hybrid a bionadwydd, a throsi lampau stryd yn llusernau LED. O ran arbedion ariannol ar gyfer 2018/19, rhagwelir y bydd ein Cynllun Rheoli Carbon yn arbed oddeutu £42,000 mewn costau ynni trwy'r cynllun Re:fit (cyflawnwyd £11,000 o arbedion hyd yma gyda data pellach i'w gynnwys); ac arbediad blyneddol o £105,000 trwy uwchraddio goleuadau stryd. Ers 2016, mae ein defnydd o drydan wedi gostwng o 19 miliwn kWh y flwyddyn i 16.5 miliwn kWh, gostyngiad o 13.4%. Yn ogystal, ar gyfer nwy a thrydan, mae ein hallyriadau carbon wedi gostwng o 12,1558 Tunnell i 7,880 Tunnell, gostyngiad o 35.2%.

Mae ail Gynllun Rheoli Carbon y Cyngor yn cwmpasu'r cyfnod rhwng 2018 a 2021/22 ac mae'n adeiladu ar lwyddiant y cynllun cyntaf trwy sicrhau arbedion trwy gynlluniau fel Re:fit, lleihau'r galw a gosod ynni adnewyddadwy; uwchraddio goleuadau stryd a chefnffyrdd ymhellach, a chynnal a chadw ein systemau gwresogi a thrydanol. Nodwyd targed o ostyngiad o 12% mewn allyriadau CO₂ dros gyfnod y cynllun ar gyfer y cam nesaf.

Yn ystod 2018/19 rydym wedi parhau i wneud cynnydd tuag at ddatblygu Strategaeth Lleihau Gwastraff ac ailfodelu ein seilwaith rheoli gwastraff. Cafodd cyflwyniad y cyfyngiadau ar fagiau du, a weithredwyd ym mis Medi 2018, effaith gadarnhaol gan ein galluogi i gyflawni ein nod o gynyddu cyfranogiad mewn ailgylchu ymhellach, lleihau twf gwastraff trefol a chyrraedd targedau statudol cenedlaethol. Yn ystod y 6 mis cyntaf o gyfyngu ar fagiau du, bu gostyngiad o 57% mewn gwastraff gweddilliol yn ein Canolfannau Ailgylchu a gostyngiad o 26% yn y gwastraff gweddilliol a gasglwyd ar ymyl y palmant. Yn ystod 6 mis cyntaf y cyfyngiadau ar fagiau du, bu cynnydd o 27% mewn cyfranogiad gwastraff bwyd a chynnydd o 16% ar ailgylchu ymyl palmant o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Mae'r project cyfyngu ar fagiau du wedi cyfrannu at i'r Cyngor gyflawni cyfradd ailgylchu o 67.1%, sy'n uwch na'r targed statudol o 58% i 2018/19 (disgwylir am gadarnhad o'r ffigur hwn). Yn ogystal, rydym yn parhau i weithio mewn partneriaeth â Chyngor Dinas Caerdydd i sicrhau gwelliannau mewn trin gwastraff organig er mwyn sicrhau gwasanaeth rheoli gwastraff cynaliadwy mewn ymateb i'r heriau amgylcheddol a lleihau carbon sy'n wynebu Cymru. Bydd y trefniant hwn yn cyfrannu ymhellach at wella ein perfformiad ailgylchu gwastraff a chompostio.

O'i chymharu ag awdurdodau lleol eraill yng Nghymru ar sail fesul cartref, dengys yr Adroddiad Project Cyllid Gwastraff diweddaraf 2017/2018 fod y Fro yn y 4ydd safle isaf o ran cost (allan o 22 awdurdod), gyda gwariant cyffredinol ar wasanaethau gwastraff y cartref wedi gostwng 0.21% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Yn ystod y flwyddyn, enillodd y nifer uchaf erioed o'n traethau (7) wobrau sy'n gwarantu amgylchedd glân, diogel, deniadol a reolir yn dda ar gyfer ymwelwyr. Dyfarnwyd Baneri Glas a gydnabyddir yn rhyngwladol i Fae Whitmore, Southerndown a Marina Penarth gan y Sefydliad Addysg Amgylcheddol, gyda'r ddau safle cyntaf hefyd yn ennill Gwobrau Glan Môr, ynghyd â Bae Jacksons a Cold Knap. Y Wobr Glan Môr yw'r safon ledled y wlad ar gyfer y traethau gorau ac mae'n symbol o ansawdd sy'n sicrhau bod ymwelwyr yn sicr o ddod o hyd i ddarn o arfordir glân, deniadol a reolir yn dda. Rydym hefyd yn gweithio'n agosach gyda'n cymunedau i gyflawni gwelliannau amgylcheddol i barciau, ardaloedd chwarae, rhandiroedd a safleoedd hamdden awyr agored. Fel rhan o'r gwaith hwn, cadwodd 10 o'n parciau y Faner Werdd bwysig a ddyfernir gan brif elusen amgylcheddol Cymru, Cadw Cymru'n Daclus, tra bod 13 o safleoedd wedi derbyn Gwobr Gymunedol.

Rydym yn parhau i wella a gwarchod cynefinoedd ar gyfer rhywogaethau pwysig ac rydym wedi dechrau creu ardaloedd blodau gwyllt sylweddol ar hyd Marine Drive yn y Barri, fel rhan o bolisi ehangach i hyrwyddo mwy o fioamrywiaeth mewn parciau a mannau agored. Bydd cam un, a elwir yn Flodau Gwyllt ac Ardaloedd Gwyllt Y Gorllewin, yn gweld glaswelltir o oddeutu 23,500 m² yn cael ei adael i dyfu'n naturiol a'i dorri ond unwaith yn unig yn yr hydref. Fel rhan o'r ail gam, sef estyniad blodau gwyllt a choetir Birchgrove, bydd ardal laswellt o tua 19,000 m² hefyd yn cael ei gadael i dyfu. Bydd hyn yn helpu i gynyddu bioamrywiaeth yr ardal yn fawr, gan wella amodau ar gyfer planhigion, peillwyr ac adar, tra hefyd yn creu coridor i fywyd gwyllt a allai o bosibl ymestyn yr holl ffordd o Barc Porthceri i Barc Romilly.

Er ein bod wedi dathlu llawer o lwyddiannau trwy'r flwyddyn, rydym yn parhau i wynebu heriau anochel sy'n gysylltiedig â gofynion gwasanaeth cynyddol a gostyngiadau mewn cyllidebau a chyllid. Rydym yn gweithredu cynlluniau realistig i sicrhau ein bod mewn sefyllfa dda i gyflawni ein blaenoriaethau a'n harbedion ond bydd angen i ni liniaru'r ansicrwydd parhaus mewn perthynas â threfniadau cyllido allanol trwy barhau i sicrhau cyllid piblinell gan Lywodraeth Cymru sy'n caniatáu i ni gyflawni projectau allweddol sy'n adlewyrchu anghenion a chyfleoedd lleol.

Trwy gydol blwyddyn tri ein Cynllun Corfforaethol (2018/19), rydym wedi parhau i ymateb yn rhagweithiol i'n heriau uniongyrchol wrth edrych ymlaen at y dyfodol. Rydym wedi gwneud cynnydd rhagorol ac rydym yn parhau i ganolbwyntio ar ein nodau a'n canlyniadau arfaethedig i ddinasyddion, gyda chmau gweithredu diffiniedig ar sut y byddwn yn cyflawni'r rhain. Trwy weithio'n agos gyda'r cyhoedd, ein partneriaid a rhanddeiliaid allweddol, credwn ein bod yn y sefyllfa orau i oresgyn yr heriau sy'n wynebu ein gwasanaethau i gyfrannu'n lwyddiannus tuag at ddarparu Bro sy'n gyfrifol yn amgylcheddol ac yn ffynnu.

4.1 BETH YR YDYM WEDI EI GYFLAWNI

4.1.1 AMCAN 3: CYFLAWNIADAU

Yn ystod 2018, cwblhawyd **gwelliannau i Paget Road a Plassey Square, Penarth** o dan y Project Mannau Agored. Roedd y gwaith yn cynnwys gwelliannau i ardal chwarae'r plant, plannu coed a blodau gwyllt, gosod seddi, goleuadau a llwybr igam-ogam. Cafodd gwelliant y lleoedd hyn dderbyniad da ac mae o fudd i'r gwahanol gymunedau. Er enghraifft, bu cynhwysedd yn ffactor o bwys wrth ddylunio'r ardaloedd chwarae newydd gan olygu y gall plant ag ystod o anghenion mynediad eu mwynhau.

Yn ystod Hydref 2018, cynhaliwyd Uwchgynhadledd Marchnata Digidol a fynychwyd gan **58** o bobl o'r gymuned fusnes leol. Arweiniodd hyn at i **fwy o bobl fanteisio ar wasanaeth Cyflymu Busnes Cymru**; gwasanaeth cymorth busnes am ddim sy'n helpu busnesau bach a chanolig o Gymru i wneud y gorau o dechnoleg ar-lein. Gwnaethom hefyd **gefnogi busnesau lleol trwy gynghori 70 o sefydliadau cymunedol** a darparu gweithdy cynllunio busnes ac ariannu a ddenodd fusnesau ac unigolion lleol.

Cefnogwyd **95** aelod/grŵp cymunedol i **arwain ar gyflawni projectau cymunedol** eleni sydd **22** yn fwy na'r flwyddyn flaenorol. Mae'r cynnydd yn ganlyniad i lwyddiant y Gronfa Grant Cymunedau Cryf. Mae'r Tîm Cymunedau Gwledig Creadigol hefyd wedi llwyddo i ymgysylltu â phreswylwyr i chwarae rhan weithredol yn eu cymunedau a rhedeg projectau o amgylch adeiladau gwledig diangen a manau cyd-weithio.

Mae rhaglen Penwythnosau Ynys y Barri yn parhau i ddenu nifer uchel o ymwelwyr. Denwyd **55,000** o ymwelwyr i'r gyrchfan yn ystod y flwyddyn sy'n gynnydd pellach o'i gymharu â **48,000** o ymwelwyr y llynedd. Hefyd mynychodd **22,000** o bobl Sioe Bro Morgannwg, mynychodd **15,000** orymdaith Ceirw y Bont-Faen, a mynychodd **3,000** Raglen Seiniau Haf Pier Penarth.

Er mwyn cefnogi busnesau newydd a lleol a hyrwyddo twf economaidd rydym wedi cyflwyno digwyddiadau a gweithdai ledled y Fro gan gynnwys **4 digwyddiad cychwyn busnes** am ddim a ddenodd **168** o fynychwyr, **Theatr Ariannu** yn Sioe'r Fro a ddenodd **91** o fynychwyr, **4 Digwyddiad Ardal Fenter** a ddenodd **226** o fynychwyr a chynhaliwyd **22** o weithdai Busnes Cymru

Yn yr Arolwg Barn Gyhoeddus diweddaraf, 2018/19, gofynnwyd i'r preswylwyr pa mor fodlon oeddent â'r arfordir treftadaeth. Roedd bron pawb (**99%**) naill ai'n fodlon neu'n weddol fodlon â'r **arfordir treftadaeth** yn gyffredinol a'r llwybrau arfordirol yn y Fro (**99%**). Roedd dros 9 o bob 10 hefyd yn fodlon ar y **cyfleusterau yn Ynys y Barri (94%)** ac Ynys y Barri yn gyffredinol (**93%**). Mae lefelau boddhad wedi cynyddu ers yr arolwg diwethaf.

Mae'r Cyngor wedi sicrhau mwy na **£1.8 miliwn** o gyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer **cynlluniau trafndiaeth** yn y Sir a fydd yn cael ei ddefnyddio ar gyfer projectau fel gwelliannau diogelwch ar y ffyrdd yn Cardiff Road, Dinas Powys a chylchfan Floodgate i Nash Corner yn Llandŵ. Sicrhawyd grantiau hefyd ar gyfer gwella cyffyrdd, cyfleoedd trafndiaeth gynaliadwy a gwelliannau i lwybrau teithio llesol i hyrwyddo cerdded a beicio.

Cofnododd STEAM 2018 (Model Gweithgaredd Economaidd Twristiaeth Scarborough) fod twristiaeth yn y Fro wedi denu **4.26 miliwn o ymwelwyr, gan gefnogi bron i 3000 o swyddi** a chynhyrchu gwerth amcangyfrifedig o **£250.07m**. Nododd yr arolwg dwf o 2.4% mewn twristiaeth yn y Fro ers yr arolwg blaenorol gyda chyfanswm yr ymwelwyr yn codi o **4.16M** yn 2018/19 i **4.26M** yn 2019/20.

Rydym wedi parhau i ddarparu cynlluniau gwella trafnidiaeth sy'n gysylltiedig â Metro Prifddinas-Ranbarth Caerdydd gan gynnwys seilwaith beiciau a gwelliannau i arosfannau bysiau o **Weycock Cross i Faes Awyr Caerdydd**. Mae **11** o arosfannau bysiau wedi'u huwchraddio ar hyd coridor yr A48 a **2** ym **Mhenarth** gyda'r arosfannau sy'n weddill i gael eu huwchraddio yn ystod 2019/20.

Roedd cwmnïau Adeiladu lleol a chenedlaethol yn rhan o'n **Ffair Swyddi** a ddigwyddodd ym mis Hydref 2018 gan gynnwys Lovell Construction, Willmott Dixon, Alun Griffiths Construction a Kier, y mae rhai ohonynt yn gweithio ar broiect 5 Mile Lane. Mynychodd **510** o bobl leol y Ffair Swyddi gyda dros **35** o gyflogwyr lleol a chenedlaethol hefyd yn bresennol..

Yn ystod 2018/19, **cwblhawyd Cam 1 o Deithio Llesol Y Rhws** a chyflenwyd gwelliannau i'r droedffordd yn Aberogwr, gan wella cyfleoedd ar gyfer teithio llesol fel cerdded neu feicio yn ardal yr awdurdod lleol.

Datgelodd canlyniadau arolwg **Bodlonrwydd Cwsmeriaid Ynys y Barri** yn haf 2018 fod **92%** o'r ymwelwyr ag Ynys y Barri yn fodlon ar gyfleusterau ac yn eu graddio naill ai'n "Dda" neu'n "Ardderchog" ac roedd **82%** yn dweud eu bod yn debygol o ddychwelyd

4.1.2 AMCAN 4: CYFLAWNIADAU

Mae **67%** o **wastraff cartref** a gasglwyd yn 2018/19 naill ai wedi'i baratoi i'w aildddefnyddio a/neu ei ailgylchu. Mae'r **perfformiad hwn yn uwch na'r targed statudol cyfredol a'r targed ar gyfer 2019/20 (64%)**. Daw'r cynnydd mewn perfformiad ers y llynedd (**63%**) o ganlyniad i'r newidiadau i'r gwasanaeth ailgylchu a gwastraff yr ydym wedi'u cyflawni yn ddiweddar; yn benodol y cyfyngiadau ar wastraff gweddilliol ar ymyl y palmant ac mewn Canolfannau Ailgylchu Gwastraff Cartref a gyflwynwyd ym mis Medi 2019.

Rhwng 1af Ebrill 2018 a 31ain Mawrth 2019, llofnodwyd cyfanswm o **26** cytundebau cyfreithiol yn gysylltiedig â chaniatâd cynllunio. Cyfanswm gwerth y cyfraniadau ariannol o'r cytundebau hyn (a elwir yn **Adran 106**) yw **£3,538,708**. Defnyddir y cyfraniadau ariannol a sicrhewr trwy'r cytundebau cyfreithiol hyn i ddarparu neu wella cyfleusterau oddi ar y safle, megis gwasanaethau a seilwaith trafnidiaeth gynaliadwy, mannau agored cyhoeddus, cyfleusterau cymunedol, celf gyhoeddus a cyfleusterau addysgol i sicrhau bod cymunedau cynaliadwy yn cael eu datblygu yn y Fro.

Cawsom **7** gwobr am ein mannau arfordirol i gydnabod eu hansawdd uchel; **dyfarnwyd Baneri Glas i Fae Whitmore, Southerndown a Marina Penarth** gan y Sefydliad Addysg Amgylcheddol, gyda'r 2 gyntaf hefyd yn derbyn Gwobrau Glan Môr, ynghyd â **Bae Jacksons a Cold Knap**. Mae'r wobwr safon aur hon yn sicrhau bod ymwelwyr yn sicr o gael darn o arfordir glân, diogel, deniadol a reolir yn dda.

Argymhellodd yr adolygiad blynyddol o Reoli Ansawdd Aer ym Mro Morgannwg a gynhaliwyd ym mis Awst 2018, o ganlyniad i gydymffurfiaid llwyddiannus â safonau ansawdd aer cenedlaethol a gwella canlyniadau monitro ansawdd aer yn yr ardal dros gyfnod o dair blynedd bod **ansawdd aer yn Windsor Road, Penarth wedi gwella** ac y dylid ei ddirymu fel Ardal Rheoli Ansawdd Aer.

Yn ystod 2018/19 defnyddiwyd cyfraniadau datblygwyr i wneud gwelliannau i deithio llesol gan gynnwys: **gwelliannau i gerddwyr a beicwyr rhwng Ysgol Gynradd St Joseph ac Ash Path**; cyflwynwyd **gwelliannau i'r seilwaith cerdded a beicio ar hyd Porthkerry Road, Y Rhws**; gweithredwyd **troedffyrdd trwy'r Brif Ffordd yn Aberogwr**; gwnaed **gwelliannau mynediad i gerddwyr yn Ysgol Gynradd Cogan** a darparwyd **grant i Drafnidiaeth Gymunedol Dwyrain y Fro i brynu bws mini newydd i ddarparu trafnidiaeth gymunedol**.

Gofynnwyd i breswylwyr pa mor fodlon oeddent ag amrywiol agweddau ar wasanaethau **ailgylchu a rheoli gwastraff** fel rhan o Arolwg Barn y Cyhoedd 2018/19.

Roedd dros 9 o bob 10 o breswylwyr yn fodlon â chyfleusterau ailgylchu gwastraff bywyd (**95% yn fodlon iawn neu'n weddol fodlon**), cyfleusterau ailgylchu gwastraff gardd (**95%**), cyfleusterau ailgylchu (**94%**) a chanolfannau ailgylchu (**94%**).

Mae'r cynllun ceir pwll a lansiwyd yn 2015 yn parhau i leihau cost teithio staff hanfodol o fwy na **£10,000** bob mis, golyga hyn fod yr awdurdod ar y **rhestr fer yn 'adran rheoli fflyd fwyaf cynaliadwy' Fforwm Fflyd y Dyfodol Offer a Cherbydau Awdurdod Lleol**. Mae'r cynllun ceir pwll wedi bod yn llwyddiant mawr nid yn unig yn ariannol, ond hefyd o ran rhyddhau amser staff a sicrhau gostyngiad sylweddol yn allyriadau carbon y Cyngor.

Pan ofynnwyd iddynt pa mor fodlon oeddent ag amrywiol agweddau ar **drafnidiaeth gyhoeddus a phriffyrdd**, ymatebodd preswylwyr fod boddhad ar ei uchaf gyda mynediad at drafnidiaeth gyhoeddus (**87% yn fodlon iawn neu'n weddol fodlon**), gwybodaeth am drafnidiaeth gyhoeddus (**83%**), gwasanaethau bysiau (**79%**) a gwasanaethau rheilffordd (**76%**).

Mae'r project **gwella cynefin y Brith Brown** yn parhau i sicrhau dyfodol y glöyn byw Brith Brown, rhywogaeth nad yw, yng Nghymru, ond i'w chael yn Nyffryn Alun ger Ewenni. Mae'r Cyngor wedi gweithio gyda gwirfoddolwyr Cyfoeth Naturiol Cymru, grwpiau Cadwraeth a thirfeddianwyr i warchod ac adfer ardaloedd o'r Cwm dros y 15 mlynedd diwethaf. Mae'r gwaith hwn, a ddechreuodd ddiwedd y 1990au, **wedi arwain at ddyblu nifer y rhywogaeth.**

Rydym yn parhau i wella cyflwr y **seilwaith priffyrdd lleol** ac yn cydnabod ei bwysigrwydd fel ased gwerthfawr i'r Fro. Yn ystod 2018/19, gwnaed gwelliannau i wyneb **69** o ffyrdd ar ffurf gwaith ail-wynebu cywirol sy'n cynnwys trin y ffordd i atal dirywiad pellach. Bydd y gwaith hanfodol hwn yn sicrhau bod ein rhwydweithiau priffyrdd yn ddiogel ac yn ddibynadwy fel y gallwn barhau i gynnal anghenion economaidd a chlodiant y Fro.

Gwariwyd **£2,226,161** ar gynlluniau yn ystod 2018/19, gyda chyfraniadau Adran 106 yn cefnogi gwelliannau i drafnidiaeth gyhoeddus, rhwydweithiau cerdded a beicio, lleoedd ysgol newydd a gwelliannau mannau agored. Er enghraifft, **uwchraddio'r ardal gemau aml-ddefnydd a chwarae yn Paget Road, Penarth** a'r **ardaloedd chwarae yn Fferm Goch, Llangan, Dochdwy Road, Llandochoau, Ceri Road, Y Rhws**; a darparu **ardal ddysgu awyr agored yn Ysgol Gynradd Oakfield ac Ysgol Gwaun Y Nant.**

Rydym yn parhau i gyflawni **lefelau boddhad uchel gan ymwelwyr â'n Parciau Gwledig** gyda **99.6%** yn adrodd bod eu hymweliant naill ai'n dda iawn neu'n dda. Rydym hefyd wedi cyflwyno **332** o ymweliadau a hwylusir yn ein Parciau Gwledig a'n Arfordir Treftadaeth, gwelliant pellach ar 297 y llynedd. Mae hyn ynghyd â'r gwobrau a gyflwynwyd gan Cadw Cymru'n Ddaclus yn dangos cydnabyddiaeth o'n safonau uchel yn nifer o barciau, ardaloedd gwyrdd a mannau agored y Sir.

Adroddwyd am **353** digwyddiad o **dipio anghyfreithlon** i'r Cyngor yn ystod 2018/19. Cafodd 351 o ddigwyddiadau (**99%**) eu **clirio o fewn 5 diwrnod gwaith**. Er ein bod yn anelu at glirio tipio anghyfreithlon mewn tri diwrnod, roedd nifer cyfartalog y diwrnodau a gymerwyd i glirio digwyddiadau tipio anghyfreithlon yn ystod y flwyddyn yn uwch na'n targed, ar **1.59** o ddyddiau.

Cyflawnodd **76%** o briffyrdd a thir perthnasol a arolygwyd yn ystod y flwyddyn lefel uchel neu dderbyniol o lendid, gwelliant pellach ar **71%** y llynedd. Roedd canran y priffyrdd ar lefel dderbyniol o lendid hefyd yn uwch na'r targed gyda **99%** o'r priffyrdd a arolygwyd o safon glendid uchel neu dderbyniol.

Rydym wedi parhau â'n **buddsoddiad mewn goleuadau stryd** ac yn ystod 2018/19, troswyd yr holl stoc goleuadau stryd preswyl i LED (**5,000** o lusernau) gan ein helpu i gyflawni ein hymrwymiad i leihau carbon a lleihau ein biliau ynni ymhellach.

Yn ystod y flwyddyn penderfynwyd ar **1221 o geisiadau cynllunio**. Penderfynwyd **91%** o fewn yr amserlenni targed a gyrtunwyd â Llywodraeth Cymru, o'i gymharu â **88%** ar draws Cymru.

4.1.3 AMCAN 3: ASTUDIAETH ACHOS

TYNNU SYLW AT: DATBLYGU ECONOMAIDD AC ADFYWIO

Yn ystod 2018/19, buom yn gweithio i ddarparu cefnogaeth a thwf i Fentrau Bach a Chanolig (SMEs) a'r gymuned fusnes fawr trwy ddarparu digwyddiadau wedi'u targedu. Mae'r gefnogaeth gychwynnol a pharhaus a ddarparwn i'r gymuned hon yn caniatáu i ni wella'r economi, sbarduno adfywio ac **atal** materion fel diweithdra a thlodi.

Ardal Fenter – Maes Awyr Caerdydd a Sain Tathan

Cynhaliwyd pedwar digwyddiad mawr mewn **cydweithrediad** â Busnes Cymru a Llywodraeth Cymru. Yr amcan ym mhob digwyddiad oedd ymgysylltu â'r gymuned fusnes, trafod pynciau perthnasol (megis caffael, arloesi a grantiau bach) a darparu diweddariadau yn ymwneud â chynlluniau adfywio ym Mro Morgannwg. Roedd y digwyddiadau yn hynod lwyddiannus a daeth nifer dda iddynt, gyda chyfartaledd o 60-80 o unigolion a busnesau yn ymuno â phob sesiwn.

Cychwyn Busnes:

Yn ddiweddar, rydym wedi cyflwyno Clwb Cychwyn Busnes y Fro, menter a ddatblygwyd gan y Tîm Datblygu Economaidd ac Adfywio a'r unig un sydd ar waith yng Nghymru. Mae'r Clwb, sy'n anelu at gychwyn busnesau newydd, yn cyflwyno gweithdai gyda'r nod o uwchsgilio entrepreneuriaid sydd â gwybodaeth a chraffter busnes i gefnogi gwneud penderfyniadau, diogelu busnesau at y dyfodol a sicrhau cynaliadwyedd **tymor hir** yr economi leol.

Gyrrwyd y cymorth cychwyn busnes trwy **gynnwys** a gwrando ar y gymuned fusnes a'u cysylltu â mentrau perthnasol. Er enghraifft, cyfunwyd gwasanaethau yn ddiweddar trwy swyddog arweiniol o'n hadran Twristiaeth i weithio gyda busnes diwydiant lletygarwch a hamdden yn y Fro. Arweiniodd hyn at sicrhau bod y cleient wedi llwyddo i sicrhau grant o £100K ar gyfer adnewyddu adeiladau. Rydym hefyd yn **integreiddio** â gwasanaethau eraill fel Cynllunio a Pholisi, Eiddo ac Ystadau, Addysg, Gwasanaethau Cymdeithasol a Gwasanaethau Cymdogaeth, gan roi'r cleient yng nghanol popeth a wnawn.

HANES DEFNYDDIWR GWASANAETH:

Mae'r Cwmni Goodwash arobryn yn fenter gymdeithasol sy'n creu swyddi ac yn cyflogi pobl sydd mewn perygl o dlodi ar gyflog byw. Maent yn gwerthu brand golchi moethus Cymreig, gyda chynhwysion naturiol yn deillio o'r tir a'r môr. Mae'r holl elw yn mynd i sefydliad Goodwash i ariannu projectau sy'n gwella bywydau anifeiliaid a phobl. Maent yn helpu i feithrin mudiad defnyddwyr ymwybodol ac yn darparu atebion i'r rheini sydd am wneud mwy, fel gwirfoddoli a chodi arian mewn ffordd wahanol.

Cysylltodd cyfarwyddwyr Cwmni Goodwash â ni am gefnogaeth a gofod busnes yn y Fro. Gan ddefnyddio eu briff, nodwyd safle addas a darparu gwybodaeth ar ffurf adroddiad a roddodd giplun o'r adeilad yn yr ardal. Maent bellach wedi cofrestru i gymryd adeilad yn natblygiad newydd Pentref Trefol Siediau Nwyddau yn y Barri.

"Rydym yn wirioneddol falch o fod yn fusnes lleol yn y Barri. Mae'r traethau, yr arfordir, y bwytaï a'r rhwydweithiau busnes newydd yn ei wneud yn lle cyffrous iawn i fyw a gweithio ynddo. Mae tîm Cyngor y Fro wedi bod yn hynod gefnogol ac yn flaengar."

Y Cyfarwyddwr, Cwmni Goodwash

4.1.4 AMCAN 4: ASTUDIAETH ACHOS

TYNNU SYLW AT: TRAFNIDIAETH GYMUNEDOL GREENLINKS

Mae Gwasanaeth Trafnidiaeth Gymunedol Greenlinks yn wasanaeth trafndiaeth arloesol a ddarperir gan dîm bach o weithwyr ac 17 o wirfoddolwyr. Mae'r cynllun aelodaeth yn darparu ateb i ganiatáu i breswylwyr Bro Morgannwg nad ydynt yn gallu cyrchu trafndiaeth gyhoeddus barhau fynd o gwmpas a chynnal eu hannibyniaeth, gan **atal** ynysu cymdeithasol.

Ers ei sefydlu ym mis Mehefin 2010, mae mwy na 2,200 o unigolion a 114 o grwpiau wedi ymuno â Gwasanaeth Greenlinks, gyda 84% o'r unigolion hyn dros 60 oed. Yn ystod 2018/19, darparodd Greenlinks fwy na 10,000 o deithiau i dros 400 o bobl.

Caniataodd **cyfranogiad** 17 o wirfoddolwyr i ni ehangu'r gwasanaeth a chynnig trafndiaeth i fwy o aelodau, gan ganiatáu i'r gwasanaeth ddod yn gynaliadwy a gweithredu yn y **tymor hir**. Yn ogystal â hyn, mae llawer o fuddion llesiant cadarnhaol y gellir eu priodoli i'r weithred o wirfoddoli. Mae'r gwasanaeth hefyd yn cael ei wneud yn gynaliadwy drwy'r opsiwn i "ddeialu am daith" sy'n dileu'r angen am wasanaeth bws gwledig a fyddai'n cael ei danddefnyddio ac yn ddud.

Mae Greenlinks yn parhau i esblygu ac **integreiddio** ag adrannau eraill y Cyngor gan gynnwys Twristiaeth, Gwasanaethau Cymdeithasol a Swyddfa'r Cabinet. Ar hyn o bryd, rydym yn gweithio gyda'n hadran Gwasanaethau Cymdeithasol, gan ddarparu trafndiaeth ar nos Fercher i ofalwyr ifanc fynd i Glwb Ieuencid, sef pobl ifanc sydd wir angen seibiant. Mae'r gwasanaeth hefyd yn **cydweithredu** â sefydliadau'r trydydd sector, fel Sight Cymru, gan ddarparu trafndiaeth i aelodau i'w cyfarfodydd Clwb Lleol yn y Clybiau Y Bont-faen, y Barri a Phenarth.

Ar hyn o bryd mae Greenlinks yn darparu amrywiaeth o wasanaethau

- **Gwasanaethau ad-hoc o ddrws i ddrws** : Darparu **gwasanaeth** o ddrws i ddrws i aelodau, boed hynny i apwyntiad iechyd, siopa neu Glwb Lleol. Mae gyrwyr hefyd yn cynnig help llaw trwy gario siopa i'r drws neu gynnig braich i gydio ynddi wrth gerdded at y drws.
- **Llogi Grŵp** : Ar gael i grwpiau cymunedol ac elusennau lleol. Er enghraifft, mae ein gyrwyr gwirfoddol yn codi aelodau o'r grwpiau 'Sight Cymru' lleol o'r drws, eu tywys, mynd â nhw i'w grwpiau lleol a mynd â nhw adref yn ddiogel.
- **Gwasanaethau 'ar alw' lleol cofrestredig**: Oherwydd diffyg trafndiaeth gyhoeddus yng nghefn gwlad y Fro, mae Greenlinks wedi cofrestru gwasanaethau 'ar-alw' lleol gyda'r Adran Drafndiaeth. Maent ar agor i bob aelod o'r cyhoedd sy'n teithio o fewn ardal benodol a gall teithwyr ddefnyddio eu tocyn bws rhatach. Er enghraifft, mae'r gwasanaeth G1, sy'n gweithredu o ddydd Llun i ddydd Gwener, rhwng Sain Tathan, Y Bont-faen a Phen-y-bont ar Ogwr a'r pentrefi cyfagos, yn darparu cyswllt hanfodol â hybiau allweddol i breswylwyr sy'n byw mewn ardaloedd gwledig.

4.2 EIN HERIAU

4.2.1 AMCAN 3: HERIAU

Er bod y cynnydd hyd yma mewn perthynas â Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd (y Fargen Ddinesig) yn gadarnhaol, mae angen i ni sicrhau bod buddiannau Bro Morgannwg yn parhau i gael eu hyrwyddo'n effeithiol. O berthnasedd neilltuol, mae'r angen i **hyrwyddo'r Maes Awyr a Sain Tathan fel canolfannau ar gyfer twf economaidd a chreu swyddi, gwella mynediad strategol i'r Fro, cynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy ac adfywiad parhaus y Barri.**

Mae angen **lliniaru'r ansicrwydd parhaus mewn perthynas â threfniadau cyllido allanol** (a waethygir gan Brydain yn gadael yr Undeb Ewropeaidd) a sicrhau cyllid Piblinell gan Lywodraeth Cymru i ddatblygu a chyflawni projectau adfywio allweddol sy'n adlewyrchu anghenion a chyfleoedd lleol. Yn ogystal, mae **cyllid Cyfalaf Cymunedau Gwledig ar gyfer pob sector yn debygol o ddod i ben yn 2020, gan arwain at bwysau costau ar y Cyngor yn y blynyddoedd dilynol.** Defnyddiwyd yr arian hwn i fuddsoddi yn asedau'r Cyngor ers 2004.

Mae'r diwydiant datblygu ym Mro Morgannwg mor brysur ag y bu erioed, ac mae hyn yn rhoi **pwysau ar ein hadnoddau ym maes Rheoli Datblygu ac ar y seilwaith lleol yn gyffredinol.** Ar gyfartaledd mae dros 600 o gartrefi yn cael eu hadeiladu bob blwyddyn, ac mae projectau seilwaith mawr yn cael eu cynnal fel 5 Mile Lane, ffordd gyswllt Darren Farm, Y Bont-faen, a'r Ffordd Fynediad Ogleddol, Sain Tathan. Yn ogystal, mae pwysau pellach yn deillio o oedi mewn mewnbwn technegol gan ymgynghorwyr statudol ar geisiadau cynllunio, sy'n wynebu eu heriau adnoddau eu hunain. Yn 2018/19, wynebodd tîm gorfodi cynllunio'r Cyngor heriau sylweddol wrth fonitro a sicrhau cydymffurfiaid ag amodau ar ddatblygiadau mawr; o bwys, cyflwynwyd Hysbysiadau Gorfodi i'r Consortiwm Datblygu yng Nglannau'r Barri i atal adeiladu a meddiannu eu tai nes bod defnyddiau cymysg yn cael eu darparu yn y Ganolfan Ardal a gynlluniwyd. Mae'r adran wedi bod yn gweithio'n galed i ddelio â'r pwysau gwaith hwn tra'n cynnal gwasanaeth i gwsmeriaid a darparu gwasanaethau yn unol â fframwaith Llywodraeth Cymru. Mae'r adran hefyd yn gwneud y mwyaf o gyfleoedd Ail-lunio trwy arbedion effeithlonrwydd a chynhyrchu incwm trwy Gytundebau Perfformiad Cynllunio a chynllunio gwasanaethau ymgynghori ar gyfer adrannau mewnol.

Mae prif strydoedd a chanol trefi ledled y DU yn wynebu heriau enfawr, gyda chau siopau manwerthu mawr. **Nid yw canol tref y Barri yn eithriad, ar ôl dioddef sawl colled yn ddiweddar.** Mae'r her hon yn cael ei gwaethygu ymhellach gan ganlyniadau arolwg 2018/19 a ddatgelodd mai ychydig dros hanner (57%) y preswylwyr a arolygwyd oedd yn ystyried bod canol ein trefi yn lleoedd deniadol i ymweld â nhw. Rydym yn

cydnabod bod y dirwedd y mae busnesau canol tref yn masnachu ynddi yn newid ac nad yw hen ffyrdd o wneud busnes yn effeithiol mwyach. Fodd bynnag, mae cyfleoedd newydd a chyffrous yn dod i'r amlwg, ac rydym eisoes wedi dechrau ymgysylltu â pherchnogion busnes i fwyafu twf economaidd, cyflogaeth a nifer yr ymwelwyr.

4.2.2 AMCAN 4: HERIAU

Mae'r gwaith i gwblhau'r cynllun 3 blynedd Cynnal a Chadw Priffyrdd o fewn dyraniad y gyllideb a'r blaenoriaethau a nodwyd ar gyfer 2018/19 wedi dod i ben. Fodd bynnag, mae her allweddol yn parhau i'r Cyngor wrth symud ymlaen mewn perthynas â chynnal a gwella cyflwr ein rhwydwaith priffyrdd. Mae rhwydwaith ffyrdd y Fro yn ased sy'n dirywio ac mae angen buddsoddiad sylweddol parhaus o fwy na £2m y flwyddyn i gynnal cyflwr cyson. Ers i Fenter Benthycu Llywodraeth Leol Llywodraeth Gymru (LGBI) ddod i ben yn 2015, mae buddsoddiad cyfalaf yn ased priffyrdd y Fro wedi gostwng i ryw 50% o'r hyn sy'n ofynnol i gynnal cyflwr cyson a gwaethygydd hyn ymhellach gan y cynnydd cyffredinol mewn traffig ar yr holl ddosbarthiadau ffyrdd. O ganlyniad, **mae cyflwr cyffredinol y rhwydwaith priffyrdd wedi dirywio ers diwedd buddsoddiad LGBI, gan negyddu'r gwelliannau a wnaed bryd hynny.**

Trwy flaenoriaethu a dyrannu gwariant cyfalaf yn ofalus trwy Gynllun Cynnal a Chadw Priffyrdd 3-blynedd y Cyngor, rydym yn gweithio i fwyafu'n gallu i gynnal y rhwydwaith priffyrdd lleol, gan sicrhau bod y ffyrdd sydd angen y gwaith mwyaf brys yn cael eu blaenoriaethu. Yn ogystal, rydym yn parhau i ystyried triniaethau wyneb arloesol i wella ac amddiffyn ased y briffordd yn ogystal ag ymestyn y buddsoddiad gwaith cyfalaf blaenorol yn ein rhwydwaith ffyrdd.

Mae'r twf traffig cynyddol ym Mro Morgannwg yn parhau i fod yn her i'r Cyngor. **Gall mwy o dagfeydd a llygredd, yn enwedig yn y Fro Ddwyreiniol a choridor Bae Caerdydd Penarth, effeithio'n negyddol ar yr amgylchedd, cynhyrchiant economaidd ac iechyd.** Ar hyn o bryd rydym yn ymchwilio i'n hopsiynau trwy broses werthuso allanol gyda'r nod o wella opsiynau trafnidiaeth gynaliadwy sy'n anelu at leihau llygredd a thagfeydd, gwella iechyd a llesiant a mynediad at gyflogaeth.

Rydym yn cydnabod bod angen i ni gymryd camau beiddgar i leihau allyriadau carbon ac rydym wedi amlinellu nodau uchelgeisiol yn ein Cynllun Rheoli Carbon; fodd bynnag, **rydym angen y pwerau, yr adnoddau a'r gefnogaeth dechnegol angenrheidiol i'n helpu i weithio tuag at leihau allyriadau carbon a chyrraedd ein targedau.** Rydym yn parhau i weithio gyda phartneriaid ar draws y rhanbarth i ddatblygu a gweithredu dulliau arfer gorau a all sicrhau gostyngiadau carbon a helpu i gyfyngu ar gynhesu byd-eang. Byddwn hefyd yn gweithio gyda rhanddeiliaid i archwilio ffyrdd o sicrhau'r buddion lleol gorau posibl o'r gweithredoedd hyn mewn sectorau eraill fel cyflogaeth, iechyd, amaethyddiaeth, trafnidiaeth a'r economi.

Mae costau ynni cynyddol cyflenwadau trydan heb fesurydd (UMS) mewn perthynas â goleuadau stryd yn parhau i fod yn her allweddol o ystyried lleihau cyllidebau a'r angen i sicrhau arbedion sylweddol fel rhan o'r agenda ail-lunio. Bu cynnydd o bron i 20% yn y gost o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Defnyddiwyd cyllid Adran 106 a Llywodraeth Cymru i wella llwybrau Teithio Llesol ledled y Fro ond **golyga'r diffyg cyllid cyfalaf cyson i gynlluniau Teithio Llesol, gan gynnwys cystadlu ag ardaloedd eraill am gyfraniadau Adran 106 ac Awdurdodau Lleol eraill am gyllid Llywodraeth Cymru, bod Teithio Llesol yn broses dameidiog i raddau helaeth, a bod ansicrwydd y cyllid yn ei gwneud hi'n anodd cyflawni gwelliannau fel y cynlluniwyd.**

Er bod gan y Fro gyfraddau uchel o ailgylchu gyda bron i ddwy ran o dair o'n gwastraff yn cael ei ailgylchu, **mae angen i ni leihau lefelau halogiad er mwyn cyflawni targedau statudol heriol a osodir gan Lywodraeth Cymru yn unol â'r agenda Dim Gwastraff.** Yn Hydref 2019 byddwn yn dechrau amnewid y system ailgylchu

gyd-gymysg am system 'gwahanu yn y tarddiad'. Gweithredir y newidiadau hyn i drefniadau casglu ledled Cymru fel rhan o symudiad Llywodraeth Cymru i leihau lefelau halogiad mewn casgliadau ailgylchu a chaniatáu i hyd yn oed mwy o'r hyn yr ydym yn ei daflu gael ei anfon i safleoedd llosgi neu dirllenwi. Byddwn yn sicrhau ein bod yn ymgysylltu ac yn cefnogi preswylwyr i wneud y newidiadau hyn mor hawdd â phosibl.

Rydym yn parhau i ymateb yn gadarnhaol i'n heriau trwy ymgysylltu â phreswylwyr, cydweithredu â'n partneriaid a chymryd camau effeithiol i ail-lunio ac integreiddio ein gwasanaethau. Mae ein proses Cynllunio Gwasanaeth a'n dull cadarn o reoli risg yn sicrhau ein bod yn cymryd camau priodol i ymdrin â'n heriau a lliniaru eu heffeithiau. Trwy ein Fframwaith Rheoli Perfformiad corfforaethol a'n Strategaeth Rheoli Risg, rydym yn monitro cynnydd ein gweithredoedd yn effeithiol i fesur ein heffaith a'n llwyddiant.

CYNGOR BRO MORGANNWG

Bro Uchelgeisiol a Bywiog o ran Diwylliant

ADOLYGIAD BLYNYDDOL O
BERFFORMIAD (EBRILL 2018 – MAWRTH
2019)

**Ein statws COG cyffredinol ar gyfer 'Bro Uchelgeisiol a
Bywiog o ran Diwylliant' yw OREN**

5.0 DATGANIAD SEFYLLFA

Mae gweledigaeth Cyngor Bro Morgannwg o weithio gyda'n gilydd i adeiladu cymunedau cryf sydd â dyfodol disglair yn sail i'n holl weithgareddau o dan y canlyniad llesiant hwn. Yn wir, mae sicrhau bod gan bob plentyn, person ifanc ac oedolyn fynediad at gyfleoedd gwyb ar gyfer addysg gydol oes leol yn hanfodol i'r gwaith o gyflawni blaenoriaethau ein Cynllun Corfforaethol a sicrhau ffyniant parhaus Bro Morgannwg i'r dyfodol.

Er gwaethaf yr agenda cyni cenedlaethol sydd wedi cael effaith drom arnom, yn enwedig o ran cyllid i'n hysgolion a chyllid ar gyfer cyfleoedd dysgu er mwyn i ddinasyddion gyrraedd eu llawn botensial, rydym wedi parhau i sicrhau bod ein cynlluniau ar gyfer y Fro yn uchelgeisiol. Mae gennym reswm dros ddathlu ein perfformiad gan fod cymaint wedi'i gyflawni yn ystod 2018-19. Nid ydym wedi gwneud hyn ar ein pennau ein hunain; bu ein partneriaid yn gefnogol iawn, gan ein helpu i ddarparu'r cyfleoedd bywyd pwysig hynny i ddinasyddion y Fro ddysgu, tyfu, ffynnu a gwella eu hiechyd a'u llesiant. Mae'r cyflawniadau a amlinellir isod yn dangos ein hymrwymiad parhaus i gyflawni'r deilliannau addysg gorau yng Nghymru, sydd cystal â'r awdurdodau mwyaf llwyddiannus yn Lloegr sydd â phroffiliau cymdeithasol-economaidd tebyg.

Yn gyffredinol, rydym wedi gwneud cynnydd da tuag at gyflawni blaenoriaethau ein Cynllun Corfforaethol ar gyfer Blwyddyn 3 mewn perthynas â Chanlyniad Llesiant 3 a'i amcanion cysylltiedig, sef 'Codi safonau llwyddiant cyffredinol' a 'Gwerthfawrogi diwylliant ac amrywiaeth'. Mae hyn wedi cyfrannu at statws Oren cyffredinol ar gyfer y canlyniad ar ddiwedd y flwyddyn.

Yn 2018-19, llwyddwyd i gyflenwi 96% (65/68) o'r gweithgareddau cynlluniedig sydd wedi cael eu halinio â 'Bro Uchelgeisiol a Bywiog o ran Diwylliant'. Mewn perthynas â'r amcan 'Codi safonau llwyddiant cyffredinol', cafodd 95% o'r gweithgareddau cynlluniedig eu cwblhau'n llwyddiannus a 96% mewn perthynas â'r amcan 'Gwerthfawrogi diwylliant ac amrywiaeth'. Ar draws y canlyniad, rhoddwyd statws Coch i 3 cham gweithredu i adlewyrchu llithriant, ac roedd hyn yn cyfrif am 4% o'r holl weithgareddau a gynlluniwyd ar gyfer 2018/19. Mae angen cynyddu cyfleoedd dysgu ymhellach i unigolion difreintiedig gyda ffocws ar fynediad digidol a llythrennedd (AC003); gweithredu "Cod Ymarfer ar gyfer Cyflogaeth Foesegol" Llywodraeth Cymru yn llawn (AC010); a symud ymlaen â Strategaeth Celfyddydau'r Fro (AC015).

O'r 42 o fesurau a aliniwyd â'r canlyniad llesiant hwn, roedd yn bosibl adrodd am statws perfformiad i 35 DP ar ddiwedd y flwyddyn. Rhoddwyd statws perfformiad Gwyrdd i 18 DP (51%), derbyniodd 14 (40%) statws Oren a derbyniodd y 3 arall (9%) statws Coch. Mae'r DP'ion a gafodd eu categoraiddio yn Goch (methu targed o fwy na 10%) yn ymwneud â: Chyflawniad disgyblion (Blwyddyn 11) ar drothwy Lefel 2 gan gynnwys graddau TGAU A* i C yn Saesneg, Cymraeg Iaith Gyntaf a Mathemateg i ddisgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol

am ddim (CP/ 041); diwrnodau a gollwyd oherwydd gwaharddiadau tymor penodol mewn ysgolion cynradd (CPM/ 034); a chyflymder yr ymateb i alwadau ar y llinell Gymraeg (CPM/ 072). Nid oedd statws perfformiad yn berthnasol i 7 mesur. Roedd hyn yn ymwneud â mesurau a oedd naill ai yn y broses o sefydlu perfformiad gwaelodlin yn 2018/19 ac o ganlyniad na osodwyd targed iddynt, neu'r oeddent yn ddangosyddion llesiant cenedlaethol nad yw data Llywodraeth Cymru ar gael ar eu cyfer eto.

Rydym yn parhau i weithredu ar adeg sy'n heriol dros ben. Er gwaethaf y toriadau mewn cyllid sydd ar gael i awdurdodau lleol a'r pwysau uwch o ran costau, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i barhau i fuddsoddi mewn ysgolion a'n hamgylcheddau dysgu, a thrwy wella'r rhagolygon ar gyfer ein plant, pobl ifanc ac oedolion, rydym yn buddsoddi yn llwyddiant y Fro yn y dyfodol.

Fel rhan o'r Rhaglen Ad-drefnu a Buddsoddi mewn Ysgolion a rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif Llywodraeth Cymru, rydym wedi parhau i wella'r amgylchedd dysgu i ddisgyblion mewn ysgolion ledled y Fro, sy'n ategu gweithredu llwyddiannus ein strategaethau i wella ysgolion a deilliannau addysgol gwell. Mae ein buddsoddiad mewn adnoddau ac adeiladau ysgolion yn parhau i fod yn drawiadol, ac mae datblygiad sylweddol ar y gweill yn y blynyddoedd i ddod, er enghraifft, adeiladau ysgol newydd yn Ysgolion Uwchradd Whitmore a Phencoedtre, ac Ysgol Gynradd St Nicolas yr Eglwys yng Nghymru, Canolfan Dysgu a Llesiant, ehangu ac adnewyddu Ysgol Gymraeg Bro Morgannwg, ac ehangu ein Hysgol Arbennig, Ysgol y Deri. Mewn projectau mawr yn ystod y flwyddyn, cwblhawyd adeilad Cyfnod Sylfaen newydd yn Ysgol Gynradd Romilly, a gwella ac ailfodelu Ysgol Gynradd Colcot a helpodd i ymdrin â'r lleoedd gwag, trwy leihau lleoedd ysgol i 315. Agorodd Ysgol Uwchradd Pencoedtre ac Ysgol Uwchradd Whitmore ym mis Medi 2018, gan drawsnewid addysg uwchradd cyfrwng Saesneg yn y Barri trwy gyflwyno cydaddysg.

Dim ond os yw safonau'n uchel ym mhob rhan o'r Sir ac i bob disgybl waeth beth fo'u cefndir neu allu, y gellir ystyried bod safonau'n uchel. Mae'n braf nodi bod Estyn wedi barnu bod pob un o'n hysgolion a gynhelir a arolygwyd yn ystod y flwyddyn yn dda neu'n well ym mhob un o'r 5 dyfarniad. Yn ogystal, ar hyn o bryd nid oes unrhyw ysgolion mewn categori dilynol statudol (Gwelliant Sylweddol neu Fesurau Arbennig).

Mewn llawer o feysydd, ond nid pob un, mae cyflawniadau disgyblion Bro Morgannwg yn uwch na'r cyfartaleddau cenedlaethol. Yn ystod blwyddyn academiaidd 2017/18, roedd gostyngiad mewn cyrhaeddiad addysgol a chynnydd mewn rhai Cyfnodau Allweddol, er yn gyffredinol, roedd ein perfformiad yn y rhain yn parhau i fod ymhlith yr uchaf yng Nghonsortium Canolbarth y De ac yn uwch na chyfartaledd Cymru. Ein canlyniadau TGAU oedd y gorau yng Nghymru gyda dros chwarter (27.65%) o ddisgyblion yn cyflawni 5 gradd neu fwy A* i A TGAU (cynnydd o 3% ar y flwyddyn flaenorol). Yn ogystal, mae canlyniadau ein lefel 'A' yn parhau i wneud cynnydd da gyda 77.4% o ddisgyblion yn cyflawni graddau A* - C. O'r rhain, cafodd 29.4% raddau A* - A, gwelliant pellach ar berfformiad y llynedd o 26.4%. Er gwaethaf ein perfformiad cryf, rydym yn cydnabod bod y canlyniadau i blant sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn disgyn tu ôl i ganlyniadau eu cyfoedion, ac rydym yn cymryd camau pendant i ymdrin â hyn fel blaenoriaeth allweddol.

Parheir i weithio ochr yn ochr ag Estyn a'r Consortium i sicrhau bod ein hysgolion yn cael eu harwain a'u rheoli'n dda, eu cefnogi'n briodol a'u herio'n effeithiol i wella cyrhaeddiad a rhagolygon plant a phobl ifanc y Fro. Mae ein dull o ddatblygu ysgolion hunan-wella bellach wedi'i hen sefydlu, gyda digwyddiadau rheolaidd yn cael eu cynnal sy'n darparu cyfleoedd i rannu arfer da a rhagorol o'r tu mewn i'r Fro ac ar draws y rhanbarth. Mae hyn yn cyfrannu at well dyfarniadau arolygu, lefelau cyrhaeddiad a chanlyniadau categoreiddio ar draws ysgolion. Mae ein dull hefyd yn cyfrannu at wella ansawdd arweinyddiaeth ac addysgu yn ein hysgolion ac felly canlyniadau cyrhaeddiad disgyblion yn gyffredinol.

Er gwaethaf her lem a chefnogaeth i ysgolion, mae absenoldeb disgyblion mewn ysgolion uwchradd a chynradd wedi cynyddu. Er bod presenoldeb uwchradd yn aros yn y chwarter uchaf, mae presenoldeb cynradd wedi disgyn i'r chwarter perfformiad canol uchaf (2ⁱⁱ) yng Nghymru, ac mae'n flaenoriaeth ar gyfer gwella.

Yn ogystal â gweithio gyda phob ysgol a'r Consortiwm i sicrhau'r deilliannau gorau i ddisgyblion, rydym yn parhau i ddarparu amrediad o gymorth ar gyfer plant, pobl ifanc a theuluoedd gan ein bod yn cydnabod y bydd angen cymorth ychwanegol ar rai pobl ifanc i oresgyn anawsterau a all eu hatal rhag cyflawni. Trwy fentrau megis Teuluoedd yn Gyntaf, rydym wedi parhau i weithredu camau atal ac ymyrraeth gynnar i bobl ifanc a'u teuluoedd i'w galluogi i gymryd rhan lawn mewn addysg a chyfleoedd dysgu eraill. Dywedodd dros 98% o'r 1394 o ddefnyddwyr a gafodd fynediad at y gwasanaeth yn ystod y flwyddyn eu bod yn hapus gyda'r gwasanaeth a gawsant, ac roedd bron i 96% yn teimlo'n fwy hyderus ynddynt eu hunain a'u galluoedd yn dilyn cefnogaeth. Er bod cyrhaeddiad plant difreintiedig yn parhau i fod yn is na chyrhaeddiad plant eraill, ar y cyfan, mae'r Fro yn perfformio'n well na'u cymheiriaid yn rhanbarthol ac yn genedlaethol o ran cyrhaeddiad, yn ogystal â'r cynnydd a wnaed mewn darllen, ysgrifennu a mathemateg.

Mae'r Fro mewn sefyllfa ffafrïol o ran amrywiaeth a hygyrchedd darpariaeth ôl-16 oed, gyda chyfleoedd ar gael trwy saith ysgol uwchradd sydd â chweched dosbarth, ysgol arbennig sy'n cynnig darpariaeth i bobl 16–18 oed sydd ag anawsterau dysgu ac anableddau, Coleg Caerdydd a'r Fro, darpariaeth ymgysylltu sy'n cael ei chynnig gan ddarparwyr yn y sector gwirfoddol megis Ymddiriedolaeth y Tywysog, hyfforddiaethau, Rhwydwaith Gweithwyr Arweiniol y Fframwaith Ymgysylltu a Datblygu Ieuencid, a darpariaeth dysgu seiliedig ar waith arall a gynigir trwy amrediad eang o ddarparwyr lleol. Mae cyfranogiad mewn addysg bellach ym Mro Morgannwg yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol yn gyffredinol, a gwnaed cynnydd da trwy ein hysgolion, cyflogwyr lleol, darparwyr addysg bellach leol a chynllun prentisiaeth y Cyngor ei hun wrth gynyddu nifer y cyfleoedd hyfforddiant galwedigaethol a phrentisiaeth sydd ar gael. Mae hyn yn parhau i gyfrannu at ganlyniadau cyrchfan cadarnhaol i'n dysgwyr ar ddiwedd eu dysgu. Fodd bynnag, rydym hefyd yn cydnabod bod angen gwneud mwy i ddiogelu ein gweithlu yn y dyfodol ac rydym yn gweithio trwy Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol Prifddinas-Ranbarth Caerdydd i sicrhau ein bod yn canolbwyntio ein buddsoddiad ar ymdrin â bylchau a phrinder sgiliau a nodwyd i ddiwallu anghenion yr economi yn y tymor hir.

Mae ein trefniadau gweithio cydweithredol cryf gyda phartneriaid allweddol yn helpu pobl ifanc anoddach i gyrraedd gan gynnwys y rhai nad ydynt mewn Addysg, Cyflogaeth neu hyfforddiant (NEET) i gael mwy o gyfleoedd ar gyfer dysgu a gweithio. Cyflawnwyd lefelau uchel o gyfranogiad mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant ymhlith pobl ifanc 16 i 18 oed (ymadawyr Blynyddoedd 11, 12 a 13) ym Mro Morgannwg. Roedd ein perfformiad o 0.5% mewn perthynas ag ymadawyr Blwyddyn 11 yn ein gosod yn y safle 1af yng Nghymru. Yn yr un modd, mae perfformiad ymadawyr Blwyddyn 13 wedi gwella i 1.56% a Blwyddyn 12 i 0.39% o'i gymharu â 2.85% a 1.3% yn y drefn honno yn y flwyddyn flaenorol, ymhell uwchlaw'r cyfartaledd cenedlaethol. Mae dull cydgysylltiedig gyda phartneriaid ochr yn ochr â mentrau fel projectau Cyflawni (I2A) ac Ysbrydoli i Weithio (I2W) wedi parhau i wella sut rydym yn olrhain, nodi a chefnogi pobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant (NEET) neu sydd â'r potensial i ddod yn NEET, gan arwain at ostyngiad o flwyddyn i flwyddyn yn y lefelau NEET a welwyd dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf. Ym mis Gorffennaf 2019, dangosodd Model Ymgysylltu Pum Haen Llywodraeth Cymru bod dros 87% o bobl ifanc 16 i 18 oed ym Mro Morgannwg naill ai mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant amser llawn neu ran amser. Er bod ein perfformiad yn gadarnhaol, mae lleihau lefelau NEETs ymhellach yn parhau i fod yn flaenoriaeth wrth symud ymlaen.

Ers iddi agor ym mis Tachwedd 2016, mae Canolfan Ddysgu'r Fro wedi mynd o nerth i nerth, gan gynnig ystod eang o gyfleoedd i breswylwyr o bob oed ennill sgiliau a gwybodaeth ac ehangu eu gorwelion, i gyd yn yr un lleoliad. Mae'r nifer sy'n cymryd cyrsiau dysgu i oedolion yn parhau i fod yn uchel, fel y mae cyfraddau llwyddiant dysgwyr sy'n oedolion (mae'r gyfradd llwyddiant yn cyfeirio at nifer y nodau dysgu a gyflawnir gan unigolion ar ddiwedd cwrs wedi'i rannu â nifer y dysgwyr sydd wedi cofrestru ar y cwrs. Mae cyfradd llwyddiant uchel yn nodi bod mwy o ddysgwyr yn cwblhau eu cwrs ac yn ennill cymhwyster cydnabyddedig). Rydym yn ddarparwr sy'n perfformio orau yn y rhanbarth gyda chyfradd llwyddiant o 91% gan ddysgwyr â blaenoriaeth ar gyrsiau dysgu cymunedol oedolion achrededig sydd ymhell uwchlaw'r cyfartaledd o 85% yn ôl categori diweddar yr Adran Cyflogaeth a Sgiliau. Er gwaethaf ein cynnydd cadarnhaol, rydym yn cydnabod bod angen gwneud mwy i sicrhau ein bod yn cynnal ac yn cynyddu'r cyfleoedd sydd ar gael i bobl ifanc ac

oedolion yn y Fro ennill sgiliau a chymwysterau ystyrion a fydd yn eu helpu i fyd gwaith neu ddychwelyd iddo, a hefyd cyfleoedd i ddal ati i ddysgu er mwyn pleser, mwynhad a chyflawniad personol.

Mae'r Cyngor yn parhau i fod yn ymrwymedig i wella gwasanaethau i siaradwyr a dysgwyr Cymraeg ym Mro Morgannwg, sy'n cefnogi gweledigaeth Llywodraeth Cymru i weld miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Trwy ein Strategaeth Hyrwyddo Iaith Gymraeg, rydym yn gweithio gyda phartneriaid allweddol i sicrhau ein bod yn darparu mwy o gyfleoedd i breswylwyr, gan gynnwys plant a phobl ifanc, gymryd rhan mewn gweithgareddau trwy ddysgu a rhyngweithio cymdeithasol trwy gyfrwng y Gymraeg. Trwy ein partneriaeth 3 blynedd gyda Menter Bro Morgannwg yn unig, cymerodd oddeutu 7,000 o bobl ran mewn amrywiol weithgareddau yn ystod y flwyddyn ac rydym hefyd wedi parhau i ddarparu sesiynau ymwybyddiaeth Cymraeg i'r holl staff a chefnogi dosbarthiadau iaith Cymraeg ffurfiol i staff yn y gweithle, yn ogystal â darparu sesiynau 'Blasu' rheolaidd mewn gwahanol leoliadau. Symudodd gwaith ymlaen yn ystod y flwyddyn i gyflenwi ein Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (WESP) ar gyfer 2017-20 gyda ffocws ar gefnogi darpariaeth gofal plant cyfrwng Cymraeg, darpariaeth dysgu cymunedol i oedolion a diwallu'r galw am addysg gyfrwng Cymraeg yn y Fro.

Rydym yn cydnabod y rôl bwysig y mae'r celfyddydau yn ei chwarae i wella iechyd a llesiant preswylwyr a'u gwerth i economi'r Fro ac rydym wedi ymrwmo i ddatblygu ein 'Strategaeth Celfyddydau a Diwylliant: Bro Uchelgeisiol a Bywiog o ran Diwylliant'. Bu ein ffocws yn ystod 2018/19 ar ddatblygu rhaglen gelf amrywiol a chynaliadwy; gweithio gyda chymunedau i gynyddu cyfleoedd lleol i gymryd rhan trwy fentrau fel digwyddiadau noson allan yn y theatr, sgysiau, rhaglenni celf gyhoeddus, benthyciadau offer sinema, a gweithdai cyfranogol; cryfhau cysylltiadau ag ysgolion i wneud y mwyaf o'u cyfleoedd yn ac ar ôl oriau ysgol craidd trwy fentrau fel y project Forte Music, A2Connect a Chriw Celf; gwneud y defnydd gorau o asedau fel Arts Central i gynhyrchu incwm; a gweithio gyda chymunedau i ddarparu gweithiau celf cyhoeddus sy'n adlewyrchu ein treftadaeth a'n diwylliant. Cymerodd bron i 37,000 o sefydliadau ac unigolion ran mewn rhaglenni a reolir gan wasanaeth y Celfyddydau a'iartneriaid yn ystod 2018/19. Ein ffocws wrth symud ymlaen yw parhau i weithio ar y cyd â busnesau lleol, sefydliadau'r sector cyhoeddus a'n cymunedau lleol i fwyafu'n cyfleoedd i fuddsoddi yn ein seilwaith celfyddydau lleol a'i gryfhau trwy ffyrdd arloesol gan gynnwys cydweithredu, rhannu adnoddau lle bo hynny'n briodol a chynhyrchu incwm, a thrwy hynny gyfrannu tuag at adeiladu sector celfyddydau lleol cynaliadwy a ffyniannus.

Mae'r cyflawniadau a amlinellir uchod yn dyst i ymroddiad a gwaith caled staff, ysgolion, rhieni a phartneriaid allweddol eraill sy'n parhau i ddarparu amgylchedd cefnogol a'r anogaeth gywir i alluogi ein plant, pobl ifanc a phreswylwyr y Fro yn gyffredinol i ddyheu ac i gyflawni eu potensial llawn.

Yn erbyn y cefndir hwn o gyflawniadau, rydym yn wynebu nifer o risgiau a heriau sydd wedi effeithio ar ein gwasanaethau a chyflenwad y Canlyniad Llesiant hwn. Mae'r pwysau ariannol ar y Cyngor yn debygol o barhau ac er y byddwn yn parhau i geisio amddiffyn gwasanaethau i'r rhai mwyaf agored i niwed yn ein cymuned, mae'n fwyfwy anodd clustogi'r effaith ar wasanaethau ymyrraeth gynnar ac atal, a chefnogaeth i'r rhai mewn angen trwy ein gwaith a dargedir. Mae'n ffaith hysbys bod gan blant o aelwydydd tlotach ganlyniadau addysgol gwaeth a chyfleoedd bywyd gwaeth na'u cyfoedion. Felly, mae ymdrin â'r anghydraddoldeb hwn yn uniongyrchol yn uchelgais allweddol i'r Cyngor, er mwyn sicrhau bod ein plant mwyaf agored i niwed a'u teuluoedd yn cael eu cefnogi yn yr ysgol, yn eu cymunedau ac yn y gweithle i gyflawni'r gorau.

Y Fro yw'r awdurdod a ariennir isaf fesul disgybl yng Nghymru. Er bod y lefel gymharol isel o gyllid a dderbyniwyd yn dangos y cyflawnir gwerth da am arian wrth ddarparu ein gwasanaethau, mae'r angen i barhau i godi lefelau cyrhaeddiad yn erbyn cefndir o ostyngiad cenedlaethol parhaus mewn cyllid addysg a chynnydd yn nifer y disgyblion sy'n mynychu ysgolion y Fro yn cyflwyno heriau sylweddol ar gyfer y dyfodol. Nid yw'r lefelau isel parhaus o gyllid yn gynaliadwy yn y tymor hir, a gallent fygwth gwasanaethau wrth symud ymlaen i'r dyfodol. Dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, mae'r Cyngor (trwy'r Arweinydd a Chadeirydd y Fforwm Cyllideb Ysgolion) wedi parhau i fynegi eu pryderon gyda Llywodraeth Cymru ynghylch tanariannu parhaus addysg yn y Fro a byddant yn parhau i wneud hynny yn y dyfodol.

Rydym yn gweld galw cynyddol am ddarpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) ac yn cynyddu disgwyliadau cwsmeriaid sy'n parhau i roi pwysau ychwanegol ar adnoddau addysg ganolog ac ar gyllidebau ysgolion unigol. Mae diwallu anghenion pob person ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol yn flaenoriaeth bendant i'r Cyngor ac rydym yn parhau i wneud cynnydd da gyda rhanddeiliaid allweddol wrth ail-lunio darpariaeth yn y Fro mewn ymateb i'r Bil ADY i hwyluso'r broses o ddarparu gwasanaeth ymatebol, o ansawdd uchel a chost-effeithiol sy'n diwallu anghenion disgyblion ac sy'n eu cefnogi nhw, eu rhieni, ysgolion a'r Cyngor i gynyddu cyflawniad a llesiant i'r eithaf.

Yn y tymor hir, mae cynnal y cynnydd da a wnaed wrth gynyddu niferoedd, ystod, y nifer sy'n manteisio ar y cyfleoedd dysgu sydd ar gael i oedolion yn y Fro trwy ddysgu cymunedol yn parhau i fod yn heriol o ystyried llai o gyllid parhaus. Mae hyn yn bygwth rhagolygon llawer o ddinasyddion y Fro yn y dyfodol, y bydd angen i lawer ohonynt ailhyfforddi i weithio y tu hwnt i oedran ymddeol yn ogystal â phobl ddi-waith sydd angen cefnogaeth i hyfforddi ar gyfer rôl newydd. Er gwaethaf yr her, rydym yn parhau i fod yn uchelgeisiol yn ein cynlluniau i wneud y mwyaf o gyfleoedd i ddinasyddion y Fro gyflawni eu potensial llawn ac rydym yn parhau i weithio mewn partneriaeth i sicrhau bod y rhai sydd eisiau defnyddio addysg oedolion fel man cychwyn ar gyfer gwella eu sgiliau yn parhau i gael mynediad at y cyfleoedd hynny.

Yn yr un modd, mae ail-broffilio cyllid a Grantiau Ewropeaidd ar gyfer mentrau allweddol fel Teuluoedd yn Gyntaf, Ysbrydoli i Gyflawni ac Ysbrydoli i Weithio yn parhau i gyflwyno heriau. Mae diffyg gwybodaeth am lefel y cyllid a natur tymor byr y cyllid presennol yn creu ansefydlogrwydd ac ansicrwydd o ran cynllunio gwaith yn y dyfodol, a allai yn ei dro effeithio ar gynnal y lefelau uchel o berfformiad a gyflawnwyd hyd yma i gyflenwi'r mentrau hyn.

Wrth symud ymlaen i flwyddyn 4 y Cynllun Corfforaethol, rydym wedi ymrwmo i ymateb yn rhagweithiol i'r pwysau cynyddol i wneud mwy gyda llai a bydd hyn, heb os, yn herio ein huchelgeisiau. Fodd bynnag, mae gennym hanes da o gydweithio â'n partneriaid pan fo amseroedd yn anodd er mwyn chwilio a mwyafu ein cyfleoedd i gyflawni'r gorau i ddinasyddion y Fro. Byddwn yn parhau i rannu arfer ac adnoddau gorau yn ystod y blynyddoedd i ddod.

5.1 BETH YR YDYM WEDI EI GYFLAWNI

5.1.1 AMCAN 5: CYFLAWNIADAU

Trwy amrywiol fentrau wedi'u targedu, rydym wedi lleihau ymhellach nifer yr **ymadawyr Blwyddyn 11** y gwyddys nad ydynt mewn hyfforddiant addysg na chyflogaeth (**NEET**). Mae ein perfformiad o **0.5%** yn ein gosod yn y safle **1af yng Nghymru**. Yn yr un modd, mae perfformiad ymadawyr blwyddyn 13 wedi gwella i **1.56%** a blwyddyn 12 i **0.39%** o'i gymharu â 2.85% ac 1.3% yn y drefn honno yn 2017/18.

Rydym wedi gwella ein **sgôr 9 gyfartalog wedi'i chapio ar gyfer disgyblion ym mlwyddyn 11** ac rydym bellach yn y safle **1af yng Nghymru**. Dyma gyfartaledd ysgol o gyfanswm y pwyntiau sydd ynghlwm wrth y naw TGAU uchaf, neu swm cyfwerth o gymwysterau, ar gyfer pob dysgwr yn y garfan, gan gynnwys gofynion pwnc-benodol yn Saesneg / Cymraeg, Mathemateg a Gwyddoniaeth.

Mae canlyniadau **lefel A** yn parhau i fod yn dda gyda **77.4% y disgyblion yn cyflawni A* - C**. Yn ogystal, dyfarnwyd **graddau A* - A** i **29.4%** o'r ceisiadau, sy'n welliant ar berfformiad y llynedd o **26.4%**. Mae'r gwelliannau yn **Ysgol Gyfun y Bont-faen** yn arbennig o nodedig, gyda **40.5%** o'r graddau wedi'i dyfarnu yn **A* - A** ac **Ysgol Gymraeg Bro Morgannwg** gyda **34.1%**.

Barnwyd bod **100%** o'r ysgolion a arolygwyd rhwng yn ystod y flwyddyn yn **dda neu'n well gan Estyn ym mhob un o'r 5 dyfarniad**. Mae ein dull o ddatblygu ysgolion hunan-wella wedi cyfrannu at sicrhau **nad oes ysgolion yng nghategori dilynol statudol Estyn** dros y cyfnod.

Rydym yr awdurdod sy'n perfformio

orau mewn perthynas â **chyrrhaeddiad trothwy Lefel 2. Cyflawnodd 66.33%** o ddisgyblion Blwyddyn 11 y trothwy lefel 2 gan gynnwys graddau TGAU A* - C mewn Saesneg, Mathemateg ac iaith gyntaf Gymraeg. Mae hyn yn welliant o 5.9% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol (60.40%)..

Heb fodloni ar fod yn un o'r awdurdodau lleol cyntaf yng

Nghymru i gyflawni'r marc ansawdd efydd am ei wasanaethau ieuencid, mae gwasanaeth ieuencid y Fro wedi parhau i wneud cynnydd da tuag at gyflawni'r marc ansawdd arian, gan ddangos ymhellach ein hymrwymiad i sicrhau bod gan bob person ifanc gyfle i gyflawni eu potensial llawn. Cyflawnwyd bron i 3,000 o ganlyniadau achrededig trwy'r gwasanaeth ieuencid yn 2018/19. Roeddem yn **3ydd** yng Nghymru o ran cyflawniadau ein pobl ifanc yng **Ngwobr Dug Caeredin** ein pobl ifanc.

Trwy'r **fenter Teuluoedd yn Gyntaf** rydym wedi parhau i gefnogi pobl ifanc a'u teuluoedd i'w galluogi i gymryd rhan lawn mewn addysg a chyfleoedd dysgu eraill. Roedd dros **98% (1370 allan o 1394)** yn hapus gyda'r gwasanaeth a gawsant ac roedd bron i **96% yn** teimlo'n fwy hyderus ynddynt eu hunain a'u galluoedd yn dilyn cefnogaeth.

Cyhoeddwyd 100% o ddatganiadau terfynol

Anghenion Addysgol Arbennig o fewn 26 wythnos gan gynnwys a heb gynnwys eithriadau.

Yr awdurdod sy'n perfformio orau yng

Nghymru mewn perthynas â chanlyniadau TGAU. Mae dros chwarter (**27.65%**) o ddisgyblion blwyddyn 11 wedi cyflawni 5 gradd TGAU neu fwy yn amrywio o A* i A o'i gymharu â 24.79% yn y flwyddyn flaenorol.

Trwy weithio'n rhagweithiol gydag ysgolion i sicrhau dewisiadau amgen priodol, ni chafwyd **unrhyw waharddiadau parhaol gan ysgolion y Fro yn ystod y flwyddyn.**

Trwy weithio'n effeithiol mewn partneriaeth, rydym wedi sicrhau bod **100% o Blant sy'n Derbyn Gofal wedi gadael addysg orfodol gyda chymhwyster cymeradwy.**

Mae ein **cyfradd presenoldeb disgyblion (bron i 95%)** mewn ysgolion uwchradd ymhlith y perfformwyr chwarterl uchaf yng Nghymru, yn y **3ydd safle.**

Llwyddwyd i sicrhau dros **£1.8 miliwn** o arian cyfalaf a fydd yn cynyddu'r **cynnig gofal plant** yn sylweddol i rieni sy'n gweithio yn y Fro. Defnyddir yr arian hwn i sefydlu **lleoliad gofal plant newydd yn ysgol gynradd Gladstone ac adnewyddu'r ddarpariaeth bresennol yn Llanfair, Ysgol Dewi Sant**, gan alluogi i niferoedd mwy o blant gychwyn ar eu taith ddysgu.

Wedi sicrhau bron i £135m mewn

buddsoddiad cyfalaf i gyflwyno rhaglen uchelgeisiol i drawsnewid a gwella ein hamgylcheddau dysgu ar gyfer y dyfodol o dan Fand B Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif. Ymhlith y projectau allweddol mae; **adeiladau ysgol newydd yn Ysgolion Uwchradd Whitmore a Phencoedtre ac Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru St Nicolas; Canolfan Dysgu a Llesiant; ehangu ac adnewyddu Ysgol Gymraeg Bro Morgannwg; ac ehangu Ysgol y Deri**

Mae gwelliannau'n parhau i gael eu gwneud i ysgolion trwy'r **Rhaglen Ad-drefnu a Buddsoddi Ysgolion a Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif.** Mae'r amgylchedd dysgu gwell yn cefnogi gweithredu strategaethau ar gyfer gwella ysgolion a chanlyniadau addysgol gwell yn llwyddiannus. Yn ystod y flwyddyn cwblhawyd Adeilad Cyfnod Sylfaen newydd yn **Ysgol Gynradd Romilly**; gwella ac ailfodelu mewnol **Ysgol Gynradd Colcot i** helpu i ymdrin â'r lleoedd gwag, gan leihau lleoedd ysgol i 315

Cyflawnodd **83% o blant Dechrau'n Deg** o leiaf y canlyniadau disgwyliedig (canlyniad 5+) ar gyfer y Cyfnod Sylfaen yn ystod y flwyddyn academaidd.

5.1.2 AMCAN 6: CYFLAWNIADAU

 Mynychodd 84% o breswylwyr y Fro ddigwyddiadau celfyddydol a diwylliannol, ymhell uwchlaw'r cyfartaledd rhanbarthol o 76% a'r cyfartaledd cenedlaethol o 74%. Mae ein gwirfoddolwyr cymunedol a gefnogir gan Wasanaeth Datblygu'r Celfyddydau ar draws y Fro yn dod â'r celfyddydau at galon eu cymunedau drwy fentrau megis, digwyddiadau noson allan yn y theatr, sgysiaau, rhaglen gelf gyhoeddus, gweithdai cyfranogol ac arddangosfeydd. Cymerodd bron i 37,000 o sefydliadau ac unigolion ran mewn gweithgareddau celfyddydol a diwylliannol gan gyfrannu at gymuned gelf gydnerth a ffyniannus yn y Fro.	 Fel Hyrwyddwr Amrywiaeth Stonewall rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod gennym weithle cynhwysol ar gyfer yr holl staff lesbiaidd, hoyw, deurywiol a thraws. Mae'r Mynegai Cydraddoldeb Gweithle ar gyfer 2018/19 yn ein gosod yn hanner uchaf yr holl sefydliadau yn y DU (215 allan o dros 500).	 Mewn partneriaeth â Menter Bro Morgannwg, rydym yn darparu mwy o gyfleoedd i breswylwyr, gan gynnwys plant, pobl ifanc, teuluoedd a dysgwyr sy'n oedolion gymryd rhan mewn gweithgareddau trwy gyfrwng Cymraeg. Cymerodd dros 9,000 o blant, pobl ifanc ac oedolion ran mewn amrywiol weithgareddau dros y flwyddyn trwy gyfrwng y Gymraeg. Cofrestrodd bron i 400 o ddysgwyr newydd sy'n oedolion mewn cysiaau Cymraeg yn ystod y flwyddyn.	 Mae Parciau gwledig y Fro yn rhan o'i threftadaeth mannau gwyrdd ac rydym wedi ymrwymo i ddiogelu'r ased hon ar gyfer y dyfodol a gwneud y mwyaf o'r buddion iechyd a llesiant i ddinasyddion. Mae'r asedau hyn yn parhau i fod yn boblogaidd iawn gydag ymwelwyr a phreswylwyr fel ei gilydd ac yn ystod 2018/19, adroddwyd am foddhad uchel o ran ymweliadau â'n parciau gwledig (98%) a'r arfordir treftadaeth (99%).
 Yn ystod 2018/19, gwnaed penderfyniad ar 364 o geisiadau cynllunio gydag 11 ohonynt yn Ganiatâd Adeiladu Rhestredig; penderfynwyd 43 o geisiadau coed; 21 Gwaith ar goed mewn ardal gadwraeth a 22 Gwaith ar goed sy'n destun i Orchymyn Cadw Coed sy'n cyfrannu at amddiffyn a gwella treftadaeth adeiledig, naturiol a diwylliannol y Fro.	 Ers eu sefydlu 2 flynedd yn ôl, mae Llyfrgelloedd cymunedol wedi parhau i gynyddu ystod ac amrywiaeth y gweithgareddau sydd ar gael i breswylwyr y Fro. Gwnaed bron i 1.4 miliwn o ymweliadau â'n llyfrgelloedd lle cymerodd pobl ran mewn amrywiaeth eang o weithgareddau i wella eu hiechyd a'u llesiant gan gynnwys nifer o glybiau, noson gwis i oedolion; digwyddiadau awduron; gweithdai amrywiol; grwpiau llyfrau; cyfnewid gwybodaeth; boreau coffi; a gweithgareddau creadigol. 	 Mae tîm Dysgu Oedolion yn y Gymuned y Fro yn ddarparwr sy'n perfformio orau yn y rhanbarth gyda 91% o gyfradd llwyddiant i ddysgwyr â blaenoriaeth ar gyrsgau dysgu cymunedol oedolion achrededig. Mae hyn ymhell uwchlaw'r cyfartaledd o 85% yn ôl categorieiddio'r Adran Cyflogaeth a Sgiliau. Mae'r ganolfan wedi derbyn Gradd Werdd gan yr Archwiliad Trwydded Yrru (ECDL) i gydnabod y canlyniadau da a gyflawnwyd gan ddysgwyr yn ystod y flwyddyn academaidd 2017-18.	 Mynychodd 84% o breswylwyr y Fro ddigwyddiadau celfyddydol a diwylliannol, ymhell uwchlaw'r cyfartaledd rhanbarthol o 76% a'r cyfartaledd cenedlaethol o 74% yn ôl data diweddaraf Arolwg Cenedlaethol Cymru. Dangosodd yr arolwg hefyd, wrth ystyried p'un a yw preswylwyr wedi cymryd rhan mewn digwyddiadau celfyddydol, wedi ymweld â lleoedd hanesyddol neu wedi ymweld ag amgueddfa yng Nghymru, bod y Fro yn uchel o'i chymharu ag ardaloedd eraill yng Nghymru ar draws y tri gweithgaredd gan ddangos cyfraddau cyfranogi da mewn gweithgareddau diwylliannol.

5.1.3 AMCAN 5: ASTUDIAETH ACHOS

TYNNU SYLW AT: GWASANAETHAU TEULUOEDD YN GYNTAF

Cydnabuwyd ers amser maith y gall profiadau niweidiol plentyndod effeithio'n ddwys ar ddatblygiad a chanlyniadau plant a phobl ifanc gan gynnwys y gallu i ddysgu a chymryd rhan ym mywyd yr ysgol, gan effeithio'n sylweddol ar eu canlyniadau diweddarach. Mae Gwasanaeth Teuluoedd yn Gyntaf y Fro yn wasanaeth aml-asiantaeth **integredig** a gynlluniwyd i wella cyfleoedd bywyd plant, pobl ifanc a theuluoedd mewn angen. Trwy **gydweithio** ag ystod o ddarparwyr, mae'r gwasanaeth yn darparu ystod eang o gefnogaeth

wedi'i theilwra o amgylch teuluoedd cyfan i helpu i oresgyn anawsterau a gwneud newid cadarnhaol i **atal** materion rhag gwaethygu. Mae ein dull rhagweithiol o **gynnwys** teuluoedd mewn nodi eu hanghenion a'u nodau tymor hir yn sicrhau bod ymyrraeth briodol wedi'i thargedu i ymdrin â'r materion a nodwyd a lleihau'r risgiau o brofiadau niweidiol pellach yn ystod plentyndod yn y **tymor hir**. Disgrifir isod enghraifft o sut mae'r dull hwn wedi cyfrannu at ganlyniadau cadarnhaol i ddinasyddion y Fro.

STORI DEFNYDDIWR GWASANAETH:

Cyfeiriwyd person ifanc at y Gwasanaeth Llesiant am ei lesiant emosiynol, yn enwedig i adeiladu ei hunan-barch a'i hyder, a'i annog i ymgysylltu â'i gyfoedion. Cafwyd amlygiad blaenorol i brofiadau niweidiol, diffyg cefnogaeth i'r teulu, tlodi yn y teulu, llesiant cymdeithasol ac emosiynol gwael a thrais domestig hanesyddol a gwrthdaro teuluol. Ar yr adeg atgyfeirio, roedd gan y person ifanc gyfradd presenoldeb o 87.5% yn yr ysgol a oedd yn peri pryder ac roedd yn aml yn hwyr yn yr ysgol. Yn unol â'r model tîm o amgylch y teulu, yn dilyn cyfarfod â Mentor Llesiant ym mis Medi 2018, rhoddodd y person ifanc gydsyniad i gymorth gael ei roi yn yr ysgol a chynhaliwyd ymweliad cartref i'r teulu gwrdd â'r mentor. Dechreuodd sesiynau mentora yn wythnosol wedi hynny. Roedd y person ifanc eisoes yn cael trafferth yn yr ysgol uwchradd gyda threfniadaeth, roedd yn hwyr yn yr ysgol ac roedd ganddo broblemau ynghylch peidio â chael digon o gwsgr oherwydd dadleuon yn y cartref rhwng aelodau'r teulu yn ystod y nos.

Roedd y person ifanc yn awyddus i ymgysylltu a thrwy asesiad, tynnodd sylw at faterion hunan-barch isel, materion cartref, ddim yn teimlo'n ddiogel ac yn poeni am newid. Dywedodd y person ifanc ei fod yn dymuno 'cael gwell perthynas gyda'i chwaer ac i neb wyllo'. Rhannodd hefyd nad oedd yn ymdopi'n dda â'i deimladau o anhapusrwydd, a nododd y mentor fod rhywfaint o hyn oherwydd pryder gartref.

Edrychodd y mentor a'r person ifanc ar ba gymorth a fyddai'n ei helpu i leddfu'r teimladau o gael ei lethu ac yn y lle cyntaf, crëwyd cynllun cymorth mewn partneriaeth â'r person ifanc. Yna cymerodd y person ifanc ran mewn gweithgareddau i'w helpu i siarad am ei deimladau ac archwilio strategaethau ymdopi i helpu gyda'i deimladau blin a phryderus. Edrychodd y mentor hefyd ar glybiau chwaraeon yn yr ysgol i'w gefnogi i gymysgu mewn ffordd gadarnhaol gyda'i gyfoedion i helpu i wella hyder a hunan-barch. Roedd y person ifanc wedi codi materion mewn perthynas â'i chwaer hyn yn ei bryfocio gartref a dywedodd y mentor wrth staff yr ysgol am hyn a'i ddwyn hyn i sylw'r swyddog Gofal a Chefnogaeth a oedd yn gysylltiedig â'r teulu i ymdrin â hyn.

Ers yr ymyrraeth, mae'r person ifanc wedi nodi 'nad yw'r dadleuon gartref mor rheolaidd ac mae'r ysgol yn mynd yn dda'. Mae ei bresenoldeb yn yr ysgol wedi gwella ac nid yw bellach yn hwyr yn rheolaidd. Mae hefyd wedi adrodd ei fod yn ymdopi'n well â newid ac yn meddwl yn fwy cadarnhaol amdano'i hun. Mae'r person ifanc yn mynychu sesiynau 'galw heibio' wythnosol yn rheolaidd i helpu i wella hyder a chyfeillgarwch ac mae hyn hefyd wedi helpu i wella ei ymddygiad yn yr ysgol.

'Diolch Holly am fy helpu i fynd trwy'r trafferthion gartref'. Dyfyniad gan y person ifanc

'Diolch yn fawr am bopeth rydych chi wedi bod yn ei wneud gyda Mae'n hoff iawn ohonoch chi ac wedi mwynhau treulio amser gyda chi '. Dyfyniad gan ei fam.

5.1.4 AMCAN 6: ASTUDIAETH ACHOS

TYNNU SYLW AT: MENTER BRO MORGANNWG

Mae Menter Bro Morgannwg yn darparu cyfleoedd cymdeithasol, hamdden, diwylliannol a dysgu yn Gymraeg sy'n sicrhau profiadau gwerthfawr i blant, pobl ifanc ac oedolion Bro Morgannwg ddatblygu eu defnydd o'r Gymraeg y tu allan i'r ysgol ac oriau gwaith, a thrwy hynny godi proffil yr iaith yn y Sir. Gan ddefnyddio dull **integredig**, mae Menter Bro Morgannwg yn gweithio gyda Chyngor Bro Morgannwg a dros 30 o bartneriaid ar draws y trydydd sector cyhoeddus a phreifat gan gynnwys cymunedau'r Fro i nodi cyfleoedd sy'n adlewyrchu anghenion cymunedau a dysgwyr Cymraeg ym Mro Morgannwg yn ogystal â blaenoriaethau strategol

Llywodraeth Cymru ar gyfer cyrraedd miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Rhoddir llawer o bwyslais ar ddatblygu ystod eang o gyfleoedd cymdeithasol, hamdden, diwylliannol a dysgu i gydnabod y rôl bwysig y mae'r celfyddydau a diwylliant yn ei chwarae nid yn unig i wella cyrhaeddiad addysgol ond hefyd i wella rhagolygon bywyd ac iechyd a llesiant preswylwyr yn y tymor hir. Trwy ddull **cydweithredol** sefydledig gyda phartneriaid a chymunedau'r Fro a ddatblygwyd dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, mae Menter Bro Morgannwg wedi gallu mwyaflu'r ystod o gyfleoedd cymdeithasol, hamdden, diwylliannol a dysgu sydd ar gael i breswylwyr y Fro gymryd rhan ynddynt, gyda dros 9,000 yn gwneud hynny'n llwyddiannus yn ystod y flwyddyn ddiwethaf yn unig. Mae'r gwasanaeth yn **cynnwys** partneriaid allweddol a chymunedau'r Fro yn weithredol mewn nodi eu hanghenion, a thrwy hynny sicrhau bod eu barn yn llywio cynllunio a darpariaeth ar gyfer y tymor hir.

Yn seiliedig ar farn preswylwyr a'r angen a nodwyd, yn ystod 2018/19, darparodd Menter Bro Morgannwg ystod eang o gyfleoedd ledled Bro Morgannwg gan gynnwys: cwis Cymraeg misol; digwyddiadau chwarterol Gigs Bach y Fro; gŵyl flynyddol Gŵyl Fach y Fro; cyrsiau Cymraeg un diwrnod i oedolion; sesiynau amser stori wythnosol mewn llyfrgelloedd ledled y Fro; 10 gweithgaredd hamdden dan do ac awyr agored ar gyfer teuluoedd â phlant; Clybiau gwaith cartref wythnosol Clwb Ni; digwyddiadau tymhorol chwarterol adeg y Pasg, Haf, Calan Gaeaf a'r Nadolig yn cynnwys artistiaid, bandiau lleol ayb.; gweithgareddau llwybr natur, cyrsiau hamdden wythnosol i deuluoedd gan gynnwys gwersi nofio i blant oed cyn-ysgol; Sesiynau cyn-geni Fi a Fy Mabi ar gyfer rhieni beichiog; sesiynau cadw'n heini Bygi Heini; 9 wythnos o ofal plant yn ystod gwyliau ysgol; clybiau hamdden wythnosol ar gyfer plant 4-14 oed; a 35 o sesiynau chwarae mynediad agored am ddim yn ystod gwyliau'r haf, a gweithdai gwyliau i blant 8-14 oed.

DEFNYDDWYR GWASANAETH:

Adborth gan deulu a oedd yn mynychu'r Amser Stori wythnosol a Chlwb Ni (clybiau gwaith cartref) yn rheolaidd yn ystod y flwyddyn gan gynnwys taith penwythnos flynyddol i Langrannog i deuluoedd.

"Mae'n adnodd mor wych ac mae'n rhoi hyder i ni anfon ein merch i ysgol Gymraeg. Rydyn ni'n ceisio dysgu Cymraeg fel teulu a byddai hynny'n amhosib heb yr holl gyfleoedd a chefnogaeth. "

Mae plant Mrs X yn cymryd rhan yn rheolaidd mewn clybiau chwaraeon wythnosol, sesiynau chwarae mynediad agored a'r cynllun gofal plant gwyliau 9 wythnos ym Mro Morgannwg.

"Fel rhiant sengl sy'n gweithio'n llawn amser, mae'n hanfodol i mi gael gofal plant diogel a fforddiadwy ar gyfer fy mhlant. Mae hefyd yn bwysig i mi fod fy merch yn parhau i ymarfer ei Chymraeg yn ystod gwyliau'r haf. Byddwn ar goll heb y ddarpariaeth gofal plant hon. "

Yn ystod y flwyddyn, darparodd Menter Bro Morgannwg amrywiaeth o gyfleoedd cymdeithasol i siaradwyr Cymraeg rhugl, siaradwyr llai hyderus a dysgwyr Cymraeg. Mynychwyd nifer dda o weithgareddau a digwyddiadau fel y boreau coffi wythnosol, sesiynau sgwrsio misol yn yr Old Swan Inn (Llanilltud) a Park Hotel (Y Barri), sesiynau ioga mewn gwahanol leoliadau a digwyddiadau Gigs Bach y Fro ac maent yn hanfodol i gefnogi a normaleiddio'r defnyddio'r Gymraeg mewn cyd-destun cymdeithasol.

Gwnaeth defnyddiwr gwasanaeth sylwadau ar y cyfleoedd sydd ar gael iddynt:

"Rydych chi'n darparu cyfleoedd gwych i ddysgwyr o bob oed ymarfer y Gymraeg mewn amgylchedd cyfeillgar."

Mae Gŵyl Fach y Fro, yr ŵyl flynyddol a sefydlwyd gan Menter Bro Morgannwg yn 2015 i ddathlu'r defnydd o'r Gymraeg ym Mro Morgannwg, bellach yn rhan bwysig o galendr digwyddiadau haf y Cyngor, gan ddenu ymhell dros 4000 o bobl ym mis Mehefin 2018.

Sylwadau gan wylwyr:

“Gŵyl wych i’r teulu cyfan, sy’n addas i blant ifanc, a gall y rhieni ei mwynhau hefyd. Lleoliad hyfryd.”

“Mae hwn yn ddigwyddiad rhagorol, ac mae wedi datblygu’n syfrdanol dros ei bedair blynedd gyntaf - yn ased enfawr i iaith a diwylliant Cymraeg yn y Fro.”

5.2. EIN HERIAU

5.2.1 AMCAN 5: HERIAU

Y Fro yw'r awdurdod a ariennir isaf fesul disgybl yng Nghymru o hyd. Er bod lefel isel y cyllid a dderbyniwyd yn dangos bod gwerth da am arian yn cael ei gyflawni wrth ddarparu ein gwasanaethau, mae'r angen i barhau i **godi lefelau cyrhaeddiad yn erbyn cefndir o ostyngiad cenedlaethol parhaus mewn cyllid addysg ac mae cynnydd yn y disgyblion sy'n mynychu ysgolion y Fro yn heriau sylweddol i'r dyfodol**. Nid yw'r lefelau isel parhaus o gyllid yn gynaliadwy yn y tymor hir a gallent fygwth gwasanaethau wrth symud ymlaen.

Er bod safonau cyflawniad ar draws y Fro yn ddarlun sy'n gwella'n gyffredinol, **mae'r angen yn parhau i sicrhau bod y mewnbwn gan Wasanaeth Addysg Consortiwm Canolbarth y De mewn ysgolion yn parhau i gyflawni'r effaith/gwelliannau gofynnol o ran codi lefelau cyrhaeddiad ym Mro Morgannwg**. Yn ogystal, mae angen sicrhau bod ysgolion yn cael eu cefnogi ac yn parhau i ganolbwyntio ar weithio tuag at system o hunan-welliant.

Yn gyffredinol, mae safonau a gyflawnwyd gan blant sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim wedi parhau i wella ac mae'r canlyniadau ar gyfer plant sy'n derbyn gofal gan yr awdurdod lleol yn cymharu'n dda â chyfartaledd Cymru. Mae perfformiad disgyblion sydd â 'Saesneg fel iaith Ychwanegol' (SIY) yn ysgolion y Fro yn dda ac yn unol â lefel caffael iaith y disgyblion, gyda'r mwyafrif o ddisgyblion yn llwyddo i ennill cymwysterau yn eu hiaith gartref yn y flwyddyn academaidd 2017/18. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod **nad yw eu canlyniadau yn gyffredinol yn cymharu'n dda â chanlyniadau plant eraill ym mhob cam allweddol ac mae angen gwneud mwy o waith i ymdrin â hyn**. Rydym hefyd yn cydnabod bod angen lleihau y lefel gyffredinol o waharddiadau plant a phobl ifanc o ysgolion. Mae culhau'r bwlch mewn cyrhaeddiad rhwng disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim a'r rhai nad ydynt yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn parhau i fod yn flaenoriaeth i'r Cyngor wrth symud ymlaen ac rydym yn cymryd camau pendant i ymdrin â hyn.

Rydym yn gweld **galw cynyddol am ddarpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) a disgwyliadau cwsmeriaid sy'n cynyddu**, ac mae hyn yn parhau i roi pwysau ychwanegol ar adnoddau addysg ganolog ac ar gyllidebau ysgolion unigol.

Mae'r **galw am leoliadau y tu allan i'r sir** (ar gyfer disgyblion ag anghenion na ellir eu diwallu yn y Fro) yn **parhau i roi pwysau ar arbedion cyllideb y Gyfarwyddiaeth**. Mae'r gyllideb lleoliadau disgyblion yn gyfnewidiol, felly gall newidiadau i nifer fach o leoliadau disgyblion effeithio'n sylweddol arni. Mae gwaith yn parhau i ystyried dewisiadau amgen priodol yn y sir lle bynnag y bo hynny'n bosibl i ddiwallu anghenion addysgol plant tra'n lleihau costau.

Er gwaethaf her a chefnogaeth reolaidd i ysgolion, mae **presenoldeb disgyblion wedi gostwng ychydig mewn ysgolion cynradd ac uwchradd**. Rydym yn parhau i weithio gydag ysgolion i dargedu a mynd i'r afael ag absenoldeb parhaus er mwyn gwella presenoldeb.

Wrth i Lywodraeth Cymru ddileu'r amddiffyniad o gyllidebau ysgolion, gwelwyd bod **angen cynyddol am gefnogaeth i ysgolion i'w galluogi i reoli eu cyllidebau**, gan ganolbwyntio ar ysgolion lle mae cost chwyddiant a chynnydd demograffig yn uwch na thwf cyllideb. Mae'r duedd bresennol yn gosod **pwysau aruthrol ar wasanaethau addysg ganolog ar adeg pan fod angen ac effeithlonrwydd pellach arbedion cyllidebol**.

Mae **ail-broffilio cyllid a Grantiau Ewropeaidd** ar gyfer mentrau allweddol fel Teuluoedd yn Gyntaf, Ysbrydoli i Gyflawni ac Ysbrydoli i Weithio yn parhau i gyflwyno heriau. Mae diffyg gwybodaeth am lefel y cyllid a natur tymor byr y cyllid presennol yn creu ansefydlogrwydd ac ansicrwydd o ran cynllunio gwaith yn y dyfodol, a allai yn ei dro effeithio ar gynnal y lefelau uchel o berfformiad a gyflawnwyd hyd yma wrth gyflawni'r mentrau hyn.

Gwnaeth Llywodraeth Cymru newidiadau yng **nghanlyniadau'r Cyfnod Sylfaen** a oedd yn eu gwneud yn fwy heriol ac o ganlyniad, nid oedd perfformiad yn 2018 yn debyg i flynyddoedd blaenorol. Er gwaethaf gwaith sylweddol mewn ysgolion i sicrhau cysondeb mewn asesiadau athrawon yn erbyn canlyniadau, roedd perfformiad yn is yn 2018 ar draws Consortiwm Canolbarth y De a Chymru. Mae'r **newidiadau wedi cyfrannu at ehangu'r bwlch rhwng disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim a'u cyfoedion nad ydynt yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim**. Serch hynny, roedd perfformiad yn y Fro yn gadarnhaol ac yn gryfach na chyfartaleddau Consortiwm Canolbarth De a Chymru. Mae culhau'r bwlch mewn cyrhaeddiad rhwng disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim a'u cyfoedion ar bob lefel yn parhau i fod yn faes ffocws i'r Cyngor.

5.2.2 AMCAN 6: HERIAU

Bydd lansiad **Strategaeth y Gymraeg 2050** (sy'n ceisio sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050), a **fframwaith Cynllun Strategaeth Gymraeg mewn Addysg (WESP) Llywodraeth Cymru** yn cael effaith sylweddol ar Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif a gofynion y Cyngor yn ei WESP lleol. Bydd y newidiadau deddfwriaethol sydd ar y gweill, a fydd yn dod i rym o 2019, â **goblygiadau ariannol sylweddol ac yn effeithio ar yr holl wasanaethau sy'n bwydo i'r WESP gan gynnwys darparu cefnogaeth arbenigol neu drosiannol briodol trwy gyfrwng y Gymraeg**.

Gwnaed cynnydd da hyd yn hyn o ran cynyddu nifer ac ystod y cyfleoedd dysgu sydd ar gael i oedolion yn y Fro trwy ddysgu cymunedol a'r nifer sy'n manteisio arnynt, ynghyd â'n cyfraddau llwyddiant. Fodd bynnag, **mae perygl gwirioneddol na fydd y cyfleoedd hyn yn gynaliadwy yn y tymor hir o ystyried llai o gyllid parhaus**. Mae hyn yn bygwth rhagolygon llawer o ddinasyddion y Fro yn y dyfodol, y bydd angen i lawer ohonynt ailhyfforddi i weithio y tu hwnt i oedran ymddeol yn ogystal â phobl ddi-waith sydd angen cefnogaeth i hyfforddi ar gyfer rôl newydd. Mae cynyddu cyfleoedd i bobl gyflawni eu potensial llawn yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol i'r Cyngor ac rydym yn parhau i weithio mewn partneriaeth i sicrhau bod pobl sydd eisiau defnyddio addysg oedolion fel man cychwyn ar gyfer gwella eu sgiliau yn parhau i gael mynediad at y cyfleoedd hynny.

Gan adlewyrchu'r duedd barhaus yn genedlaethol, mae **nifer yr ymwelwyr â llyfrgelloedd cyhoeddus yn y Fro yn parhau i ostwng**. Yn ystod 2018/19, gostyngodd ymweliadau 5% arall (4,638) o'r perfformiad a adroddwyd y llynedd o 4,901 o ymweliadau fesul 1,000 o'r boblogaeth. Fodd bynnag, roedd hefyd yn flwyddyn y bu uwchraddiad mawr i'r system gyfrifiadurol a olygai nad oedd catalog y llyfrgell ar gael am ychydig fisoedd, a bu aflonyddwch pellach oherwydd adleoli llyfrgell Dinas Powys dros dro i wneud gwaith adeiladu hanfodol. Ochr yn ochr â'r heriau hyn, bu gostyngiad sylweddol hefyd mewn ymweliadau ar-lein yn ystod y flwyddyn. Rydym yn parhau i weithio ochr yn ochr â'n llyfrgelloedd cymunedol i wella atyniad ein cynnig a'n hymgysylltiad mewn perthynas ag ymweliadau corfforol a rhai ar-lein.

Rydym yn parhau i ymateb yn gadarnhaol i'r heriau hyn trwy gymryd camau effeithiol i ail-lunio ac integreiddio ein gwasanaethau. Trwy ein proses Cynllunio Gwasanaeth a'n dull cadarn o reoli risg rydym wedi rhoi cyfres o gamau ar waith i ymdrin â'r heriau hyn a lliniaru eu heffeithiau ymhellach. Trwy ein Fframwaith Rheoli Perfformiad corfforaethol a'n Strategaeth Rheoli Risg, rydym yn monitro cynnydd y camau hyn yn effeithiol i fesur ein heffaith a'n llwyddiant.

CYNGOR BRO MORGANNWG

Bro Iach ac Actif

ADOLYGIAD O BERFFORMIAD
BLYNYDDOL (EBRILL 2018 – MAWRTH
2019)

Ein statws COG cyffredinol o ran 'Bro Iach ac Actif' yw GWYRDD

6.0 DATGANIAD SEFYLLFA

Gwnaethom gynnydd cryf i gyflawni blaenoriaethau ein Cynllun Corfforaethol ym Mlwyddyn 3 y Cynllun mewn perthynas â Chanlyniad Llesiant 4. Yr amcanion sy'n cyd-fynd â'r canlyniad hwn yw 'Annog a hyrwyddo ffyrdd o fyw iach ac actif' a 'Diogelu'r rhai sy'n agored i niwed a hyrwyddo byw'n annibynnol'. O ganlyniad i'n perfformiad cyson, cafwyd statws Gwyrdd cyffredinol i'r canlyniad.

O ran gweithredoedd y Cynllun Corfforaethol, mae ein statws perfformiad yn Wyrdd ar gyfer 2018/19. Dengys y ciplun ar ddiwedd y flwyddyn bod mwyafrif o 98% (53) o weithgareddau'r Cynllun Corfforaethol sydd wedi'u halinio i flwyddyn 3 y cynllun wedi'u cyflawni'n llwyddiannus. Mewn perthynas â'r amcan: 'Ffordd o fyw iach ac actif', cwblhawyd 93% (14) o weithredoedd yn llwyddiannus a chwblhawyd 100% (39) o weithredoedd mewn perthynas â'r amcan 'diogelu pobl sy'n agored i niwed a hyrwyddo byw'n annibynnol'. Ar draws y canlyniad cyfan, dim ond 1 weithred a gafodd statws coch ac roedd hwn yn ymwneud â chwblhau'r Strategaeth Hamdden sydd wedi'i gohirio hyd nes y ceir diwygiadau terfynol.

Er gwaethaf pwysau cyllidebol a'r galw cynyddol am ein gwasanaethau, rydym wedi parhau i berfformio'n gyson ar lefel uchel. Mewn perthynas â'n mesurau perfformiad, y statws perfformiad cyffredinol oedd Oren. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd 68.4% (13) o fesurau yn cyrraedd neu'n rhagori ar y targed (statws gwyrdd). Roedd 15.8% (3) o fesurau o fewn 10% i'w targed gan arwain at statws oren. Methodd 15.8% (3) o fesurau sy'n weddill eu targed o fwy na 10% gan arwain at statws coch. Roedd y mesurau coch hyn yn ymwneud ag oedi wrth drosglwyddo gofal, ymholiadau amddiffyn oedolion a gwblhawyd o fewn amserlenni statudol a nifer y defnyddwyr Teleofal newydd.

Rydym fel cyngor wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel sy'n adlewyrchu ac yn diwallu anghenion ein dinasyddion orau ac mae hyn yn sail ac yn llywio'r ffordd yr ydym eisiau gweithio gyda phobl. Trwy gydol 2018/19, rydym wedi gallu dathlu nifer o lwyddiannau allweddol mewn perthynas â 'hyrwyddo ffyrdd actif ac iach'. Er enghraifft, mae Bro Morgannwg yn parhau i fod â'r cyfraddau cyfranogi uchaf mewn gweithgareddau corfforol ledled Cymru. Dywedodd 39% o oedolion eu bod yn cymryd rhan mewn gweithgareddau corfforol dair gwaith neu fwy yr wythnos. Rydym hefyd yn drydydd yng Nghymru am gyfranogiad disgyblion mewn chwaraeon a gweithgareddau corfforol.

Mae rhoi llais a rheolaeth i'n dinasyddion wrth ddiffinio eu hanghenion gofal a chymorth yn parhau i fod yn nodwedd allweddol o'n gwaith. Yn ein harolwg diweddar, dywedodd 91.4% o bobl eu bod yn teimlo eu bod yn cymryd rhan mewn penderfyniadau a wneir am eu hanghenion gofal a chymorth. Atgyfnerthwyd hyn ymhellach eleni trwy gomisiynu gwasanaethau eiriolaeth yn benodol ar gyfer oedolion. O ganlyniad, mae gennym bellach ddarpariaeth eiriolaeth gwbl gynhwysfawr ar gyfer gwasanaethau oedolion a phlant. Mae projectau fel 'Eich Dewis' yn paratoi'r ffordd ar gyfer sut rydym yn darparu gofal a chefnogaeth yn canolbwyntio ar yr unigolyn sy'n gwella llesiant dinasyddion mewn ffyrdd sydd o bwys iddynt.

Mae rhoi mynediad i'n dinasyddion at wybodaeth, cyngor a chymorth yn nodwedd ganolog o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Amlygodd ein harolwg 2018/19 fod 91% o ymatebwyr yn dweud eu bod yn derbyn y wybodaeth neu'r cyngor cywir pan oedd ei angen arnynt. Profodd lansio Dewis i ddarparu gwybodaeth, cyngor a chymorth i fod yn ffordd effeithiol o gyfeirio dinasyddion a gweithwyr proffesiynol at wasanaethau ataliol. Bydd hyn, ynghyd â'r cynigion i wella mynediad at gyngor/gwybodaeth a gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol trwy'r Pwynt Mynediad Sengl (e.e. Brysbennu Meddygon Teulu fel rhan o'r Rhaglen Trawsnewid Fi, Fy Nghartref, Fy Nghymuned) yn rhoi mynediad i ddinasyddion i ystod o wasanaethau llesiant i fwyafu/cyfeirio ein defnydd o sgiliau/gwasanaethau meddygon teulu yn fwy priodol yn y gymuned. Mae'r project trawsnewid hwn yn allweddol wrth ddatblygu ymhellach ein partneriaethau ar draws Ofal Sylfaenol, Cymunedol a Chymdeithasol, yn unol â'r Adolygiad Seneddol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

Mae rheoli sefydlogrwydd lleoliadau i blant a phobl ifanc yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol i'r Gwasanaethau Cymdeithasol. Mae ansefydlogrwydd lleoliad yn fwy tebygol o gael effaith negyddol ar lesiant y plentyn/person ifanc o ran iechyd cymdeithasol/corfforol yn ogystal â'i ganlyniadau addysgol. Mae ein perfformiad yn y maes hwn wedi gwella'n sylweddol o'i gymharu â'r llynedd. Yn ystod 2018/19, dim ond 7.45% o blant sy'n Derbyn Gofal a brofodd dri newid neu fwy o'i gymharu â 11.84% y flwyddyn flaenorol. Trwy ganolbwyntio ar wella sefydlogrwydd lleoliadau, roeddem hefyd yn gallu lleihau cost lleoliadau drutach.

Parheir i ganolbwyntio ein hymdrechion ar ymyrraeth gynnar ac atal. Rydym hefyd wedi gallu lleihau'n ddiogel y gost a'r angen am ymyriadau haen uwch. Trwy ein dull wedi'i dargedu yn ystod 2018/19, cefnogwyd 73.37% o blant i aros yn byw gyda'u teulu a dychwelodd 6.29% o blant a oedd yn derbyn gofal adref o ofal yn ystod y flwyddyn. Mae'r cynnydd hwn yn parhau i fod yn gryf er gwaethaf delio fwyfwy ag achosion mwy cymhleth.

Trwy roi llesiant wrth wraidd darparu gwasanaethau, rydym wedi gallu arloesi a datblygu gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar yr hyn sy'n wirioneddol bwysig, gan dargedu gwasanaethau hefyd ar anghenion dinasyddion a'u galluogi i fyw'n hirach, yn hapusach ac yn iachach. Nid ydym wedi cyflawni'r llwyddiant hwn ar ein pennau ein hunain, ond yn hytrach trwy weithio'n effeithiol mewn cydweithrediad â'n partneriaid i gyflawni'r blaenoriaethau a amlinellir yn y Canlyniad hwn o'r Cynllun Corfforaethol. Wrth symud ymlaen i flwyddyn 4 y Cynllun Corfforaethol, byddwn yn ymdrechu i gryfhau ein cyflawniadau hyd yma, tra'n chwilio am gyfleoedd pellach a ffyrdd o weithio a fydd yn hybu iechyd a llesiant ein preswylwyr. Wrth wneud hyn, bydd angen i ni ddefnyddio dull mwy trawsnewidiol fel y gallwn barhau i lunio a diogelu ein gwasanaethau i'r dyfodol yn y tymor hwy.

6.1 BETH YR YDYM WEDI EI GYFLAWNI

6.1.1 AMCAN 7: CYFLAWNIADAU

 Dyweddodd 39% o oedolion eu bod yn cymryd rhan mewn gweithgareddau corfforol dair gwaith neu fwy yr wythnos. Mae'r Fro hefyd yn 3ydd yng Nghymru am gyfranogiad disgyblion mewn chwaraeon a gweithgareddau corfforol. Cafwyd 11,463 o ymweliadau â chyfleusterau chwaraeon a hamdden awdurdodau lleol yn ystod y flwyddyn fesul 1,000 o'r boblogaeth. Yn ystod 2018/19, elwodd 60 o sefydiadau o dros £68K o gyllid Cist Gymunedol a fydd yn effeithio ar fwy na 6K o gyfranogwyr yn lleol a chynyddu cyfranogiad mewn gweithgareddau corfforol.	 Rydym wedi defnyddio arian Adran 106 yn effeithiol i wella a datblygu ein cynlluniau teithio llesol ymhellach. Yn ystod 2018/19, rydym wedi gwella ein seilwaith rhodfeydd a beicio mewn perthynas â rhodfa Fferm Goch, rhodfa Saint-y-brid, llwybr teithio llesol Y Rhws a llwybr troed Aberogwr. Rydym hefyd wedi gweithio'n rhagweithiol gydag ysgolion i'w cefnogi i baratoi cynigion i gael gafael ar gyllid Llywodraeth Cymru er mwyn cynyddu nifer y disgyblion sy'n cerdded ac yn beicio yn ôl ac ymlaen i'r ysgol.	 Wedi sicrhau'n llwyddiannus £81K o gyllid Llywodraeth Cymru yn ystod 2018/19 i gyflwyno rhaglen chwarae gynhwysfawr ar draws y Fro gan gynnwys ystod o gynlluniau chwarae, prynu offer chwarae ac adnoddau, cyflwyno hyfforddiant, a rhedeg gwaith cartref a chlybiau ar ôl ysgol. Cymerodd dros 10,000 o blant a phobl ifanc ran mewn gweithgareddau chwarae yn ystod y flwyddyn.	 Yn ystod 2018/19, mae'r Bwrdd Cynllunio Ardal wedi cynhyrchu a mabwysiadu a Datganiad Sefyllfa'r Farchnad, sy'n defnyddio dull sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau o ran comisiynu a darparu gwasanaethau camddefnyddio sylweddau. Mae'r dull hwn yn cyfrannu at fuddsoddiad mwy targededig a chost-effeithiol mewn gwasanaethau ac at ganlyniadau da i ddefnyddwyr gwasanaeth.
---	---	---	---

Llwyddwyd i sicrhau cyllid gan Chwaraeon Cymru i gyflwyno Project Llesiant Iechyd Meddwl sydd wedi'i alinio â'n Rhaglen Chwaraeon Anabledd. Hyd yn hyn, mae 46 o unigolion o wahanol sefydliadau wedi derbyn hyfforddiant ar Ymwybyddiaeth Iechyd Meddwl mewn perthynas â'u rolau chwaraeon a gweithgareddau. Mae'r project yn helpu i gynyddu gwybodaeth iechyd meddwl ymhlith darparwyr lleol gan wneud cyfranogiad yn fwy cynhwysol i bawb.

Llwyddwyd i lansio System Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd newydd sy'n defnyddio DEWIS fel platfform gwybodaeth. Mae'r wefan newydd sy'n wynebu'r cyhoedd yn galluogi rhieni, gofalwyr a darparwyr gofal plant i gael gafael ar wybodaeth gyfoes am ddarpariaeth gofal plant ledled Bro Morgannwg.

Mae'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd wedi hyrwyddo **Cynnig Gofal Plant Llywodraeth Cymru i rieni/gofalwyr a darparwyr gofal plant** trwy gyfres o ddigwyddiadau ar ffurf sioeau teithiol. Yn ystod 2018/19, gwnaeth dros **400 o rieni** cymwys gais am y Cynnig Gofal Plant a chofrestrodd **150 o** ddarparwyr gofal plant i gymryd rhan yn y cynllun.

Mae gan Fro Morgannwg y lefelau isaf o ordedwra ledled Cymru. Mae pob ysgol gynradd a mwyafrif yr ysgolion uwchradd ym Mro Morgannwg yn defnyddio'r gwasanaeth arlwyro mewnol i gynnig opsiynau bwyd iach yn ddyddiol. **Mae pob ysgol gynradd yn cydymffurfio â'r Rheoliadau Bwyta'n Iach mewn Ysgolion (Cymru)** ac mae **pob ysgol uwchradd yn cydymffurfio â safonau sy'n seiliedig ar fwyd.**

Mae 63 o glybiau chwaraeon y Fro yn cynnig cyfleoedd chwaraeon anabl cynhwysol neu benodol. Cyflawnodd **20 o'r** rhain **achrediad Insport** yn amlygu eu hymrwymiad i ddarparu cyfleoedd chwaraeon cynhwysol.

Mwyafwyd ein buddsoddiad o arian A106 i ddatblygu ac uwchraddio lleoedd awyr agored ym Mro Morgannwg. Gwnaed gwelliannau i ardal **Chwarae Badgers Brook** (Mai 2018), agorodd **Paget Road** ar ei newydd wedd ym mis Medi 2018, datblygwyd ac ailagorwyd **Lougher Place** ym mis Hydref 2018, **elwodd Llandochau** o ailgynllunio, yn ogystal â **Fferm Goch** yn Llangan (Ionawr 2019). Roedd pob project yn cynnwys mewnbyn gan gymunedau lleol ac ysgolion i lywio'r dyluniad.

Cyflwynodd y Rhaglen Dechrau'r Deg wasanaeth i 1,159 o blant a'u teuluoedd o chwech o wardiau mwyaf difreintiedig y Barri. Yn ystod 2018/19, mynychodd 279 o blant 2-3 oed 44,626 sesiwn o ofal plant o safon ar draws 7 lleoliad gwahanol (yn cynnwys dau leoliad cyfrwng Cymraeg) gyda 13 o warchodwyr plant. O'r plant sy'n gymwys i gae gofal plant, manteisiodd 99% ar eu cynnig gofal plant.

Mae 10 Parc y Fro wedi cyflawni/ Cynnal Statws Baner Werdd. Dyfarnwyd statws Baner Werdd i 8 Parc Trefol a Dau Barc Gwledig hefyd yn 2018/19. Dyma dair gwobr arall a gyflawnwyd y llynedd. Mae'r Wobr yn cydnabod ac yn gwobrwyo parciau a mannau gwyrdd a reolir yn dda ac mae'n gosod safon meincnod ar gyfer lleoedd awyr agored sydd ar draws y DU a ledled y byd..

6.1.2 AMCAN 8: CYFLAWNIADAU

Mae Dewis yn adnodd hir-sefydledig ar gyfer darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth a mynediad at wasanaethau ataliol i'n dinasysyddion. Poblogwyd y cyfeiriadur gyda **1,799** o adnoddau cyhoeddus ac yn ystod 2018/19 mae nifer y defnyddwyr cofrestredig wedi cynyddu i **1,291 o ddefnyddwyr.** Mae'r cyfeirlyfr Cyngor cyfan wedi ein galluogi i wella ymhellach y cyfoeth o wybodaeth ac adnoddau sydd ar gael trwy'r cyfeiriadur.

Rydym yn gweithio gyda Bwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro ar y **datblygiad arfaethedig o Wasanaeth Brysbennu Meddygon Teulu** ar gyfer preswylwyr Bro Morgannwg. Yn ystod 2018/19 gwnaethom gwblhau ymarfer ymgysylltu â staff o bob rhan o'r sbectrwm iechyd a gofal cymdeithasol i nodi blaenoriaethau fel gwaith paratoi cychwynnol. O ganlyniad i hyn, sefydlwyd Fforwm Staff ar y cyd a datblygwyd cynllun gweithredu gyda ffocws ar uno prosesau, systemau gwybodaeth, gwella rheolaeth weithredol agosach, ymgysylltu â staff, hyfforddiant a chyfleoedd gyrfa a chryfhau'r brand a rennir ymhellach, 'Mae Llesiant yn Bwysig'.

Rydym wedi gweithio'n agos gyda phobl ag anabledd dysgu, eu teuluoedd, gofalwyr a phartneriaid allweddol i ddatblygu **Strategaeth Gomisiynu ar y Cyd i Oedolion ag Anabledd Dysgu.** Mae egwyddorion cyd-gynhyrchu a **rhoi llais i ddinasysyddion mewn llunio gwasanaethau,** yn nodwedd ganolog o'r strategaeth sy'n nodi ein gweledigaeth a rennir ar gyfer sut yr ydym yn bwriadu darparu gwasanaethau anabledd dysgu dros y pum mlynedd nesaf

Wedi gweithio gyda darparwyr a BIP Caerdydd a'r Fro i gytuno ar becyn cymorth i'w ddefnyddio wrth osod ffioedd. Bydd y pecyn cymorth hwn yn cydymffurfio ag argymhellion canllaw 'Gadewch i ni Gytuno i Gytuno' Llywodraeth Cymru ar fodelau ffioedd yn y sector gofal preswyl a nyrsio.

Mae cynnal sefydlogrwydd lleoliadau yn parhau i fod yn agwedd ganolog ar ein gwaith o gefnogi anghenion a llesiant plant mewn gofal. Yn ystod 2018/19, profodd **llai o blant (7.45%) dri lleoliad neu fwy yn ystod y flwyddyn a phrofodd 11.26% un neu fwy o newidiadau yn eu hysgol** (heb gysylltiad â threfniadau trosglwyddo).

Mae gwella cyfleoedd bywyd plant sy'n derbyn gofal yn parhau i fod yn flaenoriaeth barhaus. Yn ystod 2018/19, **ni adawodd unrhyw Blant sy'n Derbyn Gofal addysg orfodol, hyfforddiant na dysgu yn y gwaith ym Mlwyddyn 11 heb gymhwyster allanol cymeradwy.** Yn ogystal, roedd **53.85% o'r holl ymadawyr gofal mewn addysg, hyfforddiant neu gyflogaeth 12 mis ar ôl gadael gofal.**

Rydym wedi parhau i ganolbwyntio ar ei gwneud yn flaenoriaeth i gefnogi plant i aros gyda theuluoedd neu ddychwelyd atynt lle mae'n ddiogel ac yn briodol gwneud hynny. Yn ystod 2018/19, cefnogwyd **73.37% o blant i aros yn byw gyda'u teulu a dychwelodd 6.29% o blant a oedd yn derbyn gofal adref** o ofal yn ystod y flwyddyn.

Wedi'i lansio ym mis Ebrill 2018, mae'r **Rhaglen Reflect** (a ddarperir gan Barnardo's), yn gweithio'n benodol gyda menywod sydd eisoes wedi gweld eu plant yn cael eu cymryd i ofal. Mae ein gwaith wedi **llwyddo i alluogi menywod i fyfrio ac ymdrin â phatrymau ymddygiad/perthnasoedd dinistriol a chanolbwyntio ar greu dyfodol cadarnhaol.** Mae hyn wedi atal plant ychwanegol rhag cael eu cymryd i ofal ac wedi cyfrannu at ostyngiad mewn beichiogrwydd heb ei gynllunio/ beichiogrwydd ailadroddus.

Mae'r **Project 'Eich Dewis' wedi bod yn ganolog mewn trawsnewid sut rydym yn darparu gofal a chefnogaeth i bobl aros yn annibynnol am gyfnod hirach yn eu cartrefi eu hunain.** Fe'i cynlluniwyd i roi mwy o ddewis a rheolaeth i bobl o ran sut maent yn derbyn gwasanaethau mewn ffordd sy'n bwysig iddynt. Rhaglen wedi'i seilio ar gryfderau yw hon, sy'n gweithio ar asedau unigolion yn hytrach na'u diffygion. Dros y 12 mis diwethaf rydym wedi cefnogi dros 64 o ddefnyddwyr gwasanaeth i reoli eu gofynion gofal a chymorth, sy'n gyfyfystyr â darparu oddeutu 900 awr o ofal yn canolbwyntio ar ganlyniadau gartref bob wythnos.

Wedi cefnogi cyflwyno project dysgu rhwng cenedlaethau sy'n dod â phlant a phreswylwyr cartrefi gofal ynghyd i rannu profiadau. Bob pythefnos, mae Cartref Gofal Preswyl Cartref Porthceri yn y Barri yn croesawu disgyblion Blwyddyn 6 o Ysgol Gynradd Romilly i gymryd rhan mewn ystod o weithgareddau a rennir. Mae'r project hwn wedi bod yn hynod lwyddiannus ac wedi derbyn canmoliaeth sylweddol gan gyfranogwyr. Mae llwyddiant y project hwn hefyd yn amlwg trwy'r [fideo](#) hon

Yn ystod 2018/19, cymerodd y Cyngor y rôl arweiniol mewn comisiynu **Gwasanaeth Eiriolaeth Annibynnol** i oedolion. Cafodd y gwasanaeth hwn ei gontractio i Promo Cymru ac fe'i lansiwyd ym mis Gorffennaf 2018 gan ddarparu un pwynt mynediad/porth i gyngor a chefnogaeth eiriolaeth i ddinasyddion a gweithwyr proffesiynol. Erbyn mis Rhagfyr 2018, roedd **90 o unigolion (dinasyddion a gweithwyr proffesiynol)** wedi cyrchu'r gwasanaeth.

Cryfhawyd y trefniadau i gefnogi trosglwyddo pobl ifanc yn effeithiol i Wasanaethau Iechyd Meddwl Oedolion. Mae Cyfarfodydd Adolygu a Rhyngwyneb Trosglwyddo Chwarterol (TRIG) wedi'u sefydlu gan Nyrs Seiciatrïg Gymunedol Arweiniol a Gweithiwr Cymdeithasol o Dîm Iechyd Meddwl Ardal y Fro i sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei rhannu'n effeithiol i gynllunio a pharatoi ar gyfer trosglwyddo'r person ifanc. Bydd y ffofws wrth symud ymlaen ar ddatblygu Protocol Trosglwyddo dros ôl troed rhanbarthol

Wedi cymryd rôl arweiniol mewn datblygu Gweithdrefnau Diogelu ar gyfer Cymru. Canolbwyntiodd hyn ar gyfuno gweithdrefnau diogelu ar gyfer oedolion a phlant yn genedlaethol mewn ffordd sy'n rhoi pwyslais ar ansawdd a chysondeb ymarfer i Gymru gyfan. Cwblhawyd drafft terfynol o'r gweithdrefnau hyn ym mis Gorffennaf. Bydd y gweithdrefnau ar gael trwy raglen ddigidol i gynorthwyo ymarferwyr i gael mynediad at wybodaeth/ arweiniad yn rhwydd trwy ddyfeisiau symudol i gefnogi natur ystywyth eu rôl.

Wedi cymryd camau pellach i gryfhau ein rôl Diogelu Corfforaethol a hyrwyddo'r egwyddor 'dyletswydd i adrodd' trwy ymgrych codi ymwybyddiaeth helaeth. Yn ystod 2018/19, lansiwyd e-fodiwl diogelu gorfodol yn ystod Wythnos Genedlaethol Diogelu 2018 i'r holl weithwyr. Nododd adolygiad dilynol gan Swyddfa Archwilio Cymru o drefniadau Diogelu Corfforaethol fod y mwyafrif o argymhellion blaenorol ar gyfer gwella wedi cael eu gweithredu gyda rhai meysydd pellach wedi'u nodi i gryfhau agweddau ar ddiogelu corfforaethol ymhellach.

Yn ystod 2018/19, cychwynnodd y gwaith ar **project £3.5m yn yr hen Brecon Court (safle llety gwarchod) i adeiladu 28 o dai tai cymdeithasol 'parod i ofal'.** Bydd y tai yn rhai rhyng-genhedlaeth ac yn cynnwys 9 o dai dwy ystafell wely, 4 o dai teuluol tair ystafell wely a 15 o fflatiau un ystafell wely wedi'u neilltuo ar gyfer pobl hŷn neu unigolion ag anableddau neu broblemau iechyd meddwl. Yn y datblygiad hwn, ceir technoleg gynorthwyl fel y gall unigolion annibynnol gydag anghenion lefel isel i gymedrol fyw'n fwy annibynnol.

Mae **Strategaeth Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant Bro Morgannwg yn ei lle i sicrhau diogelwch plant sy'n agored i risg o gam-fanteisio rhywiol.** Bellach mae gwaith yn mynd ymlaen ar ddatblygu'r strategaeth hon dros ôl troed rhanbarthol. Hefyd treialodd y Bwrdd Diogelu Plant Rhanbarthol archwiliad achos 'plymio dwfn' gan ddefnyddio offeryn Fframwaith Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant i lywio sut rydym yn gwella ein dull o ddiogelu plant sydd mewn perygl o ddioddef cam-fanteisio rhywiol.

Yn ystod 2018/19, gwnaethom wella ein dull cydweithredol gyda'n partneriaid iechyd ymhellach trwy symud ymlaen ddatblygiad modelau ard. Rydym wedi gweithio gyda'r Tîm Ardal a Tîm Rheoli Gofal Cymdeithasol y Cyngor i adolygu ac adnewyddu Cynllun Gwasanaeth Ardal y Fro trwy edrych ar sut rydym yn cyfuno ac yn gwneud y defnydd gorau o'n hasedau i ddiwallu anghenion iechyd ein dinasyddion.

Mae cydleoï tîm amlddisgyblaethol fel rhan o'r Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig wedi cryfhau'r cysylltiadau rhwng gwasanaethau ac ymarferwyr tra'n darparu profiad mwy cyfannol sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn. Mae'r galw am y gwasanaeth yn parhau i dyfu ac yn ystod 2018/19, atgyfeiriwyd 199 o oedolion at y gwasanaeth. Derbyniwyd 135 o atgyfeiriadau i'w hasesu a derbyniodd 74 ohonynt ddiagnosis.

Mae 14 meddygfa ym Mro Morgannwg wedi ennill neu'n gweithio tuag at achrediad trwy'r Cynllun Gofalwyr Meddygon Teulu. Mae'r cynllun hwn yn nodi meini prawf y mae'n rhaid i feddygfeydd eu cwrdd i ennill cydnabyddiaeth am eu gwaith yn cefnogi gofalwyr a'u teuluoedd.

Wedi cyflwyno cynllun peilot 'Prynu gyda Hyder' ledled y rhanbarth i roi tawelwch meddwl i breswylwyr wrth siopa/ dewis crefftwr gyda'r ardystiad 'Cymeradwywyd gan Safonau Masnach'.

6.1.3 AMCAN 7: ASTUDIAETH ACHOS

TYNNU SYLW AT: GWASANAETH GWYBODAETH I DEULUOEDD

Rhwysr sylfaenol i weithgaredd economaidd yw cael mynediad at ofal plant fforddiadwy o ansawdd da. Mae Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd y Fro yn gweithio **ar y cyd** â darparwyr gofal plant i ddarparu gwybodaeth gyfoes am ofal plant o ansawdd da sydd ar gael ym Mro Morgannwg a chyda phartneriaid eraill fel y Ganolfan Byd Gwaith, y Gwasanaeth Tai, Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ac Adrannau Gwasanaethau Cymdeithasol eraill i gefnogi dinasyddion a'u cyfeirio at wasanaethau **ataliol** eraill. Mae'r Gwasanaeth hefyd yn gweithio gyda rhieni/gofalwyr i'w cynnwys i ddod o hyd i atebion gofal plant cynaliadwy dros y **tymor hir**. Rydym wedi gwella ymhellach sut rydym yn **integreiddio** ein gwasanaeth trwy ddefnyddio Dewis fel platfform swyddfa gefn i'n Gwefan Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd newydd sy'n wynebu'r cyhoedd. Mae hyn wedi cael budd o ddod â chyfoeth o wybodaeth ynghyd gan ddefnyddio Dewis fel sylfaen adnoddau. Disgrifir isod enghraifft o sut mae'r dull hwn wedi cyfrannu at ganlyniadau cadarnhaol i ddinasyddion y Fro.

STORI DEFNYDDIWR GWASANAETH:

Galwodd y Ganolfan Waith (JCP) i rannu manylion rhiant a oedd wedi mynd i mewn i'r Ganolfan Byd Gwaith yn ei dagrau yn chwilio am help gyda gofal plant. Roedd eu plentyn i fod i gael llawdriniaeth a oedd yn golygu y byddent yn treulio 6 mis mewn cast o'r canol i lawr. Roedd y darparwr gofal plant presennol wedi dweud nad oeddent yn gallu cynnwys y plentyn felly cyfeiriodd y JCP hi at y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd. Gwnaethom roi galwad i'r rhiant i gael mwy o wybodaeth am anghenion y plentyn. Roedd y plentyn yn ddwy oed ac yn dilyn y llawdriniaeth byddai angen gofal un i un arno gan na fyddai'n gallu symud unwaith yn y cast. Gweithiodd y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd gyda'r teulu i nodi opsiynau gofal plant o fewn hanner milltir i'w cartref gan nad yw'r rhiant yn gyrru. Yna cysylltwyd â phob darparwr gofal plant ar ran y rhiant i drafod anghenion y plentyn. O ganlyniad, roedd dau lleoliad yn gallu cynnig y gefnogaeth yr oedd ei hangen ar y plentyn. Hefyd, cyfeiriodd y gwasanaeth y rhiant at y Tîm Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc i drafod eu cymhwysedd ar gyfer y cynllun Lleoedd â Chymorth, a allai o bosibl helpu i dalu am y gofal un i un i'w wneud yn fwy fforddiadwy i'r rhiant.

Ar ôl cysylltu ymhellach â'r rhiant i gael adborth ar eu profiad o'r gwasanaeth, cawsom wybod bod dau warchodwr plant ac un Feithrinfa Ddydd yn gallu diwallu anghenion eu plentyn. Disgwylir i'r plentyn ddechrau mewn lleoliad ym mis Gorffennaf. Gwneir cais am le â chymorth pan fydd y plentyn yn mynychu'r lleoliad.

6.1.4 AMCAN 8: ASTUDIAETH ACHOS

TYNNU SYLW AT: EICH DEWIS

Mae ein gwasanaeth arloesol 'Eich Dewis', wedi derbyn canmoliaeth eang gan bob rhan o'r sector ac yn ddiweddar dyfarnwyd gwobr Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol Cymru iddo o dan y categori Gwobr Gofal Cymdeithasol Cymru dan arweiniad Dinasyddion. Mae'r Gwasanaeth 'Eich Dewis' yn system rheoli achosion a mesur sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau a dreialwyd gan asiantaeth gofal cartref ym Mro Morgannwg. Mae'r model sy'n canolbwyntio ar y dinesydd yn **cynnwys** defnyddwyr gwasanaeth mewn diffinio sut maent yn dymuno i'w anghenion gofal gael eu diwallu trwy weithio **ar y cyd** â thîm o Weithwyr Cymdeithasol, Rheolwyr Gwaith Cymdeithasol, Staff Broceriaeth yr Asiantaeth Gofal, Comisiynwyr ac asiantaeth Gofal Cartref. Mae'r ffordd **integredig** hon o weithio yn rhoi pwyslais ar adeiladu cysylltiadau, ac am y tro cyntaf mae partneriaeth gyfartal rhwng yr unigolyn sy'n derbyn y gofal a'r darparwyr gofal (yr asiantaeth ofal a'r Gweithiwr Cymdeithasol). Mae mwy o ffocws ar roi mesurau **ataliol** yn eu lle sy'n galluogi dinasyddion i fyw'n ddiogel ac yn annibynnol yn eu cartrefi eu hunain am gyfnod hirach. Mae'r dull hwn sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau hefyd wedi rhoi mwy o ryddid i ddefnyddwyr gwasanaeth gyd-gynhyrchu canlyniadau sy'n gwella eu llesiant a'u hansawdd bywyd nawr ac yn y **tymor hwy**.

STORI DEFNYDDIWR GWASANAETH

Cafodd G fynediad at Eich Dewis ym mis Medi 2018; mae hi mewn cadair olwyn a chyn Eich Dewis nid oedd yn mynd allan o'i heiddo. Bu'n gaeth i'w thŷ ers blynnyddoedd ac nid oedd ganddi unrhyw hyder. Roedd ei morâl yn isel iawn, ac roedd hi'n awyddus i fynd allan i'r gymuned ond roedd yn rhy nerfus i ystyried gwneud hynny. Ar ôl llawer o sgysiau i roi hwb i'w hyder a chymryd camau bach fel eistedd y tu allan am gyfnodau byr, mynd i ben y ffordd a siarad â phobl a oedd yn pasio, cyflawnodd G y canlyniad enfawr o ymweld â'r dref leol yn yr Hydref y llynedd.

Mae cynllun gofal G wedi cael ei ddiwygio, a thrwy leihau rhai galwadau rydym bellach wedi ymgorffori galwad gymdeithasol y mae hi'n wirioneddol fwynhau ac yn edrych ymlaen ati bob wythnos. Mae hi hefyd yn mwynhau coginio; gan ei bod nawr yn mynd allan i'r archfarchnad ei hun, nid oes angen iddi ysgrifennu rhestrau ond mae'n mwynhau dewis y cynhwysion ar gyfer prydau bwyd y mae'n hoffi eu gwneud.

Mae'r newid hwn wedi gwella ansawdd bywyd, iechyd a llesiant G y tu hwnt i unrhyw un o'n disgwyliadau. Mae'n gymaint o bleser bod yn rhan o'r broses hon.

6.2 EIN HERIAU

6.2.1 AMCAN 7: HERIAU

Mae cynnal a gwella lefelau cyfranogi mewn gweithgaredd corfforol ar adeg lle mae adnoddau'n lleihau yn parhau i fod yn her. Yn ystod 2018/19 bu gostyngiadau yn ein cyllidebau oherwydd gostyngiad mewn cyllid gan Chwaraeon Cymru sydd wedi effeithio'n bennaf ar gyflawni'r rhaglen ysgolion 5 x 60. Byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar sut rydym yn dod â phob agwedd ar hamdden a gweithgaredd corfforol ynghyd o dan ymbarél Strategaeth Hamdden, a fydd yn cael ei defnyddio fel cyfrwng i wneud y mwyaf o gyfleoedd a'n hadnoddau i gynyddu gweithgaredd corfforol a chyfraddau cyfranogi ledled y Fro. Byddwn hefyd yn parhau i weithio'n agos gyda rhanddeiliaid allweddol fel Chwaraeon Cymru.

Rydym yn parhau i ddarparu rhaglen chwarae ar draws Bro Morgannwg yn erbyn cefndir o alw a phwysau cynyddol ar ein hadnoddau. Yr her yw sut rydym yn parhau i gynnal y modd y cyflwynir rhaglen chwarae mewn cyfnod pan fydd cyllid yn parhau i leihau. Bydd cyflwyno rhaglen chwarae uchelgeisiol a chynhwysfawr sy'n unol â gofynion deddfwriaeth newydd yn parhau i fod yn her ar adeg pan mae cyllidebau'n cael eu gwasgu. Er mwyn ymdrin â hyn, byddwn yn parhau i edrych ar ffyrdd newydd o ymgysylltu a gweithio gyda grwpiau

cymunedol a rhanddeiliaid allweddol i ddatblygu a darparu cyfleoedd chwarae mwy cynaliadwy yn y dyfodol. Mae heriau hefyd yn bodoli o ran sut y gallwn dargedu grwpiau 'anodd eu cyrraedd' yn effeithiol i ymgysylltu â gwasanaeth fel y rhaglen chwarae a gwasanaethau cymorth blynyddoedd cynnar i sicrhau'r canlyniadau gorau posibl i blant, pobl ifanc a'u teuluoedd.

Er gwaethaf y cynnydd cadarnhaol a wnaed wrth gyflawni'r **Strategaeth Camddefnyddio Sylweddau** gyda'n partneriaid, un o'r prif heriau i'r Fro sy'n wynebu'r Bwrdd Cynllunio Ardal yw ansicrwydd dyraniad cyllid ar gyfer prydlesu adeilad ac yn benodol ansicrwydd deiliadaeth gwasanaethau ar Heol Holton. Er mwyn lliniaru hyn, rydym yn parhau i weithio'n agos gyda'n partneriaid i nodi atebion tymor hwy ar gyfer eiddo ar brydles er mwyn sicrhau parhad gwasanaeth. Ataliwyd cyflwyno'r Strategaeth Gomisiynu a'r Cynllun Cyflenwi Camddefnyddio Sylweddau gan gapasiti cyfyngedig Tîm Cymorth presennol y Bwrdd Cynllunio Ardal i symud y rhaglen yn ei blaen. Er mwyn ymdrin â hyn dros dro, rhoddwyd strwythur tîm yn ei le ac rydym wedi gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid allweddol i flaenoriaethu rhaglen waith am y flwyddyn i ddod.

Er gwaethaf gweithio'n effeithiol mewn partneriaeth â Bwrdd Iechyd a Llesiant Caerdydd a'r Fro i **hyrwyddo negeseuon bwyta'n iach a ffordd o fyw**, mae'r gallu i sicrhau newid yn medru bod yn araf ac yn anodd cael tystiolaeth ohono. Rydym yn parhau i sicrhau ein bod yn cynnal proffil uchel ym mhob cyfarfod Bwrdd perthnasol er mwyn sicrhau y gallwn leisio barn ar fentrau sy'n dod i'r amlwg fel y gallwn gael rhan a dylanwad dros ddatblygiadau.

6.2.2 AMCAN 8: HERIAU

Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, yn gosod dyletswyddau a gofynion sylweddol ar awdurdodau lleol, gan roi pwysau ar ein gallu i gyflawni'r lefel hon o newid trawsnewidiol. Mae'r Grŵp Llywio Rhanbarthol a'r ffyrddiau gwaith cysylltiedig yn parhau i chwarae rhan fawr i sicrhau bod staff yn cydymffurfio â'r ffyrdd newydd o weithio sy'n gysylltiedig â'r ddeddfwriaeth. Er gwaethaf cael y mecanweithiau cadarn hyn ar waith, mae heriau'n parhau i fodoli mewn perthynas â'n **gallu i fodloni gofynion y Ddeddf yn llawn mewn hinsawdd lle mae cyllidebau'n lleihau a'r galw am Wasanaethau Cymdeithasol yn cynyddu**.

Mae cynnal a gwella lefelau cyflenwi a pherfformiad gwasanaeth tra'n rheoli'r galw am ein gwasanaethau ar adeg pan mae adnoddau'n lleihau yn fwyfwy heriol. Mae hyn yn arbennig o berthnasol yng nghyd-destun y galw cynyddol am wasanaethau a brofir yn gyffredinol (ac yn benodol o fewn y Gwasanaethau Cymdeithasol). Caiff newidiadau demograffig effaith sylweddol ar ein gallu i ateb y galw cynyddol am ein gwasanaethau. Ceir nifer cynyddol o blant a phobl ifanc a'u teuluoedd ac oedolion gydag anghenion mwy cymhleth, sy'n effeithio ar ein gallu i ddiwallu'r anghenion hynny yn yr hinsawdd ariannol sydd ohoni. Yn yr un modd â'r sefyllfa ledled Cymru, mae niferoedd cynyddol o Blant sy'n Derbyn Gofal ym Mro Morgannwg ac mae anghenion y plant hynny'n aml yn gymhleth. Pan fo asesiad wedi ei wneud fod plentyn angen gofal, mae'r Cyngor yn gyfrifol am roi'r plentyn hwnnw mewn lleoliad sy'n briodol i'w anghenion. Mae hyn yn heriol yn yr amgylchedd presennol lle mae'r galw am leoliadau yn fwy na'r argaeledd, ac mae lleoliadau yn y sector annibynnol yn gostus. Mae'r Cyngor bob amser yn ceisio lleoli plant yn eu teuluoedd eu hunain lle bynnag y bo modd ac mae hyn yn cael ei adlewyrchu yn ein nifer cynyddol o drefniadau â pherthnasau. Mae'r trefniadau hyn yn destun asesiad fel gofalgwyr maeth a chymorth ariannol. Yn yr un modd, mae poblogaeth gynyddol yn heneiddio ym Mro Morgannwg, lle mae 20.7% dros 65 oed ar hyn o bryd. O ganlyniad i'n dinasyddion yn byw'n hirach, mae nifer cynyddol gydag anghenion mwy cymhleth sydd yn ei dro yn rhoi pwysau pellach ar ein cyllidebau a'n gallu i ddiwallu eu hanghenion gofal a chymorth.

Mae rheoli disgwyliadau cwsmeriaid mewn hinsawdd pan fydd galw cynyddol am ein gwasanaethau yn parhau i fod yn her barhaus mewn perthynas â chyrchu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Dros y flwyddyn ddiwethaf, bu buddsoddiad sylweddol a chanolbwyntiwyd ar wella symrlwydd a dewis

o ran sut mae ein dinasyddion yn cyrchu ein gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol trwy ein Pwynt Mynediad Sengl yn y Ganolfan Cyswllt Cwsmeriaid (C1V). Er ein bod wedi integreiddio mwy ar ein gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol trwy ddatblygiad arfaethedig y Gwasanaeth Brysbennu Meddygon Teulu, mae rhai heriau i'w goresgyn o ran ei ddatblygiad mewn perthynas â phrosesau uno, systemau gwybodaeth, gwella rheolaeth weithredol agosach, ymgysylltu â staff a chryfhau mwy ar y brand a rennir, 'Mae Llesiant yn Bwysig'.

Mae ein **gallu i ateb y galw cynyddol am wasanaethau cymorth i blant a theuluoedd**, er mwyn sicrhau bod anghenion yn cael eu diwallu tra'n lleihau dyblygu wrth ddarparu gwasanaethau, yn heriol. Er mwyn helpu i ymdrin â hyn, rydym wedi buddsoddi adnoddau i gynyddu ein gallu wrth y 'drws ffrynt' i wella prydlondeb asesiadau o angen a risg a galluogi cyfeirio priodol at wasanaethau eraill. Bu hyn yn ffordd effeithiol o atal materion rhag gwaethygu trwy geisio cefnogi teuluoedd ar yr haen isaf.

Mae'r twf mewn atgyfeiriadau i'r Fenter Gydweithredol Mabwysiadu Rhanbarthol (y Fenter Gydweithredol Mabwysiadu rhwng y Fro, y Cymoedd a Chaerdydd) (VVC) yn effeithio ar bob un o'r pedwar awdurdod partner. Mae **prinder lleoliadau mabwysiadu i ateb y galw ar gyfer y nifer o blant sydd angen eu mabwysiadu**, ac mae hon yn flaenoriaeth ranbarthol a chenedlaethol.

Yng ngoleuni'r Adolygiad Seneddol o Iechyd a Gofal Cymdeithasol, mae mwy o bwyslais ar ddatblygu a gweithredu trefniadau i'n galluogi i ymgymryd â chomisiynu rhanbarthol. Er gwaethaf ein dull blaengar o weithio gyda phartneriaid, mae **cydweithredu mewn perthynas â datblygu modelau amgen o ddarparu gwasanaeth yn parhau i fod yn her barhaus mewn hinsawdd o adnoddau sy'n lleihau**. Yn gysylltiedig â hyn, mae anwadalrwydd ffrydiau cyllid grant yn effeithio ar ein gallu i ddatblygu, comisiynu a chynnal gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol integredig sy'n gwella ein gallu i barhau i fodloni ein gofynion statudol i ddarparu gwasanaethau craidd. Mae heriau hefyd yn gysylltiedig â sefydlu dulliau symlach o ddatblygu/comisiynu gwasanaethau ataliol sy'n fwy cydgyssylltiedig ar draws ffiniau sefydliadol yn unol â gofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

Bydd ymdrin â breuder gwasanaethau a sicrhau cynaliadwyedd gwasanaethau statudol yn y dyfodol yn golygu angen i ni adeiladu mwy o wytnwch a chapasiti o fewn timau. Mae hyn yn arbennig o berthnasol mewn perthynas ag Ymarferwyr Iechyd Meddwl Cymeradwy a swyddi eraill sy'n 'anodd recriwtio iddynt'.

Mae diffyg **capasiti a gwytnwch o fewn marchnadoedd lleol i gyflawni gofynion gofal cartref ac argaeledd lleoliadau ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal**. Mae monitro ansawdd ein darparwyr gwasanaeth a gomisiynir yn allanol yn fwyfwy heriol oherwydd diffyg capasiti ac adnoddau i gyflawni'r gwaith hwn, sy'n cael ei gymhlethu ymhellach gan anwadalrwydd marchnadoedd allanol.

Mae amserlenni ar gyfer glynu wrth Amddifadu o Ryddid (DoLS) yn parhau i roi pwysau sylweddol ar yr isadran o ran llwyth/capasiti a chyllidebau gwaith swyddogion. Mae angen adolygu a monitro'r gwasanaeth hwn i nodi mecanweithiau ac adnoddau i wella capasiti.

Gwnaed cynnydd sylweddol o ran cryfhau ein cyfrifoldebau mewn perthynas â Diogelu ar draws y Cyngor trwy sicrhau ei fod yn 'gyfrifoldeb i bawb' ac mae codi ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o bolisi ac arfer diogelu wedi bod yn ganolog i'r gwaith hwn. Mewn hinsawdd lle mae adnoddau'n cael eu gwasgu fwyfwy, mae hyn yn rhoi pwysau ar ein **capasiti i sicrhau bod gweithdrefnau diogelu yn parhau i fod yn gadarn, yn cael eu hadolygu a'u diweddarau a'u cymhwyso'n gyson**.

Parha'r **gallu i ganolbwyntio ar y gostyngiad mewn oedi wrth drosglwyddo gofal (DTOC) i fod yn her**. Er ein bod wedi parhau i roi pwyslais sylweddol ar wella sut rydym yn integreiddio a chydlynu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol er mwyn lleihau unrhyw oedi wrth drosglwyddo gofal, mae'n amlwg o'n perfformiad yn ystod 2018/19 bod argaeledd gofal cartref wedi effeithio ar ein perfformiad yn y maes hwn. Yn ystod 2018/19

gwaethygodd ein perfformiad yn sylweddol o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Cynyddodd cyfradd DTOC o ddim ond 2.85 fesul 1,000 o'r boblogaeth yn ystod 2017/18 i 6.85 fesul 1,000 o'r boblogaeth yn 2018/19. Parha'r gwasanaeth i edrych ar ffyrdd y gall ymdrin ag unrhyw faterion trwy'r Gwasanaeth Rhyddhau Integredig. Bu'r oedi presennol yn y system yn gysylltiedig â broceriaeth ac argaeledd asiantaethau gofal cartref i ymgymryd â'r pecynnau.

Er gwaethaf y cynnydd cadarnhaol a wnaed gennym mewn perthynas â datblygu a darparu datrysiadau Llety â Gofal, mae **angen cryn dipyn o waith pellach er mwyn troi'r argymhellion a amlinellwyd yn yr asesiad rhanbarthol diweddar o dai ac anghenion gofal cysylltiedig pobl 50+ oed yn realiti**. Un o'r heriau allweddol yw sut rydym yn gweithio gyda'n partneriaid i sicrhau y gallwn ddarparu atebion lleol sy'n diwallu anghenion ein dinasyddion tra'n parhau i adlewyrchu'r blaenoriaethau rhanbarthol fel yr amlinellir yng Nghynllun Gweithredu Tai a Llety Pobl Hŷn.

Rydym wedi gweithio'n agos gyda'n partneriaid i weithredu'r Strategaeth Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant ac mae gennym brotocolau rhannu gwybodaeth effeithiol ar waith. Yr her nawr fydd **ymgorffori'r arfer da sy'n gysylltiedig â'r Strategaeth Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant ymhellach trwy annog partneriaid i ddefnyddio'r offeryn Fframwaith Asesu Risg Camfanteisio'n Rhywiol (SERAF)**. Hefyd, gallai'r dirwedd bolisi newidiol mewn perthynas â Chamfanteisio'n Rhywiol ar Blant (CSE), sy'n cael ei gyrru gan adolygiad Llywodraeth Cymru, effeithio ar sut rydym yn cyflwyno'r model CSE yn y dyfodol. Os yw'r model hwn yn sylweddol wahanol i'n strategaeth gyfredol, gallai hyn effeithio ar sut rydym yn darparu CSE yn y dyfodol.

Bydd cyflwyno rhaglen arolygu wedi'i thargedu fel rhan o'r Gwasanaeth Rheoleiddio a Rennir yn erbyn cefndir o adnoddau'n lleihau yn parhau i fod yn heriol. O ganlyniad, bydd hyn yn golygu y bydd **angen i ni ddarparu mwy o'n gwasanaethau trwy ddefnyddio dull seiliedig risg i reoli a blaenoriaethu'n well y galwadau** am ein gwasanaethau.

Rydym yn parhau i ymateb yn gadarnhaol i'r heriau hyn trwy gymryd camau effeithiol i ail-lunio ac integreiddio ein gwasanaethau. Trwy ein proses Cynllunio Gwasanaeth a'n dull cadarn o reoli risg rydym wedi rhoi cyfres o gamau ar waith sy'n ymdrin â'r heriau hyn ac yn lliniaru eu heffeithiau ymhellach. Trwy ein Fframwaith Rheoli Perfformiad corfforaethol a'n Strategaeth Rheoli Risg rydym yn monitro cynnydd y camau hyn yn effeithiol i fesur ein heffaith a'n llwyddiant.

Mae Cyngor Bro Morgannwg mewn sefyllfa gref i ganolbwyntio ar gyflawni ein agenda drawsnewidiol flaengar trwy ffocysu arloesedd a chyfleoedd i wella gweithio rhanbarthol. Pwyslais y canlyniad hwn yn y flwyddyn i ddod fydd rhoi ein dinasyddion wrth galon dylunio a darparu gwasanaethau er mwyn cyd-gynhyrchu canlyniadau sydd o bwys iddynt, gan eu galluogi i fyw yn hirach, yn hapusach ac yn iachach.

CYNGOR BRO MORGANNWG

Iechyd Corfforaethol (Cynllunio Integredig)

ADOLYGIAD O BERFFORMIAD
BLYNYDDOL (EBRILL 2018 – MAWRTH
2019)

Ein statws COG cyffredinol i Iechyd Corfforaethol yw GWYRDD

7.0 DATGANIAD SEFYLLFA

Mewn perthynas ag Iechyd Corfforaethol, parhawn i berfformio'n dda yng nghyd-destun cefnogi gwasanaethau'r Cyngor i weithredu'r blaenoriaethau corfforaethol a Chanlyniadau Llesiant. Mae ein dull gwell o gynllunio integredig, drwy'r Bwrdd Cypolwg, yn galluogi gwneud penderfyniadau cadarn ac yn ategu gwaith y Tîm Rheoli Corfforaethol, y Cabinet a'r Cyngor. Rydym yn ymdrechu i gyflawni canlyniadau gwirioneddol i ddinasyddion Bro Morgannwg sy'n parhau i ddangos y gwerth gorau am arian mewn hinsawdd ariannol fwyfwy anodd.

Gwnaethom gynnydd da o ran ein camau cynllunio integredig sy'n cyd-fynd â'r Cynllun Corfforaethol. Ar gyfer y cyfnod 2018/19, cyflenwyd 91% o'r gweithgareddau a gynlluniwyd yn unol â'n blaenoriaethau Iechyd Corfforaethol. Fodd bynnag, mae angen symud ymlaen nifer o gamau gweithredu sy'n cyfrannu at yr agenda ail-lunio gwasanaethau, gan sicrhau bod gan weithwyr y sgiliau angenrheidiol i addasu i ffyrdd newydd o weithio a gwella ymhellach ein dull o adrodd am berfformiad trwy gaffael meddalwedd rheoli perfformiad.

O ran mesurau perfformiad sy'n gysylltiedig â blaenoriaethau Iechyd Corfforaethol, dengys y perfformiad ar ddiwedd y flwyddyn bod 44% (8) o Ddangosyddion Perfformiad wedi cyrraedd y targed neu'n uwch na'r targed (statws perfformiad gwyrdd); roedd 28% (5) o fewn 10% o'r targed (Oren) ac roedd 28% (5) wedi methu'r targed o fwy na 10% (Coch). Mae angen gwella ein perfformiad mewn perthynas â: chyflymder ein hymateb i gwynion corfforaethol a chwsmeriaid sy'n cysylltu â'r Cyngor trwy'r ganolfan gyswllt (C1V); trosglwyddiadau asedau i'r gymuned; lleihau allyriadau carbon deuocsid yn ein hadeiladau cyhoeddus annomestig; boddhad â'r broses i'r cyhoedd siarad mewn pwyllgorau; lleihau llithriad project wrth gyflawni rhaglen Gyfalaf y Cyngor a chyflawni'r targedau sy'n gysylltiedig â'n Rhaglen Ail-lunio Gwasanaethau.

Bob blwyddyn, mae'r Uned Data Llywodraeth Leol (Data Cymru) yn cyhoeddi gwybodaeth am berfformiad awdurdodau lleol ar ystod o wasanaethau, gan dynnu sylw at feysydd lle bu newidiadau nodedig yn lefel gyffredinol y perfformiad. Mae hyn yn ei gwneud hi'n bosibl cymharu perfformiad 22 awdurdod lleol Cymru ar draws y gwasanaethau hynny. Ar y cyfan, rydym yn perfformio'n dda yn gyffredinol mewn dangosyddion perfformiad ar draws pob maes gwasanaeth. Am y pum mlynedd diwethaf rydym wedi bod y Cyngor sy'n perfformio orau yng Nghymru mewn perthynas â'r set o ddangosyddion cenedlaethol. O'r 19 dangosydd a gyhoeddwyd hyd yma ar gyfer y cyfnod 2018/19, mae 9 (bron i 50%) yn y chwarter uchaf o berfformwyr yng Nghymru, 8 yn yr 2^{il} chwarter ac 1 yr un yn y 3^{ydd} a'r 4^{ydd} chwarter sy'n weddill, yn y drefn honno.

Drwy'r Bwrdd Cypolwg, parhawyd i gryfhau ein dull o ymdrin â chynllunio integredig sy'n cyd-fynd â Deddf LICD, a rhoddwyd llawer o bwyslais ar wreiddio Egwyddorion Datblygu Cynaliadwy'r Ddeddf a phum ffordd gysylltiedig o weithio (tymor hir, integredig, cynnwys, cydweithredu ac atal) o ran sut y gweithiwn fel sefydliad,

sy'n bwysig i gyfrannu at gyflawni canlyniadau cadarnhaol a fydd yn gwella llesiant ein preswylwyr. Fodd bynnag, cydnabyddir bod angen gwaith pellach yn y maes hwn i sicrhau cynaliadwyedd tymor hir ein dull, barn a rennir gan Swyddfa Archwilio Cymru yn dilyn ei harchwiliad diweddar o un o'r camau y mae'r Cyngor yn eu cymryd i gyflawni ei Amcanion Llesiant, sef adfywiad y Barri ac Ynys y Barri.

Yn ystod y flwyddyn, parhawyd i fabwysiadu ac ymgorffori arferion gorau i nodi, gwerthuso, rheoli cost-effeithiol a monitro risgiau ar draws pob proses er mwyn sicrhau eu bod yn cael eu hystyried a'u lleihau'n briodol, cyn belled ag y bo'n ymarferol. Ein dull cyfannol o fonitro risgiau corfforaethol a gwasanaeth trwy fframwaith adrodd sefydledig yw sicrhau y cymerir camau priodol mewn perthynas â lleihau, dileu a rheoli ein risgiau yn gyffredinol. Rhoddodd adolygiad Sefydliad Iach a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn gan Bartneriaeth Archwilio'r De Orllewin (SWAP), farn Sicrwydd Uchel i'r Cyngor, gan adlewyrchu'r fframweithiau rheoli cryf sydd ar waith mewn perthynas â rheoli risg, rheoli rhaglenni a phrojectau, rheoli gwybodaeth a threfniadau comisiynu a chaffael.

Rydym yn parhau â'n taith drawsnewid i ymdrin â'r her barhaus o leihau cyllid, costau cynyddol a galw cynyddol am ein gwasanaethau yn unol â'n Canlyniadau Llesiant corfforaethol a'n dyletswyddau o dan Ddeddf LICD. Mae hyn wedi sicrhau mwy na £55m o arbedion effeithlonrwydd yn ystod y 9 mlynedd diwethaf. Sbardunodd ein rhaglen Ail-lunio Gwasanaethau arloesedd a gwelliant ar draws y Cyngor a hefyd cyfrannodd at adfywio economaidd ehangach i gymunedau yn y Fro trwy bartneriaethau â Llywodraeth Cymru ac amryw o sefydliadau'r sector cyhoeddus a'n Cronfa Cymunedau Cryf ein hunain. Yn ogystal, cynorthwyodd y Rhaglen Ail-lunio Gwasanaethau i ffocysu a chryfhau integreiddio rhwng y Cyngor a'n partneriaid ieuchyd. Gan weithio gyda phartneriaid allweddol, moderneiddiwyd gwasanaethau i sicrhau eu cynaliadwyedd yn y tymor hir tra'n sicrhau eu bod yn parhau i ganolbwyntio ar anghenion dinasyddion y Fro. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, fel rhan o'r dull tymor hir hwn, symudwyd tuag at greu ein cwmni masnachu hyd braich ein hunain, Fresh (yn darparu blasu a bwyd iach o ansawdd uchel i blant ysgol a phobl ifanc ledled y Fro). Hefyd, cynhyrchir incwm o adnoddau presennol y Ganolfan Gyswllt (C1V) yn dilyn integreiddio gwasanaethau ieuchyd, gofal cymdeithasol a chysylltiadau cwsmeriaid yn llwyddiannus. Hefyd, ehangodd y ganolfan gyswllt yr ystod o wasanaethau a ddarperir i gynnwys cefnogaeth canolfan gyswllt i'r Gwasanaeth Rheoleiddio a Rennir sy'n cynnwys Caerdydd, Pen-y-bont ar Ogwr a Bro Morgannwg, ac mae'n bwriadu ymestyn ei gwasanaethau ymhellach trwy ddarparu gwasanaethau canolfan gyswllt i Gyngor Wrecsam; mae'r olaf hwn yn cael ei drafod ar hyn o bryd. Parha datblygu a thyfu economi Bro Morgannwg i fod yn flaenoriaeth allweddol i'r Cyngor, ac yn y dyfodol, bydd ein dull trawsnewidiol yn ein galluogi i ymateb i ysgogwyr dros newid, gan gynnwys cyflawni'r uchelgeisiau ar gyfer twf a nodir ym Mhrifddinas-Ranbarth Caerdydd (y Fargen Ddinesig).

Er na wnaethom gyflawni'r holl arbedion sy'n gysylltiedig â'r rhaglen ail-lunio o £6.298 miliwn ar gyfer 2018/19, roedd y cynnydd cyffredinol yn gadarnhaol gydag 82% o'r arbedion wedi'u gwneud, ac mae ein perfformiad yn adlewyrchu natur gymhleth projectau Ail-lunio, gan fod ein gallu i gyflawni arbedion yn cael ei effeithio gan ystod o faterion a risgiau, ac o ganlyniad gall cyflawniad gymryd mwy o amser.

Disgwylir i gyni barhau ynghyd â'r galw cynyddol am ein gwasanaethau. O ganlyniad, mae'n bwysicach nag erioed ein bod yn caffael gydag ymdrech i sicrhau gwerth am arian. Rydym yn gwneud mwy o ddefnydd o fanylebau safonol ar gyfer nwyddau a gwasanaethau priodol, gan ddefnyddio partneriaethau a chydweithio fel ffordd o sicrhau arbedion maint a sicrhau cynaliadwyedd rhai o'n gwasanaethau ar gyfer y dyfodol. Yn ogystal, rydym hefyd wedi adolygu ein trefniadau caffael ac rydym yn defnyddio dull mwy cyfannol a gefnogir gan weithdrefnau a phrosesau gwell sy'n adlewyrchu Egwyddor Datblygu Cynaliadwy DLICD. Er ei bod yn dal i fod yn ddyddiau cynnar, bydd ein dull yn helpu i sicrhau ein bod yn caffael mewn ffyrdd a fydd yn cefnogi llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Bro Morgannwg a'n preswylwyr yn y tymor hir.

Mae TGCh yn parhau i chwarae rhan ganolog i'n galluogi i weithredu ein Rhaglen Ail-lunio Gwasanaethau uchelgeisiol gan ein cefnogi i ddefnyddio technoleg i ddarparu gwasanaethau mewn ffordd drawsnewidiol tra'n parhau i wneud arbedion ariannol i'r Cyngor. Rydym hefyd wedi cyflwyno technoleg newydd i ddarparu ffyrdd mwy effeithlon o weithio i staff sy'n ein galluogi i ddarparu gwasanaethau modern hyblyg sy'n canolbwyntio

mwy ar anghenion dinasyddion y Fro. Mae hyn yn cynnwys ymuno gwasanaethau gyda'n partneriaid a mwyafu'r cyfleoedd a geir gyda thechnoleg ddigidol. Rydym am ddarparu mwy o wasanaethau ar-lein i'w gwneud yn gyflymach ac yn haws i'n dinasyddion roi gwybod am broblemau a gofyn am wasanaethau, ac mae hyn yn parhau i fod yn ganolbwynt i Strategaeth Ddigidol y Cyngor 2017-2022. Yn ogystal, mae ein dull yn galluogi staff i weithio'n fwy hyblyg gan wella gwasanaeth i gwsmeriaid, morâl staff a darparu gwasanaethau. Mae hyn hefyd wedi cyfrannu at ddarparu gwell gwytnwch o fewn y timau.

Er gwaethaf y ffaith ein bod yn dal i fod yn un o'r cynghorau a gyllidir isaf yng Nghymru, rydym yn parhau i ddangos gwerth da am arian trwy weithio'n gost-efeithiol tra hefyd yn darparu gwasanaethau y mae preswylwyr yn hapus â nhw. Rydym wedi gosod cyllideb ddarbodus ar gyfer 2019/20 o dan amodau cyllido allanol anodd, sydd wedi ceisio cyfyngu ar yr effaith ar wasanaethau rheng flaen tra'n darparu buddsoddiad pwysig mewn meysydd allweddol i symud blaenoriaethau ein Cynllun Corfforaethol ymlaen. Fodd bynnag, mae'r heriau ariannol sy'n wynebu'r Cyngor yn parhau i fod yn sylweddol ac mae'n dod yn fwyfwy heriol cyflawni cyllideb gytbwys o ystyried yr angen i barhau i wneud arbedion effeithlonrwydd ac arbedion cyllidebol ar adeg pan mae'r galw am wasanaethau ar draws y mwyafrif o wasanaethau'r Cyngor yn cynyddu. Yn ystod 2018/19, gwnaethom gynnydd da i sicrhau arbedion o £5.172 miliwn mewn effeithlonrwydd ac arbedion eraill sef 82% o'r targed gofynnol o £6.298 miliwn a osodwyd ar gyfer y flwyddyn. Fodd bynnag, mae Cynllun Ariannol Tymor Canolig y Cyngor yn amcangyfrif bod angen arbedion pellach o £15.714 miliwn (ac eithrio ysgolion) dros y tair blynedd nesaf (rhwng 2019/20 a 2021/22).

Rydym yn gyfrifol am ystod eang o asedau ac eiddo ffisegol ar draws Bro Morgannwg ac rydym am wneud y defnydd gorau ohonynt er budd ein dinasyddion. Mae ein Cynllun Rheoli Asedau Corfforaethol yn sbardun allweddol i sicrhau ein bod yn gweithredu dull cynaliadwy o sut rydym yn rheoli ein hasedau i gefnogi cyflawni Canlyniadau Llesiant ein Cynllun Corfforaethol, yn enwedig yn yr hinsawdd ariannol heriol hon. Mae llawer o'r gwaith i ofalu am a gwella ein hasedau yn cael ei gyflawni trwy ein rhaglen gyfalaf, sy'n cynnwys projectau adfywio cymunedol, rhaglen buddsoddi mewn ysgolion, rhaglen gwella tai, rhaglen gwella priffyrdd a phrojectau sy'n buddsoddi yn seilwaith Bro Morgannwg e.e. Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (y Fargen Ddinesig). Yn ystod y flwyddyn, gwariodd y Cyngor 78% o'i gyllideb gyfalaf o £55.664m ac rydym yn adolygu projectau cyfalaf yn rheolaidd i sicrhau eu bod yn cael eu cwblhau ar amser, o fewn cyllidebau ac er budd dinasyddion y Fro. Er gwaethaf lleihau cyllidebau, mae'r buddsoddiad cyffredinol ym Mro Morgannwg trwy'r rhaglen gyfalaf yn parhau i gynyddu ac rydym wedi ymrwymo i gynyddu gwariant hyd at £80.105m yn 2019/20 ac i £89.453m yn 2020/21. Trwy fuddsoddiad parhaus a defnydd creadigol ac arloesol o'n hasedau eiddo, rydym hefyd yn ceisio cynyddu cyfleoedd cynhyrchu incwm i'r eithaf a gweithio mewn partneriaeth i gyflawni hyn lle bo hynny'n bosibl, yn unol â'n Strategaeth Gyfalaf a'r Cynllun Rheoli Asedau Corfforaethol. Yn 2016, datganodd y Cyngor argyfwng hinsawdd, ac ers hynny mae wedi parhau i leihau'n gyson yr allyriadau carbon sy'n gysylltiedig â rhedeg ein hadeiladau a goleuadau stryd. Ar gyfer nwy a thrydan ers 2016, mae ein hallyriadau carbon wedi gostwng o 12,1558 Tunnell i 7,880 Tunnell, gostyngiad o 35.2%. Mae hyn yn parhau i fod yn flaenoriaeth wrth i ni symud ymlaen i'r dyfodol.

Ar 31^{ain} Mawrth 2019, roedd Cyngor Bro Morgannwg yn cyflogi'n uniongyrchol 5064 o staff gan gynnwys athrawon (1,140). Rydym yn parhau i fod yn ymrwymedig i fuddsoddi yn ein gweithwyr gan ein bod yn credu bod hyn yn allweddol i gyflawni uchelgeisiau ein Cynllun Corfforaethol a sicrhau cymunedau cryf gyda dyfodol disglair i ddinasyddion Bro Morgannwg. Yn unol â'r ymrwymiad hwn, rydym wedi parhau i wneud cynnydd da o ran gweithredu ein hymrwymadau Siarter Staff o ran ymgysylltu a datblygu'r gweithlu, gyda ffocws ar gydnabyddiaeth a gwobrwyo, cyfathrebu mewnol, datblygu fy sgiliau, cynllunio olyniaeth, arloesi a chreadigrwydd a chynwysoldeb. Ymhlith y llwyddiannau yn ystod y flwyddyn mae mabwysiadu Fframwaith Cymhwysedd Craidd (ar gyfer rheolwyr a gweithwyr) ochr yn ochr â chynllun gwerthuso staff wedi'i adfywio (#itsaboutme) sy'n galluogi gweithwyr i nodi anghenion dysgu a bylchau sgiliau, fel sy'n berthnasol i werthoedd busnes a Chynllun Corfforaethol. Mae iDev (porth dysgu a datblygu ar-lein) yn parhau i gael ei ddatblygu gyda mwy o fodiwlau dysgu yn cymryd lle sesiynau ystafell ddosbarth, ac mae hyn yn cefnogi dull hunangyfeiriedig o gwrdd â heriau hyfforddi a datblygu mewn gweithle deinamig. Mae ein Caffi Arweinyddiaeth arobryn wedi llwyddo i ddarparu digwyddiadau gyda phresenoldeb da trwy gydol y flwyddyn ac mae gwaith yn parhau i ail-

frandio a gwella'r nifer sy'n manteisio ar y fenter lwyddiannus hon. Rydym hefyd yn ymgysylltu â'r holl reolwyr a staff trwy Sgwrs Fawr 2019 i lunio'r Cynllun Corfforaethol nesaf ar gyfer 2020-2025. Trwy ein Fframwaith Prentisiaethau, rydym yn darparu cyfleoedd i bobl ifanc, gan gynnwys graddedigion, i gefnogi cynllunio olyniaeth ymhellach yn y Cyngor. Mae cyflwyno'r Ardoll Brentisiaethau yn helpu i greu mwy o gyfleoedd i ddenu, datblygu a chadw talent ar draws y Cyngor ac rydym yn falch o fod yn arwain y ffordd mewn buddsoddi yn nyfodol Cyngor Bro Morgannwg. Ail-lansiwyd rhwydwaith y Cyngor ar gyfer cydweithwyr a chyfeillion LGBT fel GLAM yn ystod y flwyddyn, gyda chyfres o amcanion a chmau gweithredu yn cael eu rhoi ar waith i wneud y gweithle yn fwy cynhwysol er mwyn rhoi cefnogaeth i'r staff hyn.

Mae ein dull rhagweithiol o wella llesiant ac ymgysylltiad y gweithlu ochr yn ochr â mesurau i gryfhau rheoli absenoldeb ar draws y Cyngor wedi ein helpu i leihau absenoldeb staff. Roedd nifer cyfartalog y diwrnodau a gollwyd oherwydd salwch yn flynyddol cyfwerth â gweithiwr amser llawn yn 9.12 yn 2018/19, yn ein gosod yn y 4ydd safle yng Nghymru. Dyluniwyd mentrau fel parhad brechiadau fflw am ddim, Ffair Iechyd i staff, gwiriadau iechyd am ddim, atgyfeirio achosion straen yn awtomatig at Iechyd Galwedigaethol, parhau i weithredu dulliau asesu risg a hyfforddiant i reolwyr a staff, hyfforddiant ymwybyddiaeth straen i'r holl staff a'r Rhaglen Cymorth i Weithwyr i ymateb yn gadarnhaol i'r materion a amlygwyd gan staff ac yn enwedig mewn perthynas â straen a phryder. Yn ystod y flwyddyn, treialwyd cynllun gweithio hyblyg mewn nifer o feysydd gwasanaeth sy'n galluogi staff i weithio'n fwy hyblyg trwy gael gwared ar oriau craidd. Os yw'n llwyddiannus, caiff ei fabwysiadu ledled y cyngor. Arweiniodd tystiolaeth a gyflwynwyd i Stonewall o'n cynnydd o ran gwneud ein gweithle yn gynhwysol i'r holl staff lesbiaidd, hoyw, deurywiol a thraws at gynyddu ein safle o 78 lle (o 293 i 215) gan ein rhoi yn hanner uchaf y tabl perfformiad wrth feincnodi yn erbyn dros 500 o sefydliadau yn y DU. Dangosodd ein harolwg staff sgôr ymgysylltu â staff o 71% sy'n gadarnhaol iawn wrth feincnodi yn erbyn sefydliadau eraill y sector cyhoeddus fel y Gwasanaeth Sifil a Llywodraeth Cymru, y ddau sefydliad yn adrodd sgoriau ymgysylltu o 62% am y cyfnod. Mae hyn yn galonogol o ystyried maint y newid ar draws y Cyngor yn ystod y flwyddyn a'r ymateb parhaus i ofynion cyllidebol a gwasanaeth. Wrth symud ymlaen, maes ffocws a her allweddol fydd cadw'r un lefel o ymgysylltiad â'n gweithwyr a'n hundebau llafur i barhau â'r momentwm cadarnhaol yr ydym wedi'i gyflawni yn dilyn lansiio'r Siarter Staff, wrth i agenda drawsnewid y Cyngor barhau i ymateb i heriau parhaus ac allanol sy'n dod i'r amlwg.

Gan edrych ymlaen at 2019/20 a thu hwnt, mae'r heriau ariannol ac economaidd sy'n wynebu'r Cyngor yn parhau i fod yn debyg i'r blynyddoedd diwethaf, hynny yw, parhad cyni, gostyngiad sylweddol mewn cyllid ar yr un pryd â newidiadau demograffig sy'n cynyddu'r galw am wasanaethau craidd y cyngor. Ochr yn ochr â phwysau gwasanaeth allweddol, mae tynnu'r DU allan o'r Undeb Ewropeaidd (UE) yn arwain at gryn ansicrwydd. Ar hyn o bryd, nid yw'n eglur sut y bydd hyn yn effeithio ar y Cyngor, ein cymunedau a'n busnesau. Mewn ymateb i'r her hon, ers diwedd 2018, rydym yn gweithio gyda'n gilydd ac yn cynllunio ar gyfer gadael yr UE trwy fforymau cyd-nerthu lleol (LRFs), yn lleol ac ar draws y rhanbarth.

7.1 BETH YR YDYM WEDI EI GYFLAWNI: IECHYD CORFFORAETHOL

7.1.1 POBL

Mae ein dull rhagweithiol o wella llesiant gweithwyr yn cael effaith gadarnhaol ar absenoldeb staff. Mae nifer cyfartalog y diwrnodau a gollwyd oherwydd absenoldeb salwch cyfwerth â gweithiwr amser llawn wedi gwella i **9.12** yn 2018/19 o'i gymharu â 10.14 diwrnod yn 2017/18.

Cwblhaodd **92%** o weithwyr y Cyngor werthusiad staff yn ystod 2018/19.

#ITSAABOUTME

Trwy ein **Fframwaith Prentisiaethau**, rydym yn darparu cyfleoedd i bobl ifanc ac ar hyn o bryd mae gennym **20** o bobl ifanc ar gynlluniau taledig yn y Cyngor, cynnydd ar yr 18 a oedd ar waith y llynedd.

Gwnaed cynnydd da o ran creu **gweithle cynhwysol ar gyfer yr holl staff lesbiaidd, hoyw, deurywiol a thraws**. Yn ystod 2018/19, mae ein safle wedi cynyddu o **215** (o 293 yn 2017/18) gan **ein gosod yn hanner uchaf y tabl perfformiad wrth feincnodi yn erbyn dros 500 o sefydliadau yn y DU**.

Wedi'i lansio yng Ngwanwyn 2018, mae **offeryn Dysgu a Datblygu iDev** y Cyngor, sydd wedi'i integreiddio â'r cynllun gwerthuso staff (#itsaboutme), yn galluogi gweithwyr i nodi anghenion dysgu a bylchau sgiliau sy'n cyd-fynd â Fframweithiau Cymhwysedd newydd y Cyngor. Yn hygyrch 24/7 a hyd yn oed o gartref, mae'r porth yn cefnogi dull hunangyfeiriedig o gwrdd â heriau hyfforddi a datblygu mewn gweithle deinamig.

7.1.2 CWSMERIAID

Datryswyd 78% o ymholiadau cwsmeriaid i

C1V ar y cyswllt cyntaf. Mae hyn yn ymwneud â 104,593 o 134,243 o ymholiadau a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn sy'n welliant ar berfformiad y llynedd o 77%.

Roedd dros 98% o gwsmeriaid yn fodlon iawn neu'n weddol fodlon â **mynediad at wasanaethau** ar draws pob sianel yn ystod y flwyddyn.

Roedd 87% o gwsmeriaid yn fodlon iawn neu'n weddol fodlon â'r **gwasanaethau a ddarparwyd gan y Cyngor yn ystod 2018/19**.

Mae hyn yn gadarnhaol pan ystyrir ef yng nghyd-destun cyllid sy'n lleihau'n sylweddol a'r galw cynyddol am wasanaethau'r Cyngor.

Rydym yn parhau i ddysgu o'n gweithdrefnau cwynion a

chanmoliaeth er mwyn gwella ein gwasanaethau yn gyffredinol. Datryswyd **93%** o gwynion corfforaethol ar **Gam 1**, gwelliant ar berfformiad y llynedd o 87%.

Roedd dros 98% o breswylwyr yn fodlon iawn neu'n

weddol fodlon ar **Fro Morgannwg fel lle i fyw** gan adlewyrchu lefelau boddhad o'r arolwg blaenorol yn 2016/17.

Cytunai **dros 96%** o breswylwyr fod Amcanion Llesiant y Cyngor fel yr amlinellir yn ei Gynllun Corfforaethol yn flaenoriaethau perthnasol i'r Cyngor.

Yn ystod 2018/19, nododd mwyafrif preswylwyr y Fro eu bod yn teimlo'n **ddiogel iawn neu'n weddol ddiogel gartref (98%)**, wrth **gerdded yn eu hardal leol (96%) a theithio ar drafnidiaeth gyhoeddus (97%)**.

Roedd y perfformiad hwn yn adlewyrchu canlyniadau blaenorol yr arolwg yn 2016/17. Cafwyd gwelliant mewn diogelwch wrth gerdded yn yr ardal leol, o 94%.

Roedd 84% o breswylwyr yn fodlon iawn neu'n weddol fodlon â'r **cyfathrebu cyffredinol** gan y

Cyngor yn ystod 2018/19. Mae'r perfformiad hwn yn adlewyrchu ein dull rhagweithiol o sicrhau bod preswylwyr yn cael gwybod am y Cyngor a'i fod yn parhau i fod yn flaenoriaeth.

Roedd ein sgôr

ymgysylltu â gweithwyr yn 71% yn 2018/19. Mae'r sgôr gadarnhaol hon yn adlewyrchu'r gwaith sylweddol a wnaed wrth ymgysylltu â staff i gyflawni ein hymrwymadau siarter staff gan gynnwys llunio blaenoriaethau'r Cyngor.

Er gwaethaf amseroedd ariannol anodd, rydym wedi ymrwymo arian i sicrhau ein bod yn darparu gwasanaethau sy'n diwallu anghenion a hoffterau ein cwsmeriaid. Er enghraifft, bydd y gwasanaethau gwerthfawr a ddarperir gan y **Swyddfa Cyngor ar Bopeth a Gwasanaeth Gwirfoddol Morgannwg** yn derbyn **£154k a £95.53k** o gyllid yn y drefn honno dros y 3 blynedd nesaf, gan helpu i wella ansawdd bywyd preswylwyr a chymunedau'r Fro.

Yn yr arolwg staff diweddaraf (2018), nododd **74%** o staff eu bod yn falch o weithio i'r Cyngor; byddai **70%** yn argymhell y cyngor fel lle da i weithio; roedd **70%** yn fodlon iawn â'r Cyngor fel lle i weithio; ac nid oedd 69% wrthi'n chwilio am swydd arall gyda sefydliad arall.

Yn ystod y flwyddyn, dangosodd adolygiad gan ein

rheoleiddwyr, Swyddfa Archwilio Cymru, fod **83%** o **denantiaid tai'r Cyngor** yn hapus â'u cartrefi, ac **81%** yn fodlon ar y gwasanaeth y maent yn ei dderbyn gan y Cyngor. Yn ogystal, nododd **mwyafrif na dwy ran o dair** eu bod yn teimlo bod y Cyngor yn gwrandao ar eu barn ac yn gweithredu arnynt.

7.1.3 ARIANNOL

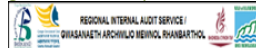
Ar ddiwedd 2018/19, rhoddodd y Cyngor adroddiad dros dro am **sefyllfa adennill costau ar gyfer ei gyllideb refeniw**, yn amodol ar archwilio cyfrifon ym mis Medi 2019. **Gwariwyd £222.053m ar ddarparu gwasanaethau cyhoeddus** am y cyfnod 1^{af} Ebrill 2018 i 31^{ain} Mawrth 2019. Gyda phoblogaeth o 130,690, mae hyn yn cyfateb i **£1699 y pen (£1,673 yn 2017/18)**. Roedd Dysgu a Sgiliau a Gofal Cymdeithasol yn cyfrif am **75.4%** o wariant cyllidebol y Cyngor yn 2018/19, gan gyflawni ein blaenoriaethau allweddol fel yr amlinellwyd yn y Cynllun Corfforaethol (**73.5% yn 2017/18**).

Mae gwaith yn mynd rhagddo i wneud y

mwyafrif o'n potensial i **gynhyrchu incwm** trwy amrywiol gyfleoedd gan gynnwys nawdd a hysbyseb trwy asedau'r Cyngor, o weithgareddau gwastraff/aigylchu masnachol, polisi codi tâl am wybodaeth a thrwy weithgaredd wedi'i fasnachu. Yn ystod **2018/19**, cynhyrchwyd **£92k** o incwm ychwanegol trwy amrywiol weithgareddau.

Mae gwasanaeth Archwiliad Mewnol y Cyngor a rennir gyda Phen-y-bont ar Ogwr wedi'i ymestyn i gynnwys Cynghorau Merthyr a RhCT. Sicrhodd y **Gwasanaeth Archwilio Mewnol Rhanbarthol** newydd a ddechreuodd o Ebrill 2019 hyfywedd y gwasanaeth archwilio ac mae'n darparu sylfaen y gallai gwasanaeth rhanbarthol mwy ddatblygu ohoni yn y blynyddoedd i ddod. Yn ogystal ag ymestyn y gwasanaeth cyfredol, mae wedi gwella ymhellach yr ystod o arbenigedd archwilio sydd ar gael i'r Cyngor ac yn cefnogi darparu gwasanaeth mwy effeithlon.

Mae ein cyllideb ar gyfer y cyfnod 2018/19 o £222.053m, yn cynnwys **cyfraniadau o 58% gan Lywodraeth Cymru** ar ffurf grant cymorth refeniw (RSG), **20% o gyfraniadau treth gyngor** gan ddinasyddion, **cyfran o 11% o'r Gronfa Ardreth Annomestig Genedlaethol (NNDR)** ac **incwm o 11% o ffioedd a thaliadau**. Dyranwyd y rhain i gyflawni ein blaenoriaethau Llesiant ar gyfer Bro Morgannwg (gan gynnwys ein dyletswyddau statudol) fel yr amlinellwyd yn ein Cynllun Corfforaethol 2016-20.

Mae ein **Rhaglen Ail-lunio Gwasanaethau** yn parhau i wneud cynnydd cadarnhaol gyda rheoli rhaglenni, cyfathrebu ac ymgysylltu a datblygu sefydliadol i gyd wedi derbyn statws gwyrdd ar ddiwedd y flwyddyn i adlewyrchu'r cynnydd da a wnaed hyd yma. Yn ogystal, **cyrhaeddwyd 82% o'n targed o £6.298 miliwn ar gyfer ail-lunio gwasanaethau am y cyfnod 2018/19** sy'n gadarnhaol o ystyried cymhlethdod rhai o'r gwasanaethau.

Mae gan Gyngor Bro Morgannwg hanes o

ddod â chyfanswm gwariant i mewn ar y gyllideb, neu islaw'r gyllideb, sydd wedi ein galluogi i ddefnyddio hyblygrwydd balansau i helpu i gynnal codiadau Treth Gyngor isel o'i gymharu â gweddill Cymru (3.9%) yn 2018/19, gwella gwasanaethau cyhoeddus gwerthfawr a darparu cyllid ychwanegol gwerthfawr i'r rhaglen gyfalaf pan fo angen. Yn ein Hadroddiad Gwella Blynnyddol diweddaraf gan ein Rheoleiddwyr, daeth Archwilydd Cyffredinol Cymru i'r casgliad bod gan y Cyngor drefniadau priodol ar waith i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddefnyddio ei adnoddau. Gellir gweld manylion llawn ein cyllideb yn [Natganiad Cyfrifon Llawn y Cyngor 2018/19](#).

Roedd **92% o contractau'r cyngor** yr ymrwymwyd iddynt yn ystod y flwyddyn wedi eu gwneud drwy fframwaith y Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol o'i gymharu â 90% y llynedd. Trwy bartneriaethau a gwneud mwy o ddefnydd o fanylebau safonol ar gyfer nwyddau a gwasanaethau priodol, rydym yn cyflawni arbedion maint ac yn sicrhau cynaliadwydd rhai o'n gwasanaethau ar gyfer y dyfodol.

Yn ystod 2018/19, gwariodd y Cyngor **£55m ar seilwaith cyfalaf ar draws y Fro**. Roedd hyn yn cynnwys

gwelliannau i'n hysgolion, ail-wynebu ein ffyrdd, a datblygu projectau newydd fel y cynllun Five Mile Lane. Bydd gwella ein seilwaith lleol yn cyfrannu at dwf economaidd a Bro fwy llewyrchus.

7.1.4 ASEDAU

Trwy fabwysiadu dull mwy masnachol o reoli ein hadeiladau swyddfa, mae dau gam cyntaf y Project Gofod a ddaeth i ben yn ystod 2018, wedi arbed mwy na **£750k** i'r cyngor mewn costau rhedeg blynnyddol.

Yn unol â mabwysiadu dull mwy masnachol o

reoli asedau, sefydlwyd **tîm adolygu asedau** i ystyried holl asedau eiddo'r Cyngor fesul ardal. Yn ystod 2018/19, gwnaethom gwblhau gwareddiad **hen safle ysgol St Cyres, Dinas Powys** a **hen adeilad Eglwys St Pauls** at **ddefnydd Tai a Chymunedol**. Rydym hefyd wedi caffael eiddo fel rhan o raglen o **ddatblygu tai Cyngor** newydd yn unol â'n Strategaeth.

Mae Cyngor Bro Morgannwg wedi uwchraddio ei stoc dai i gyflawni **Safon Ansawdd Tai Cymru** ddwy flynedd ynghynt na'r disgwyl yn dilyn a Buddsoddiad o **£92m**. Mae **3,800** o gartrefi wedi'u huwchraddio gan sicrhau bod y rhai sydd angen tai yn mwynhau gwell safon byw.

Trwy **Fwrdd Asedau Caerdydd a'r Fro** rydym yn gweithio ar y cyd â Chyngor Caerdydd, Heddlu De Cymru, BIP Caerdydd a'r Fro a Llywodraeth Cymru i wneud y mwyaf o gyfleoedd i weithio gyda'n gilydd ar **fentrau asedau cyffredin yn y sector cyhoeddus**. Bydd hyn yn helpu i wneud y defnydd gorau o'n hasedau eiddo a sicrhau eu cynaliadwydd yn y tymor hir. Yn ogystal, bydd hyn yn cyfrannu at gyflawni ein blaenoriaethau Cynllun Corfforaethol, gan wneud y mwyaf o'n cyfraniad at y nodau llesiant cenedlaethol.

Rydym yn lleihau ein hallbynnau carbon a'n costau ynni trwy drosi bron i **6000 o oleuadau** stryd mewn ardaloedd preswyl a phrif ffyrdd i LED trwy project a ariennir gan SALIX. Rhagwelir y bydd hyn yn lleihau allyriadau CO2 y Cyngor oddeutu **493 tonnelli** y flwyddyn. Yn 2018/19, cyflawnwyd dros £100k o arbedion trwy gostau ynni is.

Rydym wedi cychwyn rhaglen

effeithlonrwydd ynni gwerth £1 miliwn (Re:fit) i helpu i wneud ein hasedau adeiladu yn fwy effeithlon o ran ynni a sicrhau arbedion cost yn ogystal ag amgylchedd gwell. Arbedwyd oddeutu £42k mewn costau ynni trwy'r cynllun yn 2018/19.

Llwyddwyd i ennill statws Baner Werdd i 10 o'n parciau i gydnabod y

lleoedd gwyrdd o ansawdd da sydd ar gael i breswylwyr eu mwynhau trwy gydol y flwyddyn. Dyma dair gwobr fwy nag a gyflawnwyd yn 2017. Hefyd, **mwyafrwyd ein buddsoddiad o arian Adran 106 drwy ddatblygu ac uwchraddio 5 man awyr agored** yn Ystradowen, Sain Tathan, Penarth, Llandochoau a Llangan.

Dechreuwyd ar y gwaith ar project gwerth £3.5 miliwn yn hen Lys Brecon (Safle Llety Gwarchod) i adeiladu 28 o dai tai

cymdeithasol 'parod ar gyfer gofal' gyda thechnoleg gynorthwyl i alluogi pobl ag anghenion isel i gymedrol i fyw'n fwy annibynnol.

7.1.5 Y FRO DDIGIDOL

Yn ystod y flwyddyn roedd dros **99%** o **20 o systemau TGCh gorau'r** Cyngor ar gael yn ystod oriau busnes craidd, gan gyfrannu at fwy o fynediad at wasanaethau, gwell blaenoriaethu a dibynadwydd i staff a chwsmeriaid.

Dywedodd 100% o'r cyfranogwyr a fynychodd sesiynau galw heibio digidol

eu bod yn teimlo'n fwy hyderus wrth ddefnyddio dyfais ddigidol.

Cyflwynwyd **technoleg ddigidol** yn llwyddiannus (gwasanaeth

gweithio ystwyth o'r enw Auto-VPN, system dalu newydd, system hyfforddi ar-lein iDev, a recriwtio ar-lein a rheoli DBS) ar draws y cyngor. Bydd hyn yn lleihau costau ac yn cyfrannu at fwy o symudedd staff a chyfleoedd i gydweithwyr a phartneriaid gydweithredu'n fwy rhydd yn y dyfodol.

Mae 68% o breswylwyr yn cyrchu gwefan y Cyngor ac yn

ymgyrdd â thrafodion, cynnydd o 40% yn 2016/17. Mae gwella ymarferoldeb a hyrwyddo trafodion ar ein gwefan yn y pen draw yn **gwella mynediad at wasanaethau yn ddigidol** a bydd yn cyfrannu at arbedion effeithlonrwydd trwy lai o alwadau ffôn am gymorth.

Mae mwy o breswylwyr yn tanygrifio i **Gyswilt UnFro**, gwasanaeth

cyflym a syml sydd wedi'i gynllunio i ddarparu gwybodaeth gyfoes am wasanaethau'r Cyngor y mae gan breswylwyr ddiddordeb ynddynt yn uniongyrchol i'w mewnlwch e-bost. Ar hyn o bryd mae **53,345** o breswylwyr wedi tanygrifio i 'Gyswilt UnFro' yn 2018/19, gwelliant o **6%** ar ein perfformiad y llynedd

Mynychwyd Uwchgynhadledd Marchnata Digidol gan 58 o gynrychiolwyr o'r gymuned fusnes leol, sydd wedi arwain at i fwy o bobl ddefnyddio Gwasanaeth Cyflymu Busnes Cymru. Mae'r gwasanaeth cymorth busnes rhad ac am ddim hwn yn helpu busnesau bach a chanolig i wneud y defnydd gorau o dechnoleg ar-lein.

Rydym yn parhau i gynyddu cyfleoedd ar draws y Fro ar gyfer cynhwysiant digidol trwy'r **fenter 'Cael y Fro Ar-Lein'**. Mae ein **27** hyrwyddwr Digidol wedi llwyddo i gyflawni **1138** oriau o hyfforddiant sgiliau digidol i breswylwyr yn ystod y flwyddyn. Cymerodd **763** o denantiaid cyngor ran mewn cynlluniau cynhwysiant digidol a llwyddodd **205** o ddysgwyr sy'n oedolion i gwblhau cyrsiau sgiliau digidol achrededig yn ystod y flwyddyn. Mae **76** o ddysgwyr eraill hefyd llwyddo mewn 132 o arholiadau Trwydded Yrru Gyfrifiadurol Ewropeaidd gyda chyfradd basio o 92%.

ECDL
Foundation

Gwnaed cynnydd da o ran **integreiddio** ymhellach waith y

Ganolfan Gyswilt Cwsmeriaid â'r Gwasanaethau Cymdeithasol ac Iechyd, a thrwy hynny sicrhau bod cwsmeriaid yn cael gwasanaeth ar y pwynt cyswilt cyntaf ac yn cael eu cyfeirio'n effeithiol lle bo hynny'n briodol. Mae'r dull hwn hefyd yn ail-gyfuno polisi'r cyngor o ymyrraeth gynnar ac atal mewn perthynas â gofal cymdeithasol a gwasanaethau iechyd. Yn ystod y flwyddyn derbyniodd bron i **90%** (292 allan o 331) o bobl a oedd yn defnyddio'r gwasanaeth C1V y gefnogaeth yr oedd ei hangen arnynt ac ni wnaethant gysylltu â'r gwasanaeth eto yn ystod y flwyddyn.

7.1.6 GWEITHIO AR Y CYD

Rydym yn parhau i weithio mewn partneriaeth ag ystod o sefydliadau cyhoeddus, preifat a thrydydd sector yn lleol, rhanbarthol a chenedlaethol i ymdrin â rhai o'r materion cymhleth sy'n wynebu ein dinasyddion a'n cymunedau. Mae'r rhain yn caniatáu i ni weithredu mewn ffordd fwy effeithiol ac effeithlon gan arwain at well gwasanaethau i'n dinasyddion ac arbedion ariannol. Mae hyn yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) sy'n nodi cydweithredu fel un o'r ffyrdd allweddol o weithio i gefnogi datblygu cynaliadwy a chyflawni dyletswydd y Cyngor o dan y Ddeddf. Isod, amlygir rhai o'n prif gyflawniadau trwy gydweithredu. Gallwch ddarganfod mwy am broiectau strategol eraill y mae'r Cyngor yn ymwneud â nhw trwy edrych ar y [Compendiwm o Gydweithio Strategol](#)

Mae gwaith y **Grŵp Tai Strategol** wedi cyfrannu at gynyddu'r cyflenwad, yr ystod a'r dewis o dai sydd ar gael i deuluoedd yn y Fro. Yn ystod y flwyddyn, daeth **111** eiddo preifat a ddosbarthwyd yn wag yn ôl i ddefnydd a chyflenwyd **98** o unedau tai ychwanegol. O'r 212 o anheddau a gafodd ganiatâd cynllunio yn 2018/19, roedd **158 neu 75%** yn fforddiadwy, yn uwch na tharged y CDLI o 30%.

Cytunwyd ar **Gynllun Busnes y Cytundeb Gweithio ar y Cyd ar gyfer y Fargen Ddinesig** gan y Cabinet Rhanbarthol ym mis Chwefror 2018 ac wedi hynny aeth gwaith yn ei flaen ar nifer o ffyrddau gwaith, gan gynnwys datblygu Cynllun Datblygu Strategol, Craffu ar y cyd a threfniadau rheoli risg. Byddwn yn parhau i weithio'n rhanbarthol i ddatblygu trafndiaeth, seilwaith, cymorth busnes, adfywio, cynllunio a thai yn unol â blaenoriaethau **Cynllun Busnes Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (y Fargen Ddinesig)**.

Mae **Gwasanaeth Mabwysiadu Rhanbarthol y Fro, y Cymoedd a Chaerdydd** yn parhau i godi proffil mabwysiadu er mwyn denu mwy o bobl i'w ystyried fel opsiwn. At ei gilydd, mae gwaith y cwmni cydweithredol yn cael effaith gadarnhaol trwy **gynyddu nifer y lleoliadau a mabwysiadu, lleihad yn yr amser a gymerir i osod plentyn i'w fabwysiadu o'r Gorchymyn Lleoli, gwella darpariaeth deunyddiau Taith Bywyd ar gyfer plant sydd wedi'u lleoli, ac mewn perthynas â rhieni biolegol yn derbyn cwnsela**. Yn ogystal, mae'r gwasanaeth wedi bod yn rhagweithiol wrth ddatblygu mentrau newydd i gefnogi mabwysiadwyr yn fwy effeithiol a'u paratoi ar gyfer lleoliad.

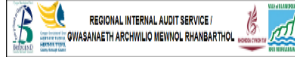

Ers ei sefydlu yn 2012, bu gwelliant o flwyddyn i flwyddyn mewn canlyniadau dysgwyr ar bob lefel ac ym mhob awdurdod lleol yn rhanbarth CCyD. Mae **Consortiwm Canolbarth y De** yn parhau i fod y rhanbarth sy'n perfformio orau yng Nghymru. Bu cynnydd sylweddol o ran gwella canlyniadau i'r rhai sydd fwyaf agored i niwedd, gan gylhau'r bwch perfformiad rhwng disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim a'u cyfoedion, a lefelau cyrhaeddiad ar draws pob safon. Mae'r cynnydd mewn perthynas â safonau ar gyfer blwyddyn academaidd 2017/18 yn parhau i fod yn gadarnhaol gyda'r **mwyafrif yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol**.

Yn unol â'n hymrwymiad i gyrraedd 'tuag at darged sero' y Llywodraeth, mae project Trin Gwastraff Organig Caerdydd, menter gydweithredol 15 mlynedd gyda Chyngor Caerdydd a Dŵr Cymru, yn galluogi trin ac ailgylchu ein bwyd a'n gwastraff gardd werdd, wrth gynhyrchu ynni a gwrtaith glân a chynaliadwy sy'n cael ei ailgylchu i amaethyddiaeth leol. Yn ystod 2018-19, **defnyddiwyd 6,296 tunnell o wastraff bwyd** i gynhyrchu ynni ac **ailgylchwyd 5,429 tunnell o wastraff gwyrd yn gompost y gellir ei aildddefnyddio gan gyfrannu at arbedion o £485k** i'r Cyngor o'i gymharu â thrin y deunydd fel gwastraff.

Mae'r **Bartneriaeth Strategol Trais Domestig** yn bartneriaeth amlasiantaethol sy'n gyfrifol am ddatblygu ymateb strategol cadarn i atal a thaclo trais domestig ym Mro Morgannwg. Yn dilyn ei lansiad llwyddiannus ym mis Mehefin 2018, mae'r Gwasanaeth Peilot Cam-drin, Asesu ac Atgyfeirio Domestig wedi derbyn bron i **1,700 o atgyfeiriadau** a chynhyrchu **1,658 hysbysiadau heddlu** gan gyfrannu at wneud i ddioddefwyr deimlo'n fwy diogel a sicrhau canlyniadau gwell i ddioddefwyr. Roedd gwaith y gwasanaeth ar restr fer Gwobrau Arloesedd Tai'r DU, a chafodd ganmoliaeth uchel.

Mae gwasanaeth Archwiliad Mewnol y Cyngor a rennir gyda Phen-y-bont ar Ogwr wedi'i ymestyn i gynnwys Cyngorau Merthyr a RhCT. Mae'r **Gwasanaeth Archwilio Mewnol Rhanbarthol** a ddechreuodd yn Ebrill 2019 wedi galluogi ymestyn y gwasanaeth cyfredol a fydd yn atgyfnerthu gwynnch busnes, yn gwella ymhellach yr ystod o arbenigedd archwilio sydd ar gael i'r Cyngor ac yn cefnogi darparu gwasanaethi mwy effeithlon.

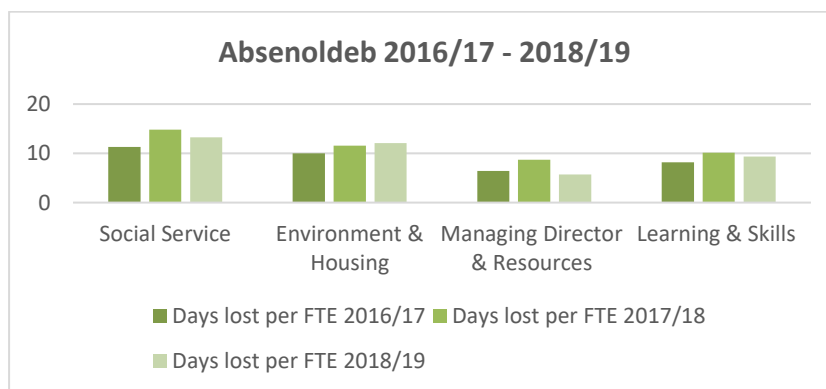
Mae gwaith y **Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol (Cronfa Gofal Integredig/Bid Trawsnewid)** wedi galluogi'r Cyngor i barhau i fuddsoddi mewn gwasanaethau allweddol sy'n cefnogi pobl hŷn i gynnal eu hannibyniaeth ac aros yn eu cartref eu hunain am gyfnod hirach, sy'n flaenoriaeth allweddol i'r Cyngor. Trwy fentrau fel y Project Pwynt Mynediad Sengl trwy'r Ganolfan Cyswllt Cwsmeriaid yn y Fro, mae'r project Ymyriadau Ataliol, project Rhyddhau Datrysiaidau Llety, project Rhyddhau Integredig, Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig, System Gwybodaeth Gofal Cymunedol Cymru a'r Project Rhyddhau i Asesu, sef ystod o wasanaethau ataliol a gwell, yn eu lle ac yn cael eu darparu mewn partneriaeth ar draws y Fro sy'n cael effaith gadarnhaol ar breswylwyr y Fro.

7.2 EIN HERIAU

7.2.1 POBL

Er bod **presenoldeb** wedi gwella yn 2018/19, mae'n dal i fod yn flaenoriaeth ac rydym yn parhau i fonitro cynnydd yn agos i helpu i wella perfformiad yn gorfforaethol. Yn ystod y flwyddyn, collwyd 9.12 diwrnod fesul gweithiwr cyfwerth ag amser llawn oherwydd absenoldeb salwch o'i gymharu â 10.14 yn y flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn cyfateb i 33,707 diwrnod a gollwyd oherwydd salwch yn gyffredinol yn ystod 2018/19 (37,513 yn 2017/18). Nododd yr arolwg CIPD diweddaraf ar reoli absenoldeb, "Iechyd a Llesiant yn y Gwaith" Ebrill 2019, mai nifer y diwrnodau a gollir mewn llywodraeth leol ar gyfartaledd yw 9.8 diwrnod salwch fesul gweithiwr llawn amser. Dengys y graff isod ddata absenoldeb salwch ar lefel Cyfarwyddiaeth ar ddiwedd y flwyddyn am y 3 blynedd diwethaf:

Yn gyffredinol, bu gostyngiad yn lefelau absenoldeb ar draws yr holl Gyfarwyddiaethau corfforaethol o'i gymharu â'r perfformiad yn yr un cyfnod yn 2017/2018, ac eithrio Amgylchedd a Thai sydd wedi gweld cynnydd o 0.52 diwrnod fesul gweithiwr cyfwerth ag amser llawn yn cael ei golli. Priodolir mwyafrif yr absenoldeb i salwch tymor hir (6.11 diwrnod fesul gweithiwr cyfwerth ag amser llawn gan gynnwys ysgolion a 7.45 diwrnod fesul gweithiwr cyfwerth ag amser llawn ac eithrio ysgolion). Mewn cymhariaeth, collwyd 6.98 a 5.75 diwrnod fesul gweithiwr cyfwerth ag amser llawn yn y drefn honno oherwydd absenoldeb salwch tymor hir yn ystod 2017/18. Yn ystod 2018/19, cafodd 67% o'r holl absenoldeb ei gategoreiddio fel tymor hir (dros 4 wythnos o hyd) o'i gymharu â 69% yn y flwyddyn flaenorol. Cyfrannodd rheolaeth ragweithiol absenoldeb tymor hir at y gostyngiad cyffredinol mewn absenoldeb ar draws y Cyngor. Mae absenoldeb a achosir gan straen yn parhau i fod y rheswm mwyaf cyffredin a briodolir i absenoldeb salwch ar draws holl wasanaethau'r Cyngor, a gostyngodd hyn ychydig o 29.2% i 28.8% yn 2018/19.

Mewn ymateb, mae meysydd gwasanaeth yn parhau i fod yn rhagweithiol wrth weithredu mesurau cadarnhaol fel dulliau asesu risg, darparu hyfforddiant ymwybyddiaeth straen i staff, cyfeirio at y rhaglen Cymorth i Weithwyr, atgyfeirio achosion straen yn awtomatig i Iechyd Galwedigaethol ac annog staff i gael sgrinio iechyd am ddim i helpu i wella eu hiechyd a'u llesiant yn y gwaith. At ei gilydd, mae nifer y gweithwyr sy'n manteisio ar y rhain yn parhau i fod yn gadarnhaol ac mae mwy yn cael ei wneud i hyrwyddo'r mentrau hyn trwy'r Cyngor. Parheir i fonitro presenoldeb yn rhagweithiol yn unol â threfniadau corfforaethol gydag achosion â blaenoriaeth yn cael eu hadolygu bob mis i sicrhau bod perfformiad yn cael ei ddwyn yn ôl ar y trywydd iawn. Mewn Cyfarwyddiaethau lle mae lefelau absenoldeb salwch yn faes pryder, mae cynllun gweithredu yn ei le i ymdrin â'r materion trwy gamau gweithredu penodol/ wedi'u teilwra.

Mae'r data ar gyfer y cyfnod Ebrill 2018 i fis Mawrth 2019 yn nodi **cynnydd bach mewn trosiant** (o 8.88% i 9.27%), o'i gymharu â'r un cyfnod yn y flwyddyn flaenorol. Cynyddodd cyfanswm nifer yr ymadawyr o 457 i 472. Cynyddodd trosiant corfforaethol o 8.65% i 10.74%, ac mae trosiant mewn Ysgolion wedi gostwng o 9.08% i 7.98%. Ac eithrio'r Gyfarwyddiaeth Rheolwr Gyfarwyddwr ac Adnoddau, cynyddodd y trosiant ym mhob Cyfarwyddiaeth yn ystod 2018/19.

At ei gilydd, mae trosiant gwirfoddol (lle mae gweithwyr wedi dewis gadael cyflogaeth y Cyngor) wedi cynyddu o 6.68% i 7.86% yn ystod y cyfnod. Cynyddodd trosiant gwirfoddol corfforaethol o 6.67% i 8.81%, tra bod trosiant gwirfoddol mewn Ysgolion hefyd wedi cynyddu o 6.70% i 7.02%. Mae trosiant gwirfoddol yn cyfrif am 85% o'r holl ymadawyr ar gyfer 2018/19, sy'n gynydd ar berfformiad y flwyddyn flaenorol o 75%. Cynyddodd nifer yr ymddiswyddiadau yn ystod 2018/19 o'i gymharu â'r un cyfnod y llynedd, o 280 (5.44%) i 303 (5.95%). Cynyddodd lefelau trosiant gwirfoddol ym mhob maes Cyfarwyddiaeth. Yn unol â'r flwyddyn flaenorol, y Gwasanaethau Cymdeithasol sydd â'r ganran uchaf o weithwyr a ddewisodd adael y Cyngor (11.89%, i fyny o 8.29%).

Mae'r gyfradd trosiant gyffredinol o 9.27% a'r gyfradd trosiant wirfoddol o 7.86% i Gyngor Bro Morgannwg ar gyfer 2018/19 yn cymharu'n ffafriol â chyfradd trosiant gyffredinol o 15.7% a chyfradd trosiant wirfoddol o 12.9% ar gyfer sefydliadau'r sector cyhoeddus. Er bod y perfformiad hwn yn gadarnhaol, mae rhai meysydd gwasanaeth ar draws y Cyngor yn dal i adrodd am **anawsterau wrth recriwtio a chadw staff** mewn meysydd allweddol. Mae'r rhain yn ymwneud yn bennaf â'r Gwasanaethau Cymdeithasol, Cyllid a TGCh, Gwasanaethau Tai ac Adeiladu, Adfywio a Chynllunio, Gwasanaethau Cymdogaeth a Thrafnidiaeth a Gwasanaethau Democrataidd. Mewn ymateb i'r heriau hyn, cyflwynwyd amrywiaeth o fentrau cynllunio olyniaeth gan y meysydd gwasanaeth perthnasol, yn cael eu llywio gan asesiad o'r setiau sgiliau gofynnol. Ymgwymerwyd â'r rhain ochr yn ochr ag ail-lunio ac ailstrwythuro gwasanaethau yn unol ag agenda newid y Cyngor. Mae'r mentrau hyn hefyd yn cael eu cefnogi trwy waith a wnaed trwy'r cynllun arfarnu staff (#itsaboutme), y dull newydd o ddysgu a datblygu (gan gynnwys yn ddigidol trwy iDev), y fframweithiau cymhwysedd gweithwyr a rheolwyr, y cynllun cynllunio olyniaeth corfforaethol esblygol a rheoli talent, a'r Caffi Arweinyddiaeth.

7.2.2 CWSMERIAID

Fel y mwyafrif o awdurdodau lleol eraill yn y DU, mae'r Fro yn wynebu **adnoddau cyfyngedig a galw cynyddol am y rhan fwyaf o'i gwasanaethau** a bydd angen iddi ddod o hyd i'r ffyrdd mwyaf effeithlon o weithio tra'n cydymffurfio â gofynion statudol a disgwyliadau cynyddol ei dinasyddion a'i chymunedau. Mewn ymateb i'r heriau hyn, rydym yn parhau i weithio gyda'n partneriaid trwy'r rhaglen Ail-lunio Gwasanaethau i sicrhau ein bod yn gallu cwrdd â'r heriau hyn heb gyfaddawdu ar ansawdd y gwasanaethau rydym yn eu darparu neu'n eu comisiynu.

Mae **ymgysylltu â dinasyddion** yn un o werthoedd craidd y Cyngor yn ei Gynllun Corfforaethol ac rydym yn annog preswylwyr a chwsmeriaid yn rhagweithiol i rannu eu barn a'u profiadau o'n gwasanaethau gan fod hyn yn hyrwyddo ymgysylltiad, rhoi syniad i ni o sut rydym yn perfformio o'u persbectif nhw, ac yn gwella ein dull gweithredu ar gyfer datblygu gwasanaethau yn y Cyngor. Er bod Arolwg Barn y Cyhoedd 2018/19 diweddaraf (a gynhelir bob dwy flynedd) yn dangos bod preswylwyr yn fodlon ar y cyfan â gwasanaethau'r Cyngor yn gyffredinol, erys meysydd o anfonlonrwydd y mae angen ymdrin â nhw. Defnyddiwyd canfyddiadau'r arolwg i lywio cynllunio gwasanaethau ar gyfer 2019/20 gyda hyn mewn golwg. Roedd y meysydd o anfonlonrwydd mwyaf yn ymwneud â chyflwr ffyrdd, palmantau, diogelwch ar y ffyrdd a pharcio yng nghanol trefi. Yn ogystal, mae angen cynyddu ymwybyddiaeth dinasyddion o sefyllfa cyllideb y Cyngor gan mai dim ond 14% oedd yn gwbl ymwybodol o faint y toriadau cyllid a'r lefelau sylweddol o arbedion y mae'n ofynnol i'r Cyngor eu gwneud dros yr ychydig flynyddoedd nesaf.

Oherwydd gofynion deddfwriaethol i rai gwasanaethau, mae gennym ddwy weithdrefn ar wahân ar gyfer delio â chwynion yn dibynnu a ydynt yn ymwneud â phlant a phobl ifanc a gofal cymdeithasol oedolion, a'r holl wasanaethau eraill (corfforaethol). Mae gan y gweithdrefnau i gyd ymrwymiad i fod yn berson-ganollog, yn deg ac yn glir, gyda chanlyniadau amserol. Mae gan bob gweithdrefn ei nodweddion a'i safonau ymateb ei hun ac mae'r holl weithdrefnau'n dod o dan ymbarél Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Mae hyn yn creu pwynt atgyfeirio terfynol cyson os yw person yn parhau i fod yn anhapus ar ôl cwblhau'r broses gwynion.

Er bod cynnydd da yn cael ei wneud yn gorfforaethol gyda'r ffordd yr ydym yn **rheoli, monitro a dysgu o gwynion**, mae mwy o waith i'w wneud i sicrhau ein bod yn cwrdd â'n hamserlenni targed wrth ddelio â chwynion. Yn 2018/19, ymdriniwyd â 55.9% o'r holl gwynion (424) (o dan y weithdrefn gorfforaethol) o fewn amserlenni targed, o'i gymharu â 55.7% (o 289) yn y flwyddyn flaenorol. Yn ogystal, mae angen i ni ymdrin â materion yn gynharach i'w hatal rhag symud ymlaen i ail gam y broses. Yn ystod y flwyddyn, ymdriniwyd â 7% o'r holl gwynion yng nghan 2 y broses gorfforaethol o'i gymharu â 13% yn y flwyddyn flaenorol. Mae'r system dangosfwrdd cwynion sy'n defnyddio Oracle yn galluogi monitro data cwynion corfforaethol o fis i fis gan roi gwybodaeth amser real ar sut mae pob maes gwasanaeth yn rheoli ac yn ymateb i gwynion ar draws y Cyngor. Dyry'r monitro hwn gyfle i ni ddeall a oes bwlch rhwng disgwyliadau preswylwyr a safon eu gwasanaethau cyhoeddus. Fodd bynnag, er mwyn i'r broses hon weithio'n effeithiol, wrth edrych i'r dyfodol, mae angen i wasanaethau ddiweddarau'r dangosfwrdd yn brydlon gan sicrhau bod data cywir yn llywio dysgu.

O ran y gwersi a ddysgwyd yn ystod y flwyddyn, yn gorfforaethol rydym wedi nodi'r angen i ganolbwyntio ar nifer o feysydd sydd, o ran y tair prif flaenoriaeth, yn cynnwys: yr angen i ganolbwyntio ar hyfforddi a datblygu staff a sicrhau bod pawb yn ymwybodol o safonau'r gwasanaeth; adolygu a diwygio'r wybodaeth a chyfathrebu a ddarparwn i'n cwsmeriaid; a sicrhau bod pob cwyn yn cael ei chofnodi'n gywir ar Oracle i hwyluso dysgu o gwynion.

Pan fo preswylwyr wedi disbyddu gweithdrefnau cwynion y Cyngor ac yn parhau i fod yn anhapus, mae ganddynt hawl i drosglwyddo eu cwynion i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (PSOW) i'w hystyried. Yn ystod 2018/19, cafodd 4 cwyn yr Ombwdsmon eu Cadarnhau, neu eu Cadarnhau'n Rhannol, yn erbyn y Cyngor, gyda 2 ohonynt yn ymwneud â materion Cynllunio a Rheoli Adeiladu, 1 â Gwasanaethau Plant ac 1 yn gysylltiedig â Phrifyrdd. Mewn cymhariaeth, ni chadarnhawyd unrhyw gwynion yn erbyn y Cyngor yn ystod y flwyddyn flaenorol.

Yn ystod 2018/19, codwyd 149 o faterion yn ymwneud â **Gwasanaethau Cymdeithasol** gan ddefnyddwyr gwasanaeth a/neu eu gofawyr/ teulu a ddilynwyd gydag ymweliad. Yn y rhan fwyaf o achosion, roedd y Swyddog Cwynion yn gallu lleddfu pryderon unigolion a'u cyfeirio at wasanaethau eraill lle bo hynny'n briodol. O ganlyniad i'r ymdrechion hyn, dyrchafwyd llai o faterion i ymholiadau a chwynion. O'r 149 o faterion a godwyd, dim ond 42 aeth ymlaen i ddod yn ymholiadau a oedd angen ymateb mwy ffurfiol, ac aeth 4 ymlaen i fod yn gŵyn. Ar 31 Mawrth 2019, roedd 63 o gwynion wedi eu derbyn, sydd ychydig yn uwch na'r flwyddyn flaenorol lle'r oedd 53 o gwynion. O'r 63 o gwynion, roedd 28 yn ymwneud â Gwasanaethau Oedolion, 31 â Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc a 4 yn ymwneud â'r Is-adran Rheoli Adnoddau a Diogelu. Datryswyd ychydig dros draean (38%) o gwynion y gwasanaethau cymdeithasol o fewn amserlenni dynodedig. Mae cwynion gwasanaethau cymdeithasol yn dod yn fwyfwy cymhleth ac mae hyn wedi effeithio ar amseroldeb ein hymateb. Er gwaethaf hyn, rydym yn parhau i weithio gyda rhanddeiliaid allweddol i wella ein gallu i ymateb i gwynion o fewn yr amserlenni penodedig. Rhaid nodi bod pob cwyn yr ymdriniwyd â hi y tu allan i'r amserlenni dynodedig wedi'i chyflawni gyda chytundeb yr achwynwyr i ganiatáu estyniad, er nad yw hyn yn cael ei adlewyrchu yn yr amserlenni statudol. Yn ystod y cyfnod hwn, ni chyfeiriwyd unrhyw gwynion gwasanaethau cymdeithasol at yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus i ymchwilio iddynt.

Roedd mwyafrif (42) y cwynion a dderbyniwyd yn ystod 2018/19 mewn perthynas ag ansawdd neu lefel y gwasanaeth sydd ar gael. Roedd y meysydd cwyn eraill yn ymwneud â naill ai staff, taliadau am wasanaeth neu 'arall'. Mae dysgu o'r canfyddiadau hyn wedi llywio ein meysydd ffocws allweddol wrth symud ymlaen i 2019/20 gan gynnwys: gweithio gydag ymchwilwyr annibynnol i wneud gwelliannau yn yr amser a gymerir i gwblhau ymchwiliadau Cam 2 trwy adolygu'r gefnogaeth a gynigir i ymchwilwyr; parhau i weithio gyda rheolwyr a staff i wella'r amser a gymerir i gwblhau cwynion Cam 1; archwilio dichonoldeb datblygu system gadarnach ar gyfer casglu, monitro ac adrodd ar wybodaeth/data cwynion gyda ffocws ar ddatblygu Dangosfwrdd i uwch reolwyr fonitro a gweld cwynion; a datblygu prosesau monitro a gwerthuso ymhellach i wella ein gallu i ddysgu o gwynion a defnyddio'r canlyniadau a'r argymhellion sy'n deillio o gwynion i wella gwasanaethau.

7.2.3 ARIANNOL

Mae ymgyrch gyni barhaus y llywodraeth ganolog wedi creu cyfnod o bwysau ariannol digynsail yn y sector cyhoeddus. Dros y naw mlynedd diwethaf, bu Cyngor Bro Morgannwg yn gwneud arbedion sylweddol ar draws y sefydliad, tua £55m. Disgwylir i ostyngiadau blynyddol i gyllid y Cyngor barhau ac mae Cynllun Ariannol Tymor Canolig y Cyngor yn amcangyfrif bod angen arbedion pellach o £15.714 miliwn rhwng 2019/20 a 2021/22. O ganlyniad, mae'n dod yn fwyfwy heriol gosod cyllideb gytbwys a chynaliadwy o ystyried yr angen i barhau i wneud arbedion effeithlonrwydd ac arbedion cyllidebol ar adeg pan fo'r **galw am wasanaeth ar draws mwyafrif o wasanaethau'r Cyngor yn cynyddu**. Trwy ei raglen drawsnewid, mae'r Cyngor yn parhau i wneud cynnydd cadarnhaol i ateb yr heriau sydd o'n blaenau gyda ffocws penodol ar wariant gwasanaeth cynaliadwy, cynnal lefel briodol a chynaliadwy o gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi, a gwneud y gorau o'n hasedau.

Fel rhan o'r Cynigion Cyllideb Refeniw Terfynol ar gyfer 2018/19, gosodwyd targed arbedion o £6.298m i'r Cyngor. Mae'r **cynnydd ar gyflawni arbedion 2018/19** wedi'i fonitro a'i adrodd i'r Pwyllgorau a'r Cabinet perthnasol yn ystod y flwyddyn. Ar ddiwedd y flwyddyn, cyflawnwyd £5.172m (82%) o'r targed gofynnol. Priodolwyd statws perfformiad coch i'r perfformiad hwn, gan nodi canlyniad sy'n is na'r isafswm rhagolwg o 100% ar gyfer y flwyddyn.

Ar draws Cyfarwyddiaethau gwasanaeth: cyflawnwyd 100% o'r targed arbedion o £1,144m a briodolwyd i'r Gyfarwyddiaeth Dysgu a Sgiliau; mewn perthynas â'r Gwasanaethau Cymdeithasol, cyflawnwyd £584K (100%) o arbedion; mae Cyfarwyddiaeth yr Amgylchedd a Thai wedi cyflawni £220K (23%) o'r targed arbedion gofynnol o £972K, sef tangyflawniad o £752K, ac mae gwaith yn parhau i nodi cynlluniau i gau'r bwloch hwn. Cyflawnodd Cyfarwyddiaeth y Rheolwr Gyfarwyddwr ac Adnoddau £1,251m (95%) o'i tharged arbedion o £1,311m ac mae gwaith yn parhau ar draws y Gwasanaethau Corfforaethol i nodi arbedion ychwanegol i gwrdd â'r diffyg yn ystod 2019/20.

Mae pwysau costau sylweddol yn parhau ar draws llawer o wasanaethau'r Cyngor, llawer ohonynt yn parhau o flynyddoedd blaenorol, er enghraifft: **y cyllidebau Gofal Cymunedol a Lleoli Plant yn y Gwasanaethau Cymdeithasol, y gyllideb lleoli disgyblion hynod gyfnewidiol, a'r gyllideb incwm adennill sy'n lleihau o fewn Dysgu a Sgiliau**. Yn y meysydd hyn, gall nifer fach o gwsmeriaid newydd gael effaith ddramatig ar alldro'r gyllideb, gan effeithio ar gyflawni arbedion a chyllideb gytbwys ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r meysydd gwasanaeth hyn yn dal i ymdrechu i reoli'r galw cynyddol a nifer cynyddol y cwsmeriaid, ond mae'r rhain yn dod yn fwyfwy anodd eu cynnwys.

Mae'r **pwysau ariannol ar y Cyngor yn debygol o barhau** ac, er y byddwn yn parhau i geisio amddiffyn gwasanaethau i'r rhai mwyaf agored i niwed yn ein cymuned, mae'n fwyfwy anodd clustogi effaith toriadau i wasanaethau ymyrraeth gynnar ac atal ar draws gwasanaethau a chefnogaeth y cyngor i'r rhai mewn angen trwy ein gwaith targededig. Mae'r rhain yn parhau i fod yn flaenoriaethau allweddol i'r Cyngor i gyflawni ei weledigaeth o gymunedau cryf gyda dyfodol disglair. Trwy'r rhaglen Ail-lunio Gwasanaethau, rydym yn parhau i weithio gyda'n partneriaid i sicrhau ein bod yn gallu cwrdd â'r heriau ariannol hyn yn y dyfodol tra'n lliniaru effaith toriadau ar breswylwyr a defnyddwyr gwasanaeth.

Bydd gallu'r Cyngor i gyflawni ei **Raglen Ail-lunio Gwasanaethau** yn llawn yn her barhaus o ystyried y cyfnod parhaus o gyni a'r galw cynyddol am wasanaethau ar draws y rhan fwyaf o wasanaethau'r cyngor. Yn ystod 2018/19, sicrhodd projectau ail-lunio arbediad o £5.172m yn erbyn targed y flwyddyn o £6.298m (82%). Priodolwyd statws perfformiad coch i'r perfformiad hwn, gan nodi canlyniad sy'n is na'r rhagolwg o 100% ar gyfer y flwyddyn. Mae'r perfformiad hwn yn adlewyrchu natur gymhleth projectau Ail-lunio a gall ystod o faterion a risgiau yn effeithio ar eu cyflawnadwydd.

Mae **ail-broffilio cyllid a Grantiau Ewropeaidd** i nifer o fentrau'r Cyngor yn parhau i gyflwyno heriau sylweddol ar gyfer y dyfodol. Mae diffyg gwybodaeth am lefel y cyllid a hefyd natur tymor byr y cyllid presennol yn parhau i greu ansefydlogrwydd ac ansicrwydd o ran cynllunio gwaith yn y dyfodol, a allai yn ei dro effeithio ar gynnal

y lefelau uchel o berfformiad a gyflawnwyd hyd yma i gyflawni llawer o'r mentrau hyn. Efallai y bydd rhai o'r ffrydiau cyllido cenedlaethol hyn yn cael effaith fawr ar ein gallu i fuddsoddi yn y Fro dros y flwyddyn i ddod.

Mae gwaith mewn perthynas â mwyafu **cynhyrchu incwm** a chyfleoedd **masnacheiddio** yn mynd rhagddo fel rhan o elfen llif gwaith y project corfforaethol o dan y Rhaglen Ail-lunio Gwasanaethau. Gwnaed cryn dipyn o waith i ddatblygu'r maes hwn sy'n gymharol newydd i'r Cyngor. Symudwyd ystod o faterion ymlaen, fel nawdd ar gyfer digwyddiadau, hysbysebu, polisi codi tâl am wybodaeth, a gwneud y defnydd gorau o asedau'r Cyngor. Ochr yn ochr â'r rhain, rydym hefyd yn edrych ar gyfleoedd i werthu gwasanaethau ychwanegol a fydd yn gwella profiadau defnyddwyr y tu hwnt i'n cynnig gwasanaeth sylfaenol ac wrth wneud hynny, yn creu enillion ariannol sy'n cefnogi cynaliadwyedd ein gwasanaethau cyhoeddus lleol gwerthfawr. Fodd bynnag, mae angen cymryd ymagwedd bwylllog a chytbwys tuag at gynhyrchu incwm ychwanegol tra'n diogelu ein gwasanaethau cyhoeddus lleol a sicrhau bod mynediad at wasanaethau yn parhau i fod yn deg i bawb. Yn ystod y flwyddyn cynhyrchwyd **£92k** o incwm ychwanegol trwy amrywiol weithgareddau, ond roedd y perfformiad hwn yn is na'n targed incwm ychwanegol o £275k ar gyfer 2018/19.

Ni fu pwysigrwydd **caffael** effeithiol erioed yn fwy perthnasol, o ystyried cyllidebau sy'n lleihau, ac mae hyn yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol i'r Cyngor wrth symud ymlaen. Rydym yn gwneud mwy o ddefnydd o fanylebau safonol ar gyfer nwyddau a gwasanaethau priodol, gan ddefnyddio partneriathau a chydweithio fel ffordd o sicrhau arbedion maint a sicrhau cynaliadwyedd rhai o'n gwasanaethau ar gyfer y dyfodol. Yn ystod y flwyddyn, defnyddiwyd 25 allan o 27 o fframweithiau sydd ar gael i ni trwy fframwaith y Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod bod angen meithrin capasiti ymhellach ar draws y Cyngor i sicrhau dull mwy strategol a masnachol o reoli contractau a rheoli contractau a chyflenwyr yn effeithiol er mwyn mwyafu'r cyfleoedd i gynhyrchu incwm ychwanegol a'r arbedion posibl y gallai'r rhain eu cynnig. Mae gwaith yn mynd rhagddo fel rhan o'r elfen llif gwaith rhagamcanol o dan y rhaglen Ail-lunio Gwasanaethau i sicrhau arbedion targededig o £650k ar gyfer 2018/19 ac mae'r rhain wedi targedu meysydd gwariant corfforaethol-eang allweddol, gan gynnwys deunydd ysgrifennu, lletygarwch, llogi lleoliadau, caledwedd TGCh a dodrefn. Mae trefniadau monitro wedi'u datblygu ar gyfer olrhain gwariant yn y meysydd hyn bob chwarter.

7.2.4 ASED AU

Bydd y costau ariannol posibl sy'n gysylltiedig ag **ymdrin ag unrhyw faterion diffyg cydymffurfio mewn perthynas ag asedau adeiladu'r Cyngor yn her o ystyried y cyllidebau llai**. Ystyrir hyn fel rhan o'r broses gosod cyllideb ar gyfer 2019/20.

7.2.5 Y FRO DDIGIDOL

Mae **Strategaeth Ddigidol** y Cyngor yn nodi sut y bydd technoleg yn cefnogi ac yn galluogi'r Cyngor i dyfu a datblygu yn y blynyddoedd i ddod. Her allweddol yn y maes hwn yw cyflymder y datblygiadau technoleg newydd sy'n tynnu sylw at yr angen i ailadrodd defnydd busnes o dechnoleg yn gyson ar draws y Cyngor i fwyafu'n cyfleoedd i wella effeithlonrwydd a hygyrchedd gwasanaethau i ddinasyddion y Fro. Mae technoleg newydd yn newid anghenion y gweithlu ac yn cyflwyno heriau o ran y sgiliau sy'n ofynnol i gefnogi a defnyddio'r dechnoleg yn fwyaf effeithiol. Mae'r angen i ddatblygu achosion busnes ariannol cadarn yn her y bydd y Cyngor yn parhau i weithio i'w chyflawni. Bydd ein pwyslais parhaus ar ddull 'un cyngor' trwy'r Strategaeth Ddigidol yn canolbwyntio ar greu profiad di-dor i ddinasyddion y Fro wrth gyrchu gwasanaethau'r cyngor, datblygu ffyrdd mwy effeithlon o weithio a cheisio lleihau costau yn gyffredinol. Bydd defnyddio mecanweithiau ymgysylltu, megis y sesiynau datblygu rheolaeth, fframweithiau cymhwysedd craidd ein rheolwr a'n gweithwyr a'n cynllun gwerthuso a datblygu staff, yn allweddol i sicrhau bod gan y sefydliad y setiau sgiliau sydd eu hangen i wneud y defnydd gorau o dechnoleg. Fel rhan o'r strategaeth, byddwn yn parhau i alinio'r newidiadau mawr trwy brosesau gwneud penderfyniadau Bwrdd y Rhaglen Ail-lunio Gwasanaethau dros yr ychydig flynyddoedd nesaf i helpu i gwrdd â'n heriau ariannol. Yn ystod y flwyddyn cyflawnwyd **£69k** o arbedion gyda gwaith ar y gweill ar nifer o brojectau sy'n canolbwyntio ar systemau cwsmeriaid a gweithwyr ac yn gwella ymarferoldeb y wefan ymhellach er mwyn annog cwsmeriaid i symud i sianeli digidol o ddarparu gwasanaethau. Fodd bynnag, roedd y perfformiad hwn yn is na'n targed incwm o £200k ar gyfer 2018/19.

7.2.6 GWEITHIO AR Y CYD

Bydd cynigion sy'n dod i'r amlwg gan Lywodraeth Cymru yn ymwneud â **Diwygio Llywodraeth Leol** yn parhau i fod yn faes gweithgaredd allweddol, gan effeithio ar wasanaethau'r cyngor yn benodol wrth nodi a dilyn unrhyw weithgaredd cydweithredol a fydd yn fuddiol i'r Cyngor yn y tymor hir. O ystyried yr hinsawdd economaidd sydd ohoni o ran adnoddau cyfyngedig, galwadau cynyddol ar wasanaethau a disgwyliadau cymunedol cymhleth, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddatblygu cydweithrediadau a phartneriaethau strategol newydd fel ymateb allweddol i'r heriau hyn.

Er gwaethaf ein dull blaengar o weithio gyda phartneriaid, mae cydweithredu mewn perthynas â **datblygu modelau amgen o ddarparu gwasanaethau ar draws ystod o wasanaethau'r cyngor yn lleol ac yn rhanbarthol** yn parhau i fod yn her barhaus mewn hinsawdd o adnoddau sy'n prinhau. Yn gysylltiedig â hyn, mae anwadalrwydd ffrydiau cyllid grant Llywodraeth Cymru yn effeithio ar ein gallu i ddatblygu, comisiynu a chynnal gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol integredig sy'n gwella ein capasiti o ran parhau i fodloni ein gofynion statudol i ddarparu gwasanaethau craidd. Mae heriau hefyd yn gysylltiedig â datblygu dulliau symlach o gomisiynu gwasanaethau ataliol sy'n fwy cydgysylltiedig ar draws ffiniau sefydliadol, yn unol â gofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

Mae ein gallu i weithio ar y cyd (gyda phartneriaid allweddol eraill) i ddatblygu a chytuno ar ddulliau o **drefnu cyd-drefniadau Craffu** i gynyddu nifer y trefniadau cydweithredu newydd yn parhau i fod yn her o ystyried y gofynion adnoddau sy'n ofynnol i gynnal y rhain. Mae'r Fargen Ddinesig yn enghraifft o gydweithrediad diweddar lle bu gwaith yn mynd rhagddo yn ystod 2018/19 i sefydlu dulliau o gyd-graffu. Yn ogystal, sefydlwyd Panel Craffu ar y Cyd, sy'n cynnwys Cadeiryddion Craffu o'r gwahanol aelod-awdurdodau, i graffu'n anffurfiol ar Wasanaeth Addysg ar y Cyd Consortiwm Canolbarth y De.

Mae angen ymdrin â heriau sy'n gysylltiedig â **menter gydweithredol Mabwysiadu y Fro, y Cymoedd a Chaerdydd (VVC)**. Mae nifer cynyddol o atgyfeiriadau plant i'w mabwysiadu a'r niferoedd sy'n aros am leoliad ac am wasanaethau cymorth mabwysiadu yn effeithio ar lwyth gwaith a pherfformiad mewn meysydd eraill fel recriwtio ac asesu darpar fabwysiadwyr yn amserol. Mae hyn, ynghyd â'r dirywiad mewn ymholiadau gan ddarpar fabwysiadwyr, yn effeithio ar ein gallu i recriwtio. Felly, mae recriwtio mabwysiadwyr yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol ar gyfer 2019/20. Hefyd, mae ateb y galw ar draws ystod swyddogaethau'r VVC yn parhau i fod yn her barhaus. Bydd canfyddiadau ac argymhellion adolygiad o'r gwasanaeth yn ein cefnogi i ymdrin â'r heriau hyn wrth symud ymlaen.

7.3 BETH DDYWEDODD EIN HARCHWILWYR AMDANOM

Yn unol â gofynion Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, mae'n ofynnol i Archwilydd Cyffredinol Cymru gynhyrchu adroddiad blynyddol ar gynghorau Cymru a chyrrff cyhoeddus eraill o'r enw, yr 'Adroddiad Gwella Blynyddol (AIR)' sy'n crynhoi'r gwaith archwilio a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod 2018 i 2019. Mae'r adroddiad yn dwyn ynghyd y canfyddiadau allweddol o'r holl waith archwilio a wnaed yn y Cyngor yn ystod 2018-19 gan gynnwys rhai cyrrff arolygu a rheoleiddio eraill fel Estyn (arolygiaeth Ei Mawrhydi dros ysgolion yng Nghymru) ac Arolygiaeth Gofal Cymru (CIW).

Roedd canfyddiadau adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru (SAC) yn gadarnhaol ar y cyfan, a daethpwyd i'r casgliad bod y Cyngor yn gyffredinol yn cwrdd â'i ofynion statudol mewn perthynas â gwelliant parhaus. Er na wnaed unrhyw argymhellion ffurfiol gan yr Archwilydd Cyffredinol, nodwyd y cynigion canlynol ar gyfer gwella

a meysydd i'w datblygu mewn perthynas â'r gwaith archwilio, rheoleiddio ac arolygu a wnaed yn ystod y cyfnod 2018-19. 7 Gwnaed cynigion i Wella mewn perthynas ag adolygiadau lleol penodol ar ein trefniadau corfforaethol ar gyfer diogelu plant, Safon Ansawdd Tai Cymru (gan gynnwys barn tenantiaid), a 14 maes arall i'w datblygu mewn perthynas ag arolygiad CIW o Wasanaethau Plant. Bydd cynnydd yn erbyn y rhain yn cael ei fonitro gan Swyddfa Archwilio Cymru trwy gydol 2019-20 fel rhan o'r Cynllun Rheoleiddio Blynnyddol. Gallwch weld ein Hadroddiad Gwella Blynnyddol 2018/19 ar www.sac.gov.uk neu ar ein [gwefan](#).

Disgrifiad yr adolygiad	Casgliadau	Cynigion gwella
Sicrwydd ac Asesiad Risg Project i nodi lefel y sicrwydd archwilio a/neu lle gallai fod angen gwneud gwaith archwilio pellach yn y blynnyddoedd i ddod mewn perthynas â risgiau i'r Cyngor: • rhoi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau; • rhoi trefniadau ar waith i sicrhau gwelliant parhaus; a • gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod amcanion llesiant a chymryd camau i'w cyflawni.	Yn deillio o'r project hwn, nodwyd y pynciau canlynol i'w cynnwys yn ein rhaglen archwilio yn y Cyngor ar gyfer 2019-20: • Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol - archwiliad i ba raddau y mae'r Cyngor yn gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth gymryd camau i gyflawni ei amcanion llesiant sy'n berthnasol i ddarparu gwasanaethau hamdden. • Cynaliadwyedd ariannol - project sy'n gyffredin i bob cyngor lleol a fydd yn asesu cynaliadwyedd ariannol yng ngoleuni'r heriau cyfredol a'r rhai a ragwelir yn y dyfodol • Ail-lunio Gwasanaethau - project i werthuso'r trefniadau sydd gan y Cyngor ar waith ar gyfer cyflwyno ei raglen Ail-lunio Gwasanaethau. • Gwastraff/ailgylchu - project i asesu trefniadau'r Cyngor i wella perfformiad ailgylchu o ystyried y targedau statudol heriol. • Sicrwydd a Risg - project i nodi lefel y sicrwydd archwilio a/ neu lle gallai fod angen gwaith archwilio pellach yn y blynnyddoedd i ddod mewn perthynas â risgiau i'r Cyngor roi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau.	Amherthnasol
Archwiliadau Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (Deddf LICD) Archwiliad i ba raddau y mae'r Cyngor wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth weithredu'r rhaglen adfywio yn y Barri ac Ynys y Barri, sef 'cam' y mae'r Cyngor yn ei gymryd i gyflawni ei amcanion llesiant.	Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol angen newid sylweddol i ymgorffori'r pum ffordd o weithio yn llawn a bydd yn cymryd amser i wneud hyn. Rydym yn cydnabod y gall y Cyngor ddangos ei fod wedi gweithredu yn unol ag ysbryd Deddf LICD yn ei ddull o adfywio yn y Barri. Fodd bynnag, mae lle i'r Cyngor wneud mwy i ymgorffori'r pum ffordd o weithio, egluro ei weledigaeth a'i ddull strategol, ac integreiddio ei gynlluniau â chynlluniau sefydliadau partner wrth iddo adfywio'r Barri: • Mae'r Cyngor wedi ystyried anghenion tymor byr, canolig a hir wrth ddatblygu ei ddull o adfywio'r Barri ac erbyn hyn mae angen iddo sicrhau cynaliadwyedd tymor hwy y dull hwn; • Mae'r Cyngor yn ymgymryd â llawer o weithgareddau ataliol, ond mae lle i ystyried achosion sylfaenol problemau a buddion ataliol y cam yn well; • Mae'r Cyngor wedi dechrau cymryd agwedd integredig ond mae angen iddo ystyried yn llawnach sut mae'r cam hwn yn cyfrannu at ei amcanion llesiant ac eraill er mwyn sicrhau'r buddion mwyaf posibl y gallai'r cam eu cyflawni; • Mae gan y Cyngor hanes o gydweithio effeithiol, ond mae lle i ddatblygu gweledigaeth ar y cyd ar gyfer yr ardal gyda phartneriaid a rhanddeiliaid yn seiliedig ar ddadansoddi data a thueddiadau; a	Dim cynigion ar gyfer gwella yn adroddiad archwiliadau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (Deddf LICD) ond tynnodd yr adroddiad sylw at rai meysydd datblygu y mae'r Cyngor yn bwriadu gweithredu arnynt. Ers hynny, datblygwyd cynllun gweithredu i symud ymlaen â'r meysydd hyn.

Disgrifiad yr adolygiad	Casgliadau	Cynigion gwella
	Gall y Cyngor ddangos nifer o gryfderau yn ei ddull o gynnwys partneriaid a rhanddeiliaid eraill, ond nid yw'n glir sut mae amrywiaeth lawn y gymuned yn cyfranogi.	
Llythyr Archwilio Blyneddol 2017-18 Llythyr yn crynhoi'r negeseuon allweddol sy'n codi o gyfrifoldebau statudol yr Archwilydd Cyffredinol o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a'i gyfrifoldebau adrodd o dan y Cod Ymarfer Archwilio.	- Cydymffurfiodd y Cyngor â'i gyfrifoldebau mewn perthynas ag adrodd ariannol a defnyddio adnoddau; - Rydym yn fodlon fod gan y Cyngor drefniadau priodol ar waith i sicrhau economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd ei ddefnydd o adnoddau; - Nid yw ein gwaith hyd yma ar ardystio hawliadau a ffurflenni grant wedi nodi materion arwyddocaol a fyddai'n effeithio ar gyfrifon 2017-18 na systemau ariannol allweddol; ac - Mae gan y Cyngor hanes o reoli ei gyllid, ond bydd yr her ariannol yn parhau dros y tymor canolog.	Dim
<u>Adolygiad dilynol o'r trefniadau corfforaethol ar gyfer diogelu plant</u> Adolygiad o effeithiolrwydd trefniadau diogelu corfforaethol gan adeiladu ar yr astudiaeth a gynhaliwyd yn flaenorol gan yr Archwilydd Cyffredinol yn y maes hwn.	Mae'r Cyngor wedi gweithredu'r rhan fwyaf o'n hargymhellion a'n cynigion blaenorol ar gyfer gwella, ond mae angen rhoi sylw pellach i rai materion. Rydym wedi nodi rhai cynigion pellach ar gyfer gwella i gryfhau agweddau ar drefniadau diogelu'r Cyngor.	P1 Cryfhau'r Polisi Diogelu Corfforaethol yn y ffyrdd a ganlyn: - Egluro rolau a chyfrifoldebau diogelu'r Aelod Cabinet dros Ofal Cymdeithasol, Iechyd a Hamdden a'r Aelod Hyrwyddwr dros Ddiogelu; - Nodi rôl craffu yn nhrefniadau diogelu'r Cyngor; - Darparu gwybodaeth ar bynciau sydd â goblygiadau diogelu fel caethwasiaeth fodern, masnachu pobl, cam-fanteisio'n rhywiol ar blant, gwrthderfysgaeth a'r risg o radcaleiddio, Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015 a hunan-niweidio. P2 Dylai'r Cyngor gryfhau ei ddarpariaethau cytundebol mewn perthynas â gofynion hyfforddi diogelu trydydd partïon, i gynnwys: - Nodi bod hyfforddiant diogelu yn orfodol lle bo hynny'n berthnasol; a - Diwygio ei ffurflen gwirio ymgeiswyr prif asiantaeth fel nad yw'n nodi mai dim ond ar gyfer Gweithwyr Nos Gofal Cymdeithasol y mae hyfforddiant diogelu yn orfodol. P3 Dylai'r Cyngor wella ei ddull o ddiogelu hyfforddiant yn y ffyrdd a ganlyn: - Cymryd camau i sicrhau bod hyfforddiant gorfodol Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015 (VAWDASV) yn cael ei gyflymu; - Egluro pryd mae angen adnewyddu hyfforddiant diogelu gorfodol; - Cyflymu cyfradd cydymffurfiaid â chwblhau ei hyfforddiant diogelu gorfodol; - Ystyried ffyrdd y gallai ymestyn ei gynnig hyfforddiant diogelu, er enghraifft i yrwyr taci a'r rhai sy'n gweithio yn yr economi nos.

Disgrifiad yr adolygiad	Casgliadau	Cynigion gwella
		P4 Dylai'r Cyngor ystyried cynhyrchu mesurau perfformiad pellach (er enghraifft o ran cydymffurfiaid â hyfforddiant diogelu) i wella'r adroddiad diogelu blynyddol a chynorthwyo tryloywder. P5 Dylai'r Cyngor ddatblygu system ganolog ar gyfer cofnodi a monitro gwybodaeth am wirfoddolwyr, gan gynnwys unrhyw gofnodion hyfforddi a gwiriadau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd ar gyfer wirfoddolwyr. Cytunwyd ar Gynllun Gweithredu fel rhan o Adroddiad Diogelu Blynyddol y Cyngor.
Adolygiad o Safon Ansawdd Tai Cymru, gan gynnwys adolygiad o safbwynt tenantiaid tai cyngor	Mae'r Cyngor wedi cwrdd â Safon Ansawdd Tai Cymru gyda threfniadau effeithiol ar gyfer ymgysylltu â thenantiaid, ac mae'r mwyafrif o denantiaid yn fodlon ag ansawdd eu cartref. Daethom i'r casgliad hwn oherwydd: • nododd y Cyngor ei fod wedi cwrdd â Safon Ansawdd Tai Cymru a'i fod yn gweithio gyda'i ddarparwr TG i sicrhau bod data cydymffurfio yn gywir; • mae'r trefniadau ar gyfer ymgysylltu â thenantiaid yn effeithiol ac mae'r Cyngor yn cefnogi anghenion ehangach tenantiaid; ac • mae'r mwyafrif o denantiaid y buom yn siarad â nhw yn fodlon ag ansawdd eu cartrefi a'r gwasanaeth tai, ond mae rhai'n teimlo bod eu cartrefi yn llaith ac mae lle i adolygu'r system ffôn ar gyfer adrodd am atgyweiriadau	P1 Dylai'r Cyngor werthuso pa mor effeithiol yw'r broses i denantiaid adrodd am atgyweiriadau tai trwy'r Ganolfan Cyswllt Cwsmeriaid (C1V) P2 Dylai'r Cyngor weithio gyda thenantiaid i adolygu ei ddull o gynorthwyo pobl sy'n profi problemau gydag anweddu a lleithder. Cytunwyd ar gynllun gweithredu ac mae gwaith yn cael ei ddatblygu ac adroddir arno trwy Draciwr y Bwrdd Cipolwg.
Archwiliad cynllun gwella blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru Adolygiad o gynlluniau cyhoeddusig y Cyngor ar gyfer cyflawni amcanion gwella.	Mae'r Cyngor wedi cydymffurfio â'i ddyletswyddau cynllunio gwella statudol.	Dim
Asesiad blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru o archwiliad perfformiad Adolygiad o asesiad perfformiad cyhoeddusig y Cyngor.	Mae'r Cyngor wedi cydymffurfio â'i ddyletswyddau cynllunio gwella statudol.	Dim
Arolygiaeth Gofal Cymru (CIW) Arolygiad o Wasanaethau Plant Canolbwyntiodd yr arolygiad ar effeithiolrwydd gwasanaethau a threfniadau yr awdurdod lleol i helpu ac amddiffyn plant a'u teuluoedd.	Trosolwg o'r canfyddiadau allweddol: • Mae staff rheng flaen ysgogol yn adrodd am foddhad swydd, darpariaeth dda o hyfforddiant a chefnogaeth reoli dda ar bob lefel gan gynnwys goruchwyliaeth reolaidd. • Mae cefnogaeth gorfforaethol dda i wasanaethau plant gan gynnwys gan aelodau etholedig. Mae'r awdurdod lleol yn cydnabod bod angen datblygu'r broses graffu ymhellach ac mae aelodau'n cael eu cymell i wneud hynny. • Mae ymrwymiad clir i weithio ar y cyd ar draws y gwahanol adrannau yn yr awdurdod lleol i ddarparu gwasanaethau plant. Mewn agweddau eraill, mae lle i wella wrth fynegi'r weledigaeth a'r uchelgais lefel-uchel i blant ym Mro Morgannwg.	Meysydd i'w datblygu: Arweinyddiaeth, rheolaeth a llywodraethu 1. Mae angen ymgorffori egwyddorion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (DGCLI) ymhellach mewn ymarfer gwaith cymdeithasol. 2. Mae uwch reolwyr yn ymwybodol o'r flaenoriaeth i atgynhyrchu ystod o wybodaeth rheoli perfformiad i gynorthwyo staff a rheolwyr i ddarparu gwasanaethau amserol ac effeithiol yn dilyn gweithredu WCCIS

Disgrifiad yr adolygiad	Casgliadau	Cynigion gwella
	- Nid yw'r awdurdod lleol wedi gweithredu model penodol o ymarfer gwaith cymdeithasol o fewn gwasanaethau plant i danategu ei amcanion allweddol. - Mae'r awdurdod lleol yn goramcangyfrif i ba raddau y mae ei arfer yn glynu wrth ethos Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru). Dywedodd bron pawb wrthym fod staff yn gweithio'n gydgyhyrchol gyda theuluoedd. Fodd bynnag, ni welsom dystiolaeth ddigonol o nodi cryfderau yn ein hadolygiad o ffeiliau achos neu mewn cyfweiliadau â staff a defnyddwyr gwasanaeth. Nid oedd cynlluniau gofal a chymorth yn manylu'n ddigonol sut y byddai canlyniadau personol yn cael eu cyflawni nac yn caniatáu ar gyfer gwerthuso cynnydd - Mae cefnogaeth gorfforaethol, staff llawn cymhelliant a'r llif gwaith datblygu gwasanaeth yn gosod yr awdurdod lleol mewn sefyllfa gref i ddatblygu ei wasanaeth ymhellach i blant a theuluoedd. - Roedd staff gwaith cymdeithasol yn adnabod amgylchiadau plant yn dda ac yn ymweld yn rheolaidd. Fodd bynnag, mae swyddi gwag a llwyth achosion cymhleth yn y Tim Rheoli Gofal (CMT) wedi effeithio ar y gwasanaeth i blant a theuluoedd. Roedd uwch reolwyr eisoes yn cymryd camau i ail-gyllunio timau i aildosbarthu cyfrifoldebau i leihau galwadau cystadleuol ar amser gwaith cymdeithasol. - Nid oedd cynlluniau yn rhoi tystiolaeth ddigonol o lais y plentyn nac yn ymgorffori rheoli risg. Nid oedd plant a oedd yn derbyn gofal yn cymryd rhan yn eu cyfarfodydd adolygu fel mater o drefn, ac nid oedd Swyddogion Adolygu Annibynnol yn darparu digon o oruchwyliaeth nac yn cael barn plant cyn cyfarfodydd a oedd yn gwneud penderfyniadau am eu dyfodol - Mae system gadarn o baneli amlasiantaethol yn sicrhau penderfyniadau cyson ac effeithiol ynghylch lleoliadau a chynllunio sefydlogrwydd. Mae gwasanaethau cyfreithiol yn darparu cefnogaeth dda wrth wneud penderfyniadau ac mewn achosion llys. Roedd cofnodi'r rhesymeg dros wneud penderfyniadau y tu allan i baneli yn anghyson. - Mae gwaith yn mynd rhagddo gydag awdurdod cyfagos i gynyddu nifer y lleoliadau maethu gan fod yr awdurdod yn cydnabod bod dewis cyfyngedig o leoliadau yn cyfrannu at leoliadau yn torri lawr. Mae hefyd yn gweithio gyda darparwr gofal preswyl er mwyn gosod mwy o blant yn agosach i'w cartref. - Mae gweithio cryf mewn partneriaeth yn gwella canlyniadau i bobl ifanc. Mae hyn yn cynnwys arfer da mewn cefnogaeth amlasiantaethol a ddarperir i'r rhai sy'n gadael gofal a phobl ifanc ddigartref. Roedd ymadawyr gofal yn gadarnhaol iawn ynghylch yr help yr oeddent yn ei gael gan Gyngorwyr Personol. - Yn y gwaith diogelu a adolygwyd gennym, roedd plant yn cael eu hamddiffyn drwy ymateb prydlon ac asesiadau amserol. Mae gwaith eisoes ar y gweill i adolygu ansawdd cynlluniau amddiffyn ac i wella cyfranogiad gweithredol teuluoedd mewn prosesau diogelu. - Mae gweithredu'r system rheoli achosion electronig newydd yn cyflwyno anawsterau parhaus i staff a gallai effeithio ar argaeledd gwybodaeth wrth drosglwyddo achosion.	3. Mae angen gwaith pellach i ddatblygu system sicrhau ansawdd fwy cynhwysfawr sy'n ymgorffori tasgau penodol i reolwyr 4. Byddai ymarferwyr gwaith cymdeithasol yn elwa o adolygiad o weithrediad cyfredol y system gofnodi electronig ac o hyfforddiant pellach i gefnogi ei defnydd 5. Dylai'r awdurdod lleol barhau i flaenoriaethu llenwi swyddi gwag trwy ymarferion recriwtio a monitro rhesymau dros adael. Trefniadau mynediad: gwybodaeth, cyngor a chymorth 6. Byddai adolygiad o atgyfeiriadau lle derbyniwyd cysylltiadau neu atgyfeiriadau blaenorol yn fuddiol i sicrhau bod y broses o wneud penderfyniadau yn briodol gadarn. Asesiad 7. Rhaid i asesiadau ystyried yr holl wybodaeth sydd ar gael o gysylltiadau blaenorol ac ymgorffori unrhyw risgiau. 8. Dylai ymarferwyr ofyn yn benodol am farn plant a welir ar eu pennau eu hunain, lle bo hynny'n briodol, ac amlinellu'r rhain yn llawn mewn asesiadau. Gofal a chefnogaeth a chynllunio llwybr 9. Bydd yr awdurdod lleol eisieu sicrhau cofnodi cymesur gan gynnwys y rhesymeg dros benderfyniadau a chynnwys ymweliadau â phlant ac ymgorffori cynlluniau asesu risg a rheoli mewn cynlluniau gofal a chymorth. 10. Dylid adolygu llwyth achosion IRO a dylai IROs flaenoriaethu siarad â phlant cyn cyfarfodydd adolygu. 11. Dylai'r awdurdod lleol sicrhau bod plant perthnasol yn cael cynnig eiriolwyr ac ymwelwyr annibynnol. 12. Dylid ymgymryd â phaneli 'lleoli y tu allan i'r ardal' yn unol â rheoliadau. Diogelu 13. Dylid datblygu arfer wrth weithio ar y cyd â phlant a theuluoedd; ystyried risgiau, cryfderau, rhwystrau a thuag at ganlyniadau cytunedig lle bo hynny'n bosibl. 14. Dylai'r uned ddiogelu adolygu gwybodaeth perfformiad diogelu yn rheolaidd. Cytunwyd ar Gynllun Gweithredu i symud ymlaen â'r meysydd datblygu a nodwyd.

Disgrifiad yr adolygiad	Casgliadau	Cynigion gwella
	Mae angen datblygu trefniadau sicrhau ansawdd ymhellach ac ar hyn o bryd nid oes gan yr awdurdod wybodaeth reoli perfformiad ddibynadwy oherwydd newidiadau yn y system rheoli achosion electronig.	
Llythyr adolygiad perfformiad blynyddol yr awdurdod lleol 2018/19 Mae'r llythyr hwn yn crynhoi gwerthusiad CIW o berfformiad gwasanaethau cymdeithasol (gwasanaethau oedolion a phlant) yn ystod 2018/19. Mae hefyd yn nodi sut mae CIW yn bwriadu adolygu perfformiad dros y flwyddyn i ddod.	Trosolwg o'r Llythyr blynyddol: Llesiant - Staff rheng flaen ysgogol yn adrodd am foddhad swydd yn ein harolygiad o wasanaethau plant. - Darpariaeth dda o hyfforddiant a chefnogaeth reoli gref ar bob lefel gan gynnwys goruchwyliaeth reolaidd. - Roedd y lefel uchel o swyddi gwag ar adeg yr arolygiad yn effeithio ar ansawdd y gwasanaeth i blant a theuluoedd. Mae ailstrwythuro'r gwasanaethau plant wedi lliniaru'r pwysau ar dimau penodol er bod recriwtio i'w llawn gapasiti yn parhau i fod yn her a defnyddir staff asiantaeth i gymryd lle'r swyddi gwag. - Yn gyffredinol, roedd ymarferwyr yn adnabod plant yn dda ac yn ymatebol i'w hanghenion. Nid oedd ymarferwyr a rheolwyr llinell bob amser yn cofnodi'r broses o wneud penderfyniadau yn llawn. - Mewn gwasanaethau oedolion, nodwyd pwysau sylweddol ar ofal cartref oherwydd nad oes digon o adnoddau ar gael ac mae hyn yn parhau i effeithio'n sylweddol ar bobl sydd angen gofal, gan gynnwys rhai sy'n wynebu oedi cyn gadael yr ysbyty. - Mae Cyngor Bro Morgannwg yn gwella ei lety preswyl ei hun i wella'r amgylchedd gofal i bobl sy'n byw â dementia. - Mae cefnogaeth gorfforaethol gref i'r gwasanaethau cymdeithasol. - Mae'r gwasanaethau cymdeithasol wedi gwneud mwy o gynnydd yn ddiweddar gyda'u cronfa ddata rheoli achosion newydd i'r graddau y bydd yn darparu gwybodaeth rheoli perfformiad sydd wedi'i gwella'n sylweddol ac yn llywio cynllunio strategol, er budd y bobl sy'n defnyddio gwasanaethau. Pobl - Llais a Rheolaeth - Canfu archwiliad o wasanaethau plant le i wella yn y modd yr oedd ymarferwyr yn ymgysylltu â phlant a theuluoedd i sicrhau bod eu barn a'r canlyniadau yr oeddent am eu cyflawni yn ganolog i asesiadau a chynlluniau gofal a chymorth. - Nid oedd plant a oedd yn derbyn gofal yn mynychu eu cyfarfodydd adolygu fel mater o drefn ac nid oedd IROs yn darparu goruchwyliaeth ddigonol o blant nac yn cael eu barn, sy'n ganolog i'w rôl. Mae'n parhau i fod yn faes i'w wella. - Mae mwy o bobl yng Nghyngor Bro Morgannwg yn rheoli eu gofal eu hunain trwy ddarpariaeth Taliadau Uniongyrchol nag o'r blaen. Yn benodol, mae mwy o oedolion ag anableddau dysgu yn cymryd yr opsiwn hwn, sy'n caniatáu mwy o reolaeth a hyblygrwydd i'r unigolyn gyda'r gofal y mae'n ei dderbyn. - Mae ein monitro o ddiogelwch amddifadu o ryddid wedi nodi nad yw'r awdurdod lleol, fel llawer o rai eraill yng Nghymru, yn gallu sicrhau ei hun nad yw hawliau dynol pobl yn cael eu torri trwy gael eu hamddifadu o'u rhyddid yn anghyfreithlon. Byddwn yn parhau i fonitro hyn. Atal	Amherthnasol

Disgrifiad yr adolygiad	Casgliadau	Cynigion gwella
	- Yn ystod yr arolygiad o wasanaethau plant, gwelsom fod plant yn cael eu hamddiffyn drwy ymateb prydlon ac asesiadau amserol. - Mae gan Gyngor Bro Morgannwg gynlluniau i wella cefnogaeth i blant a theuluoedd yn sylweddol er mwyn lleihau'r tebygolrwydd y bydd plant angen trefniadau gofal a lleddfu straen yn y cartref. Gallai'r datblygiadau posibl hyn arwain at ganlyniadau gwell i blant a theuluoedd gyda'r gwelliannau'n cael eu gwneud i ddarpariaeth gwasanaethau. - Mae gan y SPoA lif gwaith clir i annog a galluogi ymateb di-dor i oedolion sydd ag anghenion gwybodaeth, cyngor a chymorth (IAA). Mae uwch reolwyr wedi gweithio'n dda gyda phartneriaid mewnol ac allanol i ddatblygu'r gwasanaeth IAA, sy'n cynnwys adnodd cadarn a sylweddol o weithwyr proffesiynol amlasiantaethol mewn lleoliad ar y cyd`. - Roedd ymdriniwyr yn rhoi pwynt cyswllt cyntaf cadarnhaol i bobl a datryswyd llawer o faterion yn gyflym heb droi at gyfranogiad statudol. Fodd bynnag, gwelwyd oedi pan oedd angen cyngor neu asesiad. Roedd yr amser yr oedd rhai pobl yn aros am ymateb yn hir, sawl wythnos mewn rhai achosion, ac roedd hyn yn cael effaith negyddol ar brofiad pobl ac yn oedi mynediad at adnoddau a gwasanaethau. - Rhaid i awdurdodau lleol sicrhau bod y rhai sy'n cynnal asesiadau cymesur wedi derbyn hyfforddiant i sicrhau bod ganddynt sgiliau, gwybodaeth a chymhwysedd digonol ar gyfer y dasg hon. Yn ddiweddar, crëwyd swydd arweinydd tîm gyda'r cyfrifoldeb am hyfforddiant ac roedd trafodaethau ar y gweill gyda chydweithwyr mewnol ynghylch y posibilrwydd o sefydlu trinwyr galwadau pwrpasol ar gyfer gwasanaethau cymdeithasol. - Mae'r awdurdod lleol wedi cryfhau ei adnodd ataliol trwy gynyddu ei gyswllt â'r trydydd sector ymhellach a phenodi Swyddogion Gwadd, a fydd yn ategu gwaith Cysylltwyr Cymunedol. Mae'r adnoddau hyn yn hanfodol i hyrwyddo a galluogi annibyniaeth pobl heb droi at wasanaethau statudol. Partneriaeth - Gwelsom fod dewis cyfyngedig o leoliadau maeth yn cyfrannu at i leoliadau plant dorri i lawr. Mae Cyngor Bro Morgannwg wedi gweithio'n rhanbarthol ac yn lleol i gynyddu nifer y gofawyr maeth gydag uwch reolwyr yn cydnabod bod diffyg digonolrwydd lleoliadau yn parhau i effeithio ar ddewis ac addasrwydd lleoliadau ar brydiau. - Gwnaethom nodi dull amlasiantaethol cryf o ymdrin â phobl ifanc sy'n gadael gofal a phobl ifanc ddigartref. Arweiniodd partneriaethau adeiladol gyda thai a thrydydd sector at ddarpariaeth dda iawn o lety a chefnogaeth i'r bobl ifanc hyn sy'n agored i niwed. Roedd ymadawyr gofal yn gadarnhaol iawn ynghylch yr help yr oeddent yn ei gael gan Gyngorwyr Personol. - Yn gyffredinol, roedd system gadarn o baneli amlasiantaethol yn sicrhau penderfyniadau cyson ac effeithiol mewn gwasanaethau plant, er i ni atgoffa'r awdurdod lleol i sicrhau bod ei drefniadau ar gyfer lleoli plant allan o'i ardal yn ddigon cadarn ac yn cwrdd â rheoliadau perthnasol.	

7.3.1 TRACIWR CIPOLWG

Mae'r cynnydd mewn perthynas â'n holl feysydd gwella yn cael ei fonitro trwy'r Bwrdd Cypolwg yn fisol ac yn cael ei adrodd i'r Tîm Rheoli Corfforaethol. Mae Traciwr Gweithredu'r Bwrdd Cypolwg yn ymgorffori ein holl gynigion rheoleiddio ar gyfer gwella yn ogystal â meysydd ar gyfer datblygu pellach a nodwyd gan y Cyngor. At ei gilydd, gwnaed cynnydd da yn ystod y flwyddyn wrth ymateb i'n meysydd gwella, gyda 33 o'r 66 o gamau ar y traciwr wedi'u cwblhau. Roedd 20 o'r rhain yn ymwneud â chynigion rheoleiddio ar gyfer gwella a nodwyd gan ein rheoleiddwyr, Swyddfa Archwilio Cymru. Mae cynnydd cadarnhaol yn digwydd mewn perthynas â'r 33 cam gweithredu sy'n weddill. Gellir gweld cynnydd yn erbyn ein traciwr Cypolwg ym mis Ebrill 2019 ar bromorgannwg.gov.uk.

8. MESUR EIN CYNNYDD: DANGOSYDDION PERFFORMIAD CORFFORAETHOL

Rydym wedi nodi cyfres o fesurau (Mesurau Cynllun Corfforaethol) i'n galluogi i ddangos cynnydd tuag at gyflawni ein hamcanion Llesiant a'n blaenoriaethau cynllunio integredig (Iechyd Corfforaethol). Maent yn cynnwys cyfuniad o ddangosyddion cenedlaethol a lleol, a ddewiswyd i adlewyrchu ehangder y gwasanaethau a ddarperir ar draws y Cyngor i gyflawni ein hamcanion Llesiant a'n blaenoriaethau Iechyd Corfforaethol. Yn ystod 2018/19, helpodd y mesurau canlynol i ddangos ein cynnydd tuag at gyflawni Canlyniadau Llesiant y Cynllun Corfforaethol.

8.1 AMCAN 1: LLEIHAW TLODI AC YNYSU CYMDEITHASOL

Mesurau Perfformiad Corfforaethol							
Blaen'th Cynll. Corff. a Cyf DP	Dangosydd	Perfformiad 2017/18	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19	Cyfaraledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad ¹	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
IS001: Datblygu a gweithredu Strategaeth Cynhwysiant Digidol i gynyddu mynediad at dechnoleg ddigidol a gwella sgiliau digidol.							
CPM/100	Canran y rhai sy'n dilyn y gwasanaeth hyrwyddwyr digidol sy'n dweud eu bod yn teimlo'n fwy hyderus wrth ddefnyddio TGCh o ddydd i ddydd.	100%	50%	Ddim ar gael ²	Amh.		Amh.
IS003: Darparu gwybodaeth a chymorth ar gyfer preswylwyr sydd wedi cael eu heffeithio gan ddiwygiadau lles a chodi ymwybyddiaeth staff a phartneriaid o effaith y newidiadau							
CPM/105	Nifer y tenantiaethau a gynhelir o ganlyniad i Wasanaeth Cyngor Ariannol/ cymorth Cyngor	572	200	631	Amh.		↑
IS006: Alinio'r gweithgareddau perthnasol sy'n gysylltiedig â rhaglenni Teuluoedd yn Gyntaf, Dechrau'n Deg, Cymunedau yn Gyntaf a Chefnogi Pobl i amlhau cyfleoedd ar draws yr holl raglenni.							
CPM/104	Canran o blant Dechrau'n Deg sy'n cyflawni o leiaf y deilliannau disgwyledig (canlyniad 5+) yn y Cyfnod Sylfaen.	85.04%	88%	82.96%	Amh.		↓
CPM/111	Canran y plant Dechrau'n Deg cymwys sy'n cymryd y cynnig gofal plant.	84.38%	90%	99.36%	Amh.		↑
CPM/170	Canran y defnyddwyr sy'n dangos bodlonrwydd gyda gwasanaeth Teuluoedd yn Gyntaf a gawsant fynediad ato.	98.23%	97%	98.27%	Amh.		↑

1. Statws perfformiad: mae'r perfformiad ar y targed neu'n uwch na hynny ; perfformiad o fewn 10% i'r targed ; perfformiad wedi methu'r targed o fwy na 10% . Mae cyfeiriad teithio yn cymharu perfformiad 2018/19 â pherfformiad y flwyddyn flaenorol (2017/18) ar gyfer pob mesur lleol. Mae saeth ar i fyny yn dynodi perfformiad gwell na'r flwyddyn flaenorol tra bod saeth ar i lawr yn nodi perfformiad islaw'r llynedd. Cymharwyd mesurau cenedlaethol â pherfformiad Cyfartalog Cymru 2018/19, lle maent ar gael. Mae saeth ar i fyny yn nodi bod perfformiad y Fro yn uwch na chyfartaledd Cymru, tra bod saeth ar i lawr yn dangos bod perfformiad y Fro yn is na chyfartaledd Cymru

² Rydym yn dal i aros am ddata diwedd blwyddyn gan Gymru Ddigidol.

8.2 AMCAN 2: DARPARU CARTREFI GWEDDUS A CHYMUNEDAU DIOGEL

Mesurau Perfformiad Corfforaethol							
Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)	Dangosydd	Perfformiad 2017/18	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
IS007: Cwblhau'r gwaith o gyflawni'r Rhaglen Gwella Tai Cyngor erbyn 2017.							
CPM/234 (PAM/038)	Nifer gyfartalog y diwrnodau calendr a gymerwyd i ddarparu Grant Cyfleusterau i'r Anabl (DFG).	100%	100%	100%	Amh.		↔
IS009: Darparu llety priodol a gwasanaethau cymorth ar gyfer grwpiau agored i niwed penodol.							
CPM/027 (PAM/015)	Nifer gyfartalog y diwrnodau calendr a gymerwyd i ddarparu Grant Cyfleusterau i'r Anabl (DFG)	188.15 diwrnod	190 diwrnod	194.73 diwrnod	207.3		↓
IS010: Gweithredu amrediad o fentrau i hwyluso llety newydd a gwella ansawdd llety i'w rentu yn y sector preifat.							
CPM/064 (PAM/013)	Canran eiddo gwag yn y sector preifat a ddygwyd yn ôl i ddefnydd yn ystod y flwyddyn trwy weithredu uniongyrchol gan yr awdurdod lleol.	7.56%	8%	14.07%	4.6%		↑
PAM/014	Nifer yr anheddau ychwanegol a grëwyd o ganlyniad i ddod ag eiddo gwag yn ôl i ddefnydd.	5.4	6	5	Amh.		↓
IS011: Cynyddu nifer y tai cynaliadwy, fforddiadwy.							
CPM/237	Nifer yr unedau tai fforddiadwy ychwanegol a gafodd ganiatâd cynllunio yn ystod y flwyddyn fel canran o'r holl unedau tai ychwanegol a gafodd ganiatâd cynllunio yn ystod y flwyddyn.	Amh.	Dim targed	42.96	Amh.	Amh.	Amh.
PAM/036	Nifer yr unedau tai fforddiadwy a gyflenwyd yn ystod y flwyddyn fesul bob 10,000 o aelwydydd.	Amh.	Dim targed	18.42	Amh.	Amh.	Amh.
IS013: Gweithio gyda'r Comisiynydd Heddlu a Throseddau i beilotu dull newydd ar gyfer cefnogi dioddefwyr trais domestig.							
CPM/124	Canran y dioddefwyr cam-drin domestig sy'n dweud eu bod yn teimlo'n fwy diogel o ganlyniad i wella diogelwch	100%	100%	100%	Amh.		↔

³ Roedd diffyg gyda datblygiad (Hen Glwb RAFA / 21 Porthkerry Rd) a gafodd effaith sylweddol ar ein perfformiad. Mae'r diffiniad ar gyfer y dangosydd perfformiad hwn wedi newid ar gyfer 2019-20 (PAM045 bellach) ac mae bellach yn cynnwys creu anheddau ychwanegol o eiddo masnachol yn ogystal ag eiddo preswyl a rhagwelir y bydd y newid hwn yn debygol o arwain at nifer cynyddol o anheddau yn cael eu creu ym Mro Morgannwg.

Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)	Dangosydd	Perfformiad 2017/18	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
IS014: Atal a mynd i'r afael ag achosion o ymddygiad gwrthgymdeithasol, gan gynnwys gweithredu dulliau cyfiawnder adferol ar gyfer pobl ifanc .							
CPM/030	Canran y tenantiaid a oedd yn fodlon â chanlyniad cwyn ymddygiad gwrthgymdeithasol. (Housemark)	33.33%	50%	45.16%	Amh.	☹️	↑

8.3 AMCAN 3: HYBU ADFYWIO, TWF ECONOMAIDD A CHYFLOGAETH

Mesurau Perfformiad Corfforaethol							
Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)	Dangosydd	Perfformiad 2017/18	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad ⁴	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
ER1: Cynyddu twf economaidd, mewnffuddsoddi a chyfleoedd cyflogaeth cymaint ag y bo modd ledled y Brifddinas-ranbarth ac Ardal Fenter Maes Awyr Caerdydd a Sain Tathan.							
CPM/139	Canran y bobl mewn cyflogaeth.	74.1%	Dim targed	80.4%	73.1%		↑
CPM/095	Canran y boblogaeth sy'n gweithio sydd heb unrhyw gymwysterau.	5%	Amh.	6%	8%		↓
ER3: Gweithredu rhaglen gynhwysfawr o adfywio ledled y Fro, gan gynnwys:							
• Y Strategaeth Datblygu Lleol Gwledig • Y Fframwaith Canol Trefi • Rhodfa Penarth • Glan y Dŵr yn y Barri, gan gynnwys Ffordd Gyswllt Ynys y Barri • Cysylltiadau rhwng Hafan Penarth a chanol y dref							
CPM/078	Cyfradd siopau gwag cyfartalog ym mhrif ganol trefi'r Fro.	8.83	8.5	9.3	Amh.		↑
CPM/081	Nifer y grwpiau cymunedol a gefnogwyd i arwain ar gyflenwi projectau cymunedol	117	70	95	Amh.		↓
ER6: Cefnogi busnesau lleol a chynyddu nifer yr ymwelwyr â'r Fro trwy weithredu Cynllun Rheoli Cyrchfannau i Dwristiaid a rhaglen flynyddol o ddigwyddiadau a gwyliau.							
CPM/087	Cyfanswm yr ymwelwyr i Fro Morgannwg at ddibenion Twristiaeth (fel y'i mesurwyd gan arolwg STEAM).	3,970,000	3,900,000	4,160,000	Amh.		↑
CPM/079	Nifer yr ymweliadau wedi'u hwyluso â pharciau gwledig a'r arfordir treftadaeth.	297	330	332	Amh.		↑
CPM/145	Nifer yr ymwelwyr â digwyddiadau penwythnos Ynys y Barri	48,000	50,000	55,000	Amh.		↑

⁴ Statws perfformiad: mae'r perfformiad ar y targed neu'n uwch na hynny ; perfformiad o fewn 10% i'r targed ; perfformiad wedi methu'r targed o fwy na 10% . Mae cyfeiriad teithio yn cymharu perfformiad 2018/19 â pherfformiad y flwyddyn flaenorol (2017/18) ar gyfer pob mesur lleol. Mae saeth ar i fyny yn dynodi perfformiad gwell na'r flwyddyn flaenorol tra bod saeth ar i lawr yn nodi perfformiad islaw'r llynedd. Cymharwyd mesurau cenedlaethol â pherfformiad Cyfartalog Cymru 2018/19, lle maent ar gael. Mae saeth ar i fyny yn nodi bod perfformiad y Fro yn uwch na chyfartaledd Cymru, tra bod saeth ar i lawr yn dangos bod perfformiad y Fro yn is na chyfartaledd Cymru.

8.4 AMCAN 4: HYBU DATBLYGU CYNALIADWY AC AMDDIFFYN EIN HAMGYLCHEDD

Mesurau Perfformiad Corfforaethol							
Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)	Dangosydd	Perfformiad 2017/18	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
ER7: Mabwysiadu a gweithredu'r Cynllun Datblygu Lleol fel fframwaith ar gyfer datblygu Bro Morgannwg mewn modd cynaliadwy							
CPM/241	Swm o arian a106 a sicrhawyd yn y flwyddyn ariannol.	£8,109,968	Dim targed	£3,538,708	Amh.	Amh.	↓
CPM/242	Swm o arian a106 a wariwyd yn y flwyddyn ariannol	£1,831,407	Dim targed	£2,226,161	Amh.	Amh.	↑
ER9: Gweithredu Cynllun Trafnidiaeth Leol i wella hygyrchedd, diogelwch ar y ffyrdd ac ansawdd aer ac i leihau tagfeydd							
CPM/161	Gwerth y buddsoddiad wedi'i drosglwyddo i'r Cyngor sydd wedi ei neilltuo i gynlluniau gwella trafndiaeth.	£537,739	£2m	£526,823	Amh.	 5	↓
CPM/252	Canran y priffyrdd (A), ffyrdd nad ydynt yn briffyrdd (B) a ffyrdd nad ydynt yn briffyrdd (C) sydd mewn cyflwr gwael cyffredinol.	8.21%	8%	7.7%	Amh.		↑
PAM/021	Canran o briffyrdd B sydd mewn cyflwr gwael yn gyffredinol.	4.2%	4%	4.1%	4.5%		↑
PAM/022	Canran o ffyrdd C nad ydynt yn briffyrdd sydd mewn cyflwr gwael yn gyffredinol.	10.5%	11%	9.7%	14%		↑
ER12: Gwella mynediad at drafnidiaeth gyhoeddus ar gyfer pobl 16–18 mlwydd oed a thros 60 mlwydd oed trwy hyrwyddo a chynyddu'r niferoedd sy'n manteisio ar Gynlluniau Teithio Rhatach Llywodraeth Cymru.							
CPM/155	Bodlonrwydd â thrafnidiaeth gyhoeddus gan gynnwys a) hygyrchedd a b) diogelwch ar y ffyrdd.	a) 80.38% b) 52%	a) 90%, b) 56%	a) 87% b) 41%	Amh.	 6	a) ↑ b) ↓
CPM/017	Canran yr oedolion 60+ sydd â thocynnau bws rhatach.	83.29%	84%	85.72%	Amh.		↑
ER14: Gweithio gyda phartneriaid i barhau i adfywio Ynys y Barri a hyrwyddo datblygiad tir yn Nells Point at ddibenion twristiaeth a hamdden.							

⁵ Y dyraniad gwreiddiol gan LIC oedd £814,000 ar gyfer cronfa Trafnidiaeth Leol, £145,000 ar gyfer cronfa Rhwydwaith Trafnidiaeth Leol a £12,000 ar gyfer Teithio Llesol. Oherwydd nad oedd projectau ar y cam perthnasol, gostyngodd ein hawliad i £359,823 ar gyfer y Gronfa Trafnidiaeth Leol. Yn ogystal, dyfarnwyd £10,000 i ni fel rhan o broiect rhanbarthol.

⁶ Dylid nodi nad yw'r Cyngor yn gyfrifol am rychwant llawn trafndiaeth gyhoeddus yn ei ardal; yn wir, mae darpariaeth gwasanaeth rheilffyrdd yn cael ei gyflenwi o dan fasnachfaint i Lywodraeth Cymru ac mae'r mwyafrif o'r ddarpariaeth gwasanaeth bysiau lleol yn cael ei gyflenwi ar sail fasnachol gan weithredwyr preifat. Felly, er na ddilëwyd gwasanaethau a gefnogir yn ddiweddar, bu newidiadau i wasanaethau masnachol sydd wedi effeithio ar foddhad. Yn ogystal, mae cyllidebau'r Cyngor ar gyfer cynnal a glanhau'r seilwaith arosfannau bysiau sy'n eiddo i'r Cyngor wedi cael eu lleihau'n sylweddol dros y blynyddoedd diwethaf, sy'n golygu bod cynnal a glanhau'r seilwaith arosfannau bysiau wedi bod yn adweithiol yn hytrach nag yn rhagweithiol.

Mesurau Perfformiad Corfforaethol							
Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)	Dangosydd	Perfformiad 2017/18	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
CPM/158	Bodlonrwydd y cyhoedd gyda chyfleusterau ar Ynys y Barri a gaiff eu graddio fel rhai 'Da' neu 'Rhagorol'.	95.19%	90%	91.52%	Amh.		↓
ER15: Adolygu a gweithredu Cynllun Rheoli Carbon a thargedau'r cyngor i leihau allyriadau o adeiladau'r cyngor, goleuadau stryd a cherbydau'r cyngor.							
CPM/149 (WO2/M0 08)	Ansawdd yr awyr rydym yn anadlu: Lefelau llygredd nitrogen deuocsid (NO2) yn yr awyr.	10.0 µg m ⁻³	Amh.	8.0 µg m ⁻³	9.0 µg m ⁻³	Amh.	↑
CPM/151	Canran y cynnydd mewn milltiroedd a wnaed gan fflyd cronfa geir y Cyngor	11.7%	15%	-18.58%	Amh.		↓
CPM/153	Newid canrannol (gostyngiad) mewn allyriadau carbon deuocsid yn y stoc adeiladau cyhoeddus annomestig.	5.2%	3%	1.4%	Amh.		↓
CPM/154	Canran o oleuadau stryd y Cyngor sy'n LED.	33.65%	60%	66.87%	Amh.		↑
CPM/006	Y newid canrannol yn y sgôr Tystysgrif Ynni i'w Harddangos (DEC) ar gyfartaledd o fewn adeiladau cyhoeddus awdurdodau lleol dros 1,000 o fetrau sgwâr.	0.5%	-3%	-2.77%	Amh.		↑
ER16: Datblygu a gweithredu Strategaeth Lleihau Gwastraff ac ailfodelu ein seilwaith rheoli gwastraff i gynyddu ein cyfraniad at ailgylchu, lleihau twf gwastraff trefol a bodloni'r targedau cenedlaethol							
PAM/030	Canran y gwastraff trefol a gesglir gan awdurdodau lleol ac a baratowyd i'w aildddefnyddio a/ neu ei ailgylchu gan gynnwys bio-wastraff wedi'i wahanu yn y ffynhonnell sy'n cael ei gompostio neu ei drin yn fiolegol mewn ffordd arall.	63.21%	65%	67.13%	Amh.		↑

⁷ Bu gostyngiad o 18.6% yn y defnydd o geir cronfa/pwll eleni. Gellir priodoli'r gostyngiad yn rhannol i newidiadau i wasanaethau, adleoli timau a mwy o wasanaethau mewn ardaloedd trawssffiniol. Bu cynnydd hefyd mewn eithriadau meddygol sy'n golygu nad yw nifer cynyddol o staff yn gallu defnyddio ceir pwll ar sail feddygol ac felly byddant yn hawlio milltiroedd preifat. Nid yw'r DP cyfredol yn mesur y milltiroedd preifat a hawli'r gan swyddogion yn ogystal â'r effaith ar ddefnydd ceir pwll. Mae hyn yn cael ei adolygu ar hyn o bryd a bydd yn darparu cyd-destun i'r mesur ac yn nodi pa mor effeithlon y bu'r cynllun yn ystod y flwyddyn.

⁸ Mae'r gostyngiad o 1.4% mewn CO₂ yn adlewyrchiad cywir o'r gostyngiad gan ei fod wedi'i addasu ar gyfer y tywydd. Un o'r prif resymau dros fethu'r targed oedd y defnydd nwy uwch na'r disgwyl ar gyfer gwresogi ein hadeiladau. Mae ychydig o adeiladau penodol mwy o faint yn gyfrifol am gynyddu'r defnydd o ynni, tra bod eraill wedi lleihau eu defnydd trwy osod boeleri ac offer mwy effeithlon.

Mesurau Perfformiad Corfforaethol							
Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)	Dangosydd	Perfformiad 2017/18	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
CPM/013	Y Mynegai Glendid	71.14%	69%	75.96%	Amh.		↑
CPM/014 (PAM/010)	Canran y priffyrdd a arolygwyd a oedd o safon glendid uchel neu dderbyniol	99.5%	98%	98.1%	94%		↑
ER17: Gwerthfawrogi bioamrywiaeth a gwella a chreu cynefinoedd ar gyfer rhywogaethau pwysig							
CPM/159	Nifer o m2 o dir Parciau, Mannau Agored a Phriffyrdd sydd wedi'u hau â blodau gwyllt neu eu cynnal fel ardal naturiol.	2765m2	1710.05m2	43,135	Amh.		↑
ER18: Lleihau risg ac effeithiau llifogydd ac erydu arfordirol trwy Gynllun Rheoli Llifogydd effeithiol, mesurau lleihau perygl llifogydd a Chynllun Rheoli Traethlin							
CPM/147 (WO2/M006)	Nifer yr eiddo (cartrefi a busnesau) sydd â pherygl canolig neu uchel o lifogydd o afonydd a'r môr.	Risg canolig ⁹ 1017 Risg uchel: 411	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
ER19: Cyflawni pedair Gwobr Traeth Genedlaethol i gydnabod safonau glendid uchel, cyfleusterau da ac atyniad ein traethau							
CPM/164	Nifer y gwobrau traeth a gyflawnwyd.	6	6	7	Amh.		↑

⁹ Diweddarwyd y data asesu risg llifogydd cenedlaethol ddiwethaf yn 2017. Disgwylir y diweddariad nesaf yn ystod 2019. Ar draws Cymru, roedd 61,108 eiddo mewn perygl canolig neu uchel o lifogydd.

8.5 AMCAN 5: CODI SAFONAU CYFFREDINOL CYFLAWNIAD

Mesurau Perfformiad Corfforaethol							
Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)/ PI (Ref)	Disgrifiad o'r Dangosydd	Perfformiad 2017/18 (Blwyddyn academiaidd 16/17)	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19 (Blwyddyn academiaidd 2017/18)	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad ¹⁰	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
CPM/165 (WO3/M001)	Canran yr oedolion (18-64) sydd â chymwysterau ar wahanol lefelau'r Fframwaith Cymwysterau Cenedlaethol: Fesul categori: Islaw lefel 2 Lefel 2 Lefel 2+ Lefel 3 Lefelau 4-6 Lefelau 4+	95%	Dim targed	94%	92%		↓
Gwellu safonau llwyddiant ar gyfer disgyblion trwy rannu rhagoriaeth rhwng ysgolion a thargedu adnoddau.							
CPM/168 a	Canran disgyblion blwyddyn 11 sy'n ennill 5 TGAU neu ragor ar raddau A* i A ar gyfer: a) pob disgybl	24.79%	23.60%	27.65%	Amh.		↑
CPM/092 (PAM/06)	Canran disgyblion blwyddyn 11 sy'n cyrraedd trothwy lefel 2 gan gynnwys gradd TGAU A*-C mewn Saesneg, neu laith Gyntaf Cymraeg a Mathemateg mewn ysgolion a gynhelir gan yr awdurdod lleol	60.40%	66.72%	66.33%	Amh.		↑
CPM/049	Canran yr holl ddisgyblion (gan gynnwys LAC) mewn unrhyw ysgol a gynhelir gan ALI ym flwyddyn 11 sy'n gadael addysg orfodol, hyfforddiant neu ddysgu yn y gwaith heb gymhwyster allanol cymeradwy.	0.36%	0%	0.07%	Amh.		↑

¹⁰ Statws perfformiad: mae'r perfformiad ar y targed neu'n uwch na hynny ; perfformiad o fewn 10% i'r targed ; perfformiad wedi methu'r targed o fewn 10% . Mae cyfeiriad teithio yn cymharu perfformiad 2018/19 â pherfformiad y flwyddyn flaenorol (2017/18) ar gyfer pob mesur lleol. Mae saeth ar i fyny yn dynodi perfformiad gwell na'r flwyddyn flaenorol tra bod saeth ar i lawr yn nodi perfformiad islaw'r llynedd. Cymharwyd mesurau cenedlaethol â pherfformiad Cyfartalog Cymru 2018/19, lle maent ar gael. Mae saeth ar i fyny yn nodi bod perfformiad y Fro yn uwch na chyfartaledd Cymru, tra bod saeth ar i lawr yn dangos bod perfformiad y Fro yn is na chyfartaledd Cymru.

Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)/ PI (Ref)	Disgrifiad o'r Dangosydd	Perfformiad 2017/18 (Blwyddyn academiaidd 16/17)	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19 (Blwyddyn academiaidd 2017/18)	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad ¹¹	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
AC2: Sicrhau deilliannau gwell ar gyfer grwpiau o ddysgwyr mae risg y byddant yn tangyflawni, megis y rhai sy'n gymwys am brydau ysgol am ddim.							
CPM/041	Canran y disgyblion FSM (eFSM) ym mlwyddyn 11, mewn ysgolion a gynhelir gan yr awdurdod lleol a gyflawnodd drothwy lefel 2 gan gynnwys graddau TGAU A*-C mewn Saesneg, Cymraeg Iaith Gyntaf a Mathemateg.	27.9%	31.50%	26.47%	Amh.	 12	↓
CPM/168b	Canran disgyblion blwyddyn 11 sy'n ennill 5 TGAU neu ragor ar raddau A* i A ar gyfer: b) FSM	3.16%	2.5%	2.35%	Amh.		↓
CPM/050	Canran y disgyblion mewn gofal awdurdod lleol mewn unrhyw ysgol a gynhelir gan ALI, ym mlwyddyn 11 sy'n gadael addysg orfodol, hyfforddiant neu ddysgu yn y gwaith heb gymhwyster allanol cymeradwy.	0.10%	0%	0%	Amh.		↑
CPM/104	Canran o blant Dechrau'n Deg sy'n cyflawni o leiaf y deilliannau disgwylidig (canlyniad 5+) yn y Cyfnod Sylfaen..	85.04%	88%	82.96%	Amh.		↓
AC3 Cynyddu'r cyfleoedd dysgu ar gyfer unigolion sydd dan anfantais a theuluoedd sy'n agored i niwed.							
CPM/043	Cyfradd llwyddiant canrannol dysgwyr blaenoriaeth ar gyrsiau achrededig.	96%	96%	91%	Amh.		↓
CPM/170	Canran y defnyddwyr sy'n dangos bodlonrwydd gyda gwasanaeth Teuluoedd yn Gyntaf a gawsant fynediad ato.	98.23%	97%	98.27%	Amh.		↑
AC4: Lleihau nifer y bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant.							

¹¹ Statws perfformiad: mae'r perfformiad ar y targed neu'n uwch na hynny 😊 ; perfformiad o fewn 10% i'r targed 😐 ; perfformiad wedi methu'r targed o fwy na 10% 😞 . Mae cyfeiriad teithio yn cymharu perfformiad 2018/19 â pherfformiad y flwyddyn flaenorol (2017/18) ar gyfer pob mesur lleol. Mae saeth ar i fyny yn dynodi perfformiad gwell na'r flwyddyn flaenorol tra bod saeth ar i lawr yn nodi perfformiad islaw'r llynedd. Cymharwyd mesurau cenedlaethol â pherfformiad Cyfartalog Cymru 2018/19, lle maent ar gael. Mae saeth ar i fyny yn nodi bod perfformiad y Fro yn uwch na chyfartaledd Cymru, tra bod saeth ar i lawr yn dangos bod perfformiad y Fro yn is na chyfartaledd Cymru.

¹² Roedd hyn yn is na'r targed cyfanredol a gostyngiad o 0.4 pwynt canran o 2017. Er bod y gostyngiad yn fach iawn, ehangodd y bwlch o ganlyniad i welliant sylweddol ym mherfformiad disgyblion eraill. Mae hwn yn parhau i fod yn faes ffocws.

CPM/167c	Canran y bobl ifanc sy'n gadael blwyddyn 13 nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant.	2.85%	3%	1.56%	Amh.	😊	↑
CPM/167a (PAM/009)	Canran y rhai sy'n gadael Blwyddyn 11 y gwyddys nad ydynt mewn addysg, hyfforddiant na chyflogaeth (NEET).	1%	1.50%	0.51%	Amh.	😊	↑
CPM/167b	Canran y rhai sy'n gadael Blwyddyn 12 nad ydynt mewn addysg, hyfforddiant na chyflogaeth.	1.3%	1.40%	0.39%	Amh.	😊	↑
Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)/ PI (Ref)	Disgrifiad o'r Dangosydd	Perfformiad 2017/18 (Blwyddyn academaidd 16/17)	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19 (Blwyddyn academaidd 2017/18)	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad¹³	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
AC6: Gweithredu Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol y Gwasanaeth Ieuentid i sicrhau y gall pobl ifanc (11–25) gael mynediad at wasanaethau cymorth ieuentid o ansawdd uchel							
CPM/052	Nifer y canlyniadau achrededig a gyflawnwyd gan ddysgwyr drwy'r Gwasanaeth Ieuentid.	3,015	2,284	2,942	Amh.	😊	↓
AC7: Sicrhau deilliannau uchelgeisiol ar gyfer dysgwyr sydd ag anghenion dysgu ychwanegol trwy ymyrraeth gynnar a chydweithio mewn modd effeithiol yn unol â'r Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol arfaethedig.							
CPM/038	Canran y datganiadau terfynol o Anghenion Addysg Arbennig a gyhoeddwyd o fewn 26 wythnos gan gynnwys eithriadau.	100%	100%	100%	Amh.	😊	↔
CPM/039	Canran y datganiadau terfynol o Anghenion Addysg Arbennig a gyhoeddwyd o fewn 26 wythnos heb gynnwys eithriadau	100%	100%	100%	Amh.	😊	↔

¹³ Statws perfformiad: mae'r perfformiad ar y targed neu'n uwch na hynny 😊 ; perfformiad o fewn 10% i'r targed 😞 ; perfformiad wedi methu'r targed o fwy na 10% ☹️ . Mae cyfeiriad teithio yn cymharu perfformiad 2018/19 â pherfformiad y flwyddyn flaenorol (2017/18) ar gyfer pob mesur lleol. Mae saeth ar i fyny yn dynodi perfformiad gwell na'r flwyddyn flaenorol tra bod saeth ar i lawr yn nodi perfformiad islaw'r llynedd. Cymharwyd mesurau cenedlaethol â pherfformiad Cyfartalog Cymru 2018/19, lle maent ar gael. Mae saeth ar i fyny yn nodi bod perfformiad y Fro yn uwch na chyfartaledd Cymru, tra bod saeth ar i lawr yn dangos bod perfformiad y Fro yn is na chyfartaledd Cymru.

8.6 AMCAN 6: GWERTHFAWROGI DIWYLLIANT AC AMRYWIAETH

Mesurau Perfformiad Corfforaethol							
Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)/ PI (Ref)	Disgrifiad o'r Dangosydd	Perfformiad 2017/18 (Blwyddyn academiaidd 2016/17)	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19 (Blwyddyn academiaidd 2016/17)	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
AC10: Gwella ein gwybodaeth am anghenion amrywiol y gymuned, fel y gall grwpiau o bobl sy'n cael eu diogelu o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 gael mynediad gwell at wasanaethau'r cyngor.							
CPM/171 (WO3/M0 04)	Canran y bobl sy'n cytuno eu bod yn perthyn i'r ardal; bod pobl o gefndiroedd gwahanol yn cydweithio'n dda; a bod pobl yn trin ei gilydd â pharch. (Canran yr oedolion 16+ yn cytuno â'r tri datganiad uchod).	56%	Dim targed	56%	52%		↔
CPM/077	Canran yr ymatebwyr du, lleiafrifoedd ac ethnig i ymarferion ymgynghori ac ymgysylltu corfforaethol.	Amh.	3.00%	3.36%	Amh.		Amh.
AC11: Gweithio gyda phartneriaid i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg							
CPM/181	Nifer y dysgwyr sy'n oedolion yng Nghymru (Cyrsiau Cymraeg i Oedolion).	380	300	380	Amh.		↔
CPM/172 (WO3/M0 05)	Canran y bobl (3 oed a throsodd) sy'n gallu siarad Cymraeg.	19.2%	Dim targed	20.9%	29.8%	 14	↑
AC12: Gweithredu Safonau'r Gymraeg i wella mynediad at wasanaethau a gwybodaeth.							
CPM/072	Cyflymder ateb cyfartalog ar gyfer galwadau ar y llinell Gymraeg (eiliadau)	77	60	141	Amh.	 15	↓
AC13: Gweithio gyda phartneriaid yn y gymuned i ddarparu gwasanaeth llyfrgell bywiog ac amrywiol.							
CPM/051 (PAM/016)	Nifer yr ymweliadau â llyfrgelloedd cyhoeddus yn ystod y flwyddyn fesul 1,000 o'r boblogaeth.	4,901	4,971	4,638	Amh.		↓
AC15: Adolygu a gweithredu Strategaeth Gelfyddydau'r Fro gyda rhagor o ffocws ar farchnata a gweithio'n rhanbarthol.							
CPM/174	Canran y bobl sy'n mynychu neu'n cymryd rhan mewn gweithgareddau celfyddydol, diwylliant neu dreftadaeth o leiaf 3 gwaith y flwyddyn.	84%	Dim targed	84% ¹⁶	75%		↓

¹⁴ Bu gwelliant mewn perfformiad ers yr arolwg diwethaf yr adroddwyd arno yn 2017/18 ac mae'r Cyngor yn parhau i fod yn ymrwymedig i hyrwyddo'r Gymraeg yn unol â gweledigaeth LIC (Cymraeg 2050.)

¹⁵ Roedd cyflymder yr ateb ar gyfartaledd ar gyfer galwadau Cymraeg yn fyrrach na'r perfformiad cyffredinol (194 eiliad) ar gyfer pob galwad ac yn dangos gwelliant graddol dros y flwyddyn, ond mae'n llawer is na'r targed o 60 eiliad. Yn ystod Ch4, cyflymder yr ateb ar gyfartaledd oedd 89 eiliad. Atebwyd cyfanswm o 759 o alwadau Cymraeg yn ystod y flwyddyn. Effeithiwyd ar berfformiad gan drosiant staff a ysgogwyd gan alw mawr am sgiliau iaith Gymraeg, dwysáu gwaith yn C1V (97% o ddefnydd asiantiaid 97%) a gostyngiadau mewn lefelau staffio i gyrraedd targedau arbedion ond heb gyflawni y nifer y disgwyliad a fyddai'n manteisio ar opsiynau hunanwasanaeth ar-lein i gwsmeriaid.

¹⁶ Defnyddiwyd y data mwyaf diweddar. Bydd arolwg diweddar 2018/19 yn cael ei adrodd gan Lywodraeth Cymru ym mis Mehefin 2020.

Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)/ PI (Ref)	Disgrifiad o'r Dangosydd	Perfformiad 2017/18 (Blwyddyn academaidd 16/17)	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19 (Blwyddyn academaidd 2017/18)	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad ¹⁷	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
AC16: Diogelu a lle bo modd gwella treftadaeth adeiledig Bro Morgannwg a chadw ei hasedau a'i hamgylchedd treftadaethol unigryw a nodedig.							
CPM/088	Canran yr ymwelwyr sy'n fodlon â Phroject Arfordir Treftadaeth fel y pennwyd trwy arolwg boddhad.	100%	98%	99.32%	Amh.		↓
CPM/080	Canran y cwsmeriaid sy'n fodlon â Pharciau Gwledig.	99.76%	98%	99.6%	Amh.		↓
CPM/239	Canran y ceisiadau Adeiladu Rhestredig sy'n cael eu penderfynu o fewn 8 wythnos neu sy'n ddarostyngedig i Gytundeb Perfformiad Cynllunio neu Estyniad Amser.	Amh.	Amh.	71.43% ¹⁸	Amh.	Amh.	Amh.

¹⁷ Statws perfformiad: mae'r perfformiad ar y targed neu'n uwch na hynny 😊 ; perfformiad o fewn 10% i'r targed 😐 ; perfformiad wedi methu'r targed o fwy na 10% 😞 . Mae cyfeiriad teithio yn cymharu perfformiad 2018/19 â pherfformiad y flwyddyn flaenorol (2017/18) ar gyfer pob mesur lleol. Mae saeth ar i fyny yn dynodi perfformiad gwell na'r flwyddyn flaenorol tra bod saeth ar i lawr yn nodi perfformiad islaw'r llynedd. Cymharwyd mesurau cenedlaethol â pherfformiad Cyfartalog Cymru 2018/19, lle maent ar gael. Mae saeth ar i fyny yn nodi bod perfformiad y Fro yn uwch na chyfartaledd Cymru, tra bod saeth ar i lawr yn dangos bod perfformiad y Fro yn is na chyfartaledd Cymru.

¹⁸ Mae'r Cyngor yn elwa o awdurdod dirprwyedig i bennu LBC's heb gyfeirio at CADW ac mae ganddo swyddog cadwraeth arbenigol i ddarparu'r gwasanaeth hwn.

8.7 AMCAN 7: ANNOG A HYRWYDDO FFYRDD O FYW ACTIF AC IACH

Mesurau Perfformiad Corfforaethol							
Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)	Dangosydd	Perfformiad 2017/18	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad ¹⁹	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
AH1: Gweithio mewn partneriaeth i ddarparu ystod o weithgareddau trwy ein cyfleusterau hamdden a chymunedol a pharciau i gynyddu'r lefelau o gyfranogiad a gweithgarwch corfforol.							
CPM/182 (WO4/M001)	Canran yr oedolion 16+ oed sydd â llai na dau ymddygiad ffordd iach o fyw (dim yn ysmegu, mynegai mäs corff iach, yn bwyta pum dogn o ffrwythau neu lysiau, dim yn yfed uwchlaw'r canllawiau, yn bodloni canllawiau ar funudau wythnosol o weithgarwch corfforol).	Amh.	Dim targed	9% ²⁰	10%		Amh.
CPM/191	Canran yr oedolion sy'n dweud eu bod yn cymryd rhan mewn chwaraeon/gweithgarwch corfforol dair gwaith neu fwy yr wythnos.	Amh.	Dim targed	39%	Amh.	Amh.	Amh.
CPM/192	Nifer y cyfranogwyr gan blant a phobl ifanc yn y cynllun 5x60.	50,477	44,000	66,462	Amh.		↑
CPM/028	Nifer y clybiau chwaraeon sy'n cynnig cyfleoedd anabledd naill ai gynhwysol neu benodol.	50	52	63	Amh.		↑
PAM/017	Nifer yr ymweliadau â chyfleusterau chwaraeon a hamdden awdurdodau lleol yn ystod y flwyddyn lle bydd yr ymwelydd yn cymryd rhan mewn gweithgaredd corfforol fesul 1,000 o'r boblogaeth.	11,368	9,500	11,463	9,258.6		↑
AH2: Gweithio gyda phartneriaid i gyflwyno Strategaeth Gomisiynu Camddefnyddio Sylweddau Caerdydd 2013-2018, gan ddarparu cefnogaeth, gwybodaeth ac ymyriadau effeithiol.							
CPM/187	Gwelliant yn ansawdd bywyd cleientiaid sy'n cael triniaeth camddefnyddio sylweddau.	79%	67%	Ddim ar gael ²¹	Amh.	Amh.	Amh.

¹⁵ Statws perfformiad: mae'r perfformiad ar y targed neu'n uwch na hynny 😊; perfformiad o fewn 10% i'r targed 😐; perfformiad wedi methu'r targed o fwy na 10% 😞. Mae cyfeiriad teithio yn cymharu perfformiad 2018/19 â pherfformiad y flwyddyn flaenorol (2017/18) ar gyfer pob mesur lleol. Mae saeth ar i fyny yn dynodi perfformiad gwell na'r flwyddyn flaenorol tra bod saeth ar i lawr yn nodi perfformiad islaw'r llynedd. Cymharwyd mesurau cenedlaethol â pherfformiad Cyfartalog Cymru 2018/19, lle maent ar gael. Mae saeth ar i fyny yn nodi bod perfformiad y Fro yn uwch na chyfartaledd Cymru, tra bod saeth ar i lawr yn dangos bod perfformiad y Fro yn is na chyfartaledd Cymru.

²⁰ Mae data'n cael ei ddadgyfuno i lefel y Bwrdd Iechyd yn unig oherwydd maint y sampl. Mae'r perfformiad o 9% yn cynrychioli ardal Bwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro.

²¹ Disgwyl am ddata diwedd blwyddyn gan drydydd parti.

Mesurau Perfformiad Corfforaethol							
Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)	Dangosydd	Perfformiad 2017/18	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19	Cyfartaledd Cymru 2018/19	Statws Perfformiad ¹⁹	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
AH4: Darparu a hyrwyddo ystod o wasanaethau blynyddoedd cynnar, gan gynnwys gwybodaeth a chymorth i rieni, mynediad i ofal plant a chyfleoedd dysgu i gydnabod manteision datblygiad cynnar wrth gyflawni canlyniadau gwell i bobl ifanc a'u teuluoedd.							
CPM/111	Canran y plant Dechrau'n Deg cymwys sy'n cymryd y cynnig gofal plant.	84.38%	90%	99.36%	Amh.		↑
CPM/096	Canran presenoldeb yng ngofal plant Dechrau'n Deg.	79.90%	75%	72.53%	Amh.		↓
CPM/170	Canran y defnyddwyr sy'n dangos bodlonrwydd gyda gwasanaeth Teuluoedd yn Gyntaf a gawsant fynediad ato.	98.23%	97%	98.27%	Amh.		↑
AH5: Gweithio gyda Bwrdd Iechyd a Llesiant Caerdydd a'r Fro i ymgymryd ag ystod o gamau i atal ac ymdrin â gordewdra ac annog bwyta'n iach a ffyrdd iachach o fyw.							
CPM/196	Canran yr ysgolion lle mae'r Cyngor yn arlwyyo sy'n cynnig opsiynau bwyd iach.	90%	100%	100%	Amh.		↑
AH6: Cyflawni statws y Faner Werdd i 7 parc fel marc o ragoriaeth, gan arddangos amwynderau da a chyfranogiad cymunedol yn y parciau.							
CPM/197	Nifer y Parciau Baner Werdd.	7	9	10	Amh.		↑

8.8 AMCAN 8: DIOGELU POBL SY’N AGORED I NIWED A HYRWYDDO BYW’N ANNIBYNNOL

Mesurau Perfformiad Corfforaethol							
Blaen’th Cynll. Corff. (Cyf)	Dangosydd	Perfformiad 2017/18	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19	Cyfartaledd Cymru 2017/18	Statws Perfformiad	Cyfeiriad Teithio (o’i gymharu â’r flwyddyn flaenorol)
AH8: Gwella mynediad at wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol trwy wella cyflymder, symlrwydd a dewis sut i gael mynediad at wasanaethau.							
SSM/023	Canran yr Oedolion sydd wedi cael cymorth gan y gwasanaeth gwybodaeth, cyngor a chymorth ac nad ydynt wedi cysylltu â’r gwasanaeth eto yn ystod y flwyddyn.	76.50%	85%	88.48%	Amh.		↑
CPM/098	Canran y defnyddwyr gwasanaeth oedolion sy’n derbyn taliad uniongyrchol.	Amh.	15%	16.81%	Amh.		Amh.
CPM/206	Canran y cwsmeriaid teleofal sy’n fodlon gyda’r gwasanaeth monitro teleofal.	96.9%	97%	100%	Amh.		↑
AH9: Gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu integreiddiad gwasanaethau gofal cymdeithasol i oedolion a gwasanaethau iechyd cymunedol.							
CPM/058	Canran yr oedolion a gwblhaodd gyfnod o ailalluogi ac sydd â pheccyn gofal a chymorth llai 6 mis yn ddiweddarach.	Amh.	10%	Ddim ar gael ²²	Amh.	Amh.	Amh.
AH11: Datblygu a gweithredu polisi corfforaethol ar ddiogelu i ddarparu cyfeiriad strategol clir a llinellau atebolrwydd ar draws y Cyngor.							
Amh.	Canran y cydymffurfiaid â pholisi Recriwtio Mwy Diogel y Cyngor (gan gynnwys ysgolion).	95%	Dim targed (ond gweithio i gyflawni 100%)	96%	Amh.		↑
AH12: Lleihau oedi wrth drosglwyddo gofal a rhyddhau o’r ysbyty trwy gydlyn gwell gwasanaethau a chyflenwi’r Gwasanaeth Atebion Llety.							
CPM/026	Canran y bobl sydd wedi derbyn Grant Cyfleusterau i’r Anabl sy’n teimlo bod y cymorth wedi eu gwneud yn fwy diogel ac yn fwy annibynnol yn eu cartrefi eu hunain.	100%	97%	94.74%	Amh.		↓
CPM/057	Cyfradd yr achosion o oedi wrth drosglwyddo gofal am resymau gofal cymdeithasol	2.85%	2.5%	6.568%	Amh.	 ²³	↓

²² Nid yw data diwedd blwyddyn ar gael gan Webroster.

²³ Mae capasiti a hyfywedd y sector gofal cartref yn parhau i fod yn her sylweddol ac felly mae wedi cael effaith negyddol ar oedi wrth drosglwyddo gofal.

	fesul 1,000 o'r boblogaeth 75 oed neu hŷn.						
Blaen'th Cynll. Corff. (Cyf)	Dangosydd	Perfformiad 2017/18	Targed 2018/19	Perfformiad 2018/19	Cyfartale dd Cymru 2017/18	Statws Perfformia d	Cyfeiriad Teithio (o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol)
AH13: Adolygu llety gyda dewisiadau gofal i bobl hŷn a datblygu ein strategaeth gomisiynu ar gyfer y blynyddoedd i ddod.							
CPM/112	Canran y cleientiaid Cefnogi Pobl yn fodlon gyda'r cymorth a ddarparwyd.	94.59%	100%	100%	Amh.		↑
CPM/107	Canran y defnyddwyr gwasanaeth Cefnogi Pobl sy'n cadarnhau bod y gefnogaeth a gawsant wedi eu cynorthwyo.	82.93%	75%	90%	Amh.		↑
AH16: Ymgymryd â rhaglen flynyddol o arolygiadau wedi'u targedu ar eiddo sy'n ymgymryd â gweithgareddau masnachol sy'n effeithio ar bobl fregus.							
Amh.	Nifer yr ymweliadau â chartrefi gofal preifat a gynhaliwyd mewn perthynas â materion iechyd a diogelwch.	39	40	40	Amh.		↑

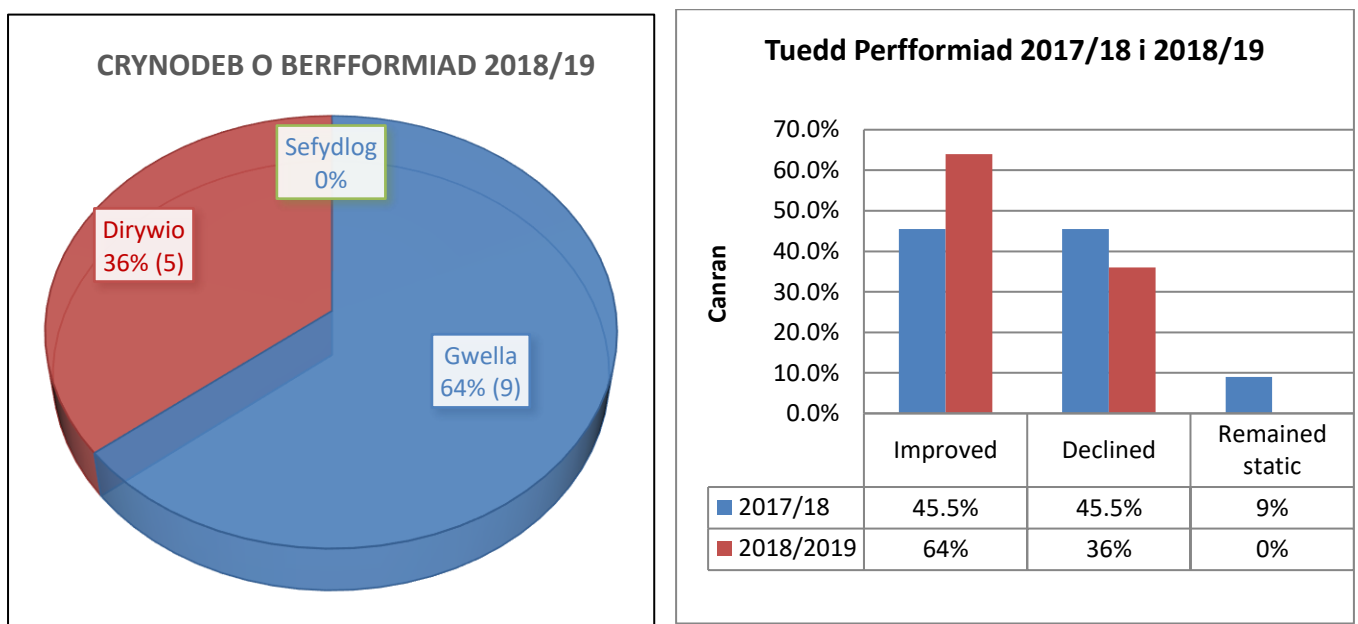
9. PERFFORMIAD DIWEDD BLWYDDYN BRO MORGANNWG 2018/19: DANGOSYDDION CENEDLAETHOL

Crynodeb o berfformiad yn erbyn Dangosyddion Cenedlaethol ar 20/08/2019

Bob blwyddyn, mae'r Uned Ddata Llywodraeth Leol (Data Cymru erbyn hyn) yn cyhoeddi gwybodaeth am berfformiad awdurdodau lleol mewn amrywiaeth o wasanaethau, gan dynnu sylw at feysydd lle bu newidiadau amlwg yn lefel gyffredinol y perfformiad. Mae hyn yn ei gwneud hi'n bosibl cymharu perfformiad 22 o awdurdodau lleol Cymru ar draws y gwasanaethau hynny. Yn yr adran hon, ceir crynodeb o sut y gwnaethom berfformio yn 2018/19 o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol (2017/18), a chymharu hynny ag awdurdodau lleol eraill.

Perfformiad o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol

Yn ystod 2018/19, casglwyd a chyhoeddwyd 19 dangosydd perfformiad yn genedlaethol (nid yw hyn yn cynnwys y mesurau gwasanaethau cymdeithasol a fydd yn cael eu cyhoeddi ar wahân gan Lywodraeth Cymru yn Hydref 2019). O'r 19 dangosydd, mae gan 14 ddata y gellir ei gymharu â pherfformiad 2017/18.¹ Yn achos y 5 arall, nid oedd unrhyw ddata cymharol ar gael ar gyfer 2017/18. Dengys y graffiau isod grynodeb o'n perfformiad ar gyfer 2018/19 a'n tuedd perfformiad dros y ddwy flynedd ddiwethaf.

- Dengys y siartiau uchod ein bod wedi gweld mwy o welliant yn ein mesurau perfformiad yn ystod 2018/19 o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Yn ystod 2017/18, dangosodd ychydig llai na hanner yr holl fesurau berfformiad gwell o'i gymharu â 2016/17, ond yn ystod 2018/19, dangosodd 64% o'r holl fesurau welliant o'i gymharu â 2017/18.
- O'r dangosyddion, dangosodd 64% (9) welliant (yn seiliedig ar eu gwerth DP) yn ystod 2018/19, cynhaliodd 3 mesur² eu safle chwarterel uchaf o'i gymharu â gweddill Cymru ac fe wnaeth 1 mesur (PAM/001: Nifer y diwrnodau gwaith/ sifftiau fesul gweithiwr cyfwerth ag amser llawn (CALI) a gollwyd oherwydd absenoldeb salwch yn ystod y flwyddyn) wella ei safle chwarterel o'r ail i'r cyntaf. Ni ddangosodd y 5 mesur arall sydd wedi dangos perfformiad gwell yn ystod 2018/19 unrhyw newid yn eu safle chwarterel o'u cymharu â gweddill Cymru.
- Dangosodd 36% (5) o fesurau ddirywiad mewn perfformiad, o'i gymharu â dangosyddion 45.5% (5) a ddangosodd ddirywiad yn y flwyddyn flaenorol. Mae 2 o'r 5 mesur wedi parhau i ddangos dirywiad mewn perfformiad yn ystod 2018/19. Mae'r rhain yn ymwneud â PAM/007: Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion cynradd a PAM/015: Nifer cyfartalog y diwrnodau calendr a gymerir i ddarparu Grant Cyfleusterau i'r Anabl (DFG). Mewn perthynas â PAM/007, bu gostyngiad o 0.5% ym mhresenoldeb disgyblion ysgolion cynradd o'i gymharu â'n perfformiad yn 2017/18, sydd o'i gymharu â gweddill Cymru wedi ein gweld yn cwmpo o

¹ Nid oes unrhyw ddata cymharol ar gael ar gyfer 2017/18, oherwydd newid yn eu diffiniad a/neu eu cyfrifiad.

² PAM/012: Canran yr aelwydydd sydd dan fygythiad o ddigartrefedd y llwyddwyd i'w hatal rhag dod yn ddigartref. PAM/013: Canran yr eiddo sector preifat gwag a ddaethpwyd yn ôl i ddefnydd yn ystod y flwyddyn trwy weithredu uniongyrchol gan yr awdurdod lleol. PAM/017: Nifer yr ymweliadau â chyfleusterau chwaraeon a hamdden awdurdodau lleol yn ystod y flwyddyn lle bydd yr ymwelydd yn cymryd rhan mewn gweithgaredd corfforol fesul 1,000 o'r boblogaeth.

chwartel uchaf i safle ail chwartel. Mewn perthynas â darparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl, mae nifer y diwrnodau ar gyfartaledd i gyflwyno grant wedi cynyddu o 6.5 diwrnod o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Er gwaethaf y dirywiad hwn mewn perfformiad, mae'r mesur wedi cadw ei 2il safle chwartel o'i gymharu â gweddill Cymru.

- Mae 2 fesur a oedd wedi dangos gwelliant o'r blaen yn 2017/18 (yn seiliedig ar eu gwerth DP) bellach yn dangos dirywiad yn eu perfformiad yn 2018/19. Mae'r rhain yn ymwneud â:
 - PAM/007: (Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion cynradd). Mae ffigurau presenoldeb disgyblion ysgolion uwchradd wedi gostwng 0.5% (roedd presenoldeb yn 95.2% yn ystod 2017/18 ond gostyngodd i 94.7% yn ystod 2018/19). Er mai dim ond ymylol yw'r gostyngiad mewn perfformiad, mae ein safle chwartel wedi symud o'r chwartel 1af i'r 2il ac mae ein safle wedi gostwng o'r 6ed i'r 8fed yng Nghymru.
 - PAM/010: Canran y priffyrdd a arolygwyd o safon uchel neu dderbyniol. Yn flaenorol roedd ein perfformiad wedi gwella o 96.6% yn 2016/17 i 99.5% yn 2017/18. Ond yn ystod 2018/19 gostyngodd ein perfformiad i 98.1% (aros yn y chwartel 1af). Er nad yw'r dirywiad hwn mewn perfformiad wedi effeithio ar ein sefyllfa chwartel, mae wedi effeithio ar ein safle rheng, lle rydym wedi gostwng o 1af i 4ydd yng Nghymru.

Dadansoddi Dangosyddion yn ôl chwartel

Mae'n bosibl ymgymryd â dadansoddiad o berfformiad yn ôl chwartel. Mae pedwar chwartel perfformiad sy'n ymwneud â 'Chwartel uchaf (1^{af}), Chwartel canol uchaf (2^{il}), chwartel canol isaf (3^{ydd}) a'r chwartel isaf (4^{ydd})'. Er enghraifft, y chwartel uchaf yw'r 25% uchaf o berfformiad (a elwir hefyd yn y 75ain canradd) tra bod y chwartel isaf yn cynrychioli'r 25% isaf o berfformiad (neu'r 25^{ain} canradd). O ran mesurau cenedlaethol 2018/19, mae 19 o fesurau (ac eithrio Mesurau Gwasanaethau Cymdeithasol) lle gellid cymhwyso chwartel.

Chwartel uchaf (1^{af}):

- Roedd 47.4% (9) dangosydd yn y chwartel uchaf o berfformiad ar gyfer 2018/19, o'i gymharu â 46.7% (7) yr adroddwyd yn y chwartel uchaf ar gyfer eu perfformiad yn 2017/18.

Chwartel canol uchaf (2^{il}):

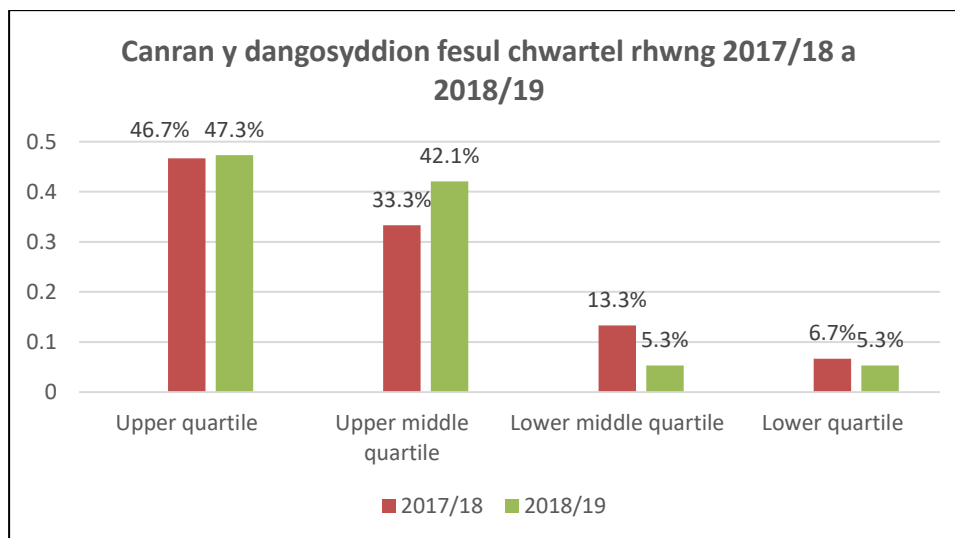
- Roedd 42.1% (8) dangosydd yn y chwartel canol uchaf (2^{il}) yn ystod 2018/19 o'i gymharu â 33.3% (5) dangosydd yn 2017/18.

Chwartel canol isaf (3^{ydd}):

- Dirywiodd y ganran o ddangosyddion yn y safle chwartel canol isaf ychydig o 13.3% (2) yn 2017/18 i 5.3% (1) yn ystod 2018/19.

Chwartel isaf (4^{ydd}):

- Dim ond un mesur sydd ar ôl yn y chwartel isaf ar gyfer perfformiad mewn perthynas â PAM/021 (Canran y ffyrdd B sydd mewn cyflwr gwael ar y cyfan) ac sydd wedi aros yn y chwartel isaf yn ystod 2017/18 a 2018/19.

Mae canran uwch o fesurau bellach yn y chwarteli uchaf. Bellach, mae 89.4% o'r dangosyddion yn eistedd o fewn y chwarteli uchaf neu ganol uchaf o'i gymharu ag 80% yn 2017/18. Mae 10.6% o'r mesurau yn gorwedd o fewn y chwarteli canol isaf ac isaf yn ystod 2018/19 o'i gymharu ag 20% yn y flwyddyn flaenorol (2017/18). Cyflawnodd 5 mesur berfformiad chwartel uchaf yn 2018/19, lle cafodd ein perfformiad ei restru gyntaf ledled Cymru³ o'i gymharu â 2 yn y flwyddyn flaenorol (2017/18). Sgoriodd PAM/013 yn arbennig o uchel, gyda 14.1% o eiddo gwag y sector preifat yn dod yn ôl i ddefnydd yn ystod y flwyddyn trwy weithredu uniongyrchol, sydd o ganlyniad yn golygu ein bod wedi ein rhestru gyntaf yng Nghymru. Mae ein perfformiad yn ystod 2018/19 mewn perthynas â'r mesur hwn wedi dyblu o'i gymharu â pherfformiad y llynedd o 7.6%.

Mae un mesur, PAM/001 (Nifer y diwrnodau gwaith/sifftiau fesul gweithiwr cyfwerth ag amser llawn (CALI) a gollwyd oherwydd absenoldeb salwch) wedi dangos gwelliant yn ei safle chwartel o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol gan wella o'r 2il chwartel i'r chwartel 1af. Gwellodd ein perfformiad o 10.1 diwrnod/sifft a gollwyd fesul gweithiwr cyfwerth ag amser llawn oherwydd salwch yn 2017/18 i 9.1 diwrnod/sifft a gollwyd fesul gweithiwr cyfwerth ag amser llawn yn 2018/19. O ganlyniad i'r perfformiad gwell hwn, mae ein safle wedi gwella o'r 10fed i'r 4ydd yng Nghymru.

Dangosodd dau fesur ddirywiad yn eu perfformiad lle y perfformiodd y Cyngor yn dda yn flaenorol. Mae'r rhain mewn perthynas â:

- PAM/007: (Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion cynradd) - gostyngodd hwn o safle chwartel 1af yn 2017/18 i safle 2il chwartel yn 2018/19. Golyga hyn ein bod wedi gostwng ein safle rheng o'r 6ed i 8fed yng Nghymru.
- PAM/018: (Canran yr holl geisiadau cynllunio a bennir o fewn cyfnodau amser gofynnol) - gostyngodd hwn o safle chwartel 1af yn 2017/18 i 2il chwartel yn ystod 2018/19. O ganlyniad, rydym yn awr yn cael ein rhestru'n 7fed o'i gymharu â 5ed yng Nghymru yn ystod 2017/18.

O'r ddau fesur sydd ar hyn o bryd yn y chwarteli canol isaf ac isaf, roedd y ddau'n flaenorol yn y chwarteli canol isaf/isaf yn ystod y flwyddyn flaenorol (2017/18), gan ddangos na fu unrhyw welliannau sylweddol mewn perfformiad i alluogi'r mesurau hyn i symud allan o'r chwarteli isaf. Mae'r dangosyddion hyn yn ymwneud â: PAM/020 (canran y prif ffyrdd A sydd mewn cyflwr gwael ar y cyfan) a PAM/022 (canran y ffyrdd C sydd mewn cyflwr gwael ar y cyfan). Rydym yn perfformio'n gyson yn y chwarteli isaf ar gyfer y mesurau hyn oherwydd bod rhwydwaith ffyrdd y Fro yn ased sy'n dirywio'n barhaus, ac mae angen buddsoddiad parhaus a sylweddol o fwy na £2m y flwyddyn er mwyn cynnal cyflwr cyson.

Meincnodi ein perfformiad ar draws Cymru

Gellir meincnodi ein perfformiad yn erbyn y 22 awdurdod lleol arall, trwy ddadansoddi cyfran y mesurau ar draws pob awdurdod lleol o'r dangosyddion yn y chwarteli uchaf, canol, canol isaf ac isaf o ran eu perfformiad. Hyd yn ddiweddar roedd hwn yn ddadansoddiad a wnaed gan Ddata Cymru. Er nad yw'r dadansoddiad hwn yn cael ei wneud erbyn hyn, at ddibenion yr Adroddiad Blynyddol hwn, gwnaethom y dadansoddiad ein hunain gan ddefnyddio'r un fethodoleg. Mae'r dull hwn yn cynnwys dyfarnu pwyntiau i bob dangosydd yn seiliedig ar eu lleoliad chwartel, felly mae dangosyddion chwartel uchaf yn cael 4 pwynt, 3 phwynt i'r canol uchaf, 2 bwynt i'r canol isaf a 1 pwynt i'r isaf. Mae'r dadansoddiad hwn wedi'i seilio ar y 19 mesur lle cyhoeddwyd data meincnodi ar gyfer 22 awdurdod lleol Cymru. Ni ddyfernir unrhyw bwyntiau os nad adroddwyd y dangosydd dan sylw i Data Cymru. Ceir uchafswm o 76 o bwyntiau y gellid eu dyfarnu (yn seiliedig ar yr holl 19 dangosydd yn y safle chwartel uchaf). Gan ddefnyddio'r system bwyntiau hon, gellir wedyn pennu perfformiad yr awdurdod lleol.

Cadarnha'r ymarfer meincnodi hwn ein bod yn parhau i fod yr Awdurdod Lleol sy'n perfformio orau yng Nghymru am y bumed flwyddyn yn olynol. Dengys y tabl isod ein bod sgorio cyfanswm o 63 pwynt (safle 1af), yna Ynys Môn yn yr 2il safle gyda 59 o bwyntiau, Abertawe yn y 3ydd safle gyda 53 o bwyntiau a Phowys yn y 4ydd safle gyda chyfanswm o 51 o bwyntiau.

³ Roedd y dangosyddion hyn mewn perthynas â PAM/010 (canran y priffyrdd a arolygwyd o safon glendid uchel neu dderbyniol) PAM/011 (canran y digwyddiadau tipio anghyfreithlon yr adroddwyd amdanynt a gliriwyd o fewn 5 diwrnod gwaith i'r digwyddiad gael ei riportio) a PAM/017 (Nifer yr ymweliadau â chyfleusterau chwaraeon a hamdden awdurdodau lleol yn ystod y flwyddyn lle bydd yr ymwelydd yn cymryd rhan mewn gweithgaredd corfforol fesul 1, 000 o'r boblogaeth).

9.1 SAFLE PERFFORMIAD YN ÔL AWDURDOD LLEOL AR GYFER MESURAU ATEBOLRWYDD CYHOEDDUS 2018/19

	Chwarter uchaf (1)		Chwarter canol uchaf (2)		Chwarter canol isaf (3)		Chwarter isaf (4)		Amh.		Pwyntiau	Safle
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%		
Bro Morgannwg	9	47.4	8	42.1	1	5.3	1	5.3	12	38.7	63	1
Ynys Môn	9	47.4	5	26.3	3	15.8	2	10.5	12	38.7	59	2
Abertawe	5	26.3	7	36.8	5	26.3	2	10.5	12	38.7	53	3
Powys	8	42.1	2	10.5	4	21.1	5	26.3	12	38.7	51	4
Sir Ddinbych	6	31.6	3	15.8	7	36.8	3	15.8	12	38.7	50	5
Gwynedd	6	31.6	7	36.8	1	5.3	2	10.5	15	48.4	49	6
Caerdydd	4	21.1	7	36.8	4	21.1	4	21.1	12	38.7	49	6
Sir Benfro	6	31.6	2	10.5	6	31.6	5	26.3	12	38.7	47	8
Pen-y-bont ar Ogwr	5	26.3	5	26.3	3	15.8	4	21.1	14	45.2	45	9
Caerffili	4	21.1	4	21.1	5	26.3	6	31.6	12	38.7	44	10
Sir y Fflint	5	26.3	3	15.8	5	26.3	4	21.1	14	45.2	43	11
Conwy	4	21.1	6	31.6	2	10.5	5	26.3	14	45.2	43	11
Torfaen	5	26.3	2	10.5	5	26.3	5	26.3	14	45.2	41	13
Casnewydd	4	21.1	4	21.1	4	21.1	5	26.3	14	45.2	41	13
Wrecsam	4	21.1	4	21.1	2	10.5	9	47.4	12	38.7	41	13
Sir Fynwy	3	15.8	6	31.6	3	15.8	5	26.3	14	45.2	41	13
Ceredigion	5	26.3	1	5.3	5	26.3	6	31.6	14	45.2	39	17
Merthyr Tudful	4	21.1	5	26.3	0	0.0	8	42.1	14	45.2	39	17
Castell-nedd Port Talbot	4	21.1	1	5.3	6	31.6	6	31.6	14	45.2	37	19
Sir Gaerfyrddin	3	15.8	5	26.3	5	26.3	6	31.6	12	38.7	35	20
Rhondda Cynon Taff	2	10.5	4	21.1	4	21.1	6	31.6	15	48.4	34	21
Blaenau Gwent	3	15.8	0	0.0	5	26.3	9	47.4	14	45.2	31	22

Mae ein perfformiad cryf yn 2018/19 yn dangos ein bod wedi parhau i gynnal gwelliannau o fewn llawer o'n meysydd gwasanaeth. Rydym wedi cyflawni'r llwyddiant hwn er gwaethaf gweithredu mewn amgylchedd cynyddol heriol lle mae adnoddau'n lleihau ond y galw am ein gwasanaethau yn dal i gynyddu. Mae effaith cyni yn parhau i gael ei deimlo ac mae'r ansicrwydd yn yr amgylchedd polisi allanol, yn enwedig mewn perthynas â Brexit, yn dal i fod yn bryder parhaus o ran sut rydym yn diogelu ein gwasanaethau i'r dyfodol.

Rydym hefyd wedi cynnal dadansoddiad o'n perfformiad mewn perthynas â chyfartaledd Cymru gyfan a rhanbarth De-ddwyrain Cymru. Ar y cyfan, rydym wedi perfformio'n dda yn gyson ar draws yr holl fesurau o'u cymharu â Chymru a De-ddwyrain Cymru fel rhanbarth. Er enghraifft, yn ystod 2018/19, dangosodd 64% (9) o'r mesurau cymaradwy welliant mewn perfformiad ar y flwyddyn flaenorol o'i gymharu â 42.9% (6) mewn perthynas â Chymru. Mae Bro Morgannwg wedi perfformio'n arwyddocaol dda o'i chymharu â chyfartaleddau Cymru a De-ddwyrain Cymru, gan fod 94.7% (18) o'n mesurau wedi perfformio'n well na chyfartaledd Cymru gyfan a pherfformiodd 88.9% (16) o'n mesurau yn well na chyfartaledd De-ddwyrain Cymru. Yr unig fesurau lle gwnaethom berfformio yn is na'r cyfartaledd mewn perthynas â Chymru/ De-ddwyrain Cymru oedd yng nghyswllt:

- PAM/020 (canran y prif ffyrdd A sydd mewn cyflwr gwael ar y cyfan). Cyfartaledd Cymru oedd 3.9 a chyfartaledd De-ddwyrain Cymru oedd 4.0, tra gwnaethom ni adrodd 6.3, gan roi'r Cyngor yn y safle chwarterel is o ran perfformiad.
- PAM/022 (Canran y ffyrdd C sydd mewn cyflwr gwael ar y cyfan). Er bod ein perfformiad o 9.7% yn well na chyfartaledd Cymru i gyd, sef 14%, roedd ein perfformiad yn waeth na chyfartaledd De-ddwyrain Cymru, sef 6.9%.

Mae'r tabl isod yn rhoi dadansoddiad manylach o'r gymhariaeth o'n perfformiad mewn perthynas â Chymru a De-ddwyrain Cymru yn ôl maes gwasanaeth.

Maes gwasanaeth	Nifer dangosyddion lle mae'n bosibl cymharu gwelliant	% dangosyddion cymaradwy wedi gwella			Cymhariaeth â Chyfartaledd Cymru a D-Dd Cymru ar gyfer 2018/19		
		Y Fro	Cymru	D-Dd Cymru	Nifer dangosyddion gyda data cymaradwy	Y Fro yn well na Chymru	Y Fro yn well na D-Dd Cymru
Gofal Cymdeithasol	Amh. ⁴	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
Addysg	2	0% (0)	0% (0)	0% (0)	3	100% (3)	100% (3)
Trafnidiaeth a Phriffyrdd	4	75% (3)	25% (1)	75% (3)	4	75% (3)	50% (2)
Tai a Chynllunio	5	60% (3)	60% (3)	80% (4)	7	100% (7)	100% (7)
Gwasanaethau Rheoliadol	1	100% (1)	100% (1)	100% (1)	1	100% (1)	100% (1)
Hamdden a Diwylliant	1	100% (1)	100% (1)	100% (1)	1	100% (1)	100% (1)
Rheoli Gwastraff a Glendid	Amh. ⁵	Amh.	Amh.	Amh.	1 ⁶	100% (1)	100% (1)
Gweithlu	1	100% (1)	0%(0)	0% (0)	1	100% (1)	100% (1)
Cyffredinol	Mae data cymaradwy o un flwyddyn i'r llall ar gael ar gyfer 14 o fesurau ⁷	64.3% (9)	42.9% (6)	64.3% (9)	Mae data cymaradwy ledled Cymru a De-ddwyrain Cymru ar gael ar gyfer 18 mesur	88.9% (16)	83.3% (15)

⁴ Ni chyhoeddwyd unrhyw ddata ar gyfer y 4 mesur Gofal Cymdeithasol sy'n ffurfio'r gyfres o Fesurau Atebolrwydd Cyhoeddus. Ar ôl ei gyhoeddi, bydd y data'n cael ei adlewyrchu yn ein fframwaith perfformiad.

⁵ Cyhoeddwyd PAM/035: tipio anghyfreithlon, ond nid oes data cymaradwy flwyddyn ar ôl blwyddyn ar gael i farnu unrhyw welliant mewn perfformiad. Nid yw'r data sy'n ymwneud â'r 2 fesur gwastraff sy'n weddill, sy'n ffurfio'r gyfres hon o Fesurau Atebolrwydd Cyhoeddus, wedi'u cyhoeddi eto. Ar ôl ei gyhoeddi, bydd y data yn cael ei adlewyrchu yn ein fframwaith perfformiad.

⁶ Mae hyn yn ymwneud ag un mesur, PAM/035: Nifer cyfartalog y diwrnodau gwaith i glirio digwyddiadau tipio anghyfreithlon, a adroddwyd i'r awdurdod yn ystod y flwyddyn.

⁷ O'r gyfres o ddata a gyhoeddwyd ar y Mesurau Atebolrwydd Cyhoeddus, roedd data cymaradwy o ran mesur gwelliant o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol ar gael ar gyfer 14 mesur.

9.3 Trosolwg Perfformiad Dangosyddion PAM ar gyfer 2018/19

Allwedd Cyfeiriad Teithio	
Wedi gwella	↑
Sefydlog	↔
Wedi dirywio	↓
Perfformiad gorau bosibl	PG

	Ein canlyniad 2017/18	A yw ein canlyniad wedi gwella o 2017/18 i 2018/19		22 nd	21 st	20 th	19 th	18 th	17 th	16 th	15 th	14 th	13 th	12 th	11 th	10 th	9 th	8 th	7 th	6 th	5 th	4 th	3 rd	2 nd	1 st		
		Ein canlyniad 2018/19	Gwella ↑ Sefydlog ↔ Dirywio ↓	Canlyniadau gwaethaf																Canlyniadau gorau							
				Ranking Saethau yn cychwyn o'n safle 2017/18 i'n safle 2018/19																							
Dygu a Sgiliau																											
PAM/007: Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion cynradd.	95.2%	94.7%	↓																←								
PAM/008: Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion uwchradd.	95.1%	94.6%	↓																				↔				
PAM/032:Sgôr ‘Cap 9’ cyfartalog ar gyfer disgyblion Blwyddyn 11	N/A	377.1																									
PAM/046: Canran gadawyr Blwyddyn 11 y gwyddyr nad ydynt mewn addysg, hyfforddiant neu gyflogaeth (NEET).	N/A	0.5																									

Adnoddau																											
	Ein canlyniad 2017/18	A yw ein canlyniad wedi gwella o 2017/18 i 2018/19		22 nd	21 st	20 th	19 th	18 th	17 th	16 th	15 th	14 th	13 th	12 th	11 th	10 th	9 th	8 th	7 th	6 th	5 th	4 th	3 rd	2 nd	1 st		
		Ein canlyniad 2018/19	Gwella ↑ Sefydlog ↔ Dirywio ↓	Canlyniadau gwaethaf																Canlyniadau gorau							
				Rheng																							
				Saethau yn cychwyn o'n safle 2017/18 i'n safle 2018/19																							
PAM/015: Nifer y dyddiau calendr ar gyfartaledd a gymerwyd i ddarparu'r holl Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl (DFG).	188.2	194.7	↓															↔									
PAM/001: Nifer y diwrnodau/sifftiau gwaith wedi colli fesul gweithiwr awdurdod lleol cyfwerth ag amser llawn (CALI) oherwydd absenoldeb salwch yn ystod y flwyddyn.	10.1	9.1	↑																								
PAM/018: Canran yr holl geisiadau cynllunio a benderfynwyd o fewn y cyfnodau gofynnol.	92.2%	91.20%	↓																								
PAM/019: Canran yr apeliadau yn erbyn penderfyniadau cais cynllunio a wrthodwyd.	64.3%	71.4%	↑																								

Yr Amgylchedd, Hamdden a Thai																														
	Ein canlyniad 2017/18	A yw ein canlyniad wedi gwella o 2017/18 i 2018/19		22 nd	21 st	20 th	19 th	18 th	17 th	16 th	15 th	14 th	13 th	12 th	11 th	10 th	9 th	8 th	7 th	6 th	5 th	4 th	3 rd	2 nd	1 st					
		Ein canlyniad 2018/19	Gwella ↑ Sefydlog ↔ Dirywio ↓	Canlyniadau gwaethaf																									Canlyniadau gorau	
				Rheng																										
				Saethau yn cychwyn o'n safle 2017/18 i'n safle 2018/19																										
PAM/020: Canran y prif ffyrdd A sydd mewn cyflwr gwael yn gyffredinol.	6.5%	6.3%	↑	↔																										
PAM/021: Canran y ffyrdd B sydd mewn cyflwr gwael yn gyffredinol.	4.2%	4.1%	↑															←												
PAM/022: Canran y ffyrdd C mewn cyflwr gwael cyffredinol.	10.5%	9.7%	↑							↔																				
PAM/010: Canran y priffyrdd a adolygwyd sydd o safon glendid uchel neu dderbyniol.	99.5%	98.1%	↓																				←							
PAM/035: Nifer cyfartalog y dyddiau gwaith a gymerwyd i glirio digwyddiadau tipio anghyfreithlon a adroddwyd i'r awdurdod yn ystod y flwyddyn.	N/A	1.6																												
PAM/012: Canran y teuluoedd a fygythiwyd â digartrefedd a ataliwyd yn llwyddiannus rhag mynd yn ddigartref.	71.4%	82.4%	↑																											
PAM/013: Canran o eiddo sector preifat gwag wedi'u adfer i ddefnydd yn ystod y flwyddyn trwy camau uniongyrchol yr awdurdod lleol.	7.6%	14.1%	↑																											
PAM/017: Nifer yr ymweliadau â chyfleusterau chwaraeon a hamdden awdurdod lleol yn ystod y flwyddyn pan fydd yr ymwelydd yn cymryd rhan mewn gweithgarwch corfforol fesul 1,000 y boblogaeth.	11,368	11,450	↑																											
PAM/023: Canran y sefydliadau bwyd sy'n 'cydymffurfio'n fras' â safonau hylendid bwyd.	95.4%	95.9%	↑																											
PAM/037: Nifer y diwrnodau calendr ar gyfartaledd i cwblhau holl atgyweiriadau.	N/A	10.3																												
PAM/039: Canran y debyd rhent wedi'i golli oherwydd bod unedau o lety parhaol sy'n gallu cael eu gosod yn wag yn ystod y flwyddyn.	N/A	0.7%																												

9.4 SYLWADAU AR DDANGOSYDDION PERFFORMIAD CHWARTEL ISAF

Maes gwasanaeth	Dangosydd perfformiad	Sylwadau ar berfformiad 2018/19
Amgylchedd a Thai	PAM/020: Canran o briffyrdd A sydd mewn cyflwr gwael yn gyffredinol. PAM/022: Canran y ffyrdd 'C' sydd mewn cyflwr gwael ar y cyfan	Mae rhwydwaith ffyrdd y Fro yn ased sy'n dirywio'n barhaus ac mae angen buddsoddiad parhaus a sylweddol dros £2 filiwn y flwyddyn er mwyn cynnal cyflwr sefydlog cyson. Ers i Fenter Benthycu Llywodraeth Leol Llywodraeth Cymru (LGBI) ddod i ben yn 2015, mae buddsoddi cyfalaf yn ased priffyrdd y Fro wedi gostwng i ryw 50% o'r hyn sy'n ofynnol i gynnal cyflwr sefydlog cyson, a gwaethygydd y sefyllfa hon ymhellach gan y cynnydd cyffredinol ym mhob dosbarth o ffyrdd sy'n profi niferoedd traffig uwch. O ganlyniad, mae cyflwr cyffredinol y rhwydwaith priffyrdd wedi dirywio ers diwedd buddsoddiad LGBI gan negyddu'r gwelliannau a wnaed bryd hynny. Fodd bynnag, trwy flaenoriaethu a dyrannu gwariant cyfalaf yn ofalus trwy Gynllun 3-blynedd Cynnal a Chadw Priffyrdd y Cyngor sy'n cael ei adolygu'n flynyddol ar hyn o bryd, rydym yn gweithio i wneud y gorau o'n gallu i gynnal y rhwydwaith priffyrdd lleol, gan sicrhau bod y ffyrdd sydd angen y gwaith mwyaf brys yn cael eu blaenoriaethu a'u trin. Yn ogystal, rydym yn parhau i ystyried triniaethau wyneb arloesol i wella ac amddiffyn ased y briffordd yn ogystal ag ymestyn y buddsoddiad gwaith cyfalaf blaenorol mewn rhwydwaith ffyrdd. Yn ychwanegol at y mesurau uchod, mae cyllid diweddar Llywodraeth Cymru (tua £2.5m) wedi'i ddyrannu i waith ail-wynebu priffyrdd yn 2018/19 ac mae potensial ar gyfer arian cyfalaf pellach trwy Lywodraeth Cymru a chyllid cyfalaf y Cyngor ei hun yn y blynyddoedd i ddod, a rhagwelir y bydd y buddsoddiad hwn yn cyfrannu at welliannau yn rhwydwaith priffyrdd y Cyngor wrth symud ymlaen.